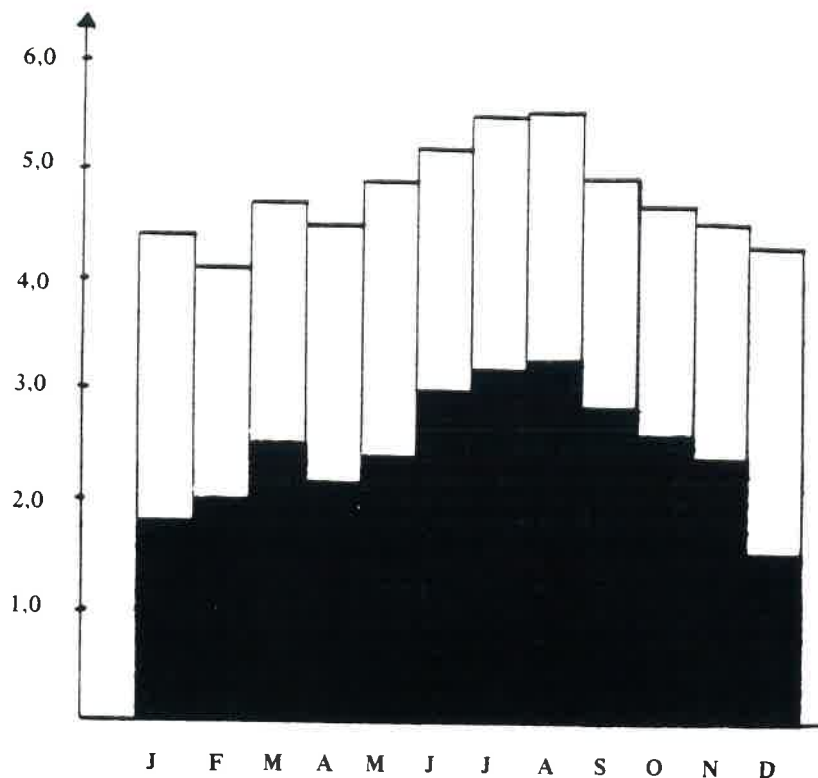

Kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæggene i Norden 1985

EKKI TIL ÚTLÁNS

Ferðamálaráð Íslands

Lækjargata 3

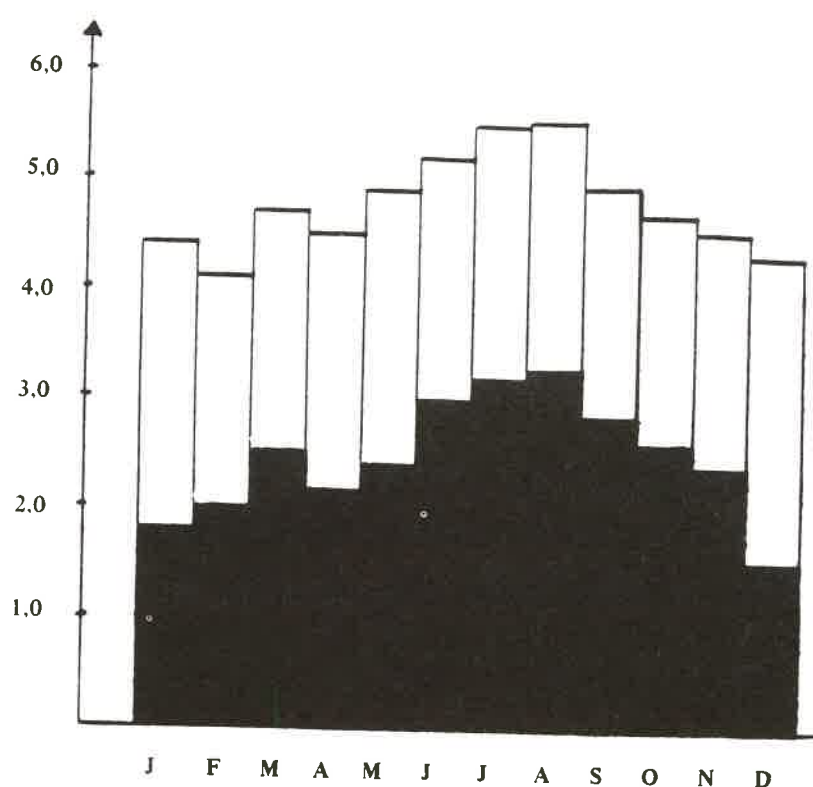
101 Reykjavík

S: 552 7488

F: 5624749

BS

Kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæggene i Norden 1985

KAPACITETSUDNYTTELSEN
VED TURISTANLÆGGENE I
NORDEN 1985
cop. Nordisk Ministerråd,
København 1987
ISBN 87 7303 107 0
TRYK: AIO Tryk as, Odense 1987

Nordisk Ministerråd
Store Strandstræde 18
1255 København K.
Tlf. (45 1) 11 47 11

F O R O R D

Projektinitiativ og formål

I 1979 afsluttedes den første undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæg i Norden (NU A 1979:13). Rapporten, der byggede på statistisk materiale fra 1976 og 1977, gav turistmyndighederne i de nordiske lande et statistisk materiale, som kunne anvendes såvel i forbindelse med investeringsplanlægning som i forbindelse med markedsføringsarbejdet.

I 1982 fandt Nordisk Turistråd det ønskværdigt at få opdateret denne rapport. Denne opdatering blev afsluttet i 1982 og byggede på statistik fra 1981.

Nærværende rapport er således den 3. kapacitetsudnyttelsesrapport i nordisk regi. Opdragsgiveren er Nordisk Ministerråds Turistudvalg.

Formålet med denne 3. undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæg i Norden er at vise, hvor og hvornår samt i hvilke former uudnyttet indkvarteringskapacitet findes i de nordiske lande. Denne registrering giver turisterhvervet mulighed for at udvikle turistproduktet samt foretage målrettet markedsføring der sikrer, at den uudnyttede kapacitet reduceres.

Afgrænsninger

Som det fremgår af projektets formål, er kortlægningen begrænset til en belysning af kapacitetsudnyttelsen ved indkvarteringsanlæggene. Afgrænsningen skal ses i lyset af, at det er inden for dette område ledig kapacitet især eksisterer. Behandlingen af indkvarteringsanlæggene er videre vægtet således, at nærværende rapport primært koncentrerer sig omkring kapacitetsudnyttelsen på hoteller. Baggrunden for dette er dels, at dette område er bedst statistisk belyst, dels at der inden for denne indkvarteringsform er bundet så store økonomiske størrelser, at en passende kapacitetsudnyttelse er en forudsætning for overlevelse på lang sigt.

Undersøgelsesmateriale

Belysningen af kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæggene i de nordiske lande er alene sket ud fra eksisterende statistisk materiale.

Projektgruppen har konstateret, at turiststatistikkerne i de nordiske lande varierer meget med hensyn til såvel indsamlingsmetode, præsentationsform, detaljeringsgrad som med frekvens. Disse forhold vanskeliggør en direkte sammenligning mellem oplysningerne fra de enkelte nordiske lande.

Projektgruppen tillader sig derfor at anbefale, at de nordiske landes turiststatistikker - analogt til ferieundersøgelserne - samordnes i et sådant omfang, at disse bliver direkte sammenlignelige for så vidt angår nøgletal og frekvens.

Rapportens indhold og opbygning

Rapporten bygger primært på statistisk materiale fra året 1985. Ved at sammenholde rapporten med de to tidligere kapacitetsudnyttelsesrapporter, kan man således danne sig et billede af kapacitetsudnyttelsen i de nordiske lande over en 8-årig periode.

Arbejdsgruppen har tilstræbt at udarbejde rapporten således, at en direkte sammenligning med de tidligere udarbejdede kapacitetsudnyttelsesrapporter er mulig. Dette giver sig udslag i, at tabelindhold og nummerering er den samme som i rapporten dækkende 1981.

I forbindelse med hver af de nationale delrapporter findes endvidere et appendix, der belyser turismens udvikling over en 10-årig periode. I disse appendix'er findes endvidere en evaluering af "Rejs i Norden" - kampagnen.

Rapporten er bygget op over 3 kapitler. I kapitel 1 bringes de fællesnordiske konklusioner. Dette kapitel er udarbejdet på grundlag af kapitel 2, der er en kortlægning af kapacitetsudnyttelsen i Norden under ét. Kapitel 3 er opbygget over 5 nationale delrapporter. Kapitlet er således femdelt, og som reference til de enkelte lande er anvendt det første bogstav i landets navn.

Der henvises endvidere til Indholdsfortegnelsen for en mere detaljeret oversigt over rapportens indhold og opbygning.

Projektorganisation

Den nedsatte projektgruppe til belysning af kapacitetsudnyttelsen ved turistanlæggene i Norden har haft følgende sammensætning:

Danmark	:	Flemming Bruhn, Danmarks Turistråd
Finland	:	Tom Ylkänen, Centralen för Turistfremjände
Island	:	Ragna Samuelsson, Islands Turistråd
Norge	:	Siri Hofsvø, Norges Reiselivsråd
Sverige	:	Agneta Florin, Sveriges Turistråd

Som projektleder har fungeret Erik Skjoldeløv, Danmarks Turistråd.

Under arbejdet med rapporten har projektgruppen været samlet 3 gange.

Arbejdsdelingen i projektgruppen har været således, at de nationale repræsentanter har været ansvarlige for de nationale delrapporter, medens projektlederen har været ansvarlig for den fællesnordiske del.

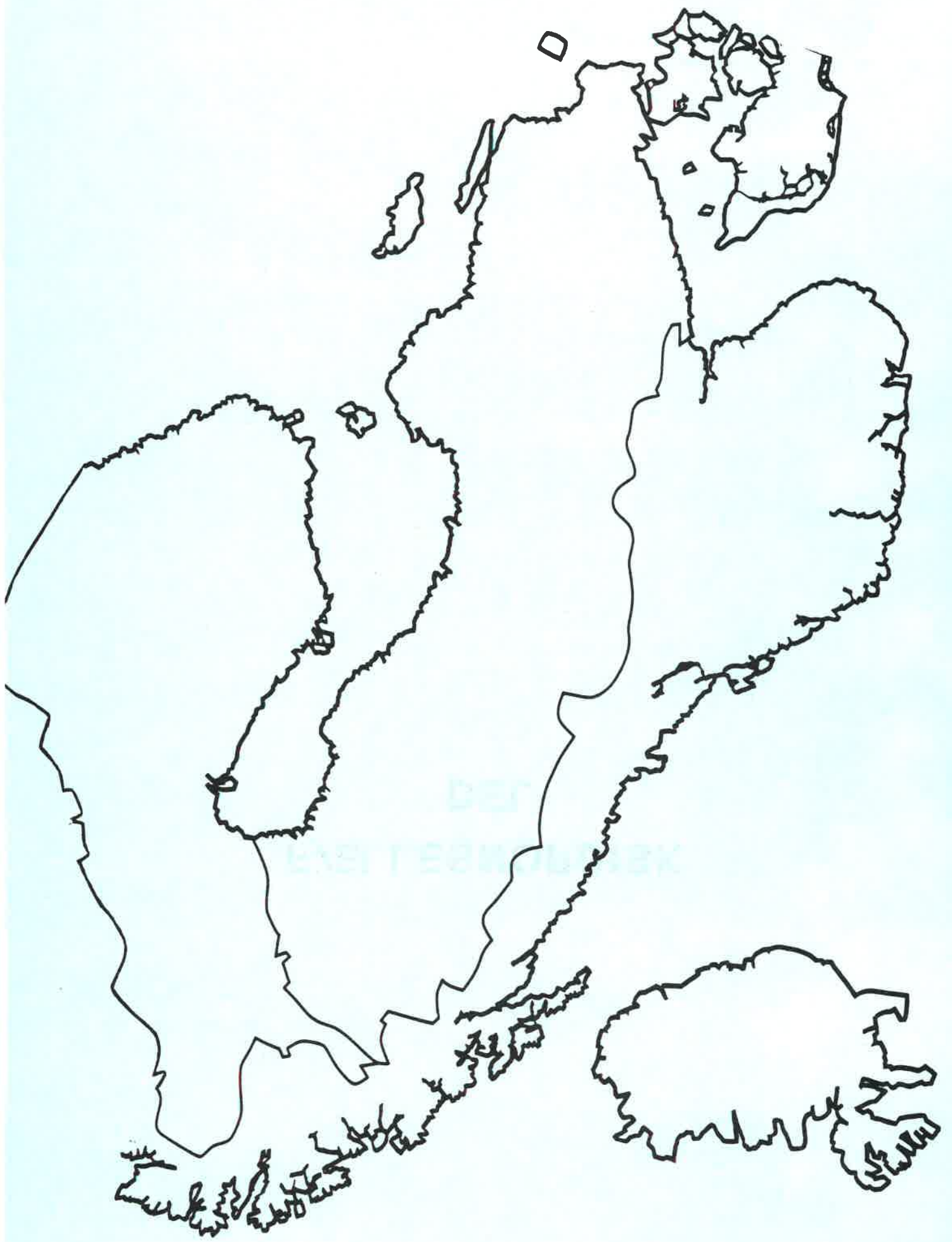
GENEREL INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side:
1. Nordiske konklusioner og anbefalinger	1-2
2. Nordiske resultater	2-16
3. Nationale delrapporter	
Danmark	D 1 - D 28
Finland	F 1 - F 28
Island	I 1 - I 15
Norge	N 1 - N 25
Sverige	S 1 - S 24

Hver af de nationale delrapporter afsluttes med et nationalt appendix visende udviklingstendenser.

**FÆLLESNORDISK
DEL**

INDHOLDSFORTEGNELSE - NORDISK DEL

	Side:
1. NORDISKE KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER	1-2
2. NORDISKE RESULTATER	
2.1. Nordisk indkvarteringskapacitet	2-4
2.2. Hotelkapacitet og udnyttelse	4-11
2.3. Campingkapacitet og udnyttelse	11-13
2.4. Andre indkvarteringstyper	13-14
2.5. Kapacitetsudvikling	14-16

1. NORDISKE KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Arbejdet med vurderingen af kapacitetsudnyttelsen ved indkvarteringsanlæggene i de nordiske lande har ført frem til følgende konklusioner:

- Aret rundt findes der ledig kapacitet på samtlige indkvarteringstyper i samtlige nordiske lande.
- Det samlede daglige "sengeudbud" i de fem nordiske lande i højsæsonen er på 1,555 mio. enheder.
- Campingpladserne tegner sig for 50% af den samlede personkapacitet i højsæsonen. Hyttebyer (Stugbyer), udlejningshytter og ferie-/sommerhuse tegner sig for 24%, hoteller for 22% og vandrerhjem/herberger for 4% af den samlede personkapacitet.
- På årsbasis udbyder de nordiske hoteller 57,556 mio. værelser. Kun 29,717 mil. værelser bliver belagt, hvilket tilsvarende en værelsesbelægning på 51,6% på årsbasis.
- De næsten 28 mio. ubenyttede værelsesnætter repræsenterer en mistet indtjening for hotel erhvervet på 7 mia. danske kroner ved en tilbudspris på blot d.kr. 250,- pr. værelse.
- Få andre brancher vil være i stand til at overleve på lang sigt med en så ringe udnyttelse af produktionsapparatet som i hotel erhvervet.
- I højsæsonen udbydes dagligt 63.400 flere hotelværelser end der efterspørges. I lavsæsonen er tallet 95.400 og årsgennemsnittet er et overudbud på 76.400 værelser pr. dag.
- Overudbuddet er mindst i månederne juni, juli og august, hvor der findes en efterspørgselskoncentration.
- Overudbuddet er langt større i forårssæsonen (april-maj) end i efterårssæsonen (september-oktober).
- Overudbud findes inden for hotel erhvervet i samtlige nordiske lande inden for samtlige regioner.
- Overudbuddet er mindst i de nordiske hovedstæder, hvor der i enkelte spidsbelastningsperioder kan være svært at efterkomme efterspørgslen efter speciel hotelkvalitet ønsker.

- Hovedstæderne har ligeledes en mere jævn sæsonfordeling end de øvrige nordiske regioner.
- Over 80% af efterspørgslen efter hotelkapacitet kommer fra personer bosat i de nordiske lande. Langt størstedelen af denne efterspørgsel kommer dog fra "hjemmemarkedet".
- De nordiske på hotellerne udviser en mindre sæsonkoncentration end overnatninger fra markeder uden for de nordiske lande.
- For samtlige indkvarteringstyper er der en udbredt efterspørgselskoncentration omkring månederne juni, juli og august.
- Den samlede indkvarteringskapacitet i de nordiske lande er fra 1977 til 1985 udvidet med omkring 7%.
- De nordiske turiststatistikker dækker ikke alle indkvarteringstyper. En forbedring af statistikniveauet i samtlige nordiske lande er ønskelig.

ANBEFALINGER

Kapacitetsudnyttelsen på de nordiske indkvarteringsanlæg - og især på de nordiske hoteller - er for ringe.

I de tidligere kapacitetsudnyttelsesrapporter er bragt et stort antal operationelle anbefalinger til forbedring af kapacitetsudnyttelsen primært på hoteller.

Det anbefales det nordiske hotel erhverv at tage initiativ til en diskussion af disse anbefalinger i bestræbelserne på at få implementeret de bedste af disse.

2. NORDISKE RESULTATER

Formålet med dette kapitel er at give en samlet belysning af kapacitetsudnyttelsen ved indkvarteringsanlæggene i Norden.

2.1. Oversigt over den nordiske indkvarteringskapacitet

I de nordiske lande udbydes der i højsæsonen - jævnfør tabel 1 - dagligt 1.555.700 "sengepladser". Denne kapacitet er fordelt på hoteller, hyttebyer (stugbyer), udlejningshytter, feriehus til udlejning, campingpladser, herberger og vandrerhjem. Ud over denne

kapacitet findes sandsynligvis en yderligere kapacitet - for eksempel private værelser. Denne kapacitet findes der imidlertid ikke statistiske oplysninger om, hvorfor den ikke er medtaget i denne rapport.

Tabel 1. Kommerciel indkvarteringskapacitet i Norden 1985

Bedriftstype	Sengekapacitet					Norden Total (%)
	Danmark Antal (%)	Finland Antal (%)	Norge Antal (%)	Sverige Antal (%)	Island Antal (%)	
Hoteller	71.000 (13)	62.000 (46)	76.100 (21)	130.000 (26)	5.200 (47)	344.300 (22)
Stugbyer, udlejningshytter, sommerhuse	275.000 (50)	29.000 (21)	24.000 ¹⁾ (7)	39.000 (8)	2.500 (23)	369.500 (24)
Camping	193.000 (35)	20.000 ²⁾ (15)	250.000 (70)	320.000 (64)	2.400 ³⁾ (22)	785.400 (50)
Herberger, Vandrershjem og andet	12.000 (2)	25.000 (18)	5.600 (2)	13.000 (2)	900 (8)	56.500 (4)
Ialt	551.000 (100)	136.000 (100)	355.700 (100)	502.000 (100)	11.000 (100)	1.555.700 (100)

1) Tal fra 1981

2) Vedrører kun campinghytternes kapacitet

3) Incl. hytter og primitive hytter

Udbudet i tabel 1 udtrykker det samlede udbud i højsæsonen. Da en del af de nordiske indkvarteringsanlæg - herunder størstedelen af campingpladserne - kun holder åbent i en del af året, varierer dette udbud over årets måneder.

Danmark tegner sig for det største udbud af indkvarteringskapacitet med et dagligt udbud i højsæsonen på 551.000 "sengepladser". Dette skyldes primært det store udbud af sengekapa- citet i feriehusene, der tegner sig for 50% af den samlede sengekapa- citet i Danmark. Næst- største udbyder af sengekapa- citet er Sverige med 502.000 sengeplad- ser i højsæsonen. 64% af denne kapacitet findes på campingpladser. Norge udbyder dagligt i højsæsonen 355.700 sengepladser, hvoraf 70% af kapaciteten findes på campingpladser. Finland har et dagligt ud- bud på 136.000 sengepladser i højsæsonen, hvoraf 46% er hotelkapa- citet, medens Island har et dagligt udbud på 11.000 sengepladser. 47% af den islandske kapacitet er hotelkapa- citet.

I forbindelse med kapacitetsopgørelsen skal det bemærkes, at der i de nordiske lande opereres med forskellige definitioner af de enkelte indkvarterings- typer, hvilket vanskeliggør en direkte sammen- ligning på de enkelte produkttyper. Ligeledes er statistikniveauet

i de enkelte lande forskelligt, hvilket kan medføre, at der i nogle lande er medtaget kapacitet, som ikke medtages i andre lande.

For de nordiske lande under ét findes det største udbud på campingpladser, der tegner sig for 50% af det samlede nordiske udbud. 24% af kapaciteten findes i hyttebyer (stugbyer), feriehus og udlejningshytter, medens hotellerne tegner sig for 22% af den samlede kapacitet. Herberger og vandrerhjem udbyder tilsammen 4% af den samlede kapacitet i de nordiske lande. De enkelte indkvarterings typer har dog som tidligere beskrevet forskellig betydning i de enkelte nordiske lande. Det er således alene i Sverige og Norge at størstedelen af kapaciteten findes på campingpladserne.

2.2. Hotelkapaciteten og dens udnyttelse

Selv om hotelkapaciteten kun tegner sig for 22% af den samlede kapacitet i Norden i højsæsonen - og kun i Finland og Island udgør den største kapacitet - må det formodes, at denne indkvarteringstype på årsbasis har det største udbud. Dette skyldes, at størstedelen af hotelvirksomhederne i alle de nordiske lande holder åbent året rundt, medens en stor del af kapaciteten på de øvrige indkvarteringstyper er sæsonkapacitet. Af denne årsag er rapporten vægtet således, at beskrivelserne koncentrerer sig primært om hotelproduktet.

2.2.1. Hotelkapacitet og udnyttelse

På årsbasis udbydes der i de nordiske lande 57,5 mio. hotelværelser. Som det fremgår af tabel 2 blev 29,7 mio. af disse benyttet i 1985, hvilket tilsvarende en værelsesudnyttelsesprocent på 51,6. Af den samlede årlige kapacitet stod således 48,4% - eller 27,8 mio. værelser - ubenyttede hen.

Tabel 2. Hotelkapacitetsudbud og kapacitetsudnyttelse i Norden 1985

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Island	Norden total
Antal disp. vær.	10.569.800	9.413.200	13.739.900	23.318.200	515.100	57.556.200
Værelsesbelægning	52%	55%	56%	47%	54%	51,6%
Sengebelægning	38%	-	44%	34%	42%	-
Antal udlejede vær.	5.474.100	5.214.900	7.772.100	10.978.000	278.300	29.717.400
Antal ledige vær. i gns. pr. dag	14.000	11.500	16.500	33.800	600	76.400

Sverige tegner sig for det største udbud af hotelværelser på årsbasis med et samlet udbud på 23,3 mio. værelser. Dette er næsten 10 mio. flere værelser end den næststørste udbyder Norge, der har et samlet udbud på 13,7 mio. værelser. Danmark og Finland udbyder henholdsvis 10,5 mio. og 9,4 mio. værelser, medens Island har et samlet årligt udbud på 0,5 mio. værelser.

De 27,8 mio. ubenyttede værelser svarer til, at der i gennemsnit står 76.400 hotelværelser ledigt hver eneste dag året rundt i de nordiske lande. Sverige udbyder i gennemsnit 33.800 flere værelser end der bliver efterspurgt. Norge har et overudbud på gennemsnitlig 16.500 værelser pr. dag, Danmark har i gennemsnit 14.000 tomme hotelværelser pr. dag, Finland 11.500 og Island 600. Disse tomme værelser repræsenterer på årsbasis et betydeligt "mistet" indtjeningsbeløb, og få andre brancher opererer med en så ringe gennemsnitlig udnyttelse af produktionsapparatet.

Som nævnt er den årlige kapacitetsudnyttelse på hotellerne i de nordiske lande på 51,6%. Denne procent varierer dog fra land til land. Sverige har med en kapacitetsudnyttelse på 47% på årsbasis den dårligste kapacitetsudnyttelse, medens de fire øvrige nordiske lande alle ligger over det samlede nordiske gennemsnit. Bedst udnyttelse af kapaciteten har Norge, men dette til trods udnyttes kun 56% af den norske værelseskapacitet på årsbasis.

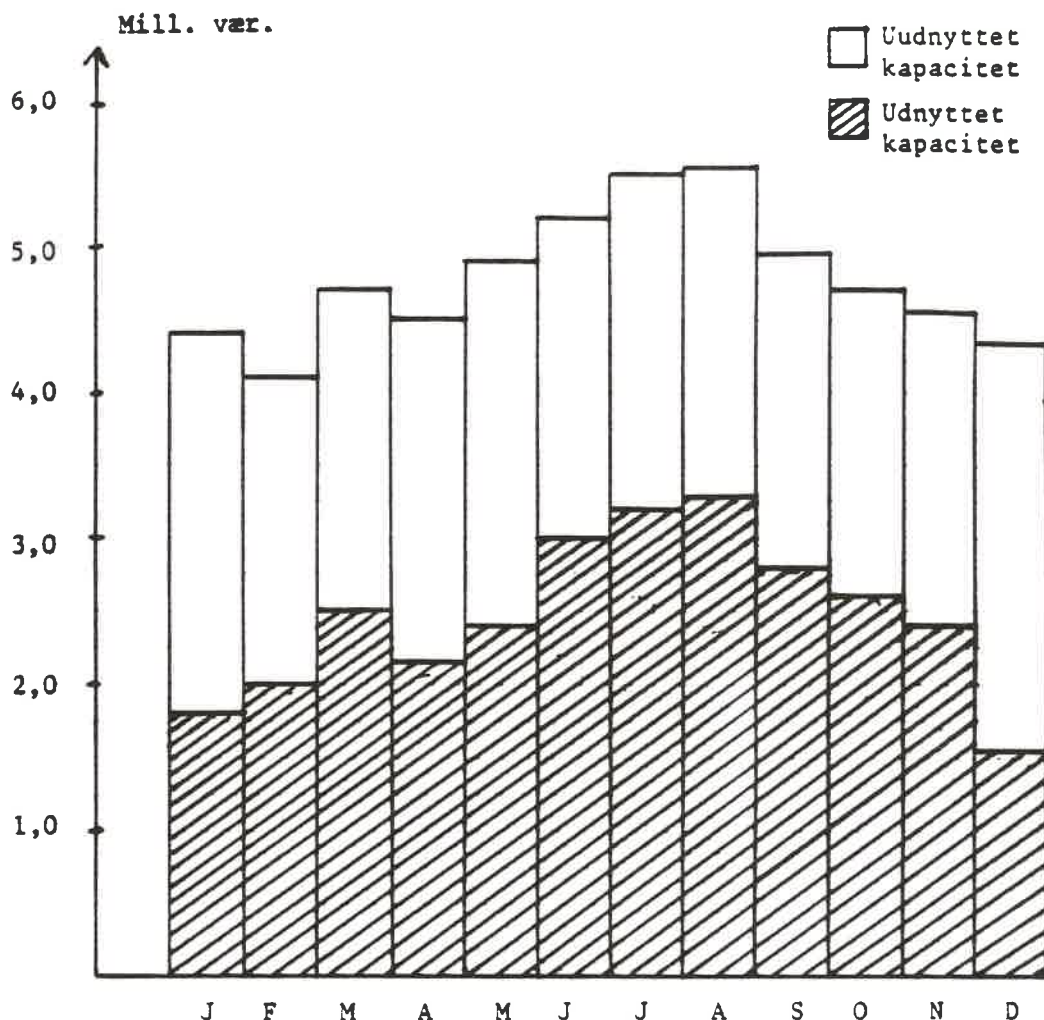
For så vidt angår sengebelægningen beregnes denne ikke i Finland, hvorfor en opgørelse på nordisk plan ikke er muligt. Af tabel 2 fremgår dog sengekapacitetsudnyttelsen for de øvrige fire nordiske lande.

2.2.2. Hvornår findes den ledige kapacitet

Ovenstående beskrivelse af den ledige kapacitet baserer sig på gennemsnitsbetragtninger. Da såvel udbud som efterspørgsel varierer over året, varierer antallet af ledige værelser fra måned til måned. Det kan dog - som det fremgår af diagram 1 - ses, at der i hver måned året rundt findes et overudbud - og dermed en ledig kapacitet - på hotellerne i Norden under ét. De nationale delrapporter viser endvidere, at denne situation er gældende i hver af de fem nordiske lande.

Den største efterspørgsel efter hotelkapacitet i Norden findes i august måned. Juli og juni følger umiddelbart herefter, og man kan således konstatere, at de nordiske lande under ét har højsæson i sommerferieperioden. Videre viser diagram 1, at efterspørgselsfordelingen over årets 12 måneder er "skæv". Efterårsmånederne har generelt en større efterspørgsel end forårsmånederne, idet dog marts - der i flere af de nordiske lande kan opfattes som en vintersportsmåned - er en undtagelse. Den laveste efterspørgsel findes i årets første og sidste måned.

Diagram 1. Hvornår findes den ledige hotelkapacitet i Norden, 1985

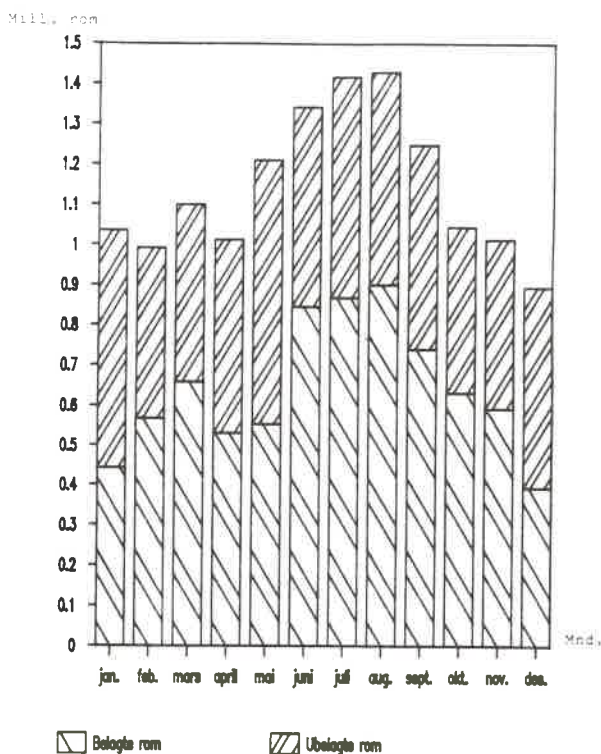

Antal disponible værelser ialt (1985)	57.556.000
- heraf belagte (51,6%)	29.717.000
- heraf ledige	27.839.000

Af diagram 1 ses endvidere, at også udbudet varierer over årets måneder. Denne variation skyldes dels sæsonvirksomhederne dels de enkelte måneders længde. At udbudet i februar er mindre end i januar skyldes således alene, at februar er tre dage kortere end januar. Trods variationer i såvel efterspørgsel som udbud kan det dog konstateres, at der i den måned, der har det mindste udbud findes mere end rigelig kapacitet til at efterkomme den efterspørgsel, der findes i den mest efterspurgte måned. Ses på nordisk niveau under ét, kan man således konstatere, at der reelt ikke er behov for sæsonvirksomheder, men at disse blot medvirker til at forøge konkurrencesituationen mellem udbyderne.

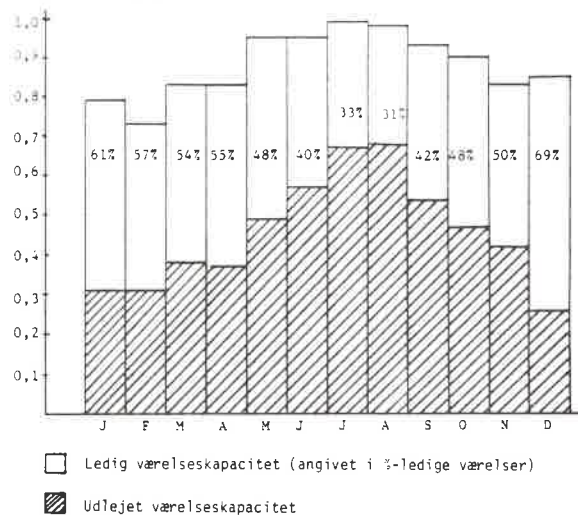
Kapacitetsudbud og efterspurgte værelser fordelt på måneder i Norden i 1981

NORGE

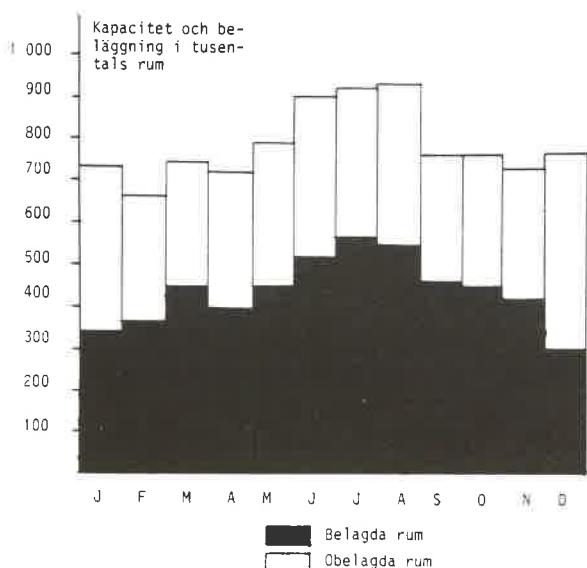
DANMARK

Kapacitet og belægning i mill. værelser

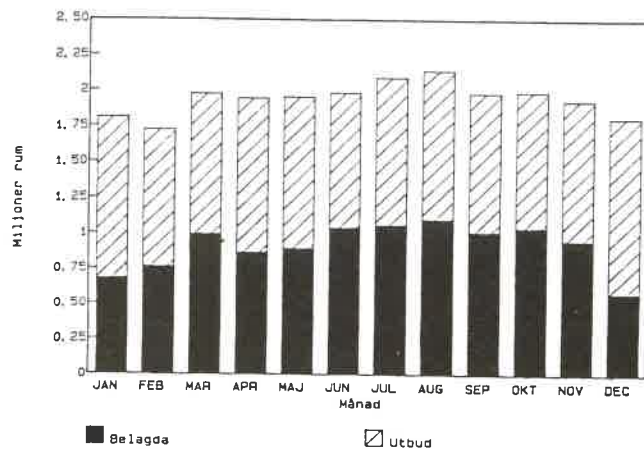

Disponible hotelværelser hele året: 10,6 mill. vær.
 - deraf udnyttede: 5,5 mill. vær. (52)
 - deraf ubenyttede: 5,1 mill. vær. (48)

FINLAND

SVERIGE

Imidlertid er der store nationale variationer i forholdet mellem udbud og efterspørgsel, ligesom der inden for de enkelte nordiske lande er store regionale variationer i dette forhold. Dette fremgår af diagram 2, der for hvert af de nordiske lande viser forholdet mellem udbud og efterspørgsel fordelt på måneder.

Island har den største koncentration af efterspørgslen, og modsat de øvrige nordiske lande er udbudet i "lavsæsonen" ikke i stand til at efterkomme efterspørgslen i "højsæsonen". Sæsonkapacitet er således en nødvendighed i Island. Sverige har den mest jævne efterspørgsel over året, og marts måned når op på niveau med juli og august. Norge har ligeledes en forholdsvis jævn efterspørgsel, og det er især efterspørgselsmønsteret i Norge, der medvirker til, at forårssæsonen på nordisk niveau er dårligere belagt end efterårssæsonen. Finland og Danmark har en sæsonkoncentration omkring sommermånederne. Denne koncentration er dog ikke så udbredt som i Island.

Trods efterspørgselskoncentrationer af forskellig størrelse viser diagram 2 dog, at der i samtlige af de fem lande findes ledig hotelpkapacitet i samtlige af årets måneder.

2.2.3. Hvor findes den ledige kapacitet

I de enkelte nordiske lande varierer kapacitetsudnyttelsen meget fra region til region over årets måneder. Der henvises til de nationale delrapporter for en detaljeret gennemgang af kapacitetsudnyttelsen fordelt på områder og måneder (diagram 3 i de nationale delrapporter).

Det kan imidlertid konstateres, at der i samtlige regioner i samtlige fem nordiske lande findes ledig kapacitet i hver eneste af årets måneder. Inden for de enkelte måneder kan der selvsagt være spidsbelastningsperioder, hvor det er umuligt at opdrive et hotelværelse af en ønsket standard i et ønsket lokalområde. De statistiske kilder, som denne rapport bygger på, tillader imidlertid ikke en sådan kortlægning.

Generelt i de nordiske lande opererer hovedstæderne med den højeste kapacitetsudnyttelse på såvel årsplan som for en enkelt måned. I Danmark og Island er det således kun i hovedstadsregionen at man i enkelte måneder når op på en kapacitetsudnyttelse på over 80% målt på værelser. I Norge opnås denne høje kapacitetsudnyttelse ud over i Osloområdet i 3 måneder endvidere i Akershus i en enkelt måned. I Finland er kapacitetsudnyttelsen ligeledes bedst i hovedstadsområdet samt på Åland, hvor man ligeledes i enkelte måneder når op over en værelseskapacitetsudnyttelse på 80%, medens Sverige - med størst kapacitetsudnyttelse i Stockholm - slet ikke når op på en kapacitetsudnyttelsesprocent på 80% eller derover.

Ud fra statistiske gennemsnitsberegninger på månedsbasis kan det derfor konkluderes, at der i samtlige regioner i hvert af de nordiske i hver måned findes ledig kapacitet. som nævnt kan der være spidsbelastning inden for de enkelte måneder, hvor det i et givet område er umuligt at opdrive et hotelværelse, men dette er mere undtagelsen end reglen selv i højsæsonen.

Det er dog nødvendigt i denne sammenhæng at pege på det forhold, at statistikkerne ikke opererer med en "kvalitetsopdeling" af kapaciteten. Ofte er det mindre og utilsvarende hotelvirksomheder, der opererer med den mindste kapacitetsudnyttelse. Der kan derfor - primært i hovedstæderne - være behov for kapacitet af en nøjere defineret standard, idet det eksisterende udbud inden for denne kategori kan være mindre end efterspørgslen. Ovenstående resultater må derfor ikke tolkes således, at der slet ikke kan være behov for en udvidelse af hotelkapaciteten af en bestemt standard i flere regioner i de nordiske lande.

2.2.4. Hvem efterspørger kapaciteten

På de nordiske hoteller blev der i 1985 i alt foretaget næsten 45 mio. overnatninger, hvilket fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Indenlandske, nordiske og øvrige udlændinges procentuelle efterspørgselsandele af hotelovernatninger i Norden i 1985

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Island	Norden total
Indenlandske	47,5	76,1	70,0	77,2	42,7	80,3
Nordiske	19,8	8,6	10,0	8,7	18,7	
Øvrige	32,7	15,3	20,0	14,1	38,6	19,7
Ialt (antal)	8.743.800	8.789.000	11.905.200	15.532.700	415.100	44.970.700

Med undtagelse af Island og Danmark efterspørges hotelkapaciteten primært af de enkelte landes egne indbyggere. Hjemmemarkedet tegner sig således for 77% af de overnatninger, der foretages på svenske hoteller, medens 76% af overnatningerne i Finland foretages af finnere. I Norge udgør de norske hotelovernatninger 70% af totalovernatningerne. I Island og Danmark er forholdet noget anderledes, idet hjemmemarkedet tegner sig for henholdsvis 42% og 47% af de totale overnatninger.

Gæster fra de øvrige nordiske lande har størst betydning for Danmark, idet næsten 20% af efterspørgslen kommer fra de øvrige nordiske lande. I Island tegner nordiske overnatninger sig for næsten 19% af det totale antal overnatninger, medens de nordiske overnatninger i Sverige og Finland kun udgør omkring 9% af den totale efterspørgsel.

Øvrige udenlandske gæster - med andre ord gæster med fast bopæl uden for de nordiske lande - tegner sig for små 20% af samtlige overnatninger på de nordiske hoteller. I Island udgør denne gruppe dog næsten 39% af den samlede gæsteskare, medens gruppen for Danmarks vedkommende tegner sig for næsten 33% af samtlige overnatninger. I Norge foretages 20% af overnatningerne af personer med fast

bopæl uden for de nordiske lande, medens denne gæstekategori har mindre betydning i Finland og Sverige med henholdsvis 15,3% og 14,1% af det totale antal overnatninger.

Gæstesammensætningen på de nordiske hoteller er således meget forskellig fra land til land. Kun for Island og Danmark har de udenlandske markeder større betydning end hjemmemarkedet.

For så vidt angår gæster med bopæl uden for de nordiske lande kommer størstedelen af disse for samtlige fem lande fra henholdsvis Tyskland og USA. Især på Island har det amerikanske marked stor betydning.

Med hensyn til de overnatninger der genereres fra hjemmemarkedet og fra de øvrige nordiske lande skiller disse sig ud fra overnatningerne fra den øvrige verden ved at have en mere jævn sæsonfordeling. Dette kan skyldes, at forretningsturismen udgør en større del af disse markeder, end tilfældet er for gæster med bopæl uden for de nordiske lande. Årsagen kan dog også være, at turister benytter henholdsvis hjemmeproduktet og produktet i de øvrige nordiske lande til ferier uden for den egentlige højsæson. Såfremt dette er tilfældet, vil en øget satsning på hjemmemarkeds- og "nærmarkedsturisme" kunne medvirke til en mere jævn kapacitetsudnyttelse over årets måneder.

2.2.5. Afslutning - hoteller i de nordiske lande

Som det har fremgået af denne beskrivelse, findes der i de nordiske lande en stor uudnyttet kapacitet på hotellerne. Kapacitetsudnyttelsen på årsbasis målt på værelser er opgjort til 51,6% efterladende næsten halvdelen af produktionsapparatet ubenyttet.

Trods store variationer i efterspørgslen over årets måneder er der ledig kapacitet i hvert af de nordiske lande i samtlige måneder, og trods regionale variationer inden for de enkelte lande, findes der i hver region ledig kapacitet i hver måned.

Overudbuddet varierer fra måned til måned, og i nedenstående tabel 4 kortlægges dette overudbud, idet der fokuseres på henholdsvis måneden med størst og mindst ledig kapacitet.

Tabel 4. Højest og lavest antal daglige ledige værelser, samt gennemsnitligt for hele 1985 for Norden.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Island	Norden totalt
Maximum	18.800 (dec.)	14.900 (dec.)	21.200 (maj)	39.700 (dec.)	800 (dec.)	95.400
Gennemsnitlig	14.000	11.500	16.500	33.800	600	76.400
Minimum	9.800 (aug.)	9.300 (marts)	13.400 (okt.)	30.500 (okt.)	400 (sept.)	63.400

I Danmark findes den største ledige kapacitet i december måned, hvor der dagligt står 18.800 hotelværelser tomme i gennemsnit. Mindste overudbud findes i august måned, hvor der i gennemsnit står 9.800 hotelværelser tomme hver nat. På årsplan står der i gennemsnit 14.000 hotelværelser tomme hver nat.

I Finland findes det største overudbud ligeledes i december måned, hvor der i gennemsnit udbydes 14.900 værelser mere end der efterspørges. Bedst forhold mellem udbud og efterspørgsel findes i marts måned, hvor den ledige kapacitet reduceres til i gennemsnit 9.300 værelser pr. nat. Gennemsnitlig antal tomme værelser pr. nat er på årsbasis 11.500

Norge har størst ledig kapacitet i maj måned, hvor der står 21.200 tomme hotelværelser hver nat i gennemsnit. I oktober er dette tal reduceret til 13.400. Gennemsnitlig findes der 16.500 ubenyttede hotelværelser hver eneste nat året rundt.

I Sverige volder det i december måned heller ikke de store problemer at finde et ledigt hotelværelse, idet der i gennemsnit står 39.700 værelser tomme hver nat. Mindst ledig kapacitet findes i oktober, hvor overudbuddet pr. nat i gennemsnit er reduceret til 30.700 værelser. På årsbasis står i gennemsnit 33.800 værelser tomme hver nat.

I Island udbydes i december måned 800 flere værelser end der efterspørges, og dette tal reduceres til 400 værelser pr. nat 600 tomme hotelværelser året rundt.

For Norden som helhed udbydes der i gennemsnit 76.400 hotelværelser mere pr. nat end der efterspørges.

Disse tal taler deres tydelige sprog. Der findes - vurderet ud fra det tilgængelige statistiske materiale - ikke kapacitetsproblemer inden for hotelområdet i nogle af de nordiske lande. Som nævnt tidligere i dette kapitel kan der dog på enkelte dage i enkelte regioner i de nordiske lande findes kapacitetsproblemer, såfremt man efterspørger en speciel form for hotelkapacitet.

2.3. Campingkapaciteten og dens udnyttelse

Målt efter det daglige udbud af "sengekapalet" udgør campingproduktet den største indkvarteringstype i de nordiske lande under ét. Imidlertid er campingproduktet et decideret sæsonprodukt, og størstedelen af campingpladser holder lukket uden for den deciderede sommersæson.

Det statistiske materiale til belysning af campingproduktet er i flere af de nordiske lande meget mangelfuldt. Materialet tillader således ikke en belysning af kapacitetsudnyttelsen. I nedenstående tabel 5 er gengivet de få nøgletal, der på nordisk plan kan udledes af de statistiske kilder.

Tabel 5. Campingkapaciteten og -efterspørgslen i Norden 1985

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Island	Norden total
Antal pladser	526	356	1.392	700	84	3.058
Personkapacitet	192.660	-	250.000	235.000	-	
Antal overnatninger	10.836.000	2.100.000	4.072.000	12.583.500	300.000	29.891.500
Overnatningsfordeling:						%
Indenlandske	63,2	81,0	67,4	75	-	
Nordiske	7,2	8,6	10,7	15	-	
Øvrige	29,6	10,4	21,9	10	-	

I alt eksisterer der i Norden omkring 3.000 campingpladser. For så vidt angår personkapaciteten opgøres denne alene i Danmark, Norge og Sverige, hvorimod Finland og Island ikke opererer med sådanne opgørelser. I de tre førstnævnte lande er personkapaciteten opgjort til næsten 680.000. Personkapacitetsopgørelsen er imidlertid behæftet med meget stor usikkerhed, hvorfor dette begreb ikke kan danne grundlag for en beregning af kapacitetsudnyttelsen. Videre er kapacitetsbegrebet meget fleksibelt, idet kapaciteten i flere tilfælde fastsættes ud fra facilitetsmæssige rammer mere end fysiske rammer. Det hænder derfor, at enkelte campingpladser i spidsbelastningsperioder opererer med en belægning på langt over kapacitetsbegrebet.

I alt blev der i 1985 foretaget næsten 30 mio. overnatninger på campingpladserne i de nordiske lande. Dette tal er dog også behæftet med nogen usikkerhed, idet tallene for Island for eksempel bygger på et estimat. Sverige og Danmark skiller sig ud som de lande i Norden, hvor der så absolut foretages flest overnatninger på campingpladserne - i Danmark foretages der her flere overnatninger end på hoteller.

Overnatningerne er i samtlige nordiske lande koncentreret næsten 100% omkring de tre sommermåneder juni, juli og august.

Trods denne sæsonkoncentration må det formodes, at det kun er på de aller mest populære feriesteder og kun i forbindelse med weekenderne, at der opstår direkte kapacitetsproblemer på campingpladserne. Danske beregninger viser således, at selv i juli måned - der efterspørgselsmæssigt er langt den største måned - er kapacitetsudnyttelsen på landsplan kun på omkring 90%. Da Danmark sammen med Sverige tegner sig for langt den største efterspørgsel for dette produkt, må det formodes, at der også i øvrige fire nordiske lande ikke opstår kapacitetsproblemer i højsæsonen.

For så vidt angår efterspørgselsstrukturen er denne karakteriseret ved at være præget af en meget stor hjemmemarkedsefterspørgsel. I Danmark og Norge tegner hjemmemarkedet sig således for henholdsvis 63%

og 67% af den samlede efterspørgsel, medens den i Finland og Sverige udgør en endnu større andel - henholdsvis 81% og 75%.

Efterspørgslen fra de øvrige nordiske lande har størst betydning i Sverige, hvor den udgør 15% af den samlede efterspørgsel. I Danmark, Finland og Norge udgør det øvrige nordiske marked fra 7% til 11%.

Campingpladserne i Danmark og Norge efterspørges i forholdsvist stort omfang af gæster med bopæl uden for de nordiske lande. Næsten 30% af efterspørgslen efter campingovernatninger i Danmark kommer fra denne gruppe, medens gruppen i Norge tegner sig for næsten 22% af den samlede efterspørgsel. I såvel Finland som Sverige kommer omkring 10% af efterspørgslen fra gæster med fast bopæl uden for de nordiske lande. Det er for samtlige lande især gæster fra Tyskland, der efterspørger denne form for indkvarteringskapacitet.

For så vidt angår Island opereres der ikke med en så detaljeret statistik, at materialet tillader en nedbrydning på forskellige efterspørgselsgrupper.

2.4. Andre indkvarteringstyper

Med reference til tabel 1 opereres der i denne rapport ud over hoteller og camping med indkvarteringsprodukterne hyttebyer (stugbyer), udlejningshytter og ferie-/sommerhuse samt vandrerhjem og herberger.

For så vidt angår hyttebyer (stugbyer), der primært er et svensk produkt, konkluderer den svenske delrapport, at der året rundt findes ledig kapacitet for dette produkt. Efterspørgslen er koncentreret omkring ferieperioderne.

Udlejningshytterne, der primært findes i Norge og Finland samt i nogen grad i Island, er ligeledes kendetegnet ved en efterspørgselskoncentration omkring ferieperioderne. I den norske delrapport påpeges behovet for yderligere kapacitet af denne karakter i forbindelse med de alpine skisportsområder.

Ferie- eller sommer-husene er primært et dansk produkt, der er kendetegnet ved, at husene af private ejere stilles til rådighed på udlejningsmarkedet. Omkring 25% af de danske feriehusene står til rådighed på dette marked, og i de lejede feriehusene foretages flest overnatninger af samtlige indkvarteringstyper i Danmark. Også kapacitetsmæssigt er produktet det største indkvarteringsprodukt i Danmark. Efterspørgslen er koncentreret omkring sommermånederne, men i de sidste år er det dog lykkedes udlejerne at forøge udlejningen i såvel forårs- som efterårsmånederne. Udbudet kan forholdsvist let udvides - 75% af husene udlejes ikke - såfremt efterspørgslen nødvendiggør dette, hvorfor der ikke kan tales om kapacitetsproblemer for dette indkvarteringsprodukt.

Vandrerhjem og herberger har især betydning i Finland, hvor de tegner sig for 18% af den samlede indkvarteringskapacitet. Vandrerhjem findes dog i samtlige nordiske lande, men deres kapacitet er i forhold til de øvrige indkvarteringsformer meget begrænset. Efterspørgslen

er koncentreret omkring ferieperioderne, men der påpeges i ingen af de nationale delrapporter kapacitetsproblemer inden for disse indkvarteringsprodukter.

2.5. Kapacitetsudviklingen i de nordiske lande

Nærværende kapacitetsudnyttelsesrapport er den 3. rapport med det formål at beskrive kapaciteten og kapacitetsudnyttelsen med turistanlæggene i de nordiske lande. Den første rapport bygger på statistiske oplysninger relateret til 1977 medens den anden rapport er relateret til 1981.

Med nærværende rapport eksisterer nu statistisk materiale der tillader at belyse kapacitetsudviklingen over en 8-årig periode i de nordiske lande. I perioden fra 1977 til 1985 er der imidlertid sket visse ændringer i lovgivning og begreber samt statistisk metode, hvilket umiddelbart vanskeliggør en direkte sammenligning af tallene fra de enkelte år. De efterfølgende tabeller skal derfor læses med dette i mente.

Det daglige "sengekapaцитetsudbud" i de nordiske lande er - jævnfør tabel 6 - i perioden fra 1977 til 1985 udvidet med omkring 100.000 enheder, således at den samlede kapacitet i 1985 var på 1,555 mio. senge. Procentuelt svarer dette til en kapacitetsudnyttelse på omkring 7% over den 8-årige periode.

Tabel 6. Daglig sengekapaцитetsudbud i de nordiske lande

Bedriftstype	1977	1981	1985	Ændring 1977/85
Hoteller	249.000	283.000	344.300	38,3
Stugbyer, udlejningshytter, sommerhuse	399.000	419.000	369.500	- 7,4
Camping	712.000	679.000	785.400	10,3
Herberger, vandrerhjem og andet	95.000	101.000	56.500 ¹⁾	-40,5 ¹⁾
Ialt	1.455.000	1.482.000	1.555.700	

Note: Sengekapaцитetsudbuddet er relateret til højsæsonen

¹⁾ På grund af ændringer i Norges hotelstatistik, er tallene for 1985 ikke sammenlignelige med foregående år.

Bag denne relativt beskedne kapacitetsudvidelse gemmer der sig store variationer for så vidt angår de enkelte indkvarteringstyper. Der skal i den forbindelse henvises til fodnoten til tabel 6, der anskueliggør hvorfor en direkte udvikling på de enkelte indkvarteringstyper er svær at vise.

I perioden fra 1977 til 1985 er sengekapaciteten på hoteller udvidet med hele 38,3%. En del af udvidelsen skyldes dog ændringer i definitionen i statistisk øjemed af et hotel. Ligeledes har der i perioden været en kapacitetsudvidelse på campingområdet, således at der i 1985 blev udbudt omkring 10% flere personpladser på campingpladser end i 1977. Det er i denne henseende værd at bemærke, at kapaciteten på campingpladserne i 1981 var lavere end i 1977, hvilket ligeledes kan skyldes ændringer i kapacitetsopgørelsesmetoderne for dette produkt. Stugbyer, udlejningshytter og ferie-/sommerhuse har haft en kapacitetsnedgang over den 8-årige periode på omkring 7%, men også her viser udviklingen fra 1977 til 1981 en anden tendens. Endelig har der på vandrerhjem/herbergområdet været en kapacitetsnedgang på hele 40,5%, hvilket dog til dels kan tilskrives ændringer i de statistiske opgørelsesmetoder.

Den totale kapacitetsudvidelse over den 8-årige periode fordeler sig forskelligt over de nordiske lande, hvilket fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Dagligt sengekapacitetsudbud i hvert af de nordiske lande

Land	1977	1981	1985	Ændring 77/85
Danmark	547.000	544.000	550.000	0,5%
Finland	91.000	121.000	136.000	49,5%
Norge	357.000	363.000	356.000	- 0,3%
Sverige	459.000	454.000	502.000	9,4%
Island	-	-	11.000	

Note: Sengekapacitetsudbudet er relateret til højsæsonen. For specificerede oplysninger henvises til de nationale del-rapporter.

Medens Norden som helhed har oplevet en kapacitetsudvidelse på omkring 7%, er indkvarteringskapaciteten i Finland øget med hele 49,5%. Udvidelsen af kapaciteten er sket jævnt over den 8-årige periode og indikerer en kraftig udvikling af den finske "turistinfrastuktur".

Sverige kan ligeledes dokumentere en kapacitetsudvidelse over perioden, men i noget mindre grad. Den svenske kapacitet er - via en kapacitetsnedgang frem til 1981 - steget med 9,4%. Ligeledes har Danmark i perioden oplevet en kapacitetsudvidelse, men denne er på blot

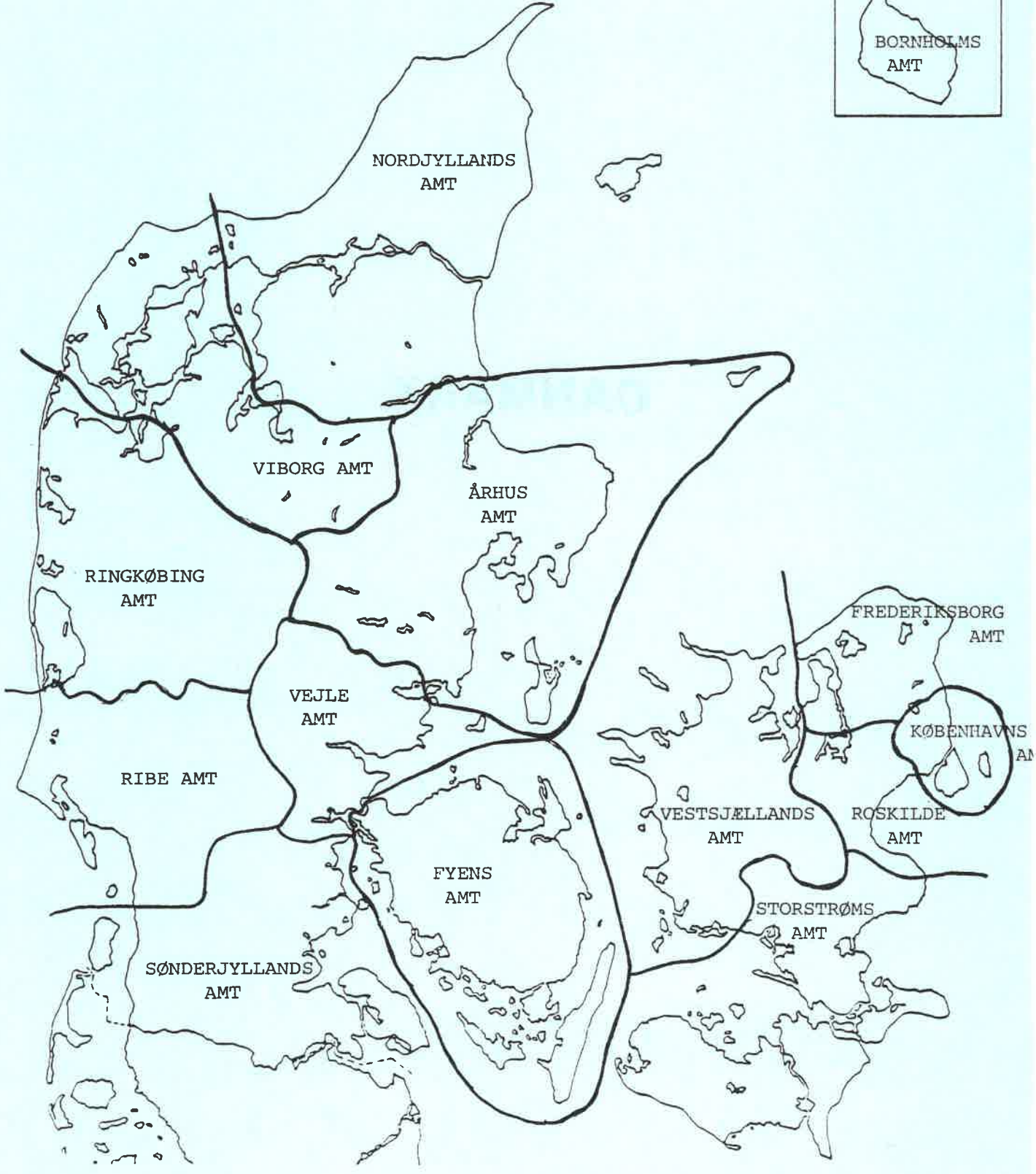
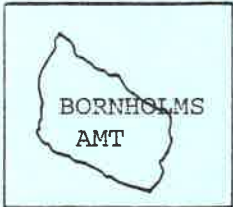
0,5%. Kapacitetsudviklingen i Norge har derimod været negativ, men faldet i den samlede kapacitet på 0,3% indikerer mere eller mindre en status quo-situation i Norge.

Samtidig med at der er sket kvantitative ændringer i kapaciteten i de nordiske lande er der også sket store kvalitative ændringer. I samtlige lande, er der investeret store økonomiske summer på en renovering af den eksisterende kapacitet, således at denne bedre er i stand til at efterkomme gæsternes krav og behov. Statistikkerne tillader dog ikke en vurdering af denne kvalitative forbedring.

For så vidt angår udviklingen i detaljer henvises til de nationale delrapporter. Der henvises endvidere til de nationale appendix'er, hvor der redegøres for efterspørgselsudviklingen i hvert af de nordiske lande. I denne redegørelse evalueres endvidere NT-projektet "Rejs i Norden".

DANMARK

NORDJYLLANDS
AMT

VIBORG AMT

ÅRHUS
AMT

RINGKØBING
AMT

VEJLE
AMT

RIBE AMT

FYENS
AMT

SØNDERJYLLANDS
AMT

VESTSJÆLLANDS
AMT

STORSTRØMS
AMT

FREDERIKSBORG
AMT

KØBENHAVNS
AMT

ROSKILDE
AMT

KAPACITETSUDNYTTELSEN VED TURISTANLÆG I DANMARK 1985

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
D 1 TILGÆNGELIG STATISTIK TIL BELYSNING AF TURISTANLÆGGENES KAPACITET OG UDNYTTELSE	1
D 2 OVERSIGT OVER DEN TOTALE KAPACITET VED TURISTANLÆG	2
D 3 HOTELLER	4
D 3.1. Hotelkapacitetens udvikling og kapacitetsudnyttelsen 1977-1985	4
D 3.2. Hotelkapacitetsudbud og -efter- spørgsel fordelt efter geografi	5
D 3.3. Hotelkapacitet og - efterspørg- sel fordelt over året	7
D 3.4. Hotelkapaciteten og kapacitets- udnyttelsen fordelt efter virk- somhedsstørrelse	10
D 3.5. Hvor og hvornår findes den ledi- ge hotelkapacitet	11
D 3.6. Hvem benytter hotelkapaciteten	15
D 4 CAMPING	
D 4.1. Campingkapacitetens udvikling og kapacitetsudnyttelsen 1977-1985	18
D 4.2. Campingudbud fordelt efter geo- grafi	19
D 4.3. Hvem og hvornår benyttes camping- kapaciteten	20
D 5 ANDRE INDKVARTERINGSANLÆG	
D 5.1. Vandrerhjem	23
D 5.2. Feriehuse til udlejning	24
D 5.3. Bondegårde	24
D 6 ØVRIGE FAKTORER AF BETYDNING FOR KAPACITETSUDNYTTELSEN PÅ TURISTANLÆG	25
D 7 KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER TIL FORBEDRING AF KAPACITETSUDNYTTELSEN	
D 7.1. Konklusioner	26
D 7.2. anbefalinger	27

APPENDIX

D 1 TILGÆNGELIG STATISTIK TIL BELYSNING AF TURISTANLÆGGENES KAPACITET OG DENS UDMYTTTELSE:

I Danmark findes der tilgængelig statistik, der belyser kapacitets- og efterspørgselsforholdene for hoteller, campingpladser, vandrerhjem og ferieprodukterne "Bondegårdsferie" og "Ferie på Landet". Hotel- og campingstatistikken udarbejdes af det officielle statistiske organ i Danmark - Danmarks Statistik. Vandrerhjemsstatistikken udarbejdes af Organisationen Danmarks Vandrerhjem, der er den centrale organisation for vandrerhjem i Danmark, medens statistikkerne for "Bondegårdsferie" og "Ferie på landet" udarbejdes af Danmarks Turistråd på grundlag af oplysninger indsamlet hos formidlerne af disse ferieformer.

Hotelstatistikken dækker ud over egentlige hoteller også feriehoteller, moteller, kroer, feriepensionater og lignende virksomheder. Statistikken, hvis hovedtal offentliggøres på månedsbasis, belyser kapaciteten ud fra geografiske og størrelsesmæssige forhold, medens efterspørgselssiden belyses på såvel senge som værelser. I en årlig rapport fra Danmarks Statistik krydses de enkelte kriterier og meget operationelle og detaljerede tabeller offentliggøres. Med virkning fra 1/1 1986 ville Danmarks Statistik (p.g.a. økonomiske årsager) begrænse detaljeringsgraden betydeligt, ved for fremtiden kun at opgøre geografisk på amter, mod tidligere kommuner og amter. Danmarks Turistråd fik dog forhindret denne forringelse ved at gå ind og financiere kommunestatistikken, således at det nu er muligt at abonnere på enkelte eller flere kommunestatistikker ved erlæggelse af et mindre beløb til Danmarks Turistråd. Dette gælder for både hotel- og campingstatistikken. Hotellerne har indberetningspligt til Danmarks Statistik, således at samtlige virksomheder med over 10 faste gæstesenge er repræsenteret i statistikken.

Campingstatistikken bygger ligeledes på en totaltælling og indeholder oplysninger fra samtlige godkendte campingpladser i Danmark. Kapaciteten beskrives ved en angivelse af antal pladser fordelt efter geografi, medens efterspørgselssiden belyses ved en nationalitetsmæssig fordeling. Campingtallene offentliggøres i samme publikationer som hotelstatistikken.

Vandrerhjemsstatistikken belyser kapacitets- og efterspørgselsforhold på samtlige danske vandrerhjem. Kapacitetssiden belyses ud fra en geografisk fordeling af sengekapaaciteten, idet kapaciteten på de enkelte vandrerhjem oplyses, medens efterspørgselsiden belyses ud fra nationalitetsmæssige kriterier. Vandrerhjemsstatistikken offentliggøres årligt i årsberetningen fra Organisationen Danmarks Vandrerhjem.

Statistikken for ferieformerne "Bondegårdsferie" og "Ferie på Landet" belyser kapacitetssiden ved angivelse af antallet af udlejningsenheder og antal senge, medens efterspørgselsiden belyses ved antal overnatninger og antal gæster fordelt efter nationalitet. Statistikken opererer ikke med geografiske fordelinger og sæsonbelysningen er meget grov.

Store dele af de danske indkvarteringsanlæg belyses således statistisk på såvel kapacitets- som efterspørgselssiden. Detaljeringsgraden i statistikkerne er høj, hvorfor statistikkerne kan anvendes som et operationelt planlægnings- og kontrolredskab, idet sikkerheden på oplysningerne tillige med er meget stor. Som en ulempe ved statistikkerne skal anføres tidspunkterne for offentliggørelse af resultaterne. Trods store anstrengelser fra de ansvarlige statistiske instanser offentliggøres resultaterne med en sådan forsinkelse, at statistikkerne ikke til fulde opfylder de krav, der bør stilles til et operationelt planlægningsredskab.

Imidlertid må det konstateres, at to store indkvarteringsformer - lejede ferie/sommerhuse og indkvartering hos familie/venner - mangler statistisk belysning. Løbende statistikker for disse områder er således en vigtig mangel i bestræbelserne på at give en statistisk belysning af turismens omfang i Danmark.

Danmarks Statistik arbejder hårdt på at få etableret et samarbejde med feriehusudlejerne med start fra 1987. Herefter skulle indkvarteringsformen lejede ferie/sommerhuse statistisk set kunne bearbejdes på højde med campingstatistikken.

D 2. OVERSIGT OVER DEN TOTALE KAPACITET VED TURISTANLÆG

Tabel D 1. Total udbud og efterspørgsel ved turistanlæg 1985

Kommercielle anlæg	Antal sengepladser/personer	%	Antal overnatninger	%
Hoteller m.v.	70.960	13	7.127.100	24
Vandrerhjem	9.660	2	836.000	3
Campingpladser	192.660 ⁽¹⁾	35	10.836.000	36
Kapacitet i kommercielle anlæg ialt	273.280	50	18.799.100	63
Ikke kommercielle anlæg				
Bondegårdsferie herunder "Ferie-på-landet"	2.192		51.528	
Feriehuse til udlejning	275.000 ⁽²⁾	50	11.200.000 ⁽²⁾	37
Kapacitet i ikke-kommercielle anlæg	277.192	50	11.251.528	37
Totale kapacitet	550.472	100	30.050.628	100

Se anmærkninger næste side

Anm.: 1) Dette tal gælder året 1984. Dette skyldes, at der fra de offentlige myndigheders side blev indført nye regler fra 1985. Disse nye regler medførte at kapaciteten steg med 37% fra 1984 til 1985 ene og alene ud fra ændrede regler om sanitære forhold. Da disse regler laves om igen fra 1987, har vi valgt at benytte de sammenlignelige tal fra 1984. Tallet for 1985 er: antal sengepladser/personer : 263.970.

2) Tallene er baseret på ad hoc undersøgelser foretaget af Danmarks Turistråd.

Som det fremgår af tabel 1 eksisterer den største kapacitet i feriehus til udlejning med i alt 275.000 sengeenheder. Denne indkvarteringsform udgør 50% af den samlede indkvarteringskapacitet. Efter feriehusene følger campingpladserne med en samlet personkapacitet på 192.660 - eller omkring 35% af den samlede indkvarteringskapacitet. Først som det tredje største indkvarteringsprodukt følger hotellerne med omkring 71.000 sengepladser, eller omkring 13% af den samlede kapacitet. Vandrerhjemmene udgør 2% af den samlede kapacitet, mens indkvarteringsprodukterne på bondegårde udgør en meget beskedent andel.

På efterspørgselssiden fremkommer et lidt andet resultat, idet lejede feriehus og campingpladser ligger næsten lige. Det estimeres, at der blev foretaget 11,2 mill. overnatninger i lejede feriehus i 1985, mens der blev foretaget 10,8 mill. overnatninger på campingpladser. Disse 2 indkvarteringsprodukter udgør altså henholdsvis 37% og 36% af de samlede overnatninger. På hotellerne blev der i 1985 foretaget 7,1 mill. overnatninger, hvilket udgør omkring 24% af dets samlede overnatningstal. Også på efterspørgselssiden er vandrerhjem og bondegårdsprodukterne størrelsesmæssigt af mindre betydning.

Som det videre fremgår af tabel 1 udgør de kommercielle anlæg og de ikke kommercielle anlæg hver 50% af den samlede kapacitet, mens 63% af efterspørgslen koncentrerer sig om de kommercielle anlæg. Som årsag til dette forhold kan dels angives, at hotellerne for størstedelens vedkommende er åbne hele året, hvilket ikke er tilfældet med en stor del af det ikke-kommercielle udbud, dels at kendskabet til de kommercielle anlæg er mere udbredt end for de ikke kommercielle anlægs vedkommende. Sidstnævnte må videre opfattes alene som ferieprodukter, medens hotellerne også har potentielle efterspørgere blandt forretningsrejsende samt kongres- og mødedeltagere.

D 3. HOTELLER

D 3.1. Hotelkapacitetens udvikling og kapacitetsudnyttelsen
1977 - 1985Tabel D 2. Nøgletal for udviklingen inden for hotelområdet
1977, 1981 og 1985

	1977	1981	1985	Ændring 1985/77
Antal virksomheder ⁽¹⁾	1.081	999	936	-13,5%
Antal senge ⁽¹⁾	60.639	69.303	70.960	17,0%
Antal overnatninger	7.962.200	8.325.600	8.743.800	9,8%
Kapacitetsudnyttelse				
Senge:	42	37	38	- 4,0%
Værelser:	-	48	52	4,0% ⁽²⁾

(1) Pr. 31.7 (2) 1985/81

Den 31. juli 1977 var der i Danmark ialt 1.081 hotelvirksomheder - af disse var 838 helårsvirksomheder, medens 243 var sæsonvirksomheder med varierende åbningslængde. I en tilsvarende opgørelse fra 1985 opgøres virksomhedstallet til 936, hvilket er et fald på 13,5% i forhold til 1977. Hotelbestanden i 1985 fordelte sig med 750 helårsvirksomheder og 185 sæsonvirksomheder. Sæsonvirksomhederne står for det største procentuelle fald, med 23,9%, mens helårsvirksomhederne har oplevet et fald på 10,5%.

Den modsatte tendens gør sig gældende, når der ses på antallet af sengepladser i samme periode. I 1977 var der i alt 60.639 senge, mens sengekapaciteten i 1985 var steget til 70.960. Altså en stigning på 17,0% over 8 år.

Stigningen i sengekapaciteten sammenholdt med faldet i antallet af hotelvirksomheder viser, at det gennemsnitlige antal senge pr. virksomhed er steget fra 1977-1985. Helt præcist er gennemsnittet steget fra 56 senge i 1977 til 76 senge i 1985.

Arsagen til udviklingen i antal hotelvirksomheder og sengekapaciteten kan bl.a. forklares ud fra følgende forhold:

Mange mindre - ofte ældre - hotelvirksomheder er i perioden lukket. Årsagen til dette har været en kombination af dalende efterspørgsel efter den form for produkter disse virksomheder har udbudt og af myndighedernes krav til investering i brandsikring m.v.

De i perioden nyåbnede hotelvirksomheder har haft en stor sengekapacitet. I starten af perioden (1977-1981/82) var de nye virksomheder karakteriseret som værelser med selvhusholdning, og et stort antal senge - ofte 6 pr. værelse/lejlighed. Dette forhold har dog ændret sig således, at det de sidste år fortrinsvis er almindelige store hoteller der bygges.

At antallet af nye feriehoteller har været stagnerende siden 1981/82 skyldes hovedsagelig 2 ting: antallet af nyåbnede feriehoteller i perioden er bevidst begrænset fra myndighedernes side. Mange private investorer har haft planer om åbning af yderligere feriehoteller. Imidlertid så de danske planlægningsmyndigheder sig nødsaget til at indføre et stop for byggeri af feriehoteller i kystnære områder, hvilket netop er de mest attraktive områder ud fra et efterspørgselsmæssigt synspunkt for placering af disse. Årsagen til dette byggestop skal ses i forbindelse med ønsket om at sikre offentlig adgang til de danske strande sammenholdt med frygten for, at feriehotellernes klientel i udbredt grad ville nedslide de sarte kystområder. Uden disse restriktioner fra de offentlige myndigheders side havde man derfor sandsynligvis set en yderligere tilvækst i sengekapaaciteten og et mindre nettofald i antallet af hotelvirksomheder.

En anden væsentlig årsag er ændringen i familiemønsteret - mindre familieenheder - som forårsager, at feriehotellerne har sværere og sværere ved at fylde deres 6 personers værelser/lejligheder op.

Efterspørgslen efter hotelkapacitet har i perioden fra 1977 til 1985 - trods en samlet stigning fra 7.962.200 i 1977 til 8.743.800 i 1985 - ikke kunnet holde trit med stigningen i sengekapaacitet. Dette har medført, at kapacitetsudnyttelsen målt på sengebelægning er faldet fra 42% i 1977 til 38% i 1985. Disse 38% er udtryk for et årsgennemsnit, bag hvilket der skjuler sig store sæsonmæssige variationer. På landsbasis var sengekapaacitetsudnyttelsen således 65% i juli måned og kun 20% i december måned.

Fra 1981 begyndte Danmarks Statistik desuden at operere med en kapacitetsudnyttelse målt på værelsesbelægning. Årsgennemsnittet for værelsesbelægningen er steget fra at være 48% i 1981 til 52% i 1985. Denne stigning i værelsesbelægningsprocenten sammenholdt med faldet i sengebelægningsprocenten, passer udmærket ind i billedet med de mindre familieenheder. Der bliver således lejet flere værelser ud, men disse bliver ikke fyldt op på samme måde som det tidligere var tilfældet.

D.3.2. Hotelkapacitetsudbud og -efterspørgsel fordelt efter geografi 1985

Som det fremgår af tabel D 3, er næsten 50% af den samlede sengekapaacitet koncentreret i kun tre amter, nemlig København, Bornholm og Nordjyllands Amt, der tegner sig for henholdsvis 20,6%, 11,0% og 18,1% af den samlede kapaacitet. Ingen af de øvrige amter tegner sig for mere end 9%. Sengekapaaciteten er mindst i Roskilde og Vestsjællands Amt, der kun har henholdsvis 0,7% og 1,4% af den samlede kapaacitet.

På efterspørgselssiden tegner sig næsten samme billede. De tre amter med en samlet kapaacitet på næsten 50% af det totale tegner sig for næsten 54% af den samlede efterspørgsel. Her tegner Københavns Amt sig alene for 33,3% af det totale overnatningstal. Bornholms Amt må dog på efterspørgselssiden overlade tredie- og fjerdepladsen til Århus og Fyns Amt, der tegner sig for henholdsvis 8,6% og 8,0% af overnatningerne.

For så vidt angår kapacitetsudnyttelsen, er denne for Danmark som helhed på sengebelægning opgjort til 38%. Bag dette tal gemmer der sig imidlertid store geografiske variationer, idet København har en sengekapacitetsudnyttelse på 55%, medens Ringkøbing og Viborg har en kapacitetsudnyttelse på kun 26%.

Tabel D 3. Hotelkapacitetsudbud og -efterspørgsel fordelt efter geografi 1985

	Sengekapacitet		Overnatninger		Gns. kapacitetsudnyttelse %	
	Antal	%	Antal	%	Vær.	Senge
Storkøbenhavn	14.592	20,6	2.913.300	33,3	68	55
Frederiksborg	1.758	2,5	235.400	2,7	55	42
Roskilde	472	0,7	86.500	1,0	57	49
Vestsjælland	967	1,4	102.800	1,2	42	32
Storstrøm	2.973	4,2	308.500	3,5	40	32
Bornholm	7.811	11,0	544.300	6,2	42	35
Fyn	5.842	8,2	695.200	8,0	49	34
Sønderjylland	3.744	5,3	377.200	4,3	37	30
Ribe	3.776	5,3	406.000	4,6	44	32
Vejle	2.597	3,7	376.500	4,3	52	40
Ringkøbing	5.319	7,5	482.200	5,5	39	26
Århus	5.540	7,8	754.900	8,6	51	38
Viborg	2.721	3,8	249.500	2,9	38	26
Nordjylland	12.848	18,1	1.211.500	13,9	42	30
Hele landet	70.960	100,0	8.743.800	100,0	52	38

Fodnote: Udbud rel. til juli måned

Angives kapacitetsudnyttelsen i stedet på værelsesbasis er det nogenlunde samme resultat der kommer frem. På landsbasis er værelsesudnyttelsen på 52%, i København er den på 68% og her ligger Sønderjyllands Amt alene i bunden med en værelseskapacitetsudnyttelse på kun 38%.

Årsagen til Københavns høje kapacitetsudnyttelse sammenlignet med det øvrige Danmark må tilskrives Københavns placering som administrativt center samt det faktum, at København er Danmarks vigtigste internationale handels- og mødeby. København opsøges således året rundt af et stort antal forretningsturister, der må anses som værende den primære årsag til Københavns bedre kapacitetsudnyttelse på hotelområdet.

D 3.3. Hotelkapacitet og -efterspørgsel fordelt over året 1985

Diagram D 1. Kapacitetsudnyttelse fordelt over året 1985

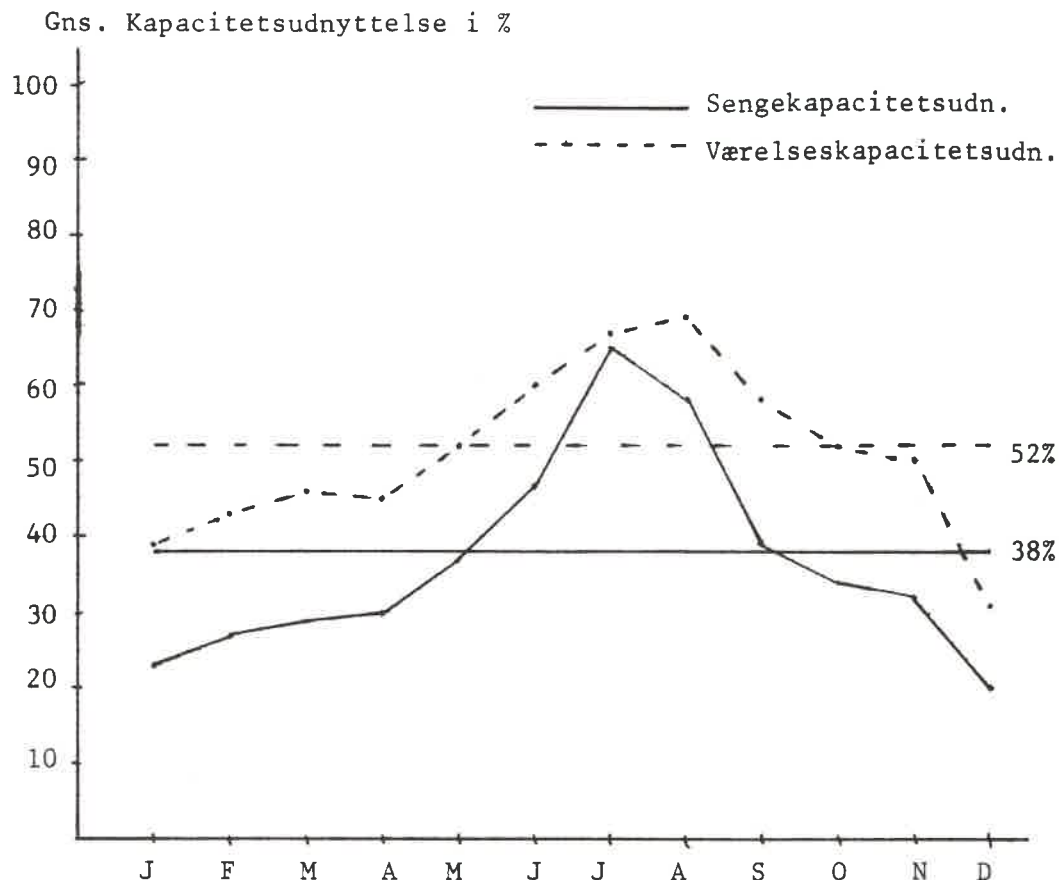
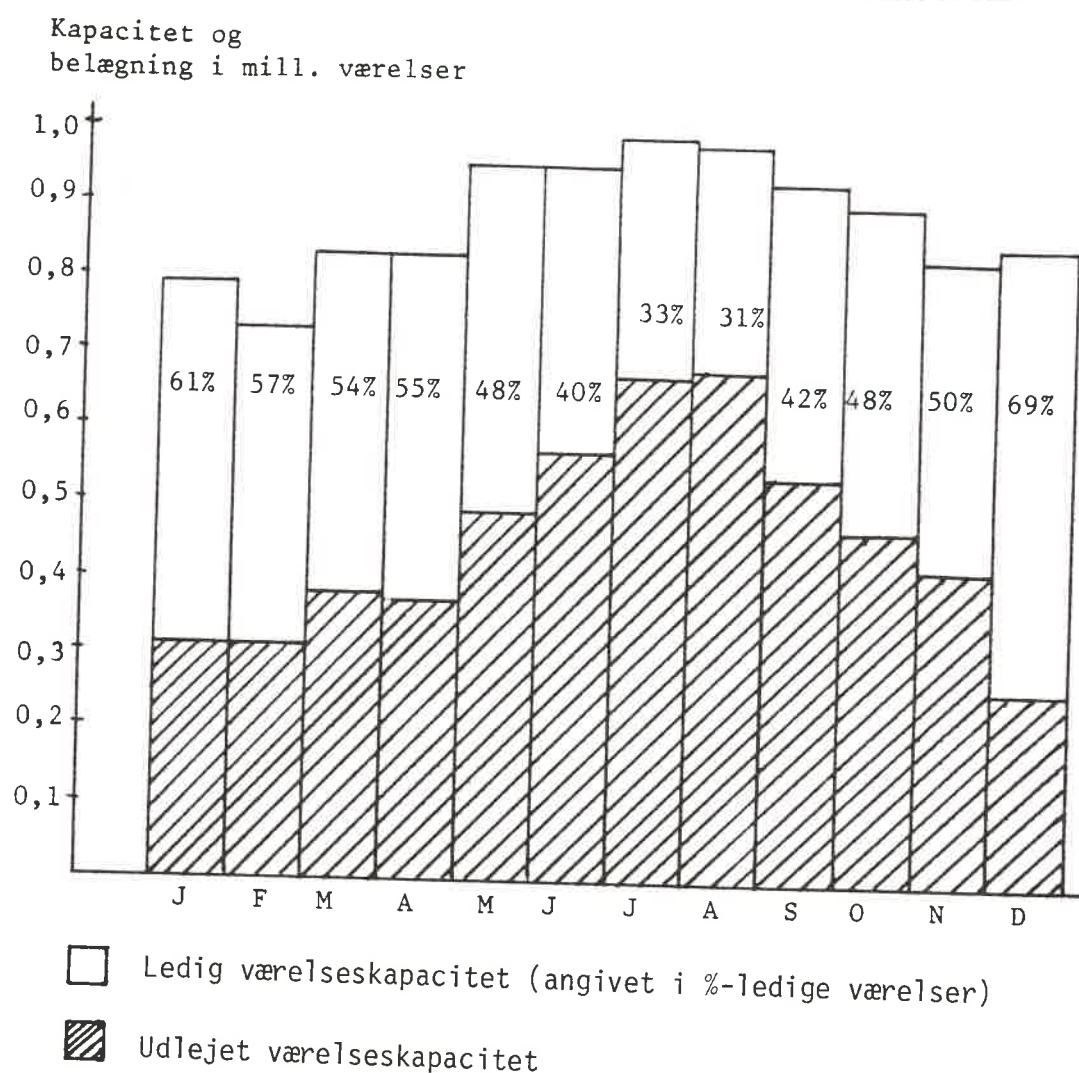

Diagram D 1 viser den tidligere omtalte store variation over året med hensyn til såvel værelses- som sengekapa- citetsudnyttelse. Endvidere fremgår det af diagrammet med al tydelighed, at Danmark - modsat andre nordiske lande - kun har én decideret højsæson. Denne højsæson er koncentreret omkring månederne juni, juli, august og september. For disse måneder ligger kapacitetsudnyttelsen over gennemsnittet på 38% for sengebelægning og 52% for værelsesbelægning, medens kapacitetsudnyttelsen resten af året ligger under års- gennemsnittet.

Variationen i kapacitetsudnyttelsesprocenterne over de enkelte måneder ville imidlertid være endnu mere udtalt, såfremt kapaci- tetsudbuddet var konstant over året. Imidlertid eksisterer der i Danmark som tidligere nævnt et anseeligt antal sæsonvirksomheder, således at kapacitetsudbuddet varierer fra måned til måned. Kapa- citetstilvæksten for Danmark som helhed er på næsten 36% fra må- ned med mindst kapacitetsudbud til måned med størst kapacitetsudbud.

Det mest stabile kapacitetsudbud over året findes i Arhus amtskommune, hvor udbuddet kun varierer med 15%. Ligeledes findes et forholdsvis konstant udbud over året i København, Vejle og Roskilde amt, medens de øvrige amter - og i særdeleshed Bornholms amt - har store variationer i kapacitetsudbuddet. For Bornholms amt er kapacitetstilvæksten således på 487% fra januar til juli måned, hvilket viser, at størstedelen af hotelvirksomhederne på Bornholm er sæsonvirksomheder.

Diagram D 2. Kapacitetsudbud og efterspurgte værelser fordelt på måneder i 1985

Disponible hotelværelser hele året:	10,6 mill. vær.
- deraf udnyttede:	5,5 mill. vær. (52)
- deraf ubenyttede:	5,1 mill. vær. (48)

I diagram D 2 er værelseskapaciteten og -efterspørgslen fra diagram D 1 - gengivet i absolutte tal. Af diagrammet fremgår den netop omtalte kapacitetstilvækst over året, idet dog de enkelte måneders antal dage skal tages med i betragtning. Det daglige udbud af værelser er således mindre i januar end i februar til trods for, at diagrammet kunne foranledige til en anden konklusion. Det største daglige værelsesudbud findes i juli måned.

I 1985 er det totale antal disponible værelser opgjort til 10,6 millioner. Disse værelser indeholder fra 1 til 8 senge. Med en værelseskapacitetsudnyttelsesprocent på 52 for året som helhed svarer dette til 5,5 millioner udlejede værelser på årsbasis. Samtidig kan det konstateres, at 5,1 millioner hotelværelser står ubenyttede hen på årsbasis.

I følgende tabel D 4 er i absolutte tal vist, hvordan de ledige hotelværelser fordeler sig over året. I december måned var der således 584.100 ledige hotelværelser til rådighed, medens der i august måned "kun" blev udbudt 305.100 flere værelser end der blev efterspurgt.

For at anskueliggøre den ledige værelseskapacitet yderligere og mere operationelt, er det gennemsnitlig daglige antal ledige hotelværelser udregnet måned for måned. Som det fremgår af tabellen, står der i gennemsnit 14.000 hotelværelser ledige hver eneste nat året rundt. Antallet af ledige værelser pr. døgn varierer dog fra 9.800 i august måned til 18.800 i december måned.

Det kan altså konstateres, at der i Danmark findes en meget stor ledig overnatningskapacitet på hotellerne. Denne ledige kapacitet er til rådighed hele året rundt - og selv i højsæsonen er der mindst 9.800 ledige værelser i gennemsnit pr. døgn.

Af tabel D 4 kan endvidere aflæses antal disponible og antal udlejede hotelværelser måned for måned, hvilket kan opfattes som en konkretisering af diagram D 2.

Tabel D 4. Hotelkapacitet og kapacitetsudnyttelse i 1985

Måned	Antal disponible vær.	Antal udlejede hotelvær.	Vær.-be-lægn. %	Antal ledige vær./måned	Antal ledige vær. i gns./dag
Jan	792.600	309.100	39	483.500	15.600
Febr.	727.900	313.000	43	414.900	14.800
Marts	832.000	382.700	46	449.300	14.500
April	827.300	372.300	45	455.000	15.200
Maj	950.000	494.000	52	456.000	14.700
Juni	952.700	571.600	60	381.100	12.700
Juli	993.600	665.700	67	327.900	10.600
Aug.	984.200	679.100	69	305.100	9.800
Sept.	934.500	542.000	58	392.500	13.100
Okt.	897.100	466.500	52	430.600	13.900
Nov.	831.400	415.700	50	415.700	13.900
Dec.	846.500	262.400	31	584.100	18.800
Hele året	10.569.800	5.474.100	52	5.095.700	14.000

D. 3.4. Hotelkapaciteten og kapacitetsudnyttelse fordelt efter virksomhedsstørrelse 1985

Tabel D 5. Kapacitetens fordeling efter virksomhedsstørrelse 1985

Hoteller med	Andel af hotellerne %	Andel af sengekapa- citeten %	Sengekapacitets- udnyttelsen %	Vær.kapacitets- udnyttelsen %
10-19 senge	24,9	4,6	25	29
20-29 senge	18,3	5,8	29	35
30-49 senge	19,0	9,7	32	38
50-69 senge	9,4	7,3	38	46
70-99 senge	9,6	10,5	42	52
100-149 senge	8,8	13,6	45	57
150-199 senge	3,2	7,2	46	58
200 senge og derover	6,7	41,2	37	61
Total	935 hoteller	70.960 senge	38	52

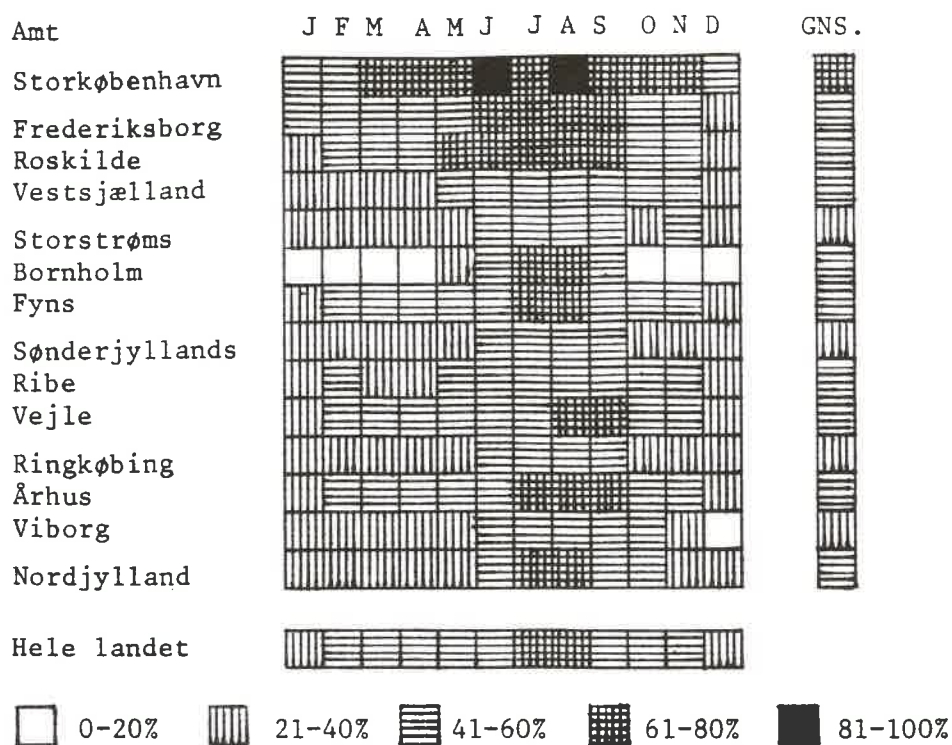
Som det fremgår af tabellen har 62,2% af de danske hoteller en kapacitet på mindre end 50 senge, medens kun 6,7% af virksomhederne råder over mere end 200 senge. Virksomhederne med under 50 senge råder dog kun tilsammen over 20,1% af den samlede sengekapa-
citet, medens de forholdsvis få hotelvirksomheder med over 200 senge tilsammen råder over 41,2% af den samlede sengekapa-
citet.

Som det videre fremgår af tabellen, synes der at være en vis sammenhæng mellem virksomhedens størrelse og sengekapa-
citetens udnyttelse. De små virksomheder har generelt en lavere sengekapa-
citetens udnyttelse end de større. Virksomhederne med en sengekapa-
citet på op til 19 senge har således en udnyttelsesprocent på kun 25% medens virksom-
hederne i størrelsesordenen 150-199 senge har en sengebelægning på 46%. Efterspørgslen er således primært koncentreret mod de større
hotelvirksomheder. Ser man på værelseskapacitetens udnyttelse er for-
skellen på de små og store virksomheder endnu større. At de store
virksomheder her opererer med en så høj værelsesbelægning som 61%
skyldes 2 ting. For det første benytter mange forretningsmænd dob-
beltværelser på de store hoteller, selv om de bor alene, og for det
andet lejer mange af de større feriehoteller deres 6 mandslejligheder
ud til et mindre antal personer.

D 3.5. Hvor og hvornår findes den ledige hotelkapacitet

I de tre forrige afsnit er kapacitetsudnyttelsen belyst udfra tre enkeltstående kriterier - geografi, sæson og virksomhedsstørrelse. I nedenstående diagram er kriterierne geografi og sæson forsøgt kombineret i samme diagram, således at en vurdering af de måske to vigtigste kriterier kan foretages ud fra ét enkelt diagram.

Diagram D 3. Kapacitets udnyttelsen i de forskellige amter målt på værelser i 1985

Som det fremgår af diagrammet er de geografiske kriterier angivet ved hjælp af de enkelte amter i Danmark, medens de sæsonmæssige kriterier er angivet ved hjælp af årets måneder. Som referenceramme er endvidere angivet kapacitetsudnyttelsen måned for måned for Danmark som helhed, således at en vurdering i forhold til landsgenomsnittet kan foretages.

Til trods for at diagrammet opererer med forholdsvis grove intervaller for kapacitetsudnyttelsesprocenter, tegner diagrammet dog et ganske klart billede. Hvis man opfatter en kapacitetsudnyttelse på værelser på 80-100% som en fuldt udnyttet kapacitet, viser diagrammet, at det faktisk kun er i København i juni og august måned, at man som potentiel gæst kan have vanskeligheder med at finde et hotelværelse. For samtlige andre amter findes der året rundt ledig værelseskapacitet, og selv en kapacitetsudnyttelsesprocent på 60-80 opnås kun i 8 ud af 14 amter.

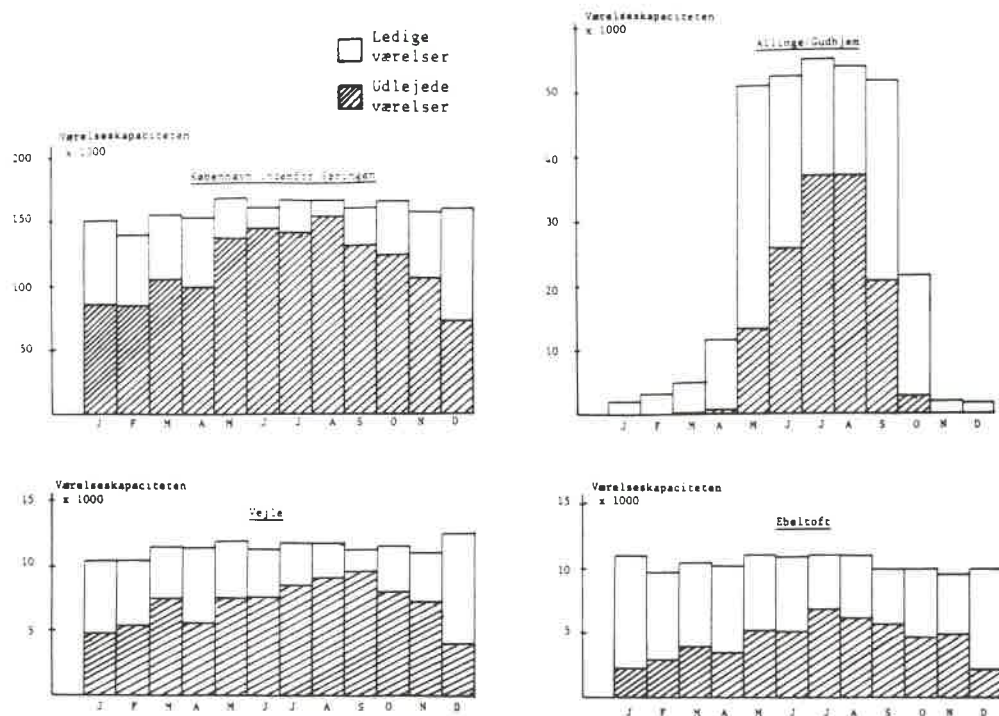
Diagrammet kan også opfattes som bestående af 168 felter, hvor et felt belyser kapacitetsudnyttelsen i et amt i en måned. Anlægges denne betragtning, vil en kapacitetsudnyttelse på 0-20% optræde 8 gange, 21-40% 55 gange, 41-60% hele 76 gange, 61-80% 27 gange og 81-100% som tidligere nævnt kun 2 gange.

Trods store geografiske variationer i de enkelte kapacitetsudnyttelsesprocenter viser diagrammet endvidere, at sæsonen er sammenfaldende for alle amter i Danmark. Alle amter har således den højeste kapacitetsudnyttelse i månederne juni, juli, august og september, medens kapacitetsudnyttelsen er ringest i alle amter i månederne januar og december.

Vurderet over året er kapacitetsudnyttelsen forholdsvis konstant i fem af de danske amter, idet man i disse opererer inden for rammerne af 2 af de i diagrammet anvendte intervaller. Bornholms Amt viser den modsatte tendens, idet 4 ud af 5 intervaller er repræsenteret her. Sidstnævnte kommunes kapacitetsudnyttelsesprocent er meget karakteristisk for de deciderede turistområder, hvor kapacitetsudnyttelsen er meget høj i sommermånederne og meget lav i vintermånederne.

For yderligere at illustrere den meget forskelligartede værelseskapacitetsudnyttelse beskrives i det følgende fire lokalområder i Danmark. De valgte områder er København City (angives i statistikken som København indenfor søringen), Vejle, Allinge/Gudhjem og Ebeltoft.

Diagram D 4. Værelseskapaciteten i absolutte tal i forskellige turistgeografiske områder

I København City ses en forholdsvis høj kapacitetsudnyttelsesprocent over samtlige af årets måneder. Der udlejes flest værelser i perioden juni til august, men selv i december måned når kapacitetsudnyttelsen på værelser op på 46%. Værelseskapaciteten er endvidere meget konstant hele året rundt. Som tidligere antydnet, skyldes den relativt høje kapacitetsudnyttelse i København delvis det faktum, at København er Danmarks vigtigste handels- og mødeby, ligesom København er Danmarks administrative og politiske centrum. Dette trækker mange forretningsturister til København uden for den deciderede turistsæson, hvor forretningsturisterne deltager i forretningsmøder, messer eller kongresser. København er endvidere Danmarks kulturelle centrum med mange tilbud til de deciderede ferieturister. En del af disse tilbud er uafhængige af vejrforhold, hvorfor også den deciderede turistsæson er længere end i det øvrige Danmark. I København er således såvel kapacitetsudbudet som efterspørgslen relativt mere konstant end i det øvrige Danmark, hvilket giver en relativt konstant kapacitetsudnyttelsesprocent, der for Københavns vedkommende er højere end normalt i Danmark.

I Vejle, der er det administrative center i Vejle Amtskommune og endvidere en vigtig handelsby, opereres der ligeledes med en relativ god værelseskapacitetsudnyttelsesprocent hele året rundt. Ser man bort fra december måned har alle månederne en udnyttelsesprocent på over 45%. Kapaciteten er ligeledes forholdsvis konstant over året, idet kapacitetstilvæksten kun er på 20% fra måneden med mindst udbud (januar) til måneden med mest udbud (december).

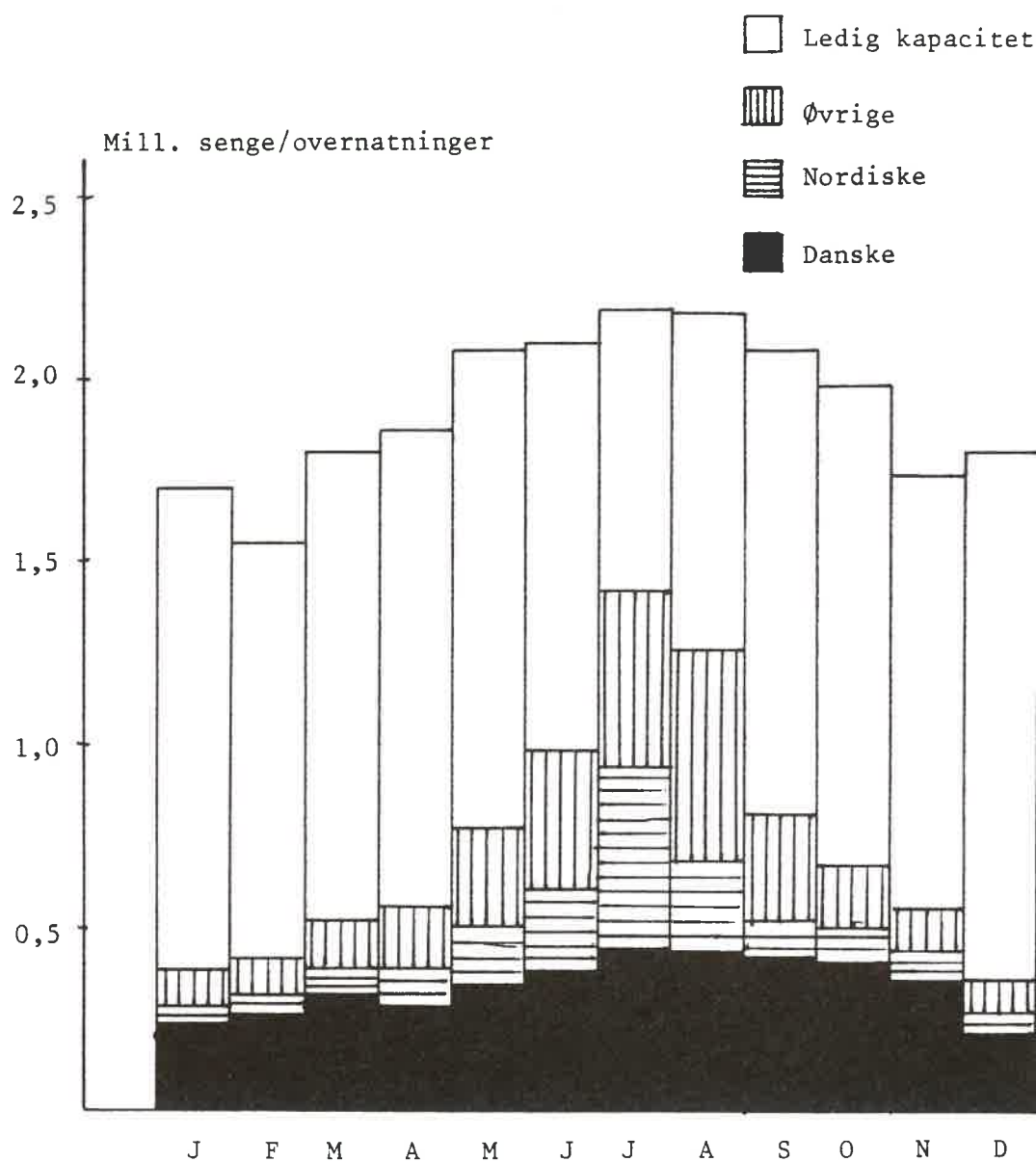
Årsagen til den forholdsvis gode kapacitetsudnyttelse og relativt jævne efterspørgsel over året kan forklares ved, at Vejle er centrum for en del udstillingsaktiviteter, der trækker mange forretningsfolk til. Ligeledes er Vejle så centralt beliggende i Danmark, at det ofte benyttes som "mødested" og kursussted. Det der således i første omgang karakteriserer hotelgæsterne i Vejle er, at de opholder sig i Vejle på grund af forretning eller uddannelse, medens man på hotellerne ikke finder så mange deciderede ferieturister.

Ebeltoft er beliggende i Århus Amtskommune og opfattes bl.a. på grund af beliggenheden nær strand i et naturskønt område som værende denne amtskommunes rekreative område. Kapacitetsudbuddet er meget konstant over året, med en kapacitetstilvækst på kun 16%. En stor del af kapaciteten er endvidere af nyere dato og opført til at dække såvel ferie- som forretningsgæsternes forskelligartede krav. Imidlertid er efterspørgslen koncentreret omkring sommermånederne, hvor kapacitetsudnyttelsen toppe med 61% i juli måned. I januar er kapacitetsudnyttelsen derimod kun 21%. Man kan derfor sige, at det der karakteriserer Ebeltoft er, at byen i sommersæsonen opsøges af et stort antal ferieturister. Endvidere er det ikke i den grad, man havde forventet, lykkedes at trække forretningsturister til Ebeltoft til møder og kurser, hvorfor man uden for højsæsonen står med en meget stor ledig kapacitet.

Allinge/Gudhjem er beliggende på Bornholm og er et af Danmarks ældre rekreative ferieområder. Som det fremgår af diagrammet, er efterspørgslen meget stærkt koncentreret omkring sommermånederne, medens man udenfor disse så at sige ingen efterspørgsel finder. Kapaciteten tilpasser sig denne situation, og der opereres med en kapacitetstilvækst på ikke mindre end 3141% fra december til juli. Allinge/Gudhjem må derfor opfattes som et decideret ferieturistområde, hvor størstedelen af aktiviteterne er sommerbetonede. Der synes i Allinge/Gudhjem ikke at være den store interesse for at udvikle off season aktiviteter, der kan tiltrække turister og dermed forlænge sæsonen. Den primære årsag til dette er, at størstedelen af hotelbestanden er deciderede sommerhoteller, der ikke er indrettet til at huse gæster i årets kolde måneder.

D 3.6. Hvem benytter hotelkapaciteten

Diagram D 5. Hotelkapaciteten i årets måneder og efterspørgslen fordelt på nationaliteter

Disponible hotelsenge/mulige overnatninger:	23.010.000
- Deraf udnyttede :	8.743.800 (38)
- Deraf ubenyttede :	14.266.200 (62)

Det totale sengeudbud i 1985 er beregnet til 23.010.000 med hensyntagen til den variation af udbud, der er over året. Indledningsvis til dette afsnit skal det pointeres, at kapaciteten opgives i antal senge - og ikke som tidligere værelser - idet dette udtryk for kapaciteten er mest velegnet i sammenligning med antal overnatninger, der her benyttes som udtryk for efterspørgslen.

I 1985 blev der foretaget 8.743.800 overnatninger på danske hoteller, hvilket udtrykker en belægningsprocent målt på sengebasis på 38%. Omvendt stod med andre ord 62% eller 14.266.200 senge ledige på danske hoteller i 1985. Af de anførte overnatninger blev 47,5% foretaget af danske gæster, 19,8% af gæster fra de øvrige nordiske lande, medens de resterende 32,7% blev foretaget af gæster med bopæl udenfor de nordiske lande. Totalt set foretager udenlandske gæster således 52,5% af samtlige overnatninger på danske hoteller. Uden at skulle gå i detaljer med hensyn til nationaliteten for udenlandske gæster skal det oplyses, at tyskere udgør den største gruppe efterfulgt af svenskere, nordmænd, amerikanere og englændere.

For så vidt angår den sæsonmæssige fordeling af overnatningerne, udgør de danske overnatninger de mindst sæsonfølsomme, hvilket lader formode, at en stor del af danske overnatninger foretages af forretningsgæster. Dog foretages der mere end dobbelt så mange overnatninger i juli måned end i december måned, hvilket blot understreger, at der også findes en del danske ferieturister på de danske hoteller. De nordiske overnatninger er langt mere sæsonfølsomme, idet der i juli måned foretages 10 gange så mange overnatninger som i januar. Dette lader formode, at det primært er nordiske ferieturister - og ikke nordiske forretningsgæster - der benytter de danske hoteller. Sæsonfølsomheden for gæster med bopæl udenfor de nordiske lande er noget mindre end for de nordiske overnatninger, idet der i august måned foretages omkring 7 gange flere hotelovernatninger end i december. Disse sæsonvarianter kan endvidere udtrykkes ved angivelse af de enkelte "grupper" andel af overnatningerne i de enkelte måneder. I januar foretages således 60% af overnatningerne af danskere, 12% af gæster fra de øvrige nordiske lande og 28% af gæster bosat udenfor Norden. I juli måned er billedet noget anderledes, idet kun 31% af overnatningerne foretages af danskere, 35% af gæster fra de øvrige nordiske lande og 34% af gæster bosat udenfor de nordiske lande.

Det kan således konkluderes, at det primært er de udenlandske gæster, der forårsager den store sæsonvariation i overnatningsantallet. Endvidere må det formodes, at langt størstedelen af de udenlandske hotelovernatninger foretages af ferieturister.

Tabel D 6. Efterspørgslen fordelt efter geografisk område, 1985

Amt	Procentuel fordeling			Ialt	Antal hotel- overnatn.
	Danskere	Nordiske	Øvrige		
Storkøbenhavn	26,9	18,8	54,3	100	2.913.300
Frederiksborg	67,0	19,2	13,8	100	235.400
Roskilde	62,7	14,3	23,0	100	86.500
Vestsjælland	83,9	6,5	9,6	100	102.800
Storstrøm	55,7	13,5	30,8	100	308.500
Bornholm	36,9	17,9	45,2	100	544.300
Fyn	72,7	10,7	16,6	100	695.200
Sønderjylland	58,4	11,8	29,8	100	377.200
Ribe	57,2	9,2	33,6	100	406.000
Vejle	67,5	14,6	17,9	100	376.500
Ringkøbing	59,2	22,7	18,1	100	482.200
Århus	63,8	18,4	17,8	100	754.900
Viborg	63,1	18,0	18,9	100	249.500
Nordjylland	46,4	39,0	14,6	100	1.211.500
Hele landet	47,5	19,8	32,7	100	8.743.800

For så vidt angår den geografiske fordeling, udgør de danske overnatninger størstedelen af det totale overnatningsantal i 12 ud af de i alt 14 amter. Den danske dominans er især tydeligt udtrykt i Vestsjællands Amt, hvor mere end 4 ud af 5 overnatninger foretages af danskere. Af andre amter med udtrykt "danskerdominans" kan nævnes Fyn, Århus, Frederiksborg, Roskilde, Vejle og Viborg. I samtlige af de her nævnte amter foretages mere end 3 ud af hver 5. overnatning af danskere.

Kun i to amter - Københavns og Bornholms - udgør gæster bosat udenfor de nordiske lande den vigtigste efterspørgselsgruppe, idet der i disse områder foretages henholdsvis 54,3% og 45,2% af de samlede overnatninger. Af andre amter, hvor overnatninger foretaget af gæster med bopæl udenfor de nordiske lande har stor betydning, kan nævnes Ribe, Storstrøms og Sønderjyllands Amt.

For så vidt angår overnatninger fra de øvrige nordiske lande udgør denne gruppe ikke den mest dominerende i nogle af de 14 danske amter. Overnatningerne fra de øvrige nordiske lande har størst betydning for Nordjyllands Amt, hvor 39% af samtlige overnatninger foretages af gæster fra Sverige, Norge og Finland. Ligeledes betyder overnatningerne fra de øvrige nordiske lande også meget i Frederiksborg Amt, hvor 1 ud af hver 5 overnatninger kan tilskrives gæster fra de øvrige nordiske lande. Årsagen til, at det netop er disse to amter, der har størst andel af nordiske overnatninger må formodes at hænge sammen med de geografiske placeringer, idet netop disse amter er beliggende tæt på de øvrige nordiske lande.

D 4. CAMPING

D 4.1. Campingkapacitetens udvikling og kapacitetsudnyttelsen 1977-1985

Antallet af godkendte campingpladser var i 1977 og 1981 opgjort til 550, mens antallet er faldet til 526 i 1985. Godkendelsen af campingpladser foretages af Campingrådet. Ud over de godkendte campingpladser eksisterer et antal ikke-godkendte pladser, men disse pladseres antal og størrelse er ikke bekendt og medtages ej heller i den danske statistik for campingområdet. Der har i perioden fra 1977 til 1985 været et større antal lukninger af ældre pladser og et mindre antal åbninger af nye.

Betragtes i stedet udviklingen i personkapaciteten - hvilket vil sige det reelle kapacitetsudbud af overnatningsmuligheder - er der i perioden sket et samlet fald i dette. I 1977 var personkapaciteten opgjort til 203.500, i 1981 var den 189.190 og i 1984 *) er den opgjort til 192.660. Udtrykt i procent skete der et fald fra 1977 til 1981 på 7%, mens der så har været en stigning på 1,8%. Da campingpladserne arealmæssigt ikke er blevet mindre, skal faldet i personkapaciteten ses i sammenhæng med de stadig strengere krav fra Det danske Lejrpladsudvalg, der klassificerer pladserne ud fra forholdet mellem faciliteter på pladserne og disses personkapacitet. Det må formodes, at flere pladser har valgt at begrænse personkapaciteten for at opnå et bedre forhold mellem faciliteterne og personkapaciteten og dermed en bedre klassificering. Modsat hotelområdet findes der således inden for campingområdet et klassificeringssystem i Danmark, der opdeler de godkendte campingpladser i tre grupper og benævner pladserne som henholdsvis 1-stjernet, 2-stjernet og 3-stjernet, hvor de 3-stjernede pladser har de bedste faciliteter.

*) Se note 1 side vedrørende valg af år.

Den danske campingstatistik opererer ikke med en kapacitetsudnyttelsesprocent, idet denne er næsten umulig at beregne på grund af pladsernes varierende åbningsperiode. Det kan dog beregnes, at kapacitetsudnyttelsen - opfattet som et forhold mellem pladsernes personkapacitet og det samlede antal overnatninger - i juli måned i såvel 1977 som i 1981 var 85%, mens den i 1984 var helt oppe på 90%. Da denne højere udnyttelsesprocent ikke er et resultat af flere overnatninger på årsbasis, kan det konkluderes, at sæsonen i 1984 er blevet endnu mere koncentreret om juli måned end den allerede var i forvejen. Da juli måned har den største efterspørgsel kan man således konstatere, at der selv midt i højsæsonen eksisterer en ledig campingkapacitet - omend af meget begrænset størrelse - på de danske campingpladser.

D 4.2. Campingudbud fordelt efter geografi

Som det fremgår af følgende tabel D 7, fordeler campingpladserne - og dermed campingkapaciteten - sig meget ujævnt over Danmark. Der findes et stort antal campingpladser koncentreret i Nordjyllands, Fyns, Sønderjyllands og Århus Amt, idet disse 4 amter tilsammen repræsenterer 48% af det samlede antal pladser. Den danske statistik opererer ikke med personkapacitet fordelt på amter, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, om disse fire amter også efter personkapacitet har så stor en andel af den samlede kapacitet. På amtsplan ligger det største antal campingpladser i Nordjyllands Amt, hvor der ialt findes 79 godkendte campingpladser, medens Københavns Amt har det mindste udbud med kun 4 campingpladser.

Årsagen til denne skæve fordeling af campingkapaciteten kan ikke umiddelbart forklares. Imidlertid må det formodes at have betydning, at campingturisterne i første omgang søger naturen og de naturgivne aktivitetsmuligheder som f.eks. badning. Af denne årsag findes et stort antal pladser i naturområder i Danmark, hvor der er gode bademuligheder og fri natur. De fire amter med stor campingkapacitet er netop karakteriseret ved at opfylde disse forhold. Man kan således se en sammenhæng mellem campingturisternes behov og campingpladsernes placering.

Table D 7. Campingudbud fordelt efter geografi 1985

Amt	Antal pladser	Beregnet personkapacitet	
		Antal personer	%
Storkøbenhavn	4	-	-
Frederiksborg	23	-	-
Roskilde	8	-	-
Vestsjælland	31	-	-
Storstrøm	41	-	-
Bornholm	19	-	-
Fyn	61	-	-
Sønderjylland	58	-	-
Ribe	37	-	-
Vejle	32	-	-
Ringkøbing	39	-	-
Århus	56	-	-
Viborg	37	-	-
Nordjylland	79	-	-

Anm.: I den danske statistik findes der ikke en fordeling af personkapaciteten på geografiske områder (amter).

D 4.3. Hvem og hvornår benyttes campingkapaciteten

I 1985 blev der foretaget 10.836.000 overnatninger på de danske campingpladser. Af de anførte overnatninger på følgende tabel D 8, blev 63,2% foretaget af danske campingturister. Modsat de danske hoteller udgør de danske overnatninger på campingpladserne således mere end halvdelen af det samlede antal overnatninger. Campingturister fra de øvrige nordiske lande foretog 7,2% af det samlede antal overnatninger, medens campingturister med bopæl uden for de nordiske lande foretog de resterende 29,6%. For så vidt angår campingturisterne med bopæl udenfor de nordiske lande skal det oplyses, at langt størstedelen af denne gruppes overnatninger foretages af tyskere. Endvidere udgør hollændere en stor andel af gruppen med bopæl udenfor de nordiske lande.

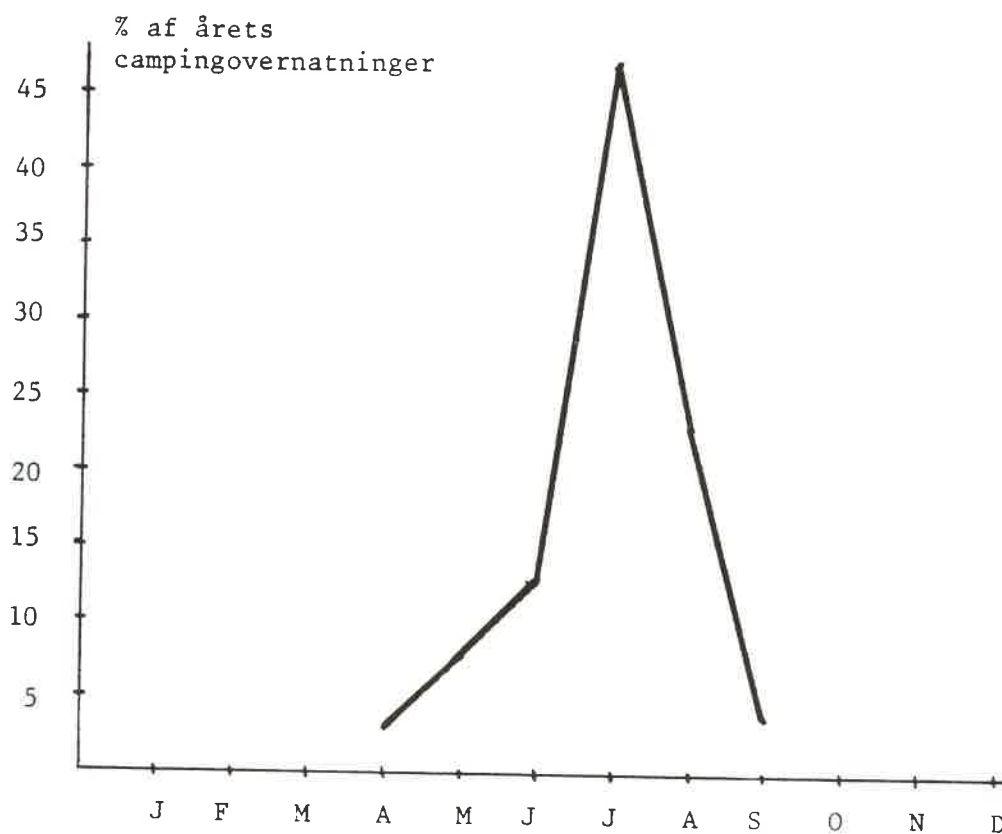
Tabel D 8. Antal campingovernatninger og nationalitetsfordeling 1985

Amt	Procentuel fordeling			Ialt	Antal camping-overnatninger totalt
	Danskere	Nordiske	Øvrige		
Storkøbenhavn	33,0	21,3	45,7	100	147.100
Frederiksborg	86,8	6,3	6,9	100	511.400
Roskilde	75,3	8,2	16,5	100	260.300
Vestsjælland	91,9	3,2	4,9	100	332.300
Storstrøm	80,4	3,9	15,7	100	906.100
Bornholm	50,2	20,2	29,6	100	271.900
Fyn	71,5	2,2	26,3	100	980.000
Sønderjylland	54,0	2,5	43,5	100	1.530.600
Ribe	38,1	6,6	55,3	100	1.074.600
Vejle	64,3	12,7	23,0	100	485.300
Ringkøbing	55,1	4,8	40,1	100	604.000
Århus	70,5	5,1	24,4	100	1.307.300
Viborg	70,3	5,1	24,6	100	501.100
Nordjylland	60,8	13,6	25,6	100	1.855.900
Hele landet	63,2	7,2	29,6	100	10.836.000
Antal	6.849.700	777.300	3.209.000		

For så vidt angår overnatningernes geografiske fordeling er der god overensstemmelse med efterspørgslens og kapacitetens geografiske fordeling. De amter, der har det store udbud af campingpladser, har ligeledes den store efterspørgsel. Som det gjorde sig gældende på kapacitetssiden har Nordjyllands, Århus, Sønderjyllands og Fyns Amt således tilsammen omkring 50% af det samlede antal overnatninger. Det skal imidlertid bemærkes, at der på de 37 pladser i Ribe Amt foretages næsten 1,1 millioner overnatninger.

For 12 ud af 14 amter udgør de danske overnatninger mere end 50% af de samlede overnatninger. Denne tendens er især udtrykt i Frederiksborg, Storstrøms og Vestsjællands Amt, hvor mere end 4 ud af 5 overnatninger foretages af danske campingturister. Ligeledes er der overvægt af danske overnatninger i Roskilde, Fyns, Århus og Viborg Amt, der alle har mere end 70% danske overnatninger. Kun i 2 amter udgør turister med bopæl udenfor de nordiske lande den vigtigste efterspørgselsgruppe, og kun i det ene er der tale om, at turisterne med bopæl udenfor de nordiske lande foretager mere end 50% af overnatningerne. Disse to amter er København og Ribe. I amterne Bornholm, Fyn, Sønderjylland, Ringkøbing og Nordjylland udgør turister med bopæl udenfor de nordiske lande dog også en meget vigtig efterspørgselsgruppe, idet over 25% af overnatningerne kan tilskrives denne gruppe. Ingen amter har turister fra de øvrige nordiske lande som vigtigste efterspørgselsgruppe. Størst betydning har de nordiske overnatninger i Københavns og Bornholms Amt, hvor 1 ud af 5 overnatninger foretages af turister fra de øvrige nordiske lande. De nordiske overnatninger har dog også betydning i Vejle og Nordjyllands Amt.

Diagram D 6. Campingovernatningernes fordeling over året 1985

Som det fremgår af diagram D 6 - og hvad der ved nærmere eftertanke nok ikke kan overraske nogen - er campingovernatningerne i uhyggelig grad sæsonkoncentrerede. Alene i juli måned foretages 48% af det samlede antal campingovernatninger, og i tre-måneders perioden juni, juli og august foretages omkring 84% af samtlige overnatninger. Imidlertid foretages der campingovernatninger året rundt i Danmark. Dette skal ses i lyset af, at få pladser holder åbent året rundt og i begrænset omfang opsøges af danske turister i campingvogn. Størstedelen af de danske campingpladser har dog kun åbent i sommersæsonen fra slutningen af april til begyndelsen af oktober måned.

Årsagen til denne sæsonkoncentration hænger sammen med såvel det danske klima som efterspørgselsstrukturen for den indkvarteringsform. Det danske sommervejr - lunefuldt som det kan være - egner sig i det store og hele udmærket til denne ferieform. De månedlige gennemsnitstemperaturer for perioden april/maj til september tillader således campingliv uden fare for helbredet i almindelige moderne telte. For campingvogne er sæsonen endnu længere. Videre har efterspørgselsstrukturen betydning for sæsonkoncentrationen, idet campingpladserne - modsat hotellerne - alene opsøges af ferieturister, og primært af ferieturister fra Danmark samt de nærtliggende nabolande.

En sæsonudvidelse for campingområdet synes således kun muligt ved gennemførelse af en udbredt feriestredning i de europæiske lande. Til trods for den forholdsvis korte åbningstid på størstedelen af campingpladserne må det konkluderes, at der med undtagelse af ganske korte perioder findes rigeligt af ledig kapacitet på de danske campingpladser.

D.5. ANDRE INDKVARTERINGSANLÆG

For de øvrige danske indkvarterings typer - vandrerhjem, feriehus og Bondegårde - findes ikke samme detaljerede officielle statistikker som for hotel- og campingområdet. Dette afstedkommer, at kapacitetsudnyttelsen for disse tre indkvarterings typer ikke kan estimeres på et statistisk grundlag.

I det følgende gives en generel beskrivelse af kapacitet, efterspørgsel og kapacitetsudnyttelse for de 3 indkvarteringsområder. For så vidt angår den eksakte kapacitet og efterspørgsel henvises til tabel D.1.

D.5.1. Vandrerhjem

Kapaciteten på de danske vandrerhjem er i perioden fra 1981 til 1985 udvidet kvantitativt og forbedret kvalitativt. Sengekapa-
citeten er således udvidet med over 14%, og den kvalitative forbedring er sket dels via renovering af gamle vandrerhjem og opførelse

af nye. Vandrerhjemmenes faciliteter og indkvarteringsenheder har i dag så høj en kvalitet, at dette indkvarteringsprodukt rent kvalitetsmæssigt kan konkurrere med mange hotelvirksomheder.

Efterspørgslen efter vandrerhjems kapacitet er i perioden fra 1981 til 1985 steget med 8%, således at kapacitetsudnyttelsen er faldet, idet kapaciteten som nævnt er udvidet med 14%. Omkring 50% af overnatningerne på vandrerhjemmene foretages af danskere, og af de udenlandske overnatninger foretages en betydelig del af gæster fra de nordiske lande. Sæsonen er koncentreret omkring sommermånederne, men kapaciteten benyttes endvidere i for- og eftersæsonen af skole- og sportsgrupper.

I 1981-rapporten blev det konkluderet, at der fandtes ledig kapacitet på vandrerhjemmene i hele disses åbningsperiode - der varierer fra vandrerhjem til vandrerhjem - og da kapacitetsforøgelsen siden da har været større end efterspørgselsudviklingen må det formodes, at der i 1985 også fandtes ledig kapacitet året rundt på de danske vandrerhjem.

D 5.2. Feriehuse til udlejning

Den samlede danske feriehusbestand nærmer sig 190.000 enheder, men kun omkring 25% af disse står i kortere eller længere tid til rådighed på udlejningsmarkedet. Skatteforhold og privatøkonomi er ofte væsentlige faktorer ved stillingstagen til, om man skal lade feriehuset - der for alles vedkommende er privat ejede - udleje. Af denne årsag varierer udbudet af feriehus på udlejningsmarkedet fra år til år. Udlejningsbureauerne er dog meget offensive over for hus-ejerne i bestræbelserne på at udvide deres antal udlejningshuse, og potentialet af feriehus er, idet 75% som nævnt ikke lejes ud, stort.

Efterspørgslen efter de danske feriehus er i perioden fra 1981 til 1985 steget med omkring 10%. Manglen på decideret statistisk materiale gør dog, at dette alene må opfattes som et estimat. Efterspørgslen kommer helt primært fra det tyske marked, der tegner sig for omkring 80% af efterspørgslen. De resterende procenter deles ligeligt mellem dansk efterspørgsel og efterspørgsel fra andre europæiske markeder end Tyskland. De nordiske overnatninger udgør en stor del af de her nævnte 10% af totalefterspørgslen.

Efterspørgslen koncentrerer sig omkring sommersæsonen juni til august. Store kampagner for benyttelse af de danske feriehus i for- og eftersæsonen har dog afstedkommet en forøget efterspørgsel efter husene i denne periode.

D 5.3. Bondegårde

På de danske bondegårde lanceres to ferieprodukter - Ferie på Landet og Bondegårdsferie. Begge produkter tegner sig for en næsten ubetydelig del af den samlede efterspørgsel efter indkvarteringskapacitet i Danmark.

Udbudet af indkvarteringskapacitet på bondegårdene varierer med størrelsen af efterspørgslen, idet man selv ved en for produktene stor efterspørgsel er i stand til at finde - om ikke andet så hos en nabo - yderligere kapacitet.

I perioden fra 1981 til 1985 er efterspørgsel - og dermed også udbudet - faldet betragteligt. Efterspørgslen kommer primært fra det tyske og det britiske marked, men også gæster fra de nordiske lande benytter denne indkvarteringsform.

D.6. ØVRIGE FAKTORER AF BETYDNING FOR KAPACITETSUDNYTTTELSEN PÅ TURISTANLÆGGENE

Sammenlignet med de tidligere kapacitetsudnyttelsesrapporter dækkende 1977 og 1981 er der ikke sket nævneværdige ændringer frem til 1985 i overordnede faktorer, der ellers kan have en betydning for kapacitetsudnyttelsen.

Infrastrukturen i Danmark er veludbygget og kan kun på få områder udbygges således, at dette kan medføre en ændret kapacitetsudnyttelse. Diskussionen om faste forbindelser over Storebælt og Øresund har været diskuteret siden den sidste kapacitetsudnyttelsesrapport, men på nuværende tidspunkt er der ikke taget endelig beslutning om brobygning.

Politisk har Danmark siden den sidste kapacitetsudnyttelsesrapport været ledet af en borgerlig regering med repræsentanter fra fire politiske partier. Disse partier har erkendt de store muligheder, der eksportmæssigt ligger i turisterhvervet. Denne erkendelse har dog ikke i perioden 1981 til 1985 givet sig udslag i konkrete lovforslag, der har letteregjort turisterhvervets forretningsgrundlag.

Den internationale økonomiske situation har siden 1981 ændret sig på betydende områder. Inflationen i den vestlige verden er faldet betragteligt, og flere nationer har ligeledes haft held til at reducere arbejdsløsheden. Trods ændringer i disse nøglefaktorer har dette ikke haft en så positiv virkning på turiststrømmen til Danmark, at dette har ændret kapacitetsudnyttelsen væsentligt.

Konkurrencesituationen på det internationale turistmarked er siden den sidste kapacitetsudnyttelsesrapport blevet yderligere intensiveret. Flere nationer satser flere midler på at tiltrække den internationale turiststrøm. I Danmark har Danmarks Turistråd i perioden fra 1981 til 1985 oplevet en mindre reduktion i den offentlige bevilling, og har således svært ved at opretholde samme markedsføringsniveau som mange af vores konkurrencelande. Denne situation kan være medvirkende til, at kapacitetsudnyttelsen ikke er blevet forbedret i perioden siden den sidste kapacitetsudnyttelsesrapport.

Afslutningsvis skal nævnes, at den politiske uro med terrorisme samt forskellige former for miljømæssige ulykker - forurening af

havet omkring Danmark som blot et eksempel - kan have en stor indflydelse på turisttilstrømningen. Miljøspørgsmål vil i fremtiden sikkert få en endnu mere vigtig betydning for opretholdelse og udvidelse af turiststrømmen - og dermed kapacitetsudnyttelsen - til Danmark.

D 7. KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER TIL FORBEDRING AF KAPACITETSUDNYTTELSEN

Turistanlæggene er i denne rapport alene defineret som indkvarteringsanlæggene, og kapacitetsudnyttelsen i 1985 er blevet belyst i det omfang, den tilgængelige statistik har muliggjort dette. Materialet i rapporten er blevet vægtet således, at det især er hotelområdet, der er blevet belyst.

Efterspørgslen efter indkvarteringskapacitet i Danmark er koncentreret omkring månederne juni, juli og august. Danmark har således modsat flere af de øvrige nordiske lande kun én højsæson.

Udbudet af indkvarteringskapacitet er i vidt omfang disponeret således at denne kan opsuge efterspørgslen i højsæsonen. Dette afstedkommer, at der uden for den deciderede højsæson eksisterer en stor ledig kapacitet overalt i Danmark.

For hotellernes vedkommende opererede man i 1985 med en kapacitetsudnyttelse målt på senge på 38% og målt på værelser på 52%. Denne udnyttelsesprocent varierer dog meget med hensyn til tidspunkt på året og område i Danmark. Den højeste kapacitetsudnyttelse opnås i august måned, hvor værelsesbelægningen er på 69%. Dette tilsvarende, at 9.800 hotelværelser dagligt står ledige i denne måned. Den laveste kapacitetsudnyttelse findes i december måned, hvor værelsesbelægningen er helt nede på 31% efterladende i gennemsnit 18.800 ledige hotelværelser pr. nat. Geografisk har København den højeste kapacitetsudnyttelse - og også den mest jævne over årets måneder - med en værelsesbelægning på 68% på årsbasis. I juni og august måned når værelsesbelægningen op på over 80% i gennemsnit i København og indikerer hermed, at der sandsynligvis er behov for yderligere kapacitet i disse måneder for at kunne efterkomme efterspørgslen i spidsbelastningsperioderne. Den ringeste værelsesudnyttelsesprocent på årsbasis findes i Sønderjylland med kun 37%. På årsbasis udbydes 10,6 mio. værelsesnætter. Af disse efterspørges 5,5 mio. efterladende på årsbasis 5,1 mio. ledige værelsesnætter.

På campingområdet foretages 84% af overnatningerne i månederne juli og august. Trods denne ekstreme efterspørgselskoncentration omkring få måneder findes der dog selv i højsæsonen ledig kapacitet på campingpladserne. I visse geografiske områder kan det i juli være umuligt at finde ledig kapacitet, men i baglandet findes året rundt ledig kapacitet. Da kapaciteten på campingområdet i udbredt grad følger efterspørgslen, er der dog ikke de store kapacitetsudnyttelsesproblemer på campingområdet. Campingpladserne lukker simpelthen i takt med, at efterspørgslen daler. Omvendt kan man postulere, at skulle efterspørgslen blive spredt

over året, vil der altid være kapacitet til at opsluge denne efterspørgsel.

For vandrerhjemsområdet findes der ligeledes ledig kapacitet året rundt trods en sæsonkoncentration af efterspørgslen også for dette produkt. Kapacitetsudvidelsen har siden 1981-rapporten været større end efterspørgselsstigningen.

For feriehusområdet findes ikke tilstrækkelig statistik til at der selv i den deciderede højsæson findes ledig kapacitet - eller kan fremskaffes ledig kapacitet - for dette indkvarteringsprodukt, der er det kvantitativt største i det danske turist-erhverv.

Ligeledes kan det konkluderes, at der på bondegårdene findes ledig kapacitet for så vidt angår produkterne Bondegårdsferie og Ferie på Landet.

Som overordnet konklusion på kapacitetsudnyttelsen i det danske turisterhverv kan man således sige, at der for samtlige produkttyper eksisterer ledig kapacitet året rundt i Danmark som helhed. I visse geografiske områder kan der for visse produkttyper imidlertid opstå kapacitetsmangel med den nuværende turiststrøms størrelse. Dette drejer sig primært om hoteller i København i spidsbelastningsmånederne og campingpladser langs de populære bade-strande.

Ovennævnte overordnede konklusioner medfører endvidere, at man ud fra en samfundsøkonomisk betragtning med fordel kan arbejde for en forøgelse af turiststrømmen til Danmark. Selv en kraftig efterspørgselsstigning vil ikke medføre behovet for yderligere investering i kapacitetsudvidelse forudsat, at denne turiststrøm kan spredes over året og over de danske amter. Det ligger uden for denne rapports behandlingsområde at vurdere, hvilke miljømæssige konsekvenser en stigning i turiststrømmen vil medføre.

D 7.2. anbefalinger

De tidligere udarbejdede kapacitetsudnyttelsesrapporter har indeholdt et afsnit med anbefalinger til aktiviteter, der kan medføre en forbedret kapacitetsudnyttelse for hotelvirksomhederne. At anbefalingerne koncentrerer sig omkring hotelvirksomhederne skyldes primært, at det er denne indkvarteringsform, der har de største kapacitetsudnyttelsesproblemer.

Anbefalingerne er kun i begrænset omfang blevet fulgt af hotelerhvervet i Danmark. Dette kan skyldes flere forhold. Anbefalinger opfattes måske ikke som gode. Hotelerhvervet har måske ikke haft ressourcer til at iværksætte anbefalingerne. Rapporterne har måske ikke i tilstrækkeligt omfang været distribueret ud til beslutningstagerne i det danske hotelerhverv.

Anbefalingen i denne kapacitetsudnyttelsesrapport er derfor i første omgang at gøre sig bekendt med de tidligere udarbejdede anbefalinger, som alle er relevante også i dag. Disse anbefalinger bør gennemdiskuteres af de forskellige instanser i det danske turisterhverv og handlingsplaner bør udarbejdes.

Ud fra såvel en samfundsmæssig som en driftøkonomisk betragtning er det en stor fordel, at kapacitetsudnyttelsen ved de danske hotelvirksomheder - og andre indkvarteringsanlæg - forbedres. Få industriområder kan være tilfreds med, at produktionsapparatet kun udnyttes med omkring 50%.

NATIONALT APPENDIX - DANMARK

Det er fra arbejdsgruppens side besluttet at gå ud over rapporter i 1977 og 1981 med det formål at få belyst udviklingen over årene. Ved hjælp af disse udvalgte tidsserier vil det være muligt bl.a. at lave en evaluering af Rejs i Norden-kampagnen, og hvorledes den nordiske turisme har udviklet sig. Derudover vil der blive set på eventuelle markedsræssige variationer over perioden 1977-1985, og endelig vil nogle nøgletal for hotel- og hrvet blive belyst over samme periode.

1. Evaluering af Rejs i Norden-kampagnen

De nordiske lande har stor betydning for turismen i Danmark. Disse udgjorde således 29,2% af antallet af de udenlandske hotel- og campingovernatninger i 1985. Især de svenske og norske overnatninger har stor betydning for Danmark, mens antallet af overnatninger fra Finland og Island er af mindre betydning.

Tabel 1. Nordiske overnatninger i Danmark 1981 - 1985
(overnatninger x 1000)

		Finland	Norge	Sverige	Nordiske markeder ialt	Nordiske markeders andel af udenlandske
1981:	Hotel	93	476	852	1.421	31,7
	Camping	57	355	379	791	19,5
	Ialt	150	831	1.231	2.212	25,9
1982:	Hotel	101	564	852	1.517	34,1
	Camping	66	367	432	865	19,6
	Ialt	167	931	1.284	2.382	26,9
1983:	Hotel	111	601	861	1.573	34,9
	Camping	87	354	392	833	17,8
	Ialt	198	955	1.253	2.406	26,2
1984:	Hotel	108	658	852	1.618	35,1
	Camping	77	347	346	770	18,7
	Ialt	185	1.005	1.198	2.388	27,3
1985:	Hotel	123	712	894	1.729	37,7
	Camping	79	317	381	777	19,5
	Ialt	202	1.029	1.275	2.506	29,2

Antallet af finske hotelovernatninger er steget fra 92.500 i 1981 til 122.800 i 1985. Der var et lille fald i antallet af overnatninger fra 1983 til 1984, men så til gengæld en stor stigning fra 1984 til 1985. Antallet af campingovernatninger steg stærkt fra 1981 til 1983, men er så faldet lidt igen i de sidste 2 år. Alt i alt betyder dette, at det samlede antal finske overnatninger på hoteller og campingpladser er steget fra 149.000 i 1981 til 201.900 i 1985.

Nordmændenes hotelovernatninger er steget kraftigt fra år til år i hele perioden, således at de fra at have foretaget 476.100 i 1981, i 1985 foretog 712.300 hotelovernatninger. Modsat - men dog ikke så voldsomt - er det gået for de norske campingovernatninger. Her har der været et fald på 38.000 fra 1981 til 1985. Totalt set har der været en fremgang på 198.200 i antallet af hotel- og campingovernatninger fra 1981 til 1985.

Antallet af svenske hotelovernatninger lå ret konstant omkring 850.000 i årene 1981-1984, men så skete en kraftig forøgelse i 1985, således at svenske hotelovernatninger i 1985 udgjorde 893.500. De svenske campingovernatninger ligger i 1985 på samme niveau som i 1981, men der har dog i den mellemliggende periode været store svingninger. De to overnatningstyper har tilsammen haft en fremgang fra Sverige på 41.300 overnatninger fra 1981 til 1985.

Som det ses af tabel 1 er de nordiske markeders andel af det totale antal udenlandske hotelovernatninger steget fra 31,7% i 1981 til 37,7% i 1985. Der har været fremgang for alle de nordiske lande, alt i alt 308.000 flere hotelovernatninger i 1985 end i 1981. De nordiske campingovernatninger har oplevet en tilbagegang på 14.000 over denne 4-års periode, men udgør i 1985 stadig de 15,5% af de udenlandske overnatninger som de gjorde i 1981. De to overnatningsformer til sammen er gået fra at udgøre 25,9% i 1981, til at udgøre 29,2% af de totale udenlandske overnatninger i 1985.

Til yderligere belysning af udviklingen i antallet af overnatninger fra de nordiske lande ses på nedenstående tabel 2, der viser den procentuelle udvikling.

Tabel 2. Udviklingen i nordiske overnatninger i Danmark 1981 - 1985 i %

	Finland	Norge	Sverige	Nordiske markeder ialt	Total markedsudvikling for udlandet
80/81: Hotel	18,7	13,1	5,2	8,6	2,9
Camping	29,3	0,8	14,4	8,7	15,4
Ialt	22,5	7,5	7,9	8,6	8,5
81/82: Hotel	9,6	18,5	- 0,1	6,8	- 0,6
Camping	16,5	3,3	14,2	9,4	8,7
Ialt	12,2	12,0	4,3	7,7	3,8
82/83: Hotel	9,0	6,5	1,1	3,7	1,2
Camping	31,9	- 3,6	- 9,4	- 3,7	5,7
Ialt	18,0	2,5	- 2,5	1,0	3,4
83/84: Hotel	- 2,7	9,5	- 1,1	2,9	2,4
Camping	-11,6	-1,8	-11,6	- 7,6	-11,6
Ialt	- 6,6	5,3	- 4,4	- 0,7	- 4,8
84/85: Hotel	14,2	8,3	4,9	6,9	- 0,4
Camping	3,1	- 8,6	10,0	0,9	- 3,4
Ialt	9,6	2,4	6,4	4,9	- 1,8

De finske overnatninger på hoteller og campingpladser i Danmark er steget kraftigt år for år, undtagen fra 1983-84. Nordmændenes totale overnatninger på hoteller og campingpladser er steget hvert år fra 1981 til 1985. Campingovernatningerne har dog vist en faldende tendens de sidste 3 år og fra 1984-85 var der et fald på 8,6%. Med hensyn til de svenske overnatninger er det gået noget op og ned. 1983 og 1984 var dårlige år, mens 1985 var et godt år med en procentvis stigning på 6,4%, set ud fra det samlede antal overnatninger.

Ser man på de nordiske markeder ialt, ses det, at antallet af hotellovernatninger har vist procentuelle stigninger år for år i størrelsesordenen 2,9 - 8,6%. Campingovernatningerne derimod har udvist faldende tendens i årene 1983 og 1984. Totalt set er 1984 det eneste år, hvor der har været en nedgang i antallet af overnatninger i forhold til året før.

2. Den totale efterspørgselsudvikling 1977-1985

Den totale efterspørgselsudvikling i Danmark, når der ses på hotel- og campingovernatninger, er steget med 4,3% fra 1977 til 1985. Der er dog forskel på, om man her ser på hotel- eller campingovernatninger, ligesom der er store variationer landene imellem.

Efterspørgselsudviklingen 1977 - 1985. Hotel (overnatninger x 1000)

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydning	
										1977	1985
Danmark	3.786	3.868	3.881	3.845	3.848	3.914	3.955	4.038	4.153	47,5	47,5
Sverige	869	910	863	810	852	852	861	852	894	10,9	10,2
Norge	342	357	369	421	476	564	601	658	712	4,3	8,1
Finland	80	84	84	78	93	101	112	108	123	1,0	1,4
Tyskland	1.179	1.305	1.380	1.436	1.481	1.235	1.156	1.071	967	14,8	11,1
Storbrit.	246	274	292	316	337	363	341	301	333	3,1	3,8
Holland	123	128	122	121	120	115	121	108	98	1,5	1,1
Frankrig	94	83	85	86	86	90	72	81	84	1,2	1,0
Italien	67	58	66	77	87	84	82	81	79	0,8	0,9
Øvr. Europa	292	260	247	250	238	255	248	258	244	3,7	2,8
USA	512	455	384	362	338	414	502	531	573	6,4	6,6
Japan	81	80	86	82	80	74	82	80	78	1,0	0,9
Andre lande	291	281	280	311	291	301	325	482	406	3,7	4,6
Ialt	7.962	8.145	8.138	8.194	8.326	8.362	8.456	8.646	8.744		
Indeks	100,0	102,3	102,2	102,9	104,6	105,0	106,2	108,6	109,8		
Nordiske markeder ialt	1.291	1.351	1.316	1.309	1.421	1.517	1.573	1.618	1.729		
Indeks	100,0	104,6	101,9	101,4	110,1	117,5	121,8	125,3	133,9		
Nordiske markeds andel af udenlandske	30,9	31,6	30,9	30,1	31,7	34,1	34,9	35,1	37,7		

Som det ses af tabel 1, er antallet af hotelovernatninger steget hvert år (undtagen 1978), således at den totale stigning i perioden 1977-1985 har været på 781.600 overnatninger, fra 7.962.200 i 1977 til 8.743.800 i 1985. Den største stigning skete fra 1983 til 1984, hvor hotelovernatningerne steg med 190.500. Indeksers tallene således at 1977 = 100 er indekset for 1985 helt oppe på 109,8.

Antallet af danskernes hotelovernatninger er steget med 367.300, og dette har betydet at danskernes hotelovernatninger har udgjort 47,5% af det totale antal hotelovernatninger både i 1977 og i 1985. Nordmændenes hotelovernatninger er steget kraftigt over disse 8 år fra 342.100 i 1977 til 712.300 i 1985, altså en stigning på 108,2%. Dette har betydet, at Norge fra at have udgjort 4,3% af de samlede hotelovernatninger i 1977 nu udgør 8,1%. Tyskernes hotelovernatninger udgjorde 14,8% i 1977 og

udgør kun 11,1% af de samlede hotelovernatninger i 1985. Bag disse tal ligger der dog store variationer. I 1981, hvor antallet af tyske hotelovernatninger var højest, nemlig 1.481.000, udgjorde de 17,8% af det samlede antal men siden da er det gået ned ad bakke, og de udgør som sagt kun 11,1% i 1985. Amerikanernes hotelovernatninger udgjorde 6,4% af totalen i 1977, hvorefter dette tal faldt i årene indtil 1981 for atter at stige både totalt og relativt til at udgøre 6,6% af det totale antal overnatninger i 1985. De nordiske markeder - Sverige, Norge og Finland - er tilsammen steget med 438.000 overnatninger i perioden, og således er indekset med 1977 = 100 steget til 133,9 i 1985.

Herefter vil vi se på, hvorledes antallet af campingovernatninger har udviklet sig i samme periode.

Efterspørgselsudviklingen 1977 - 1985. Camping
(overnatninger x 1000)

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ fordeling	
										1977	1985
Danmark	6.766	6.471	6.212	6.285	6.808	7.288	7.274	7.041	6.850	62,6	63,2
Sverige	474	475	426	331	379	432	392	346	381	4,4	3,5
Norge	605	557	448	353	355	367	354	347	317	5,6	2,9
Finland	44	52	63	44	57	66	87	77	79	0,4	0,7
Tyskland	2.116	2.022	2.076	2.119	2.482	2.662	2.849	2.503	2.421	19,6	22,3
Storbrit.	58	47	53	57	68	72	73	66	58	0,5	0,5
Holland	561	499	488	450	549	645	755	602	559	5,2	5,2
Frankrig	68	63	56	50	54	55	34	59	50	0,6	0,5
Italien	16	14	20	22	27	29	32	31	34	0,2	0,3
Schweiz	23	21	19	16	23	29	33	31	29	0,2	0,3
Øvr. Europa	36	42	41	44	45	35	35	38	35	0,3	0,3
USA	21	16	12	10	11	11	9	8	9	0,2	0,1
Andre lande	31	28	27	20	17	17	18	18	15	0,3	0,1
Ialt	10.816	10.307	9.943	9.801	10.873	11.707	11.944	11.167	10.836		
Indeks	100,0	95,3	91,9	90,6	100,5	108,2	110,4	103,2	100,2		
Nordiske markeder ialt	1.123	1.004	937	728	791	865	833	770	777		
Indeks	100,0	96,5	83,4	64,8	70,4	77,0	74,2	68,6	69,2		
Nordiske marketers andel af udenlandske	27,7	28,3	25,1	20,7	19,5	19,6	17,8	18,7	19,5		

Antallet af campingovernatninger i perioden 1977-1985 har været meget svingende. I 1977 lå antallet af campingovernatninger på 10.815.900. Dette tal faldt til 9.800.600 i 1980, hvorefter antallet steg meget stærkt de næste 3 år til 11.944.200 i 1983, for så igen at falde til 1977-niveau i 1985. Indekseret giver dette, at 1985 ligger på 100,2 set i forhold til 1977 = 100.

Danskernes campingovernatninger er steget med 83.600 i denne 8-års periode, hvilket har betydet, at danskernes andel af totalen er steget fra at udgøre 62,6% i 1977 til at udgøre 63,2 i 1985. Både Sveriges og Norges andel er faldet fra 1977 til 1985, dog har Norges fald været det største, idet de er faldet fra at udgøre 5,6% af det totale antal campingovernatninger i 1977 til kun at udgøre

2,9% i 1985. Faldet for Sverige og Norge har også betydet at de nordiske markeder ialt har haft tilbagegang, for indeks 1977 = 100 til indeks 69,2 i 1985. Antallet af tyske campingovernatninger er steget med 14,4% fra 1977 til 1985 og udgjorde i 1985 22,3% af totalen. Fra 1983 til 1985 er der dog tale om et fald på 15,0%. Det hollandske marked har også oplevet voldsomme variationer. Markedet udgjorde i både 1977 og 1985 5,2% af totalen, mens herimellem ligger år som 1980 med kun 450.400 overnatninger og 1983, hvor der blev foretaget 755.100 hollandske overnatninger.

Når man ser på totalen (hotel- og campingovernatninger) har der været en fremgang på ialt 801.700 overnatninger, hvilket er en fremgang på 4,3% over de 8 år. Når tallene indekseres ses det, at der har været store variationer over perioden. Således var indekset for 1980 helt nede på 95,8, i 1983 oppe på 108,6 og altså i 1985 på 104,3.

Efterspørgselsudviklingen 1977 - 1985. Totalt
(overnatninger x 1000)

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ fordeling	
										1977	1985
Danmark	10.552	10.339	10.093	10.130	10.656	11.202	11.229	11.078	11.003	56,2	56,2
Sverige	1.343	1.385	1.289	1.141	1.231	1.284	1.252	1.198	1.274	7,2	6,5
Norge	947	914	817	774	832	931	955	1.005	1.030	5,0	5,3
Finland	124	135	147	122	149	167	197	184	202	0,7	1,0
Tyskland	3.295	3.327	3.456	3.554	3.963	3.897	4.005	3.574	3.389	17,5	17,3
Storbrit.	304	322	346	373	405	436	414	367	391	1,6	2,0
Holland	683	627	610	572	669	759	876	710	657	3,6	3,4
Frankrig	162	146	141	135	140	147	106	139	135	0,9	0,7
Italien	83	73	86	99	114	113	114	113	112	0,4	0,6
Schweiz*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øvr. Europa	351	324	307	310	306	319	316	327	307	1,9	1,6
USA	533	471	397	373	349	425	511	539	582	2,8	3,0
Japan*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre lande	403	389	393	414	388	392	425	579	499	2,1	2,6
Ialt	18.778	18.452	18.081	17.995	19.199	20.069	20.400	19.814	19.580		
Indeks	100,0	98,3	96,3	95,8	102,2	106,9	108,6	105,5	104,3		
Nordiske markeder ialt	2.414	2.434	2.253	2.037	2.212	2.382	2.406	2.388	2.506		
Indeks	100,0	100,8	93,3	84,4	91,6	98,7	99,7	98,9	103,8		
Nordiske markeders andel af udenlandske	29,3	30,0	28,2	25,9	25,9	26,9	26,2	27,3	29,2		

*Da disse lande ikke optræder i begge opgørelser, er de medregnet i henholdsvis "øvrige Europa" og "andre lande"

De to overnatningsformer har suppleret hinanden på en sådan måde, at der så at sige ingen ændring er sket i den relative fordeling fra 1977 til 1985. Der har dog i den mellemliggende periode været en del svingninger, når der ses på de enkelte markeder. Antallet af tyske overnatninger har således varieret med 710.400 fra året med færrest overnatninger til året med flest overnatninger.

Efter gennemgangen af udviklingen i disse to overnatningsformer - hotel og camping - skal det pointeres, at der ikke har været tale om en totalvurdering. Indkvarteringsformerne feriehus/ sommerhuse, vandrehjem, bondegårdsferie og indkvartering hos familie og venner er ikke kommenteret, og da hotel og camping udgør 48% af den samlede sengekapacitet og 60% af det samlede antal overnatninger, er udviklingen de sidste 8 år altså kun delvist belyst.

3. Udviklingen i nogle nøgletal for hotelervhvervet

Formålet med dette afsnit er at give et samlet billede af, hvordan udviklingen indenfor hotelervhvervet har været i perioden 1977-1985. Dette gøres ved hjælp af nøgletal indenfor hvert af de tre områder: kapacitet, efterspørgsel og kapacitetsudnyttelse.

Udviklingen i nøgletal for hotelervhvervet 1977-1985. Hele landet

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	% udvikling 1977/1985
<u>Kapacitet</u>										
Antal virksomheder	1.081	1.059	1.056	1.015	999	962	964	955	935	-13,5
Antal senge	60.639	63.820	69.314	68.574	69.303	69.489	71.356	71.264	70.960	17,0
Antal værelser	-	-	-	32.222	32.195	31.943	32.246	32.160	32.038	- 0,6*
<u>Efterspørgsel</u>										
Antal overnatninger x 1000	7.962	8.145	8.138	8.194	8.326	8.362	8.456	8.646	8.744	9,8
<u>Kapacitetsudnyttelse i %</u>										
Sengebelægning	42	40	37	37	37	37	36	37	38	- 4
Værelsesbelægning	-	-	-	48	48	49	49	50	52	4*

* 1980/1985

Kapaciteten har udviklet sig i retning af, at der er blevet færre hotelvirksomheder, flere senge og et nogenlunde uændret antal værelser. At virksomhedernes antal er faldet med 13,5% og at antallet af senge er steget med 17,0% har betydet, at det gennemsnitlige antal senge pr. hotelvirksomhed er steget fra at være 56 i 1977 til at være 76 i 1985. Antallet af værelser pr. hotelvirksomhed er steget fra 32 i 1980 til 34 i 1985.

Efterspørgslen har udviklet sig gunstigt i perioden. Antallet af overnatninger er steget med 781.600 eller 9,8%.

Denne forøgede efterspørgsel har ikke givet sig udslag i en højere sengekapacitetsudnyttelse, da antallet af senge er steget hurtigere. Sengebelægningen er således faldet fra 42% i 1977 til 38% i 1985. Værelsesbelægningsprocenten er derimod steget fra 48% i 1980 til 52% i 1985. Dette skyldes som før nævnt 2 ting: De forretningsrejsende, der bor alene i dobbeltværelse, og de ikke fuldt udnyttede feriehoteller.

For at illustrere at der forskellige steder i landet er store variationer med hensyn til udviklingen fra 1977 til 1985, er der specielt set på Københavns kommune og på Bornholms Amtskommune.

Udvikling i nøgletal for hotelhvervet 1977-1985. Københavns kommune

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	% udvikling 1977/1985
<u>Kapacitet</u>										
Antal virksomheder	83	80	76	69	68	66	65	64	64	-22,9
Antal senge	11.476	12.393	12.045	11.672	11.444	11.187	11.133	11.100	11.114	- 3,2
Antal værelser	-	-	-	6.772	6.603	6.457	6.276	6.255	6.246	- 7,8*
<u>Efterspørgsel</u>										
Antal overnatninger x 1000	2.305	2.295	2.261	2.246	2.239	2.278	2.268	2.361	2.331	1,1
<u>Kapacitetsudnyttelse i %</u>										
Sengebelægning	56	52	52	53	55	57	57	59	59	3
Værelsesbelægning	-	-	-	65	66	68	70	72	73	8*

*1980/1985

Kapaciteten i København er faldet hvad angår såvel hotelvirksomheder, senge, som værelser. Antallet af virksomheder er faldet med 22,2%, mens antallet af senge kun er faldet med 3,2%, hvilket har betydet, at det gennemsnitlige antal senge pr. virksomhed er steget fra 138 i 1977 til 174 i 1985. Det er altså de mindre virksomheder, der er lukket, mens der er kommet nogle få nye store hotelvirksomheder. I forhold til landstallene i tabel 1 er det virkelig store hotelvirksomheder, der opererer i København.

Efterspørgslen i København er steget med 26.100 eller 1,1% og har altså ikke fået så stor en fremgang som landet som helhed.

København opererer med en høj sengebelægningsprocent, set i forhold til resten af landet, og det lille fald i antal senge kombineret med stigningen i efterspørgslen har givet sig udslag i en fremgang fra 56% i 1977 til 59% i 1985. Faldet i antallet af værelser har medført, at værelsesbelægningsprocenten er steget fra 65 i 1977 til 73 i 1985.

Udvikling i nøgletal for hotelervet 1977 - 1985
Bornholms amtskommune

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	% udvikling 1977/1985
<u>Kapacitet</u>										
Antal virksomheder	109	107	101	95	92	92	89	86	87	-20,2
Antal senge	7.759	7.976	7.870	7.684	8.089	8.302	8.271	8.003	7.811	0,7
Antal værelser	-	-	-	3.313	3.176	3.172	3.134	3.072	2.989	- 9,8*
<u>Efterspørgsel</u>										
Antal overnatninger x 1000	634	692	677	672	703	608	596	588	544	-14,2
<u>Kapacitetsudnyttelse i %</u>										
Sengebelægning	41	44	43	46	45	40	37	36	35	- 6
Værelsesbelægning	-	-	-	46	48	46	45	44	42	- 4*

* 1980/1985

Også på Bornholm er antallet af virksomheder faldet stærkt, nemlig med 20,2% fra 1977 til 1985. Antallet af senge er steget med 0,7%, og Bornholm har således som resten af landet forøget det gennemsnitlige antal senge pr. hotelvirksomhed fra 71 i 1977 til 90 i 1985. Værelsesantallet er faldet og dette bevirker, at det gennemsnitlige antal senge pr. værelse er steget fra 2,3 i 1980 til 2,6 i 1985.

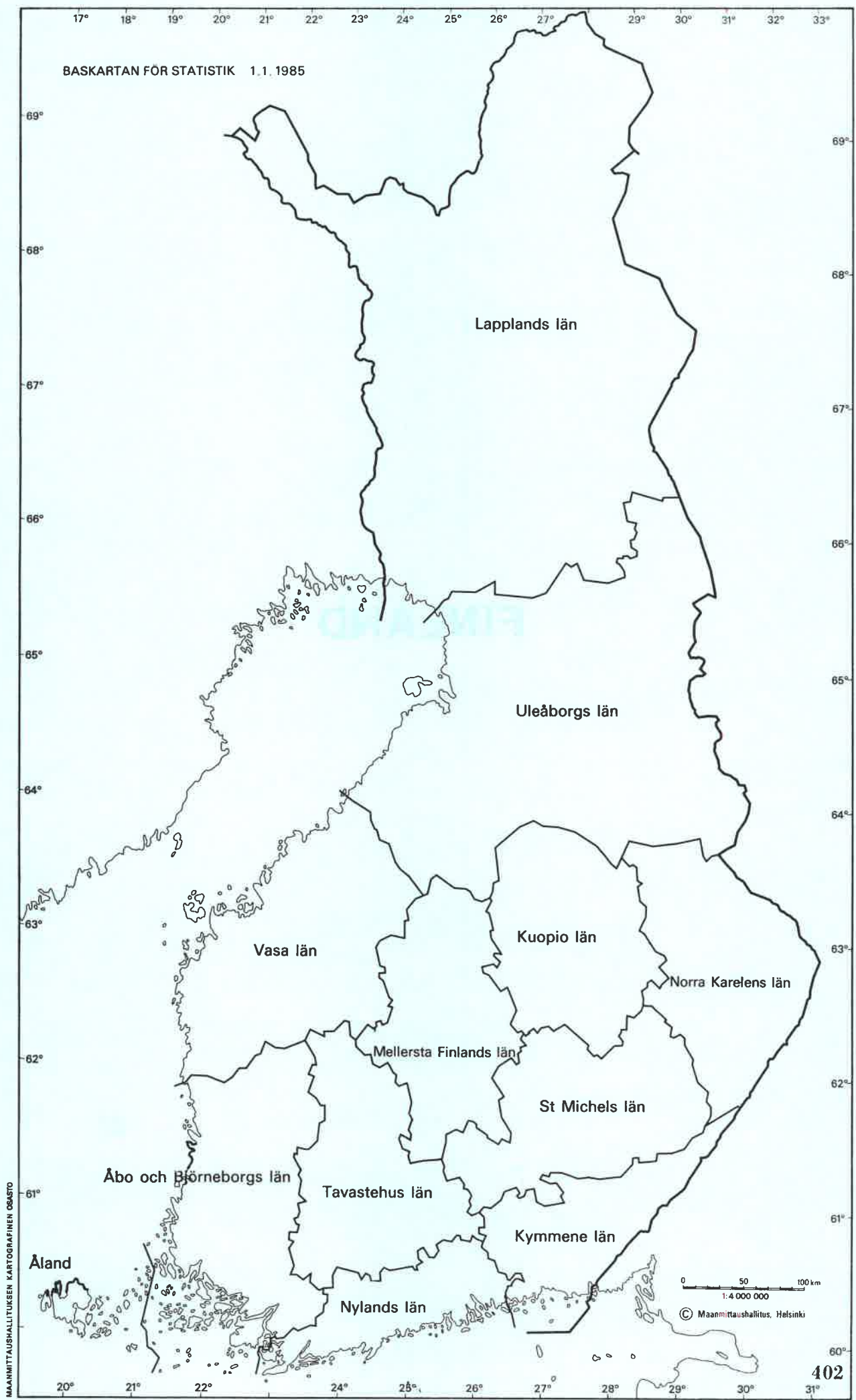
Antallet af hotelovernatninger er faldet med 14,2% i perioden, og dette har bevirket, at sengebelægningsprocenten er faldet fra 41 i 1977 til 35 i 1985, og at værelsesbelægningsprocenten er faldet fra 46 i 1980 til 42 i 1985.

Som det ses har der altså været stor forskel på udviklingen i København og på Bornholm. Det er kun antallet af virksomheder og antallet af værelser, der er gået i samme retning; alle øvrige nøgletal er gået modsat.

FINLAND

BASKARTAN FÖR STATISTIK 1.1.1985

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTOGRAFINEN OSASTO

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO HELSINKI, 1985

KAPACITETSUTNYTTJANDE VID TURISTANLÄGGNINGAR I FINLAND ÅR 1985

F.1. TILLGÄNGLIG STATISTIK ÖVER TURISTANLÄGGNINGARNAS KAPACITET OCH KAPACITETSUTNYTTJANDE

Statistikcentralen har alltsedan år 1971 samlat inkvarteringsstatistik över registrerade inkvarteringsställen (inkvarteringsställen verksamma enligt näringstillstånd), vilka är hotell, motell och resandehem samt en del av vandrarhemmen, semesterbyarna och pensionaten. Statistiken omfattar uppgifter om inkvarteringsställets gästnätter, kapacitet och kapacitetsutnyttjande. Gästnätterna kan uppdelas enligt nationalitet enligt län och månad. Inkvarteringsställets kapacitetsutnyttjande, som redogörs som antalet disponerade rum av samtliga utbudna rum redogörs för hela året, månadsvis och dagsvis för hela riket, för de enskilda länen och för kommuner med mer än tre registrerade inkvarteringsanläggningar. Kapaciteten är uppdelad enligt anläggningstyp och anläggningens storlek på riksnivå. Uppgifterna samlas av Statistikcentralen på basen av blanketter som distribueras till boende- anläggningarna. I detta nu täcker Statistikcentralens inkvarteringsstatistik ca 97 procent av alla övernattningar i hotell, motell, resandehem och övriga registrerade inkvarteringsanläggningar.

Statistikcentralens övernattningsstatistik täcker ca två tredjedelar av alla övernattningar i de kommersiella boende- anläggningarna. Statistiken över gästnätterna i övriga boende- anläggningar är mycket varierande till omfång och innehåll. Riksorganisationen för vandrarhemmen, Finlands vandrarhemsorganisation, samlar årligen uppgifter om övernattningarna i vandrarhemmen och denna statistik är i och för sig täckande. Det bör dock beaktas att en del av vandrarhemmens övernattningar även ingår i Statistikcentralens uppgifter, vilket förstör uppgifterna om antalet övernattningar för samtliga boende- anläggningar. Campingstatistiken har fr.o.m. år 1986 uppgjorts av Statistikcentralen och har därmed blivit tillförlitligare. Uppgifterna från år 1985 är däremot uppskattningar. Uppgifter om samtliga övernattningar i semesterbyar finns inte att tillgå, utan dessa uppgifter baserar sig på uppskattningar. En betydande del av semesterbyarnas övernattningar ingår i campingstatistiken samt hotellstatistiken. Uppgifterna om antalet övernattningar i uthyrningsstugor och bondgårdar finns för den organiserade förmedlingens del.

Generellt kan man säga att övernattningsstatistiken är tillfredsställande för hotell, motell och resandehem. Denna statistik innehåller ända från år 1983 även uppgifter om motivet för övernattningen (fritidsresa, arbetsresa, konferensresa). I detta nu kan motivet för resan inte brytas ner enligt nationalitet, men detta kommer vara möjligt inom detta årtionde.

F.2. ÖVERSIKT ÖVER DEN TOTALA KAPACITETEN VID TURISTANLÄGGNINGAR

Den kommersiella inkvarteringskapaciteten i slutet av året 1985 samt efterfrågan på den under året 1985 fördelade sig på följande sätt:

Tabell F.1. Det totala utbudet och efterfrågan vid turistanläggningar 1985

Inkvarteringsform	Tillgänglig bäddkapacitet	%	Antal gästnätter	%
Hotell och motell	61 850	45,4	7 780 927	58,9
Resandehem o. dyl*	15 255	11,2	1 008 045	7,6
I Registrerad kapacitet	77 105	56,6	8 788 972	66,6
Övriga inkvarteringsformer:				
Vandrarhem	8 800	6,5	277 478	2,1
Semesterbyar	10 500	7,7	2 000 000 (uppskattning)	15,2
Uthyrningsstugor	18 000	13,2		
Pensionat	5 600	4,1		
Lantgårdsinkvartering	800	0,6		
Kursgårdar	3 500	2,6		
Campinghyddor	20 000	14,7	(ingår i campingplatser)	
II Oregistrerad kapacitet	59 164**	43,4**	2 277 478	17,3
Campingplatser	-	-	2 134 175 (uppskattning)	16,1
III Totalt	136 269	100,0	13 200 625	100,0

* En del av vandrarhemmen, semesterbyar och pensionaten ingår i den registrerade kapaciteten. År 1985 ingick således 45 vandrarhem med 3 066 bäddar, 60 semesterbyar med 4 297 bäddar och 18 pensionat med 673 bäddar i den registrerade kapaciteten.

** Korrigerat enligt ovan

Utöver de uthyrningsstugor som tillhör den organiserade förmedlingen fanns det år 1985 ca 5 000 stugor som hyrs ut direkt av stugägarna. Gästdygnen i dessa stugor uppgick till ca 1 miljon.

Såsom tidigare nämdes är statistiken som gäller de registrerade inkvarteringsställena tillförlitlig, medan de icke-registrerade inkvarteringsställenas statistik till stor del är bristfällig. Uppgifterna som gäller övernattningarna i de icke-registrerade inkvarteringsställena bör därför endast ses som uppskattningar.

F.3. HOTELL*

F.3.1. Hotellkapacitetens och kapacitetsutnyttjandets utveckling

 1977 - 1985

Tabellen nedan ger en översikt över hotellkapacitetens och kapacitetsutnyttjandets utveckling 1977 - 1985.

Tabell F.2. Hotellkapacitetens och kapacitetsutnyttjandets utveckling 1977 - 1985

	1977	1981	1985	Procentuell förändring 1977 - 1985
Antal enheter	474	497	581	22,6
Antal bäddar	39 345	49 002	61 850	57,2
Antal övernattningar (1 000)	4 661	6 511	7 781	66,9
-----	-----	-----	-----	-----
Beläggning (%)	58	62	55,4	-2,6

Under tidsperioden 1977 till 1985 har hotellkapaciteten vuxit med 22,6 procent. Ökningen av antalet bäddar har dock varit betydligt större, 57,2 procent, vilket innebär att hotellens bäddantal ökat och att enheterna i detta nu i medeltal har 106 bäddar, jämfört med 83 bäddar år 1977. Detta kan ses mot bakgrunden att hotellen som byggts under tidsperioden 1977 - 1985 gjorts större än tidigare samt att existerande hotell utvidgats för att säkerställa en bättre lönsamhet. Antalet övernattningar i hotell har ökat med två tredjedelar under åren 1977 till 1985 och har således varit större än ökningen i antalet bäddar. Trots detta har kapacitetsutnyttjandet sjunkit med 2,6 procent från år 1977, vilket närmast beror på en ändring i beräkningssättet för kapacitetsutnyttjandet**.

* Uppgifterna om övernattningar, kapacitetsutnyttjande o.dyl. vid hotell innefattar även motellen. I praktiken finns det dock ingen skillnad mellan dessa anläggningstyper. I mån av möjlighet redogörs för uppgifter om endast dessa anläggningstyper, d.v.s. utslutande resandehemmen, vandrarhemmen, semesterbyarna och pensionaten. I det fall detta inte varit möjligt finns det en anmärkning om saken.

** Avikande från tidigare års praxis har inte rum som stängts på grund av brist på efterfrågan eller på grund av annan orsak (undertaget rum under ombyggnad) avdragits från den totala rumskapaciteten. Detta beräkningsstätt, som infördes år 1983 gör att uppgifterna för kapacitetsutnyttjandet för år 1985 inte är helt jämförbara med uppgifterna från tidigare år.

Jämfört med kapacitetsutnyttjandet år 1981 har kapacitetsutnyttjandet vid hotell märkbart försämrats, även om man tar i beaktande det förändrade beräkningssättet. År 1981 var kapacitetsutnyttjandet vid hotell således 62 procent, vilket bör anses var tillfredsställande för finländska förhållanden. År 1985 hade dock kapacitetsutnyttjandet sjunkit till 55,4 procent, vilket bör anses vara för lågt med tanke på en företagekonomiskt lönsam verksamhet inom hotellnäringsen.

F. 3.2. Utbudet av hotellkapacitet och kapacitetsutnyttjandet

länsvis år 1985

Det länsvisa kapacitetsutnyttjandet och utbudet av hotellkapaciteten enligt län framgår av nedanstående tabell.

Tabell F.3. Utbudet av hotellkapacitet och kapacitetsutnyttjandet fördelat på län 1985

Län	Antal bäddar	%	Antal gästnätter	%	Kapacitetsutnyttjande (i % av rummen)
Nylands	12 502	20,2	1 989 346	25,6	66,5
Abo och Björneborgs	8 223	13,3	1 025 119	13,2	54,8
Landskapet Åland	1 515	2,4	168 942	2,2	51,8
Tavastehus	6 065	9,8	843 128	10,8	58,3
Kymmene	4 797	7,8	494 036	6,3	49,4
St. Michels	4 306	7,0	390 268	5,0	54,8
Norra Karelen	1 864	3,0	214 513	2,7	50,5
Kuopio	3 405	5,5	511 804	6,6	55,1
Mellersta Finland	3 826	6,2	469 648	6,0	57,0

Län	Antal bäddar	%	Antal gästnätter	%	Kapacitetsutnyttjande (i % av rummen)
Vasa	4 507	7,3	496 242	6,4	48,2
Uleåborgs	4 980	8,0	518 986	6,7	46,4
Lapplands	5 860	9,5	658 895	8,5	45,7
Hela riket	61 850	100,0	7 780 927	100,0	55,4

Av dessa verk- 10 841
samma endast
en del av året

Av den totala kapaciteten på ca 62 000 bäddar finns dryga 20 procent i Nylands län och över 50 procent av bäddkapaciteten i de fyra sydligaste länen (Nylands, Åbo- och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene) samt landskapet Åland. Detta sammanfaller givetvis med det faktum att merparten av landets befolkning och därmed även näringsliv och kulturliv finns i detta område. Av de övriga länen har Lapplands län, ett utpräglat semesterområde, 9,5 procent av den totala kapaciteten. De övriga länens andel är mindre. Den lägsta andelen har Åland, där dock kapaciteten är stor i förhållande till invånarantalet.

Av det totala antalet gästnätter kan ca 2 miljoner hänföras till Nylands län, d.v.s. en dryg fjärdedel. Givetvis är det Helsingfors som i Nylands län intar den dominerande platsen i sin egen- skap av den viktigaste inreseplatsen för turismen från utlandet till Finland.

Även Åbo och Björneborgs län har över en miljon övernattningar på hotell. De flesta övernattningarna kan här hänföras till Åbo stad.

Utöver de tidigare nämnda har Tavastehus län med Tammerfors en betydande del av övernattningarna. Under den senaste tiden har man i Tammerfors byggt ut hotellkapaciteten betydligt. Tillsammans med stora satsningar på attraktioner och offentliga bygganden (teater- byggnad, stadsbibliotek) samt den planerade byggnaden av ett konsert- och kongresshus har Tammerfors blivit den mest betydande staden med tanke på turismen näst efter Helsingfors.

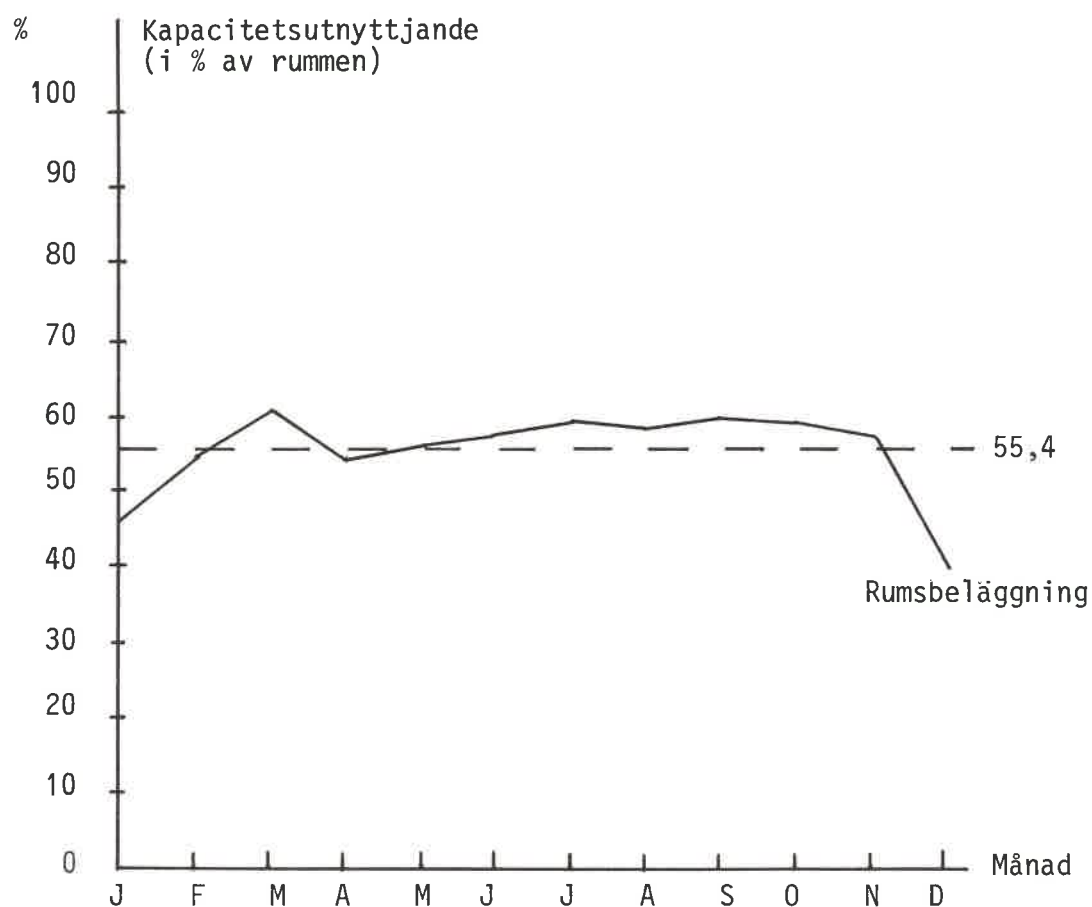
Av de övriga länen har Lapplands län det största antalet övernattningar. Till skillnad från södra Finland kan merparten av dessa övernattningar hänföras till fritidsturismen.

Kapacitetsutnyttjandet, som år 1985 belöpte sig till 55,4 procent, varierar i hög grad i landets olika delar. Det högsta kapacitets- utnyttjandet har Nylands län vars kapacitetsutnyttjande är ca 11 procent högre än hela landets medeltal. Näst efter Helsingfors har Tavastehus län och Mellersta Finlands län det högsta kapacitetsut- nyttjandet. En aning under medelvärdet ligger kapacitetsutnyttjan- det i Kuopio St. Michel, samt Åbo och Björneborgs län. Det lägsta kapacitetsutnyttjandet förekommer i Lapplands län, där kapaciteten vuxit betydligt under 80-talet.

F. 3.3. Hotellkapaciteten och efterfrågan på kapaciteten fördelad
över året

Diagram 1 visar kapacitetsutnyttjandet på hotell månadsvis

Diagram F.1. Kapacitetsutnyttjandet månadsvis

Kapacitetsutnyttjandet, (55,4 procent på årsbasis) ligger vid blott 46 procent i januari och stiger nära medelvärdet i februari. I mars månad uppnås det högsta kapacitetsutnyttjandet under hela året, då det uppgår till 60,8 procent. Orsaken till mars månad höga kapacitetsutnyttjande står att finna i det faktum att mars månad kännetecknas av en livlig affärs- och konferensturism och att skolornas skidlov infaller i slutet av februari och början av mars. Då även den femte semesterveckan för yrkesarbetande vanligtvis tas ut som vintersemester i samband med skolornas skidlov leder detta till att mars månads beläggning blir årets högsta.

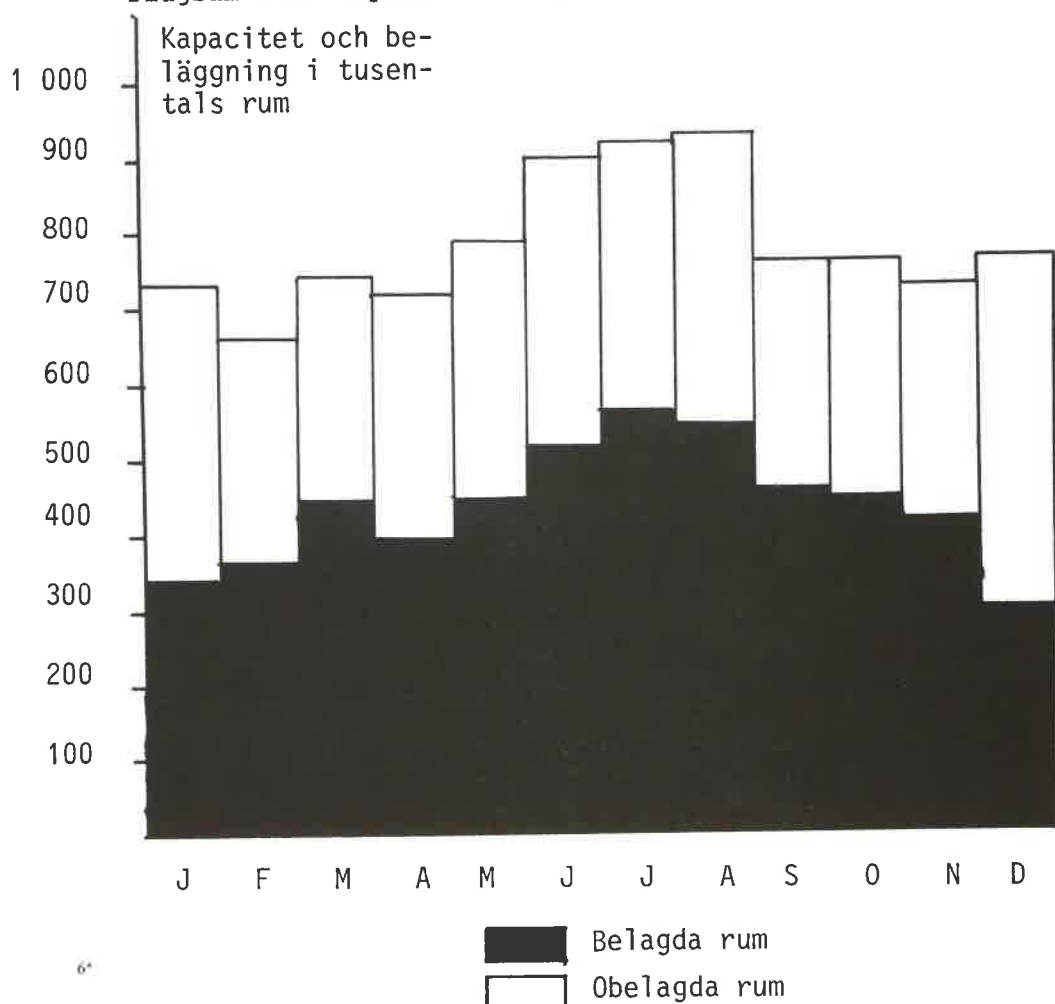
Efter mars månad faller kapacitetsutnyttjandet för att åter stiga ända fram till juli då en stor del av de yrkesverksamma tar ut i varje fall en del av semestern och turismen från utlandet till Finland är som livigast.

I augusti sjunker beläggningen något men uppnår en ny topp i september då affärs- och konferensresandet sätter i gång efter sommaren. I oktober och november sjunker kapacitetsutnyttjandet långsamt för att i december nå årets lägsta värde, 39,4 procent.

Betraktat över året ligger kapacitetsutnyttjandet de flesta månaderna över medelvärdet för hela året. Närmast är det januari och december månads låga kapacitetsutnyttjande som tenderar att dra ner medelvärdet för hela året.

Diagram F.2. visar kapacitetsutnyttjandet och efterfrågan månadsvis i antal rum.

Diagram F.2. Kapacitetsutbud och efterfrågan månadsvis

Det största utbudet av hotellrum infaller under sommarmånaderna, då studenthemmens (sommарhotellens) kapacitet står till förfogande för den komersiella inkvarteringskapaciteten. Under augusti månad är utbudet av hotellrum störst under hela året. Även i maj månad ligger utbudet på en högre nivå än under året i övrigt, vilket beror på att en del av den säsongbetonade kapaciteten redan kan användas. Under de övriga månaderna är utbudet relativt jämnt fördelat.

Identiskt med utbudet av hotellrum är också antalet belagda rum störst under sommarmånaderna med juli som topp. Under dessa månader har mars, maj, september och oktober månad det högsta antalet belagda rum. Det lägsta antalet belagda rum förekommer i december.

I tabell F.4. ingår samma information som i diagram F.2. i numerisk form.

Tabell F.4. Hotellkapacitet och kapacitetsutnyttjande 1985*

Månad	Antal disponibla hotellrum	Antal belagda hotellrum	Rumsbeläggning*	Antal obelagda rum/månad	Antal obelagda rum i snitt/dag
Jan	730 422	335 264	45,9	395 158	12 747
Feb	662 928	362 622	54,7	300 306	10 725
Mar	739 722	451 230	61,0	288 492	9 306
Apr	722 340	395 842	54,8	326 492	10 883
Maj	791 368	447 914	56,6	343 454	11 079
Jun	899 130	520 596	57,9	378 534	12 618
Jul	923 118	553 871	60,0	369 247	11 911
Aug	930 341	543 319	58,4	387 022	12 485
Sep	756 180	455 220	60,2	300 960	10 032
Okt	756 741	446 477	59,0	310 264	10 009
Nov	737 490	418 894	56,8	318 596	10 620
Dec	763 468	301 570	39,5	461 898	14 900
Hela året	9 413 248	5 214 939	55,4	4 198 309	11 502

Under år 1985 var det totala antalet utbudna hotellrum ca 9,4 miljoner. Därav var ca 5,2 miljoner hotellrum belagda och 4,2 miljoner hotellrum obelagda. I genomsnitt fanns det då ca 350 000 obelagda hotellrum per månad och 11 500 obelagda hotellrum per dag. Det största antalet obelagda hotellrum fanns i december månad med 462 000 obelagda hotellrum för hela månaden och i genomsnitt 15 000 obelagda hotellrum per dag. Även under sommaren, då kapacitetsutbudet och utnyttjandet var högt, var de lediga rummens antal högt, p.g.a. det stora antalet utbudna rum.

* Det månatliga kapacitetsutnyttjandet för hela riket avviker i denna tabell en aning från de uppgifter som redogörs i diagram F.1. Detta beror på att uppgifterna för tabell F.4. baserar sig på förhandsuppgifter, medan uppgifterna för diagram F.1. baserar sig på slutgiltiga uppgifter för hela året. Avvikelserna är dock obetydliga och inverkar inte på kapacitetsutnyttjandet för hela året.

F. 3.4. Hotellkapaciteten fördelad enligt storlek

I tabellen nedan framgår storleksfördelningen av de finländska hotellen

Tabell F.5. Hotellens storleksfördelning år 1985

Hotellens storlek (antal bäddar)	Andel av hotellen i %	Andel av bäddkapaciteten i %
Under 20 bäddar	15,1	1,8
20 - 49 bäddar	26,0	8,0
50 - 99 bäddar	21,9	14,7
100 - 199 bäddar	23,1	30,3
Över 200 bäddar	13,9	45,2
	100,0	100,0
Totalt	581 hotell	61 850 bäddar

Över 40 procent av alla hotell är små enheter med ett bäddtal under 50 och över 60 procent av hotellen har mindre än 100 bäddar. Över 100 bäddar har 37 procent av hotellen, varav andelen av hotell med över 200 bäddar belöper sig till 14 procent.

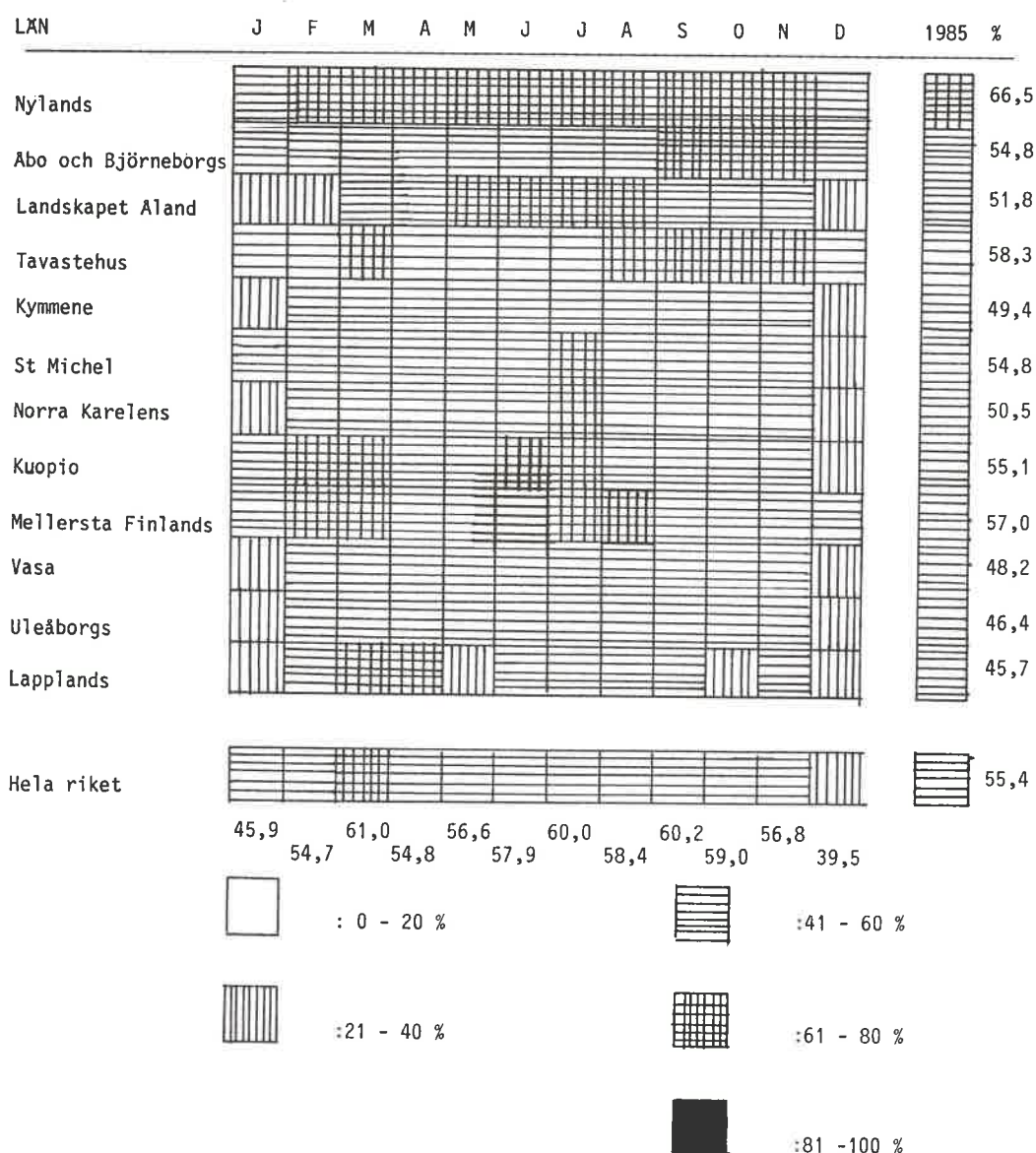
När man betraktar andelen av bäddkapaciteten som hotell av olika storlek har ställer sig hela det tidigare sagda på spets. Således har de små hotellen under 50 bäddar, vars andel av hotellen var över 40 procent, mindre än under 10 procent av den totala bäddkapaciteten. Även om man tar med alla hotell med upp till 100 bäddar stiger inte andelen av bäddkapaciteten högre än till en fjärdedel av den totala bäddkapaciteten. Mer än tre fjärdedelar av bäddkapaciteten i Finland finns i medelstora hotell med över 100 bäddar, och nästan hälften i hotell med över 200 bäddar.

Det ovan sagda leder sålunda till slutsatsen att de relativt få stora hotellen med över 200 bäddar har en avgörande betydelse för den totala bäddkapaciteten. Medelstorleken på hotellen i Finland var år 1985 106 bäddar. Jämfört med år 1981 har medelstorleken ökat något (1981: 99 bäddar).

F. 3.5. Var och när finns ledig hotellkapacitet

Diagrammet nedan visar kapacitetsutnyttjandet månadsvis och länsvis.

Diagram F.3. Kapacitetsutnyttjandet av rum enligt län och månad*

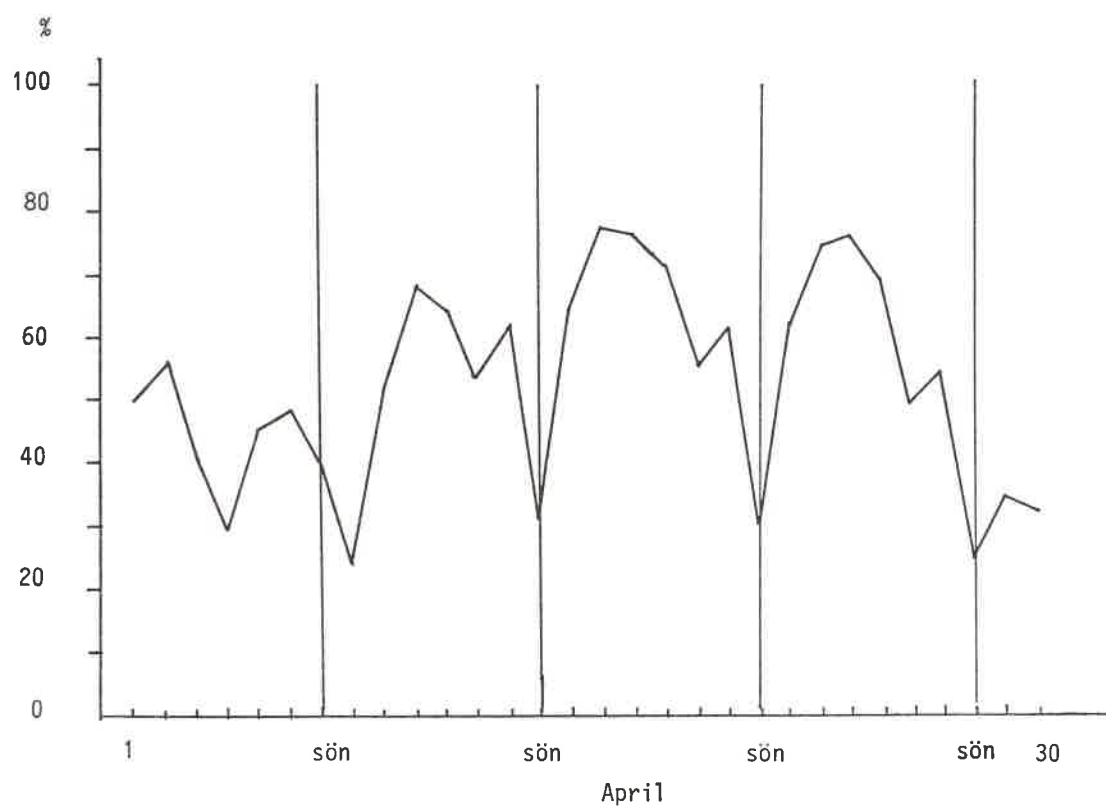
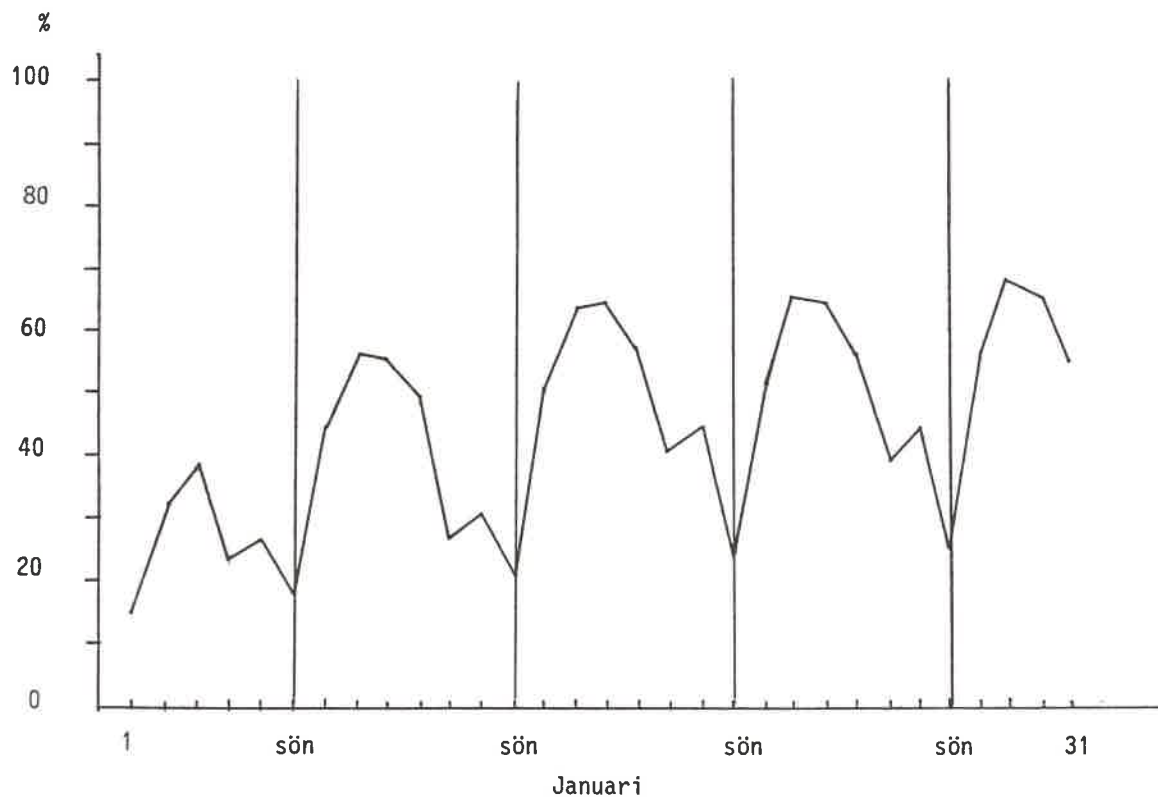
* Det månatliga kapacitetsutnyttjandet för hela riket avviker i detta diagram en aning från uppgifterna, som redogörs i diagram F.1. Detta beror på att uppgifterna för diagram F.3. baserar sig på förhandsuppgifter, medan uppgifterna för diagram F.1. baserar sig på slutgiltiga siffror för hela året. Avvikelserna är dock obetydliga och inverkar inte på kapacitetsutnyttjandet för hela året.

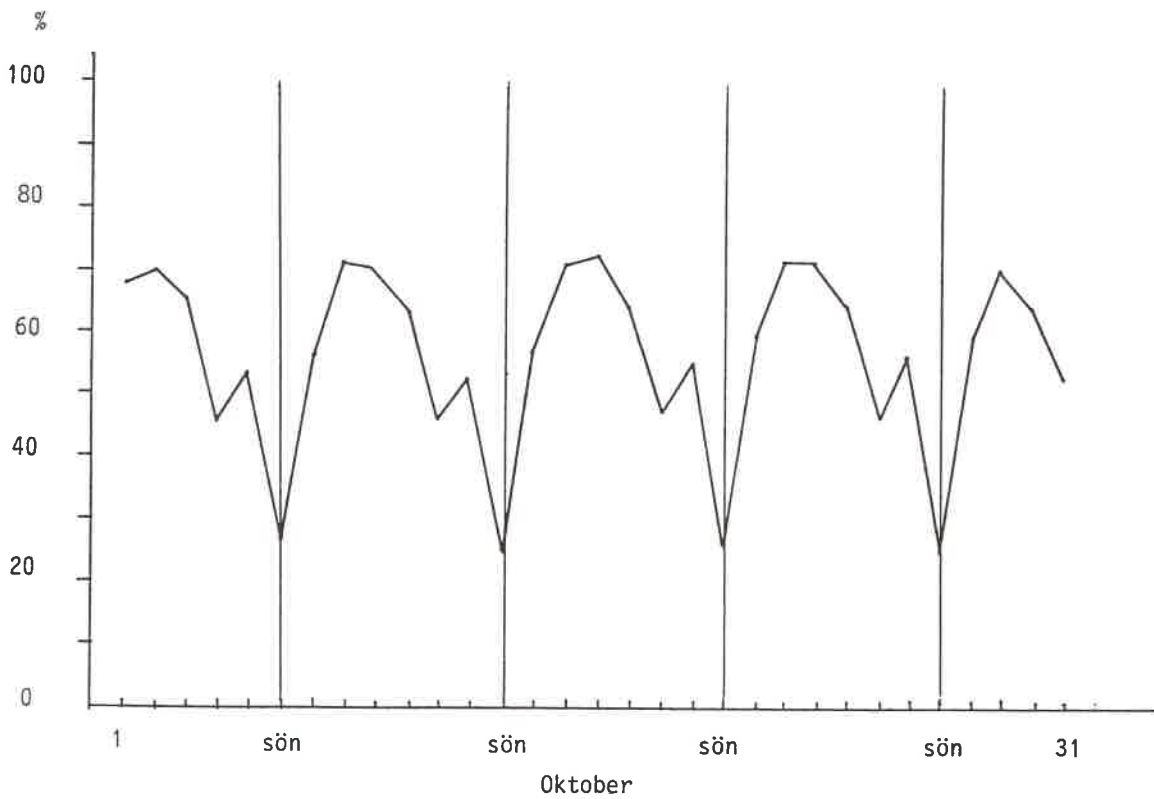
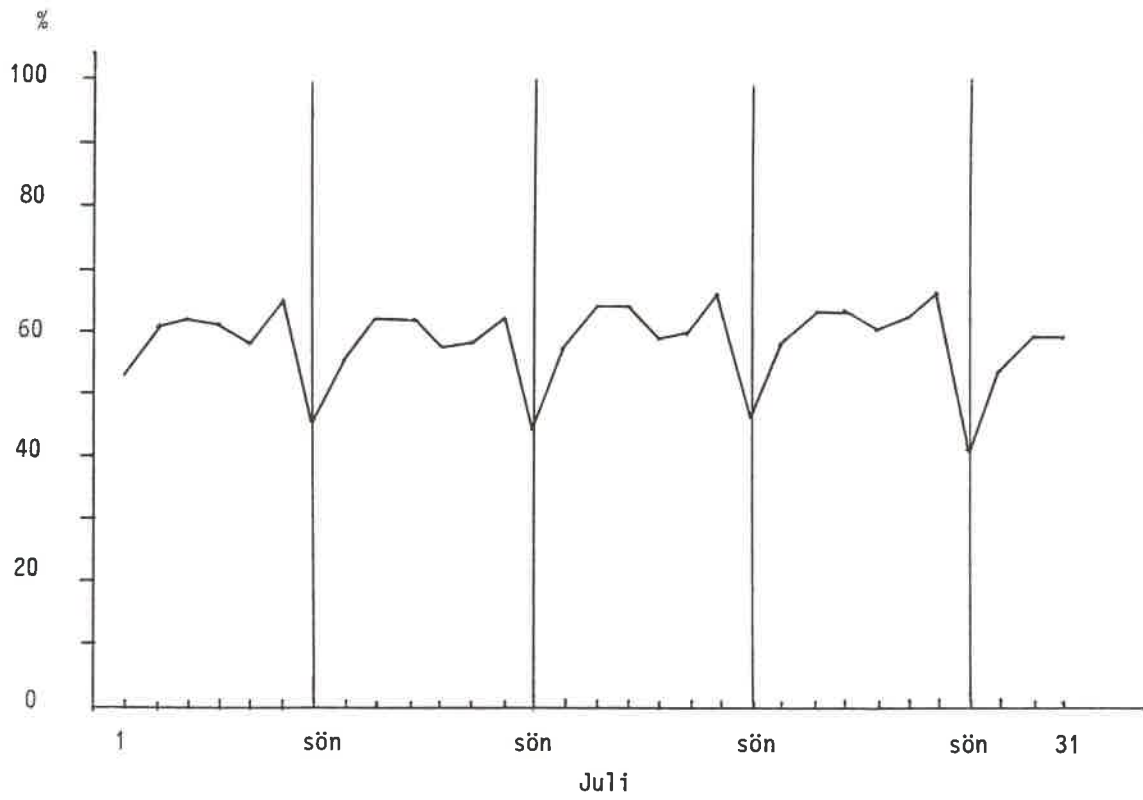
Såsom redan konstaterats i tidigare sammanhang är kapacitetsutnyttjandet högst i Nylands län. I Nylands län fördelar sig kapacitetsutnyttjandet även mycket jämnt under hela året med endast två månader, januari och december, då kapacitetsutnyttjandet ligger under 61 procent. Under alla övriga månader ligger kapacitetsutnyttjandet över 61 procent och Nylands län kan därmed sägas ligga i en klass för sig vad kapacitetsutnyttjandet beträffar. Fastän kapacitetsutnyttjandet i Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län skiljer sig från varandra, uppvisar dessa län dock ett likartat mönster. Kapacitetsutnyttjandet ligger under 61 procent den största delen av året, förutom månaderna september, oktober och november i, Tavastehus län även augusti och mars. Man kan även säga att Kuopio och Mellersta Finlands län bildar ett par för sig med en topp i kapacitetsutnyttjandet under sportlovsveckorna och vintersemestern i februari-mars, då kapacitetsutnyttjandet överstiger 61 procent samt en annan topp under sommaren, då beläggningen likaledes överstiger 61 procent. Av de övriga länen har även St. Michels och Norra Karelens län i juli ett kapacitetsutnyttjande över 61 procent, medan övriga månader ligger under 61 procent. Kymmene, Vasa och Uleåborgs län kan också grupperas ihop som län med ett kapacitetsutnyttjande under landets genomsnitt, utan en enda månad med en beläggning över 61 procent, men däremot två månader, januari och december, då beläggningen ligger under 41 procent. Landskapet Åland och Lapplands län bildar en grupp för sig med ett kapacitetsutnyttjande under landets genomsnitt, men med en markant högsäsong. I Lapplands län infaller den under mars och april, på Åland under tiden maj-augusti. Markant för båda områden är den stora andelen semesterresenärer av hotellgästerna. Betraktar man Finland i sin helhet framgår det tydligt att kapacitetsutnyttjandet är högst i landets södra delar och Mellersta Finlands län. I landets östliga och norra delar ligger kapacitetsutnyttjandet betydligt under medelvärdet. Tre markanta säsonger kan särskiljas. Beroende på län infaller de under vintersemestern och skolornas skidlov i februari och mars, under sommarmånaderna juni - augusti eller höstmånaderna september - november. Två månader framstår som de sämsta ur beläggningssynpunkt. Dessa är januari och december, då beläggningen på grund av julhelgerna ligger klart under landets och årets medelvärde.

I diagrammen nedan visas det dagliga kapacitetsutnyttjandet i registrerade inkvarteringsanläggningar under månaderna januari, april, juli och oktober.*

* Det dagliga kapacitetsutnyttjandet kan endast redovisas dagsvis för samtliga registrerade inkvarteringsanläggningar, d.v.s. hotell, motell och övriga anläggningar (resandehem, vandrarhem semesterbyar och pensionat).

Diagram F.4. Dygnsvariationer i kapacitetsutnyttjandet i januari, april, juli och oktober 1985.

Det lägsta dagliga kapacitetsutnyttjandet infaller natten mellan söndag och måndag i alla av de undersökta månaderna. I januari, april och oktober då affärsresandet dominerar är de dagliga variationerna de största.

Generellt sett stiger kapacitetsutnyttjandet kraftigt i början av veckan för att nå sin kulmen natten mellan tisdag och onsdag samt natten mellan onsdag och torsdag. Därefter faller kapacitetsutnyttjandet kraftigt för att nå en smärre topp natten mellan lördag och söndag tack vare de många förmånliga weekend-erbjudanden som förekommer. Det lägsta kapacitetsutnyttjandet på ca 20-30 procent infaller natten mellan söndag och måndag.

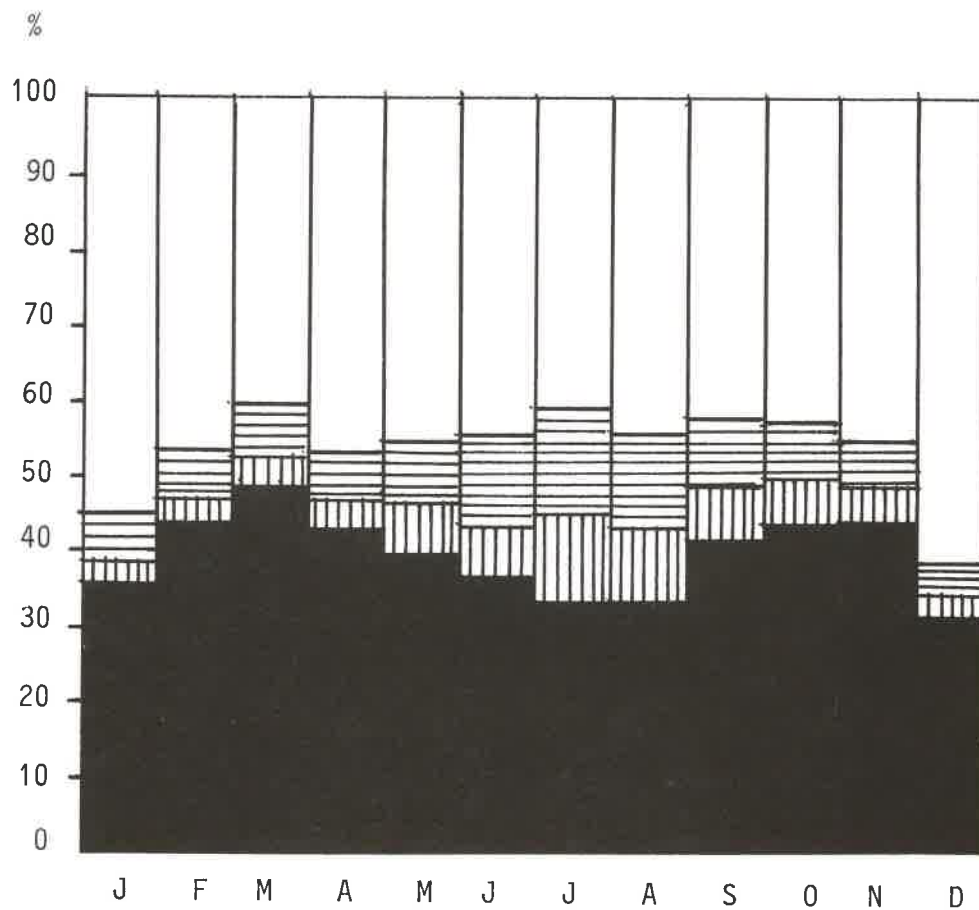
I juli, då semesterresandet är störst utjämnas det dagliga kapacitetsutnyttjandet. Jämfört med de övriga månaderna, då kapacitetsutnyttjandet varierar från dag till dag mellan 30 och närmare 80 procent varierar kapacitetsutnyttjandet i juli endast mellan 40 och 65 procent. Det dagliga kapacitetsutnyttjandet följer också delvis ett annat mönster. I stället för att ha en utpräglad topp i mitten av veckan, såsom i fallet med de övriga månaderna finns det i juli två toppar: en i mitten av veckan och en veckoslutstopp natten mellan lördag och söndag.

F. 3.6. Vem utnyttjar hotellkapaciteten*

I diagrammet nedan redogörs för kapacitetsutnyttjandet under årets månader samt andelen finländska gästnätter, nordiska gästnätter och övriga utländska gästnätter. Diagrammet visar den procentuella andelen lediga rum och belagda rum under årets olika månader samt andelen av finländska, nordiska och övriga länders gästnätter av alla belagda rum. (Anm: De ländervisa andelarna hänför sig inte till den procentuella skalan på den vertikala axeln, utan visar endast hur stor proportionell andel av de belagda rummen som kan hänföras till resp. land.). I tabellen har det totala antalet gästnätter som tillfaller Finland, de övriga nordiska länder samt övriga länder angivits både i absoluta tal och procentuell andel för att underlätta tolkningen av diagrammet.

* Hotellkapaciteten i detta sammanhang innefattar förutom hotell- och motellen även den övriga registrerade inkvarteringskapaciteten, emedan det inte varit möjligt att erhålla data för denna tabell som endast skulle gälla hotellen. Detta påverkar dock inte resultatet i nämnvärd grad.

Diagram F.5. Kapacitetsutnyttjandets fördelning enligt månad och nationalitet (i procent av den totala efterfrågan)

Ledig kapacitet

Andelen övriga utländska gästnätter av de belagda rummen

Andelen nordiska gästnätter av de belagda rummen

Andelen finländska gästnätter av de belagda rummen

Den månatliga efterfrågan fördelad enligt nationalitet, i absoluta tal (1 000) och i procent år 1985

A. I absoluta tal (1 000)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Totalt
Finland	399	521	633	558	501	658	808	640	547	544	519	364	6 692
Övriga Norden	33	29	40	43	68	89	145	107	63	52	52	33	754
Övriga länder	59	61	77	63	109	198	241	214	114	84	73	50	1 343
Totalt	491	611	750	664	678	945	1194	961	724	680	644	447	8 789

B. I procent av den totala efterfrågan

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Totalt
Finland	81	85	85	84	74	70	68	67	75	80	81	82	76
Övriga Norden	7	5	5	6	10	9	12	11	9	8	8	7	9
Övriga länder	12	10	10	10	16	21	20	22	16	12	11	11	15
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

När man betraktar hela året fördelar sig gästnätterna så att 76 procent tillfaller Finland, 9 procent de övriga nordiska länderna och 15 procent de övriga länderna. Andelen finländska gästnätter är störst i februari och mars samt även i januari och i slutet av året. Andelen nordiska övernattningar är störst i juli som är den intensivaste semesterperioden i Norden. Näst efter juli är andelen nordiska övernattningar på sin högsta nivå i augusti och maj månad. Vid årsmedelvärdet ligger andelen nordiska övernattningar i juni och september. Under de övriga månaderna ligger andelen under medelvärdet för hela året. Den minsta andelen nordiska övernattningar förekommer i februari och mars.

De övriga ländernas andel av samtliga övernattningar är störst under sommarmånaderna med den högsta andelen i augusti. Över medelvärdet ligger andelen för dessa även i maj och september. Den lägsta andelen övriga utländska övernattningar förekommer i februari, mars och april.

När man betraktar antalet övernattningar månadsvis för de olika grupperna ser man att de inhemska övernattningarna sprider sig relativt jämnt under hela året. De nordiska övernattningarna stiger från årets början ända fram till juli för att avta mot årets slut. Det samma gäller även övernattningarna från andra länder. Den kraftiga koncentrationen av de utländska övernattningarna till sommartiden tyder på att majoriteten av de utländska övernattningarna i Finland hänger ihop med semesterresande och säkerligen i viss mån även med konferensresandet, då flertalet av de stora internationella konferenserna arrangeras under sommaren.

Efterfrågan på hotellrum enligt län redovisas i tabellen nedan

Tabell F.6. Efterfrågan på hotellrum enligt län, i procent

Län	Procentuell fördelning			Totalt	Antal gästnätter totalt
	Fin- ländska	Nor- diska	Övriga		
Nylands	53	13	34	100	1 989 346
Abo och Björneborgs	79	10	11	100	1 025 119
Aland	31	66	3	100	168 942
Tavastehus	76	6	18	100	843 128
Kymmene	88	2	10	100	494 036
St. Michel	92	2	6	100	390 268
Norra Karelen	94	1	5	100	214 513
Kuopio	92	1	7	100	511 804
Mellersta Finlands	87	3	10	100	469 648
Vasa	77	18	5	100	496 242
Uleåborgs	91	3	6	100	518 986
Lapplands	80	7	13	100	658 895
Hela riket	75	9	16	100	7 780 927

I hela landet svarar de finländska övernattningarna för tre fjärdedelar av alla övernattningar i hotell. Andelen övriga nordiska övernattningar uppgår till 9 procent och andelen övriga nordiska övernattningar till 16 procent.

Fördelningen av övernattningarna på de olika länen är dock mycket ojämn. Den största andelen inhemska övernattningar förekommer i östra och mellersta Finland där andelen ställvis överstiger 90 procent. Detsamma gäller även Uleåborgs län. Den lägsta andelen förekommer i Nylands län, där andelen ligger en aning över 50 procent, och i landskapet Aland, där andelen ligger under en tredjedel. I Abo och Björneborgs län samt Lapplands län ligger andelen något över medelvärdet.

De övriga nordiska övernattningarna koncentreras till fyra län, d.v.s. Nylands, Åbo och Björneborgs län samt Vasa län och landskapet Åland. Detta sammanfaller med det faktum att alla dessa områden har båtförbindelser med Sverige och svenskarnas resande, som utgör huvudparten av den nordiska turismen till Finland, riktar sig i främsta hand till hamnstäderna Helsingfors, Åbo, Nådendal, Mariehamn och Vasa. I Vasa län är även turismen från Norge till Finland ett markant inslag. Förutom dessa områden är andelen nordiska övernattningar kännbar i Lapplands län, som gränsar till både Sverige och Norge, samt även i Tavastehus län, som ligger relativt nära Helsingfors och Åbo. I de övriga länen har de nordiska övernattningarna endast en marginell betydelse. I norra Karelen och Kuopio län ligger de nordiska övernattningarnas andel vid endast en procent.

Även övriga utländska övernattningar fördelar sig ojämnt i landets olika delar. Den högsta andelen har Helsingfors med en dryg tredjedel utländska övernattningar av samliga övernattningar. Andelen ligger också högre än för landet i övrigt i de övriga länen i södra Finland, d.v.s. Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene län. Förutom dessa uppnår Mellersta Finlands län en andel på 10 procent och Lapplands län en andel på 13 procent. I de övriga länen, närmast i landets östra och mellersta delar är andelen rätt blygsam. I det stora hela kan de utländska övernattningarnas (nordiska och övriga utländska) fördelning förklaras med semester-, affärs- och konferensresandets koncentration till södra Finland och Mellersta Finlands och Lapplands läns ställning som semester mål för utländska turister i Finland.

F.4. CAMPING

F.4.1. Campingkapacitetens utveckling och kapacitetsutnyttjandets ----- utveckling 1977 - 1985 -----

Under tidsperioden 1977 - 1985 har det inte skett några större förändringar i antalet campingplatser i Finland. År 1977 fanns det enligt uppskattning ca 370 campingplatser, år 1985 låg antalet vid 356.

Den finländska campingstatistiken har varit bristfällig ända fram till år 1986. Fr.o.m. år 1986 har Statistikscentralen insamlat uppgifterna om antal gästnätter på campingplatserna, campingplatsernas antal, campingplatsernas öppethållningstid samt även campingplatsgästnätternas fördelning på övernattningar i tält, husvagnar och campingstugor.

På basen av de uppskattningar om antalet gästnätter som gjorts av Finlands turistförbund belöpte sig campingövernattningarnas antal år 1985 till ca 2,1 miljoner. Av dessa var ca 1,7 miljoner finländska gästnätter och 400 000 utländska. Av de utländska gästnätterna hänförde sig 97 000 till Sverige, knappa 70 000 till Norge och 14 000 till Danmark. Tillsammans utgjorde de nordiska gästnätterna således ca 45 procent av samtliga utländska gästnätter, vilket är betydligt mera än andelen nordiska gästnätter av hotellövernattningar (se punkt F.3.6). Av de övriga utlandsmarknaderna hade Västtyskland en klart dominerande ställning med sina 93 000 campingövernattningar. Näst efter Västtyskland kom Frankrike (ca 20 000 gästnätter), Holland (17 gästnätter) och Schweiz (11 000 gästnätter).

Jämfört med campingövernattningarna år 1981, om vilka uppgifterna likaledes baserade sig på uppskattningar, har campingövernattningarna minskat från 2,23 miljoner till ca 2,1 miljoner under åren 1981 - 1985. Minskningen har skett både för inhemska och utländska gästnätter, procentuellt sett har minskningen dock varit större för utlandsmarknaden, från 460 000 år 1981 till 400 000 till år 1985, d.v.s. 13 procent. De inhemska övernattningarna har sjunkit från 1,77 milj. till ca 1,70 miljoner, vilket utgör 4 procent. De nordiska campingövernattningarna har hållit sig på samma ungefär samma nivå, ca 180 000 vid båda tidpunkterna.

Emedan talen för campingövernattningar baserar sig på uppskattningar är det dock inte skäl att göra alltför långtgående slutsatser beträffande utvecklingen av gästnätter på campingplatser.

Som tidigare konstaterats har campingstatistiken fr.o.m. år 1986 blivit tillförlitligare sedan den har börjats insamlas systematiskt.

På basen av de uppgifter som föreligger för år 1986 beträffande gästnätternas fördelning på olika övernattningsformer kan man se att övernattningarna fördelade sig jämnt på all övernattningsformer, d.v.s. tält, husvagnar och campinghyddorna har en tredjedel av

övernattningarna var och en. Jämfört med år 1981, då man uppskattade att 60 procent av övernattningarna skedde i tält och 20 procent av övernattningarna i husvagnarna resp. campinghyddorna, har det skett en märkbar förändring från tält till mera komfortabla övernattningsformer, vilket avspeglar den ökning av levnadsstandarden som skett i Finland under 80-talet.

F.4.2. Den länsvisa fördelningen av campingutbudet

I tabellen nedan framgår den länsvisa fördelningen av campingutbudet.

Tabell F.7. Campingutbudet fördelat på län år 1985

Län	Antal campingplatser	Procentuell andel
Nylands	7	2
Abo och Björneborgs	24	7
Landskapet Åland	10	3
Tavastehus	22	6
Kymmene	18	5
St. Michels	27	7
Norra Karelen	22	6
Kuopio	21	6
Mellersta Finland	28	8
Vasa	30	8
Uleåborgs	66	19
Lapplands	81	23
Hela riket	356	100

Av de 356 campingplatserna i Finland fanns 42 procent i de två nordligaste länen, Uleåborgs och Lapplands län. Det minsta antalet fanns i Nylands län och landskapet Åland. I övrigt fördelade sig campingkapaciteten relativt jämnt i landets olika delar.

Orsaken till Lapplands och Uleåborgs läns stora andel av campingplatserna står att finna i det faktum att dessa områden lämpar sig ytterst väl för friluftsliv i naturen och vandringar. Dessutom bör man beakta att man i de glest befolkade områdena i Norra Finland har betydligt bättre förutsättningar att hitta attraktiva lägen för campingplatser än i södra Finland där attraktiva lägen för camping ofta tävlar med alternativa aktiviteter.

När man betraktar campingövernattningarnas länsvisa fördelning enligt den uppskattning om antalet campingövernattningar som gjorts för 1985 fördelar de sig enligt följande.

Tabell F.8. Campingövernattningar fördelat enligt län

Län	Övernattningar (1 000)	Procentuell andel
Nylands	130	6
Abo och Björneborgs	190	9
Landskapet Åland	120	6
Tavastehus	200	10
Kymmene	100	5
St. Michels	260	12
Norra Karelen	110	5
Kuopio	110	5
Mellersta Finland	130	6
Vasa	170	8
Uleåborgs	320	16
Lapplands	260	12
Hela riket	2 100	100

De flesta campingövernattningarna står att finna i Uleåborgs och Lapplands län, som hade det största utbudet av campingplatser samt även i St. Michels och Tavastehus län. Det minsta antalet övernattningar fanns i Norra Karelen och Kuopio län samt landskapet Åland. Allmänt sett kan man dock säga att campingövernattningarna i det stora hela delade sig relativt jämnt i landets olika delar.

Av uppskattningen beträffande campingövernattningar är 1985 framgår det vidare att de inhemska övernattningarna klart dominerar i alla län, förutom i landskapet Åland, där de utländska övernattningarna på grund av de många svenska övernattningarna utgör knappa hälften av samtliga övernattningar. Även i Nylands län utgör de utländska övernattningarna ca en tredjedel av samtliga övernattningar. Förutom i dessa är de utländska övernattningarnas andel rätt stor i Lapplands län (ca 28 procent). I Lapplands län är det närmast turister från Förbundsrepubliken Tyskland och Norge som bidrar till det relativt stora inslaget utländska turister. I de övriga länen ligger andelen utländska övernattningar under medelvärdet för hela landet (18 procent).

F.5. KAPACITETSUTNYTTJANDET VID ÖVRIGA TURISTANLÄGGNINGAR

Kapacitetsutnyttjandet framstår som problem inte endast för hotellen utan även för andra inkvarteringsformer. Problemet har uppmärksamats av bl.a. centralorganisationen för stugförmedlingen. Kapacitetsutnyttjandet i de stugor som tillhör den organiserade förmedlingen har på fastlandet i bästa fall kommit upp till ett medeltal på 10 veckor. På Åland, där klimatet är gynnsammare kan man komma upp till ett medeltal på ca 11 veckor. Då investeringskostanderna för stugorna blivit allt större på grund av att man strävat till att höja stugornas nivå, kräver en lönsam verksamhet att man kan förlänga säsongen. För att kunna sälja stugorna också vid tidpunkter, då väderleken ofta är ogynnsam för stugsemester har man utvecklat olika aktiviteter såsom fiske, bär- och svamplockning samt i viss utsträckning även jakt, vilka mycket väl lämpar sig för stugsemester. Utvecklandet av dessa aktiviteter kan dock inte ensamt skötas av stuguthurarna, utan kräver ett samarbete med kommunen, den övriga turistnäringen samt fiske- och jaktorganisationer. Även skidåkning är en aktivitet, vilken väl kan inpassas i stugsemester, förutsatt att stugorna även lämpar sig för vinterboende.

F.6. ÖVRIGA FAKTORER AV BETYDELSE FÖR KAPACITETSUTNYTTJANDET

En faktor, som borde verka positivt på kapacitetsutnyttjandet överlag och särskilt på kapacitetsutnyttjandets spridning över året är semesterns längd och spridning över året. Å 1979 infördes 30-dagars semestern i Finland för personer vars arbetsförhållande varat minst 7 år. Fram till år 1983 har semesterlagen utvecklats så, att denna lag gäller för alla vars arbetsförhållande varat minst ett år. Då år 1980 43 procent av alla de som hade rätt till semester hade en semester på minst 5 veckor, hade denna andel ökat så att år 1985 55 procent av alla semesterfirare hade en semester på minst 5 veckor. Vanligtvis har den femte semesterveckan tagits ut under vintern, i många fall under skolornas skidlov.

Förutom att semestern blivit längre under 80-talet har även semesterspridningen ökat. Medan man ännu år 1980 till 47 procent tog ut sin semester i en period har denna andel förminskats så att den år 1985 var under 32 procent. Detta har också inneburit att semesterarnas koncentration till sommaren i någon grad minskat till förmån för övriga årstider. År 1980 tog man således ut ca 75 procent av semesterdygnen under sommaren och 25 procent av semesterdygnen utanför sommaren. År 1985 var motsvarande andel för sommaren 67 procent och utanför sommaren 33 procent. Sammanfattningsvis kan man då säga att det skett en ökning i semesterspridningen i Finland under 70-talets senare hälft.

Av avgörande betydelse för semestertidpunkten under vintersäsongen är skolornas skidlov. År 1985 var skolornas skidlov uppdelat i fyra perioder i månadsskiftet februari-mars.

Trots att både semesterns längd och semesterspridningen ökat sedan år 1981 har detta inte påverkat kapacitetsutnyttjandet i positiv riktning. Att den allt längre semestern inte påverkat kapacitetsutnyttjandet överlag beror i främsta hand på att endast en liten del av semesterdygnen tillbringas på hotell i Finland. Enligt undersökningen beträffande finländarnas semestervanor och -resande år 1985 tillbringades således endast 1,2 procent av semesterdygnen på hotell. Då enna andel år såpass låg är det uppenbart att den allt längre semestern och större semesterspridningen inte lett till en så stor ökning av gästdygnen i hotell att detta skulle kunna kompensera den stora kapacitetsökning som tillkommit under tidsperioden 1981 - 1985.

Den större semesterspridningen påverkar dock kapacitetsutnyttjandet under årets olika månader. Förutom sommarmånaderna och september månad har även mars månad utvecklats till en månad med ett högt kapacitetsutnyttjande. Detta var dock redan fallet år 1981 och någon märkbar utjämning av kapacitetsutnyttjandet under året har inte heller inträffat sedan dess, trots att semesterspridningen även utvecklats i positiv riktning efter år 1981. Orsaken till detta ligger, som tidigare nämnts i den låga andel som hotellen har som inkvarteringställe under semestern.

F.7. KONKLUSIONER OCH REKOMMENDATIONER FÖR FÖRBÄTTRANDET AV
KAPACITETSUTNYTTJANDET

Kapacitetsutnyttjandet i hotell varierar rätt kraftigt mellan olika årstider, landets olika delar och även mellan veckodagarna. Som en generalisering av det föregående kan man säga att kapacitetsutnyttjandet är högst under sommarmånaderna, samt i september och mars. Toppen under sommaren är främst beroende av fritidsturismen till och i Finland. Toppen i september förklaras av ökat affärs- och konferensresande efter sommarens avbrott medan toppen i mars kan sägas bero på affärs- och konferensresande samt även i viss utsträckning av semesterresandet, närmast till områden, som erbjuder goda skidmöjligheter. Geografiskt fördelar sig kapacitetsutnyttjandet så att det är högst i landets södra delar och sjunker ju längre norrut i landet man kommer. Ett undantag bildar Mellersta Finlands län, där kapacitetsutnyttjandet ligger över landets medeltal, främst tack vare Jyväskylä stads höga kapacitetsutnyttjande. Under veckans lopp uppnås det högsta kapacitetsutnyttjandet natten mellan tisdag och onsdag och natten mellan onsdag och torsdag. En smärre topp kan även noteras natten mellan lördag och söndag.

Kapacitetsutnyttjandet har utvecklats negativt under de senaste åren och uppgick år 1985 till 55,4 procent i hotell. Jämfört med år 1981, då kapacitetsutnyttjandet var 62 procent, är nedgången markant.

Det försämrade kapacitetsutnyttjandet beror på att man under tidsperioden 1981 - 1985 upplevt en kraftig ökning av bäddkapaciteten i hotell (+ 26,2 procent), medan ökningen av antalet övernattningar har varit mindre (+ 19,5 procent). Kapacitetsutnyttjandet på 55,4 måste anses ligga för lågt med tanke på finländska förhållanden och något behov av tilläggskapacitet föreligger inte när man betraktar landet som helhet. Behov till tilläggskapacitet föreligger närmast i Helsingfors, där kapacitetsutnyttjandet år 1985 var landets högsta, 69,5 procent. Utöver Helsingfors fanns det år 1985 vissa större städer, där kapacitetsutnyttjandet låg betydligt över landets medeltal, t.ex. Tammerfors (66,4 procent). Under år 1985 och 1986 års lopp har kapaciteten i dessa städer dock ökat i den utsträckning, att det för tillfället inte föreligger behov av ytterligare hotellkapacitet.

Förutom Helsingfors föreligger behov av hotellkapacitet i sådana smärre städer eller kommuner där det för närvarande inte finns något hotell som erbjuder inkvarteringsservice. Bristen av hotell kan på dessa orter vara en broms för näringslivet överlag och även turismen och byggandet av hotell på dessa orter bör ses som en komplettering av en mindre tätorts grundservice.

På grund av det låga kapacitetsutnyttjandet har de myndigheter som beviljar understöd för hotellbyggen samt även de kreditinstitut som finansierar hotellbyggen intagit en restriktiv hållning till nyinvesteringar i hotellbyggen. Då man allmänt räknar med en ökning av hotellövernattningarna på ca 3 procent årligen, kan man med en återhållsam investeringspolitik förbättra kapacitetsutnyttjandet vid befintliga anläggningar. Vid nödvändig utbyggnad av kapaciteten strävar man till att utvidga redan befintliga anläggningar och därmed förbättra deras verksamhetsförutsättningar i stället för att bygga helt nya anläggningar. Därutöver borde man i stället för att bygga ny hotellkapacitet rikta investeringarna till sådana projekt som förbättrar de befintliga hotellens verksamhetsförutsättningar, d.v.s. olika slags attraktioner och aktiviteter i samband med hotellen. Detta gäller särskilt för utpräglade semesterhotell.

Det låga kapacitetsutnyttjandet har fört med sig att denna fråga har dryftats i olika sammanhang. För det 6. Turistparlamentet, som hölls i Villmanstrand i maj 1986, tillsattes en arbetsgrupp för att dryfta denna fråga. Arbetsgruppen inkom med följande rekommendationer för förbättrandet av kapacitetsutnyttjandet:

1. Programtjänster och evenemang

Ett utökat bruk av inkvarteringstjänster för fritidsturister kräver att det i anslutning med dessa finns någonting att se, göra och uppleva. Det enskilda hotellet kan inte tillfredsställa alla turisternas önskemål och bör därför utveckla sina tjänster för utvalda segment och beträffande dessa utveckla en servicehelhet.

Under den livligaste sommartiden är Finland fullt av olika slags evenemang. För att kunna utjämna säsongen borde man utreda möjligheterna att placera intressanta evenemang även utanför sommaren.

2. Attraktioner

För tillfället har man i Finland en högkonjunktur beträffande utvecklandet och byggandet av olika slags attraktioner. Man bör dock hålla i minnet att befolkningsunderlaget i Finland och turismen från utlandet till Finland är begränsat med tanke på verksamhetsförutsättningarna för alltför många byggda attraktioner. En ökad koordinering av samarbetet mellan olika myndigheter och finansiärer som handhar investeringarna av attraktioner är av nöden för att säkerställa ett mångsidigt och geografiskt sett förnuftigt utbud av attraktionerna. En sådan utveckling för med sig ökade turistströmmar i landet, vilket även förbättrar kapacitetsutnyttjandet av boendeläggningar.

3. Idrottsanläggningar

Av olika frityssysselsättningarna är i detta nu utförsäkning en aktivitet som ökar snabbt. För att förbättra skidanläggningarnas verksamhetsförhållanden borde slalombackar som ligger i anslutning till hotell likställas med turistprojekt och därmed komma i åtnjutande av samma understöd som övriga turistanläggningar, d.v.s. investerings- och startbidrag som ges åt företag i u-områdena.

Vid många turistcentrum saknar man utrymmen för inomhusidrott. Sådana kunde dock byggas i samarbete mellan kommunerna och turistföretagen. Förutom att de skulle tjäna lokalbefolkningen skulle de även öka aktivitetsutbudet vid turistcentrum.

4. Samhälleligt stöd till turistnäringen

År 1985 beviljade handels- och industriministeriet ca 70 miljoner mark understöd för turistnäringen i form av investerings-, start- och utvecklingsbidrag. Till största delen har dessa medel använts till investeringar i hotell. Då det för tillfället inte finns något större behov av ytterligare kapacitet borde dessa medel kanaliseras till utvecklingen av redan befintliga anläggningarnas serviceutbud samt byggandet av attraktioner. Likaledes kunde de användas för marknadsföring av flere företag eller en region samt utvecklandet av företagens ledarskap.

De sociala semesterorganisationernas samhälleliga understöd har under senaste tid alltmer förskjutits från investeringar i anläggningar till direkt understöd för konsumenterna, vilket fört med sig att allt flere befolkningsgrupper har möjlighet att semestra i avgiftsbelagda inkvarteringsanläggningar.

För tillfället dryftar man även möjligheterna att införa semestersedlar i Finland med vilka konsumenten fritt skulle kunna välja sitt semesterort i Finland. Det är uppenbart att semestersedlar i hög grad skulle stimulera inrikesturismen och därmed även kapacitetsutnyttjandet vid boendeanläggningar.

5. Skolornas semester och lägerskoleverksamheten

Skolornas semester har en stor betydelse för inrikesturismen. Ur turismnäringens och även skolelevernas synvinkel skulle det vara nyttigt att flytta skolornas sommarsemester så att skolåret skulle börja först i slutet av augusti (från nuvarande mitten av augusti), då väderleksförhållandena ännu är gynnsamma för turismen. Om skolornas arbetsår det kräver kunde semestern påbörjas senare än nu, d.v.s. semestern kunde påbörjas i mitten av juni i stället för nuvarande början av juni.

Turistnäringen ställer stora förväntningar till den s.k. lägerskoleverksamheten, som innebär att skolorna årligen kan placera 10 skoldagar utanför själva skolan. Under skolåret 1985 - 86 arrangerades det ca 1 000 lägerskolor. För att arrangera lägerskolor behövs inga nya investeringar utan befintliga inkvarteringsanläggningar kan erbjuda ett lämpligt logi, ofta i natursköna områden. Då denna verksamhet infaller utanför boendeanläggningarnas högsäsong, kan lägerskolorna innebära en utjämnande faktor för boendeanläggningarnas kapacitetsutnyttjande.

6. Boknings- och informationsystem

För att konsumenterna skall få en möjligast komplett information om tillbudsstödande turistervice krävs ett utbyggt informations och bokningssystem för turisttjänster. För tillfället är ett sådant system under utveckling. När systemet är färdigt kommer det att ha en positiv effekt på inrikesturismen, emedan just bristen på information beträffande semester mål i hemlandet är ägnat att stimulera valet av utländska semester mål.

7. Effektivisering av inrikesmarknadsföringen

Utnyttjandet av avgiftsbelagda inkvarteringsanläggningar under semesterresor är mycket litet enligt undersökningen om finländarnas semestervanor år 1985. Under de semesterresor över 4 dygn som företogs i Finland under år 1985 skedde endast 21,4 procent av övernattningarna i avgiftsbelagda inkvarteringsställen och endast 3,1 procent av övernattningarna i hotell. När man därtill beaktar att ca hälften av alla semesterdygn tillbringades hemma kan man med fog säga att turistbranschen och boendeanläggningarna har en mycket stor potential att vinna. Redan en liten procentuell ökning av semesterresandet och utnyttjandet av avgiftsbelagd inkvartering under semesterresorna skulle öka efterfrågan på hotellrum och andra avgiftsbelagda inkvarteringsformer i den grad att den nuvarande hotellkapaciteten skulle vara alltför liten. En liten förskjutning av fritidsbeteendet skulle således inverka i mycket hög grad på efterfrågan av inkvarteringstjänster.

Denna förskjutning av fritidsbeteendet kunde man få till stånd med en ökad marknadsföring av inrikesturismen. En viktig fråga vid marknadsföringen är informationen om de inhemska semester målens förmånlighet, då konsumenterna ofta har en felaktig föreställning om hotellpriser i Finland, vilken baserar sig på de priser som tillämpas för affärsresenärer. De flesta hotellen har dock ytterst förmånliga weekend- och semesterpriser, som står sig väl i den internationella konkurrensen.

Av central betydelse för marknadsföringen av inrikesturismen är även det regionala samarbetet inom turistnäringen. Ett mycket gott resultat av det regionala samarbetet för en brett upplagd reklamkampanj (bl.a. i televisionen) uppnåddes år 1985 av den regionala turistorganisation som verkar inom Saimen-området. Då inrikesturismen mätt i övernattningar i hotell, motell och resandehem kunde notera en glädjande ökning på 12 procent under sommaren 1985, kunde man inom de län som ingår i Saimen-området komma upp till en ökning på mer än 20 procent. Som ett resultat av detta har även andra regioner i Finland gått in för stora marknadsföringskampanjer för inrikesturismen, där televisionsreklamen ingår som ett viktigt element.

Utöver det regionala samarbetet har även det sektoriella samarbetet lett till goda resultat. Skidcentrumen i Finland har under de senaste åren drivit en stor annonskampanj för att stimulera skidresorna i december och januari med kraftigt nedsatta priser. Med hjälp av kampanjer som dessa har man kunnat förbättra kapacitetsutnyttjandet i december och januari, vilka vanligtvis har ett ytterst lågt kapacitetsutnyttjande.

NATIONELLT APPENDIX - FINLAND

1. EVALUERING AV "RES I NORDEN" -KAMPANJEN

Den nordiska turismen har sedan länge haft en central betydelse för samtliga nordiska länder. Detta visas av det faktum att man redan år 1922 grundade Nordisk Turisttrafikkomittée (sedermera Nordiska Turistrådet) för att öka resandet inom Norden och till Norden.

Som ett led i strävan att öka den internordiska turismen startade Nordiskt Turistråd år 1983 den samnordiska kampanjen "Res i Norden". Kampanjen, i vilken förutom de nationella turistorganisationerna även turistnäringen deltog, bedrevs under två års tid fram till utgången av år 1984.

Syftet med föreliggande kapitel är att utreda kampanjens betydelse för Finland genom att belysa utvecklingen av antalet övernattningar i registrerade inkvarteringsanläggningar d.v.s. hotellen, motellen och resandehemmen samt en del av vandrarhemmen, semesterbyarna och pensionaten. På grund av den bristande campingstatistiken är det inte möjligt att följa campingövernattningarnas utveckling under samma tidsperiod.

Tabellen nedan belyser utvecklingen av de nordiska övernattningarna i Finland från år 1981 fram till år 1985, d.v.s. utvecklingen två år före och ett år efter kampanjen samt själva kampanjåren 1983 - 1984.

Tabell 1. Nordiska övernattningar i Finland 1981 - 1985 (1 000)

	Danmark	Island	Norge	Sverige	Norden totalt	Nordens andel av utländska över- nattningar i procent
1981:	49	5	163	657	874	42,6
1982:	49	6	174	628	857	42,3
1983:	51	6	170	563	790	38,3
1984:	55	7	166	541	769	36,4
1985:	56	6	158	535	755	36,0

De nordiska övernattningarna uppgick år 1981 till 874 000, ett antal som varken överträffats före år 1981 eller därefter. Alltsedan år 1981 har antalet övernattningar från övriga nordiska länder minskat och låg år 1985 vid 755 000. Procentuellt sett har andelen nordiska övernattningar av samtliga utländska övernattningar minskat från 42,6 procent till 36 procent, d.v.s. med mer än 6 procent.

De svenska övernattningarna är av central betydelse för de utländska övernattningarna i Finland och utgör tre fjärdedelar av de nordiska övernattningarna i Finland. År 1981 uppgick de svenska övernattningarna till 657.000. Oktober 1982 devalverades den svenska kronan, vilket medförde att den tidigare livliga kryssningstrafiken till Finland fick ett allvarligt slag som närmast visade sig i minskade valutainkomster i svenska kronor, särskilt på Åland, som tidigare varit ett betydande mål för shoppingresor från Sverige. Devalaveringen syntes dock även redan i de svenska övernattningarna år 1982, som samma år minskade med ca 30.000.

Sin fulla effekt fick den svenska devalveringen år 1983, då de svenska övernattningarna minskade med mer 60.000. Året därpå sjönk de svenska övernattningarna med yttermera 22.000. År 1985 märktes effekterna av den svenska devalveringen inte mera så kännbart, minskningen under året uppgick till 6 000 övernattningar. Under hela tidsperioden minskade de svenska övernattningarna med ca 120 000 och bidrog till den markanta minskningen i antalet nordiska övernattningar under tidsperioden 1981 - 1985.

Näst efter Sverige bidrar de norska övernattningarna till den största delen av de nordiska övernattningarna i Finland. Från att på 70-talet ha legat på en relativt blygsam nivå steg de norska övernattningarna i Finland i början av 80-talet rätt kraftigt tack vare ökade marknadsföringsinsatser i Norge (Finska turistbyrån, Centralen för turistfrämjandets Oslo-kontor öppnades år 1979). År 1981 uppgick de norska övernattningarna till 163.000. Den gynnsamma utvecklingen fortsatte även år 1982, då övernattningarna yttermera steg till 174.000. Efter år 1983 har antalet norska övernattningar sjunkit, om dock långsamt, och uppgick år 1985 till 158.000.

Trots att Danmark och Finland inte ligger långt ifrån varandra har turismen från Danmark till Finland och även vice versa inte uppnått samma nivå som turismen mellan Finland, Sverige och Norge. År 1981 uppgick de danska övernattningarna i Finland till ca femtiotusen och höll sig på denna nivå fram till år 1984 då de danska övernattningarna steg till 56.000. Denna nivå bibehölls även år 1985. Under tidsperioden 1981 till 1985 har turismen från Danmark således uppvisat en stigande tendens.

De isländska övernattningarna uppgick till ca femtusen år 1981 och låg på ca sextusen åren 1982 och 1983. År 1984 steg de isländska övernattningarna till sjutusen. År 1985 skedde det igen en minskning och övernattningarnas antal återgick till samma nivå som åren 1982 och 1983, d.v.s. ca 6 000 övernattningar.

Tabell 2. utvisar utvecklingen av de nordiska övernattningarna i Finland i procent jämfört med tidigare år ända från år 1980. För jämförelsens skull redogörs även för ökningen av utlandsmarknaden totalt.

Tabell 2. Utvecklingen av nordiska övernattningar i Finland 1981 - 1985 i procent.

	Danmark	Island	Norge	Sverige	Norden totalt	Ökningen av utlandsmarknaden totalt
1981/1980:	0	25,0	37,0	15,5	17,9	11,4
1982/1981:	0	20,0	6,7	-4,4	-1,9	-1,4
1983/1982:	4,1	0	-2,3	-10,4	-7,8	1,8
1984/1983:	7,8	16,7	-2,4	-3,9	-2,7	2,5
1985/1984:	1,8	14,3	-4,8	-1,1	-1,8	-0,8

Av de nordiska ländernas övernattningar har det skett en genomgående positiv utveckling för de danska och isländska övernattningarna. På grund av att dessa länders övernattningar är relativt blygsamma i absoluta tal spelar de ingen avgörande roll för heltetsutvecklingen.

Som redan tidigare konstaterats ökade de norska övernattningarna kraftigt i början av 80-talet. Ökningen mellan åren 1980 och 1981 var hela 37 procent. Ännu år 1982 kunde man notera en ökning på 6,7 procent, men därefter har de norska övernattningarna avtagit något.

Även för Sveriges del innebar år 1981 ett mycket gynnsamt år, ökningen från föregående år var dryga 15 procent. Den tidigare nämnda svenska devalveringen bidrog till att minska övernattningarna ca 4 procent år 1982. År 1983 slog devalveringen ut i sin fulla effekt, varvid övernattningarna från Sverige sjönk med mer än 10 procent. Därefter har tendensen varit långsamt nedgående.

För Norden i sin helhet ökade övernattningarna 17,9 procent år 1981, men efter detta har tendensen varit nedåtgående. Minskningen var mest kännbar år 1983, då de nordiska övernattningarna minskade med ca 8 procent. Jämfört med ökningen av samtliga utländska övernattningar i Finland uppvisade de nordiska övernattningarna år 1981 en kraftigare tillväxttakt än utlandsmarknaden i sin helhet. År 1982 var minskningen i det totala antalet utländska övernattningar mindre än minskningen i antalet nordiska övernattningar. År 1983 och 1984, då de nordiska övernattningarna minskade närmast på grund av de svenska övernattningarna, uppvisade utlandsmarknaden t.o.m. en liten tillväxt. År 1985 då den nordiska marknaden minskade med ca 2 procent, minskade utlandsmarknaden med knappa en procent.

Sammanfattningsvis kan man säga att den nordiska marknaden inte utvecklats gynnsamt under tidsperioden 1981 - 1985, utan tvärtom har de nordiska övernattningarna minskat med 120 000. En gynnsam utveckling av övriga utländska marknader har dock fört med sig att de utländska övernattningarna trots allt har ökat med 40 000 övernattningar mellan åren 1981 och 1985. En bedömning av "Res i Norden" -kampanjen på basen av det ovanstående ger vid handa att kampanjen inte har varit framgångsrik för Finland. Orsaken till detta kan i mångt och mycket förklaras av devalveringen i Sverige år 1982, vilket ledde till en nedgång i turismen från Sverige till Finland. Även nedgången i turismen från Norge till Finland alltsedan 1983 kan säkerligen delvis förklaras av den svenska devalveringen. Sverige blev efter devalveringen ett synnerligen förmånligt rese-mål för norrmännen och på grund av detta valde många norrmän att stanna i Sverige, i stället för att fortsätta sin resa till Finland.

Som ett positivt resultat under åren 1981 - 1985 kan man notera ökningen av de isländska och danska övernattningarna i Finland. Då dessa ligger på en relativt blygsam nivå i absoluta tal sett har de dock ej kunnat uppväga minskningen i norska och svenska gästdygn.

Trots att "Res i Norden"-kampanjen var brett upplagd leder utvecklingen av gästdygnen under åren 1981 - 1985 till den slutsatsen att förändringar i valutakurser spelar en avgjort större roll för utvecklingen av den internationella turismen än stora marknadsföringskampanjer. Till stöd för detta kan man nämna att utvecklingen av den nordiska turismen i Sverige har varit mycket gynnsam efter det att den svenska kronan devalverades, medan Finland har upplevt en nedgång i den nordiska turismen under samma period. Om "Res i Norden"-kampanjen skulle vara den förklarande faktorn för den positiva utvecklingen av turismen i Sverige under tidsperioden 1981 - 1985, borde utvecklingen likaledes ha varit gynnsam i Finland, som deltog i samma kampanj.

2. UTVECKLINGEN AV DEN TOTALA EFTERFRÅGAN ÅREN 1977 - 1985

I detta avsnitt belyses utvecklingen av den totala efterfrågan vid hotell, motell och övriga registrerade inkvarteringsanläggningar under åren 1977-1985. I tabellen nedan redogörs för utvecklingen av antalet gästnätter för de olika marknaderna samt deras andel av det totala antalet gästnätter.

Tabell 3. Utvecklingen av efterfrågan 1977-1985. (Hotell, motell och resandehem. 1000 gästnätter).

Marknad	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Andel i %	
										1977	1985
FINLAND (Index 1977=100)	4 061 (100)	4 186 (103)	4 728 (116)	5 150 (127)	5 419 (133)	5 579 (137)	5 869 (145)	6 166 (152)	6 692 (165)	73,2	76,1
Danmark	38	43	47	49	49	49	51	55	56	0,7	0,6
Island	3	4	4	4	5	6	6	7	6	0,1	0,1
Norge	75	91	101	119	163	174	170	166	158	1,3	1,8
Sverige	453	486	530	569	657	628	563	541	535	8,2	6,1
Tyskland, FR	249	258	294	312	332	270	255	278	273	4,5	3,1
Sovjetunionen	144	144	159	177	202	228	245	246	248	2,6	2,8
Storbritannien/ Irland	70	75	81	85	97	99	104	108	108	1,3	1,2
Schweiz	53	56	62	71	78	70	75	80	70	1,0	0,8
Frankrike	34	38	44	47	47	51	46	59	58	0,6	0,7
Italien	21	21	24	30	31	38	40	45	47	0,4	0,5
Nederländerna	39	39	50	48	42	36	37	44	40	0,7	0,5
Österrike	20	18	18	23	22	20	23	24	23	0,4	0,3
Ungern	20	20	19	..	0,2
Spanien/Portugal	11	10	17	19	16	18	20	19	18	0,2	0,2
Polen	17	16	17	..	0,2
Belgien	10	12	13	14	12	10	13	13	14	0,2	0,2
Tjeckoslovakien	14	13	13	..	0,1
Tyskland, DR	12	7	7	5	6	8	10	9	9	0,2	0,1
Rumänien/Bulgarien	8	5	6	..	0,1
Övriga Europa	70	71	68	76	74	78	21	22	17	1,3	0,2
USA	108	122	96	85	98	115	150	157	185	1,9	2,1
Japan	19	20	23	23	23	24	37	42	44	0,3	0,5
Kanada	16	14	16	14	19	21	27	28	30	0,3	0,3
Övriga länder	41	57	69	73	81	82	109	116	103	0,7	1,2
UTLANDET TOTALT (Index 1977=100)	1 486 100	1 586 107	1 723 116	1 843 124	2 054 138	2 025 136	2 061 139	2 113 142	2 097 141	26,8	23,9
TOTAL (Index 1977=100)	5 547 100	5 772 104	6 451 116	6 994 126	7 474 135	7 604 137	7 930 143	8 279 149	8 789 158	100,0	100,0
NORDEN(exkl. Finland) (Index 1977=100)	569 100	624 110	682 120	741 130	874 154	857 151	790 139	769 135	755 133	10,3	8,6
Nordens andel av utländska över- nattningar, %	38,3	39,3	39,6	40,3	42,6	42,3	38,3	36,4	36,0		

Utvecklingen av turismen i Finland och i Finland har varit mycket positiv under tidsperioden 1977 - 1985. Således ökade det totala antalet övernattningar i samtliga registrerade inkvarteringsställena med knappa 60 procent, i absoluta tal med över 3 miljoner övernattningar.

Den största ökningen av antalet övernattningar kan hänföras till inrikesmarknaden, både procentuellt och i absoluta tal. Den procentuella ökningen uppgick till 65 procent och i absoluta tal ökade övernattningarna med mer än 2,5 miljoner. De utländska övernattningarna ökade med över 40 procent under samma tidsperiod, i absoluta tal med över 600 000 övernattningar.

Då de utländska övernattningarna totalt ökade med över 40 procent var ökningen av de nordiska övernattningarna inte lika betydande. Under tidsperioden 1977 - 1985 ökade de nordiska övernattningarna med en tredjedel, i absoluta tal något mindre än 200 000 övernattningar.

Ovanstående resultat beträffande utvecklingen i antalet övernattningar innebär att den inhemska turismen blivit allt mer betydande för turismen i sin helhet i Finland. Då de inhemska övernattningarna andel av samtliga övernattningar år 1977 var 73,2 procent har andelen ökat till 76,1 procent år 1985. De utländska övernattningarnas andel har i motsvarande grad minskats från 26,8 procent till 23,9 procent. Då de nordiska övernattningarnas andel av samtliga utländska övernattningar år 1977 var 38,3 procent har andelen år 1985 krympt till 36 procent.

Trots att utvecklingen har varit gynnsam har dock turismen från utlandet inte utvecklats lika gynnsamt som inrikesturismen, vilket förstärkt inrikesturismens betydelse. Utvecklingen av turismen från våra nordiska grannländer har ej heller varit lika kraftig som för utlandsturismen i sin helhet, vilket innebär att den största delen av tillväxten av turismen till Finland kan hänföras till andra länder än de nordiska.

Av de nordiska länderna har Sverige ökat sina övernattningar med ca 80 000, men jämfört med året 1981 har övernattningarna år 1985 sjunkit med mer än 120 000. Trots de absoluta ökningen av övernattningarna har de svenska övernattningarnas andel minskat med ca en fjärdedel, från 8,2 procent till 6,1 procent av samtliga övernattningar.

Analogt med de svenska övernattningarna har även de norska övernattningarna ökat med ca 80 000 under tidsperioden 1977 - 1985. De norska övernattningarna har dock i motsats till de svenska inte minskat i samma grad som de svenska under åren 1981 till 1985, utan de har bibehållits på ungefär samma nivå. Ökningen av de norska övernattningarna innebär även att deras procentuella andel av totalövernattningarna blivit något större och uppgick till 1,8 procent år 1985.

De danska och isländska övernattningarna har även ökat under åren 1977 - 1985, tillsammans uppgår deras andel år 1985 till 0,7 procent av samtliga övernattningar.

Såsom redan konstaterades har ökningen i antalet gästnätter varit större för utlandsmarknaden än för de nordiska länderna. Av de övriga utlandsmarknaderna är det främst Sovjetunionen, vars övernattningar ökat snabbt, med över 70 procent under tidsperioden 1977 - 1985. De västtyska övernattningarna har däremot inte ökat nämnvärt under tidsperioden 1977 till 1985, dock måste man beakta att de år 1981 var på en betydligt högre nivå än år 1985.

Förutom de sovjetiska övernattningarna har även övernattningarna från USA ökat i betydande grad. Ökningen under tidsperioden 1977 - 1985 har varit likaledes över 70 procent. Procentuellt sett har ökningen varit stor även från Japan och Kanada, i absoluta tal rör det sig dock om betydligt mindre belopp än i fallet för Sovjet och USA.

Av de europeiska länderna kan man även notera en glädjande ökning från Italien, vars övernattningar mer än fördubblats under tidsperioden. Något förenklat kan man sammanfatta utvecklingen av de utländska gästnätterna under åren 1977 - 1985 på så sätt att utvecklingen av de betydande marknaderna i Norden och Mellaneuropa varit relativt sett långsam medan utvecklingen av gästnätterna från Sovjet och fjärrmarkanderna USA, Japan och Kanada har varit snabb. Denna snabba tillväxt av antalet gästnätter har kunnat kompensera den långsammare utvecklingen av gästnätter från närmarknaden, vilket bidragit till att de utländska övernattningarna totalt sett ökat med över 40 procent under tidsperioden 1977 - 1985.

3. UTVECKLINGEN AV NÅGRA NYCKELTAL FÖR HOTELLBRANSCHEN

Syftet med detta avsnitt är att belysa utvecklingen inom hotellbranschen åren 1977 - 1985. Detta görs genom att redovisa utvecklingen av kapaciteten (enheter, bäddar, rum), efterfrågan (antal gästnätter) och kapacitetsutnyttjandet (i procent av rum) för tidsperioden 1977 - 1985. I motsats till kapacitetsutnyttjandepporterna inkluderar uppgifterna inte endast övernattningar på hotell utan övernattningarna på samtliga registrerade inkvarteringsanläggningar, vilka är hotell, motell och resandehem. Utvecklingen belyses för hela landet, Helsingfors samt Lapplands län.

Hela riket

Nyckeltal för utvecklingen inom hotellbranschen*. Hela riket

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Utvecklingen 1977-1985, %
<u>Kapacitet</u>										
Antal enheter	819	829	843	856	858	849	852	868	934	14,0
Antal bäddar	51 013	54 425	57 351	60 607	63 518	65 741	68 748	73 123	77 105	51,1
Antal rum	26 104	27 562	28 514	29 995	31 385	32 153	33 950	35 167	37 301	42,9
<u>Efterfrågan</u>										
Antal gästnätter (1 000)	5 547	5 772	6 451	6 994	7 474	7 604	7 930	8 279	8 789	58,4
<u>Kapacitetsutnyttjande</u>										
I procent av rum	56	57	59	60	61	58	53 **	53,5	53,8	-2,2

* inkluderar hotell, motell och resandehem

** förändrat beräkningssätt fr.o.m. 1983

Under åren 1977 till 1985 har antalet enheter i hela landet ökat med 14 procent. Antalet bäddar har däremot ökat betydligt mera, med över 50 procent, vilket innebär att anläggningarnas storlek ökat. Det totala antalet enheter var i slutet av år 1985 således 934 och bäddarnas antal 77 105, vilket ger ett medeltal på 83 bäddar/enhet. Antalet rum har däremot inte ökat i lika snabbt som antalet bäddar, vilket innebär att man alltmer övergått till 2-personers rum. Antalet rum per enhet år 1985 var då knappa 40.

En betydande ökning har skett i antalet övernattningar. Ökningen har varit glädjande snabb, hela 58,4 procent och överstiger ökningen i kapaciteten. Trots detta har kapacitetsutnyttjandet sjunkit från 56 procent år 1977 till 53,8 procent år 1985. Då övernattningarna ökat snabbare än kapaciteten borde kapacitetsutnyttjandet ha ökat. Att så inte är fallet beror i främsta hand på det förändrade beräkningssättet* samt till en del även på det faktum att övernattningarna under semestern oftast sker i 2-personers rum och utnyttjandet av hotell som inkvarteringsform under semestern ökat från år 1977 i betydande utsträckning, fastän det procentuellt sett ännu är lågt. Detta innebär att en allt större del av övernattningarna skett i 2 personers rum, vilket tenderar att dra ner beläggningen fast gästnätternas antal skulle öka.

* Se fotnot på sidan F.3.

HelsingforsNyckeltal för utvecklingen inom hotellbranschen*, Helsingfors

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Utvecklingen 1977-1985, %
<u>Kapacitet</u>										
Antal enheter	45	43	45	46	47	46	43	44	45	0
Antal bäddar	5 859	5 790	6 264	7 199	7 589	7 619	7 627	8 236	8 430	43,9
Antal rum	3 397	3 327	3 487	3 924	4 126	4 130	4 107	4 356	4 718	38,9
<u>Efterfrågan</u>										
Antal gästnätter (1 000)	1 005	1 019	1 091	1 157	1 262	1 317	1 408	1 405	1 460	45,3
<u>Kapacitetsutnyttjande</u>										
I procent av rum	75	78	76	74	74	71	72**	71,8	69,8	-5,2

*inkluderar hotell, motell och resandehem

** förändrat beräkningsätt fr.o.m. 1983

Under åren 1977 till 1985 har antalet enheter inte ökat överhuvudtaget. Antalet bäddar har däremot ökat kraftigt, med 44,4 procent, vilket dock är mindre än ökningen i hela landet under samma tidsperiod.

Då enheternas antal inte ökat medan antalet bäddar ökat märkbart innebär detta att det skett en märkbar ökning av enheternas storlek. År 1977 hade enheterna således i genomsnitt 130 bäddar. År 1985 var bäddarnas antal i genomsnitt 187. Enheternas medelstorlek ökade under de åtta åren således med mer än 50 procent.

Ökningen av antalet rum har varit mindre än ökningen av antalet bäddar, vilket, som i fallet med hela riket, innebär att alltfler av rummen är 2-personers rum. Enheterna hade i genomsnitt år 1985 105 rum jämfört med 75 rum år 1977. Utvecklingen tyder på att hotellen förstörats under åren samt även att mindre enheter lagt ner sin verksamhet och ersatts av större hotell. Det senare påståendet stöds av det faktum, att enheternas antal år 1981 var en aning större än 1985, fastän kapaciteten var mindre. Övernattningarna i Helsingfors har ökat mindre än i hela landet. Ökningen har varit dryga 45 procent jämfört med dryga 58 procent för hela landet. Fastän ökningen av antalet övernattningar varit större än kapacitetsökningen har kapacitetsutnyttjandet dock minskat. År 1977 var kapacitetsutnyttjandet på en mycket hög nivå, 75 procent. År 1985 hade kapacitetsutnyttjandet sjunkit till 69,8 procent, vilket dock är landets högsta. Detta beror främst på det förändrade räkningsättet och på den tidigare nämnda ökningen av semesterresenärernas andel av gästnätterna.

LapplandNyckeltal för utvecklingen inom hotellbranschen*, Lapplands_län

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Utvecklingen 1977-1985, %
<u>Kapacitet</u>										
Antal enheter	109	116	130	131	129	125	138	137	158	45,0
Antal bäddar	5 163	5 785	6 806	7 000	7 652	8 023	9 020	8 760	9 736	88,6
Antal rum	2 369	2 582	3 104	3 100	3 323	3 499	4 010	3 883	4 105	73,3
<u>Efterfrågan</u>										
Antal gästnätter (1 000)	490	494	593	613	665	715	767	826	868	77,1
<u>Kapacitetsutnyttjande</u>										
I procent av rum	56	53	55	54	51	48	41**	42,9	43,1	-12,9

* inkluderar hotell, motell och resandehem

** förändrat beräkningssätt fr.o.m. 1983

I Lapplands län har ökningen av kapaciteten varit den snabbaste av alla de tre undersökta områdena. Antalet enheter har ökat från 109 till år 1977 till 158 år 1985. Antalet bäddar har dock ökat nästan dubbelt så snabbt som antalet enheter, vilket även för Lappland inneburit att enheterna har blivit större. År 1977 hade enheterna i genomsnitt 47 bäddar, år 1985 var motsvarande tal 62. Antalet rum har även ökat kraftigt, 73,3 procent. Ökningen av antalet rum är dock mindre än ökningen av antalet bäddar, vilket betyder att man även i Lappland alltmer övergått till 2-personers rum.

Även gästnätterna har kraftigt ökat i Lappland. Ökningen under åren 1977 - 1985 är hela 77, 1 procent, vilket är betydligt högre än för landet i genomsnitt. Trots den positiva utvecklingen har kapacitetsutnyttjandet märkbart försämrats, från 56 procent till 43,1 procent, vilket gör att Lapplands län har det lägsta kapacitetsutnyttjandet av alla län i Finland. Detta beror på att antalet rum ökat i nästan samma takt som antalet gästnätter. Då beräkningssättet dessutom förändrats och man alltmer övergått till 2-personers rum har kapacitetsutnyttjandet märkbart förändrats till det sämre.

ISLAND

I 1 TILGÆNGELIG STATISTIK TIL BELYSNING AF TURISTANLÆGGENES KAPACITET OG DENS UDRYTTTELSE

Som anført i rapporten om kapacitetsudnyttelse i 1981, har der i Island været mangel på de elementære statistiske oplysninger, som er nødvendige som arbejdsgrundlag ved udarbejdelse af udviklings- og investeringsplaner på turismens område.

Der føres stadig nøjagtig statistik over antallet af udlændinge, som ankommer til landet per måned opdelt efter nationalitet. Der skelnes her ikke mellem egentlige turister, forretningsrejsende, kongresdeltagere, besøg hos familie, arbejdssøgende eller herboende udlændinge. Ligeledes fører Centralbanken stadig statistik over penge, som veksles til islandsk mønt i bankerne.

Fra 1. juni 1984 fik Islands Statistiske Bureau til opgave, efter ønske fra Islands Turistråd og Samfærdselsministeriet, at indsamle statistiske oplysninger om kapacitetsudnyttelse ved alle overnatningsbedrifter i hele landet, og regelmæssigt udgive rapport herom.

Begyndelsesvanskelighederne ved at gennemføre denne indsamling af data har været formidable, idet det f.eks. viste sig, at der ikke fandtes eller umiddelbart kunne skaffes nogen tömmende fortegnelse over overnatningsstederne. Ligeledes har der hos bedrifterne været en vis træghed til at afgive de ønskede oplysninger.

Den oversigt over kapacitetsudnyttelsen, som Islands Statistiske Bureau således kan udarbejde for det første hele år, hvor oplysninger har været indsamlet, vil derfor uvægerlig være behæftet med en del mangler, men den bör dog kunne give et fingerpeg om situationen, idet oplysninger foreligger i ønsket form fra alle de mest betydende helårsbedrifter.

Indkvartering hos private er i sommersæsonen af nogen betydning, især i Reykjavik og Akureyri, men også i nogen grad i de mindste byer. I Reykjavik alene er registreret 337 senge i godkendte hjem, men det vides at udbuddet er større. Over udnyttelsen af disse overnatningsmuligheder føres endnu ingen statistik.

Campingstatistikken er behæftet med mangler, og der kan ikke beregnes nogen udnyttelsesprocent. Campingpladserne i Island er ikke udbygget i samme grad som i de övrige nordiske lande, og da der mange steder ikke opkræves betaling for benyttelsen foreligger ingen pålidelig optælling af gæsterne. Ligeledes finder camping stadig i nogen grad sted udenfor campingpladserne.

Vandrerhjemssstatistik føres nøjagtig af vandrerhjemssorganisationen og indgår derefter i Statistisk Bureaus materiale.

En overnatningsform, som i sommersæsonen spiller en væsentlig rolle, er den såkaldte "sovepose-overnatning", som til en vis grad kan sidestilles med campinghytter. Her medbringer gæsterne eget sengetøj/sovepose og

indlogeres i store fællesrum, skolestuer eller i ledige værelser af ringere standard. Dette er en overnatningsform, som tilbydes af et stort antal sommerhoteller, samt af en række andre sommerbedrifter, hovedsagelig i skolebygninger og forsamlingshuse. Statistik over udnyttelsen af disse overnatningsmuligheder føres endnu ikke.

Der findes i Island et betydeligt og stigende antal feriehuse, bl.a. ejet af fagforeninger og arbejderorganisationer, som udlejer dem til sine medlemmer. Overnatninger i disse registreres ikke, men det vides, at husene er fuldt besatte i sommerferietiden, og at de udnyttes i ret betydelig grad også på andre årstider.

Privat-ejede udlejnings-feriehuse forekommer også, bl.a. i forbindelse med bondegårdsferie, og overnatninger i sidstnævnte indgår da i statistikken over bondegårdsferier.

I 2. OVERSIGT OVER DEN TOTALE KAPACITET VED TURISTANLÆG

Tabel I 1 Total udbud og efterspørgsel ved turistanlæg 1985

	Antal sengepladser	%	Antal overnatninger	%
Helårshoteller	2.871	25.9	336.689	31.6
Sommerhoteller	2.343	21.2	78.565	7.4
I Total	5.214	47.1	415.254	39.0
Vandrerhjem	589	5.3	25.740	2.4
Feriehuse	2.500	22.6	210.000	19.7
Bondegårde	375	3.4	10.000	0.9
Campinghytter o.l.	2.400	21.7	104.000	9.8
II Total	5.864	52.9	349.740	32.8
III Camping	-	-	300.000	28.2
Total I+II+III	11.078	100.0	1.064.994	100.0

Anm.: Det må her påpeges, at de i denne tabel i 1981-rapporten angivne tal for overnatninger ved en nærmere undersøgelse viser sig at være felagtige, idet de dækker antallet af disponible sengepladser over hele året, men ikke som vist i tabellen, overnatninger.

Som det fremgår af ovenstående tabel, er en betydelig del af hotel-sengekapaciteten i sommerhoteller. Dette belyser tydeligt det forhold, at den egentlige turistsæson i Island er kort, kun ca. 4 måneder.

Sommerhotellerne er fordelt over hele landet (i Reykjavik er kun en meget lille del af kapaciteten i sommerhoteller), men er især koncentreret i de populære turistegne, hvor efterspørgslen også er størst i sæsonen. Der opnås herved en acceptabel udnyttelse af kapaciteten.

Kapaciteten på vandrerhjemmene er mere end fordoblet siden sidste undersøgelse. Bondegårdsferier er under stadig udvikling og udbuddet er også her mere end fordoblet. De tilbudte sengepladser er for en dels vedkommende i feriehus bygget af den pågældende bonde i umiddelbar nærhed af selve gården, eller i ældre beboelseshuse, som er istandsat efter at familien er flyttet ind i et nybygget hus.

Også antallet af feriehus er steget i perioden, men tallene for udbud og efterspørgsel er baseret på skøn. Langt de fleste feriehus ejes af fagforeninger og arbejderorganisationer og udlejes nærmest kun til disses medlemmer. Det kan nævnes, at i det mindste de to største feriehus-områder i nogen grad anvendes året rundt, dels til weekend-ophold og dels til kursus- og mødevirksomhed.

Under Campinghytter er medregnet dels egentlige campinghytter, dels fjeldhytter i ubeboede egne og et estimeret antal sengepladser ("soveposeovernatning") i skolestuer og lignende.

Antallet af disponible pladser på campingpladser kendes ikke. Det anførte antal overnatninger på campingpladser er estimeret på grundlag af eksisterende tal fra et fåtal af campingpladserne.

Helårs- og sommerhoteller tegner sig for 47.1% af kapaciteten, mens feriehus skønnes at være 22.6% og andre primitive overnatningsformer 21.7%. Af det estimerede totale antal overnatninger er de 39.0% på hoteller, 19.7% i feriehus. Campingovernatninger skønnes at være 28.2% af samtlige overnatninger.

I 3. HOTELLERI 3.1. Hotelkapacitetens udvikling og kapacitetsudnyttelsen
1977 - 1985Tabel I 2 Nøgletal for udviklingen indenfor hotelområdet 1978,
1981 og 1985

	1978	1981	1985	Ændring
Antal virksomheder	67	79	84	+ 25.0%
Antal senge	4338	4493	5214	+ 20.2%
Deraf i sommerhoteller				
antal virksomheder	24	31	36	+ 50.0%
antal senge	1860	1899	2343	+ 25.6%
Antal overnatninger			415.254	
Kapacitetsudnyttelse				
Senge:			42.4	
Værelser:		41	54.0	
		estim.		

På grund af den ufuldstændige registrering af virksomhederne kan ovenstående tabel kun tjene som en indikation af de virkelige forhold. Tal for 1977 er ikke angivet, idet offentliggjorte tal for dette år tydeligt er mangelfulde.

Antallet af bedrifter er reelt steget, men at gennemsnitsstørrelsen tilsyneladende er reduceret kan skyldes, at en række ganske små virksomheder eventuelt er udeladt i tidligere års oversigter. Ligeledes kan, for sommerhotellernes vedkommende, den tilsyneladende ret ringe forøgelse af sengekapaciteten og stærke tilbagegang i virksomhedsstørrelse bero på, at de mange virksomheder på landet, som tidligere i stor udstrækning tilbød 3- og 4-sengs værelser, nu er gået bort fra dette på grund af svigtende efterspørgsel efter den type værelser, subsidiært at disse virksomheder er nedlagt og andre mere tidssvarende er åbnet.

I 3.2. Hotelkapacitetsudbud og -efterspørgsel fordelt efter geografi
1985

Hotelkapaciteten er i efterfølgende tabel opdelt efter valgkredse, hvilket er den inddeling som benyttes af Statistisk Bureau. For at muliggøre sammenligning med tallene i rapporten fra 1981 anføres, at Vestlandet = Mýra- og Borgarfjardarsýssel, Snæfells- og Hnappadalssýsler og Dalasýssel. Vestfjordene = Bardastranda-, Isafjardar- og Strandasýsler. Vestl. Nordland = Húnavatns- og Skagafjardarsýsler. Östl. Nordland = Eyjafjardar- og Thingeyjarsýsler. Östlandet = Múlasýsler og en del af Skaftafellssýsler. Sydlandet = en del af Skaftafellssýsler samt Rangárvallasýssel, Vestmannaeyjar og Árnessýssel. Det skal endvidere bemærkes, at de i 1981-rapporten anførte tal for overnatninger er fejlagtige, idet de viser disponibel kapacitet og ikke aktuelle overnatninger.

Tabel I 3 Kapacitetsudbud og efterspørgsel fordelt efter geografi 1985

Landsdel	Antal		Antal		Overnat-		Gennemsnitlig	
	Værelser	%	Senge	%	ninger	%	kapacitetsudnyttelse	værelser
Reykjavik	798	30.8	1486	30.1	252.172	60.75	68.2	51.2
Vestlandet	276	10.7	531	10.8	27.352	6.59	40.0	33.2
Vestfjordene	209	8.1	407	8.2	12.629	3.04	43.8	32.6
Vest.Nordland	123	4.8	239	4.8	12.702	3.06	32.1	30.5
Östl.Nordland	471	18.2	882	17.9	45.803	11.03	42.8	34.6
Östlandet	294	11.4	588	11.9	29.635	7.14	39.2	33.6
Sydlandet	416	16.0	802	16.3	34.801	8.38	34.6	30.0
Hele landet	2.587	100%	4.935	100%	415.094	100%	53.6	41.7

Som det fremgår af tabellen, ligger 30.8% af kapaciteten i Reykjavik, som er hovedindfaldsporten for turister, og selvfølgelig administrativt og handelscentrum for hele landet, og her opnås langt den højeste udnyttelse eller 68.2% af værelseskapaciteten. Reykjavik har året rundt betydeligt besøg af forretningsfolk og desuden, især i vinterhalvåret, af folk fra provinsen, som kommer på indkøb i hovedstaden eller for at nyde af byens kulturliv.

På syd- og vestlandet ligger ialt 26.7% af kapaciteten med en udnyttelsesprocent på henholdsvis 34.6 og 40.0%. Dette er populære kortrejsemål fra Reykjavik.

Östlandet har nu 11.4% af værelseskapaciteten med en udnyttelse på 39.2%, hvilket for en del reflekterer den tiltagende biltrafik til landet med færge fra Færøerne, Danmark og Norge, som ankommer til östlandet. Dette er Islands eneste færgeforbindelse med udlandet for passagerer og biler.

For landet i sin helhed er kapacitetsudnyttelsen nu 53.6% målt på værelser mod 41%, som var den anslåede udnyttelse i 1981. Udnyttelse af sengekapa- citeten er 41.7%. Disse tal dækker over betydelige sæsonsvingninger, især udenfor Reykjavik, selvom det forholdsvis store antal sommerbedrifter begrænser disse svingninger betydeligt.

I 3.3. Hotelkapacitet og -efterspørgsel fordelt over året 1985Tabel I 4. Hotelkapacitet og -efterspørgsel fordelt over året 1985

Måned	Disponible værelser	Benyttede værelser	Udnyt. %	Ledige værelser/pr. dag	
Januar	35.495				
Februar	32.060				
Marts	35.495				
April	34.350				
Ialt					
Jan-Apr.	137.400	57.850	42.1	79.550	663
Maj	39.339	21.480	54.6	17.859	576
Juni	59.173	37.417	63.2	21.756	725
Juli	70.889	49.455	69.8	21.434	691
August	66.620	44.075	66.2	22.545	727
September	35.970	22.816	63.4	13.154	438
Oktober	35.898	17.375	48.4	18.523	597
November	34.740	17.859	51.4	16.881	562
December	35.092	9.967	28.4	25.125	810
Hele året	515.121	278.294	54.0	236.827	648

Anm.: Tallene over disponible og udnyttede værelser i ovenstående tabel hidrører fra Statistisk Bureaus materiale og dækker kun de bedrifter, som har indgivet rapport til Statistisk Bureau. Hvor stor en del af den faktiske kapacitet er dækket, varierer efter måned og landsdel, men det skønnes at oplysninger indgives om 80-90% af den kapacitet, som Statistisk Bureau har oplysninger om i sit arkiv.

Der foreligger desværre ikke detaljer for hver enkelt måned januar til april. For de øvrige måneder er det bemærkelsesværdigt, at den største ledige kapacitet - udover i december måned - findes i juni og august, som dog må betragtes som højsæson. I juni, juli og august er også kapacitetsudnyttelsen målt på senge størst, eller henholdsvis 51.1%, 61.3% og 57.5%, mens årsgennemsnittet er 42.4%.

I 3.4. Hotelkapaciteten og kapacitetsudnyttelse fordelt efter virksomhedsstørrelse 1985

Tabel I 5. Hotelkapacitetens fordeling efter virksomhedsstørrelse 1981-1985

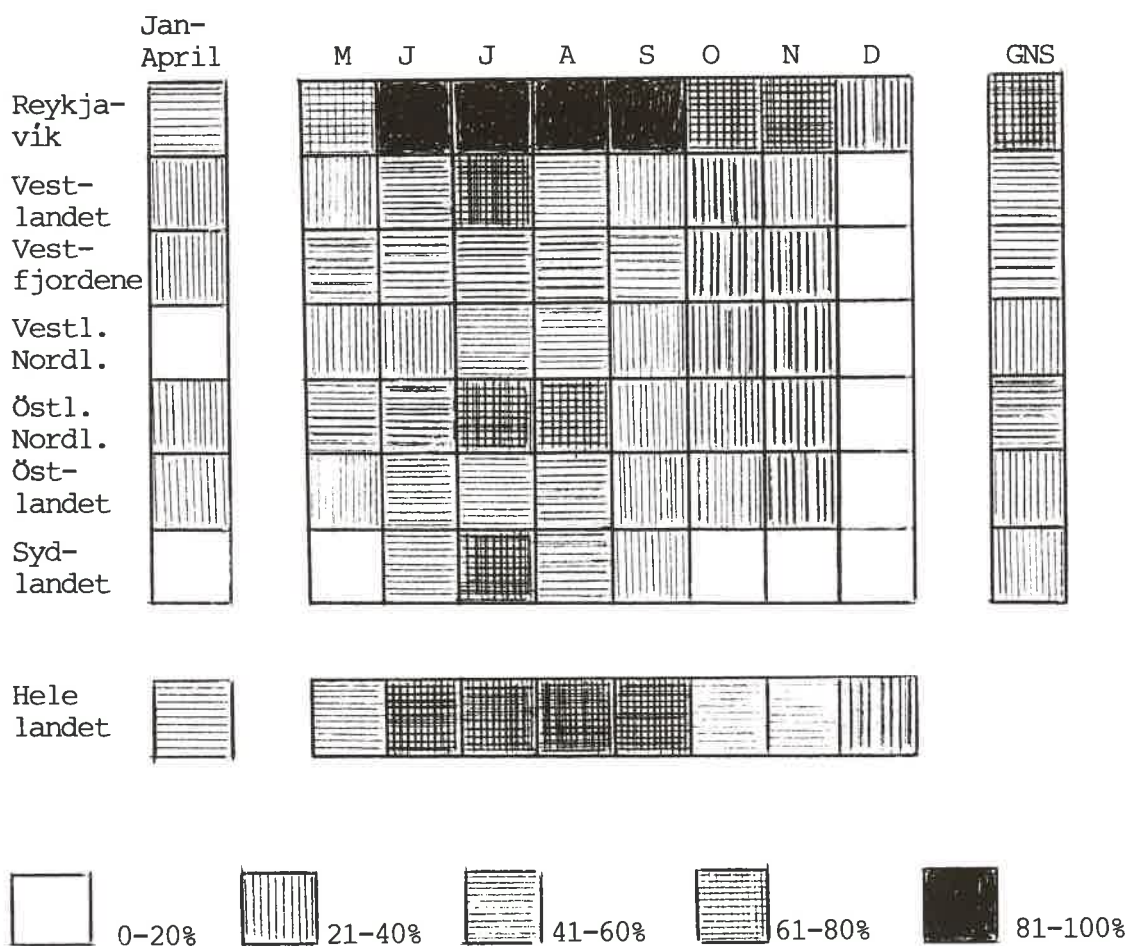
Hoteller	Andel af hoteller		Andel af sengekapa- citet	
	1981 %	1985 %	1981 %	1985 %
Under 20 senge	22.4	32.7	8.9	8.3
20 - 49 senge	34.2	26.9	21.2	18.4
50 - 99 senge	32.9	31.7	37.9	41.8
100-199 senge	7.9	6.8	16.1	18.0
200 senge og flere	2.6	1.9	15.9	13.5
Total	hoteller: 78	104	senge: 4.410	5.214

Der findes ingen statistik over kapacitetsudnyttelsen opdelt efter virksomhedsstørrelse.

Langt den største del af virksomhederne er forholdsvis små. Af helårs-hotellerne har kun 2 over 200 senge og 1 over 100 senge, men af sommerhotellerne har 6 mellem 100-199 senge. Forøgelsen af kapaciteten siden sidste rapport ligger overvejende i gruppen af mellemstore hoteller, som har 50 - 99 senge.

I 3.5. Hvor og hvornår findes den ledige hotelkapacitet

Diagram I 1. Kapacitetsudnyttelsen i de forskellige egne målt på værelser i 1985

Desværre er tal ikke tilgængelige om kapacitetsudnyttelsen i hver enkelt af årets fire første måneder, men kun gennemsnitsudnyttelsen i hele perioden.

Som det fremgår af diagrammet, er det kun Reykjavik, som når over 80% udnyttelse af værelseskapaciteten, men til gengæld sker dette i fire sommermåneder, og i tre yderligere måneder er udnyttelsen 61-80%. Årsgennemsnittet ligger i Reykjavik på dette niveau, 61-80%.

I de øvrige dele af landet når udnyttelsen kun få steder 61-80%. På Vestlandet nås dette kun i juli, på det østlige nordland i juli og august, og på sydlandet opnås denne udnyttelse kun i juli måned.

Ser man imidlertid på landsgennemsnittet, er udnyttelsen i fire måneder, juni - september, på 61-80%. Af de enkelte landsdele er det kun Reykjavik, som opnår så høj udnyttelsesprocent i gennemsnit for hele året. Kun i december måned falder landsgennemsnittet ned i gruppen 21-40°.

Sydlandet synes at være det område, hvor svingningerne i kapacitetsudnyttelsen er størst, og hvor udnyttelsen er dårligst, idet den kun i fire måneder af året når op over 21%. Her bør dog nævnes, at statistikken for Sydlandet er mangelfuld, idet der ikke er indsendt udnyttelsesrapport til Statistisk Bureau fra en række hoteller i området.

I 3.6. Hvem benytter hotelkapaciteten

Da en opdeling af overnatningerne på nationaliteter for hver enkelt måned ikke er tilgængelig, anføres her fordelingen på de 3 perioder af året, som Statistisk Bureau opererer med, d.v.s. jan-apr/maj-aug/sep-dec.

Tabel I 6 Hotelkapaciteten og efterspørgslen fordelt på nationaliteter.

	Jan. - Apr.		Maj - Aug.		Sep. - Dec.		Hele året	
	%	Overnat.	%	Overnat.	%	Overnat.	%	Overnat.
Island	56.6	45.470	36.5	89.280	46.9	42.403	42.7	177.153
Övr.Norden	19.7	15.840	17.6	42.994	20.6	18.619	18.7	77.453
USA	6.8	5.430	12.6	30.681	15.0	13.574	11.9	49.685
Övr.lande	16.9	13.558	33.3	81.508	17.5	15.737	26.7	110.803
	100	80.298	100	244.463	100	90.333	100	415.094

Som det fremgår af ovenstående tabel udgør islandske overnatninger langt den væsentligste del af samtlige overnatninger, specielt udenfor sommersæsonen, d.v.s. fra september - april. Dette afspejler dels det betydelige antal forretningsrejser, som finder sted, dels at mange rejser fra provinsen til hovedstaden på besøg bl.a. for at nyde kulturoplevelser og for at besøge familie og venner.

Tabel I 7 Efterspørgslen fordelt efter geografisk område 1985

Landsdel	Island %	Övrige Norden %	USA %	Övrige lande %	Antal overnatn.
Reykjavik	30.1	26.1	16.6	27.2	252.172
Vestlandet	65.0	8.4	9.4	17.5	27.352
Vestfjordene	85.2	2.0	1.9	10.9	12.629
Vest. Nordland	77.2	2.9	1.8	18.1	12.702
Östl. Nordland	59.5	9.4	4.7	26.4	45.803
Östlandet	64.1	3.7	4.2	28.0	29.635
Sydlandet	47.8	9.9	4.3	38.0	34.801
Ialt	42.6	18.7	12.0	26.7	415.094

Tabellen viser, at islandske overnatninger i store dele af landet udgør den væsentligste del af alle overnatninger, f. eks. på Vestfjordene hele 85.2% af samtlige overnatninger, i det vestlige Nordland 77.2% og på Vestlandet 65.0%. Kun i Reykjavik og på Sydlandet udgør islandske overnatninger mindre end 50% af samtlige overnatninger.

Overnatninger fra de øvrige nordiske lande udgør en betydelig del af samtlige overnatninger i Reykjavik eller hele 26.1%. I ingen anden landsdel når nordiske overnatninger 10% af det totale antal.

Af samtlige hotelovernatninger i landet finder de 60.8% sted i Reykjavik. Dernæst kommer det østlige Nordland, som bl. a. omfatter Akureyri og Mývatn-området, med 11.0% og Sydlandet med 8.4% af alle hotelovernatninger. Disse tal bør ses i relation til det forhold, at 30.1% af sengekapaaciteten ligger i Reykjavik, 17.9% i det østlige Nordland og 16.3% på Sydlandet.

Sammenligner man yderligere de to tabeller, kan man beregne, at hver eneste Islænder i løbet af året tilbringer 0.42 nætter på hotel udenfor Reykjavik. Hver indrejst nordisk borger bor 0.41 nætter på provinshotel, hver indrejst USA-borger bruger 0.25 nætter i provinsen, mens turister fra andre lande i gennemsnit tilbringer 1.13 nætter udenfor Reykjavik.

På samme måde beregnes, at hver Islænder tilbringer 0.31 nætter på hotel i hovedstaden. Hver indrejst nordisk borger bruger 2.32 nætter på hotel i Reykjavik, hver indrejst USA-borger 1.32 nætter og andre nationaliteter i gennemsnit 1.83 nætter i Reykjavik.

I 4 CAMPING

I 4.1. Campingkapacitetens udvikling og udnyttelse 1981-1985

Antallet af campingpladser opføres i rapporten fra 1981 som 57. I 1985 har Islands Turistråd oplysninger om 84 campingpladser, mens det reelle antal dog kan være noget større.

Der findes i Island lovgivning og regler om campingpladser og det udstyr, som skal forefindes, for at pladserne kan blive godkendt af myndighederne. Disse regler blev udgivet i 1974, men er desværre aldrig forsøgt efterfulgt. Kun nogle ganske få campingpladser kan tilnærmelsesvis opfylde de fremsatte krav, som er meget omfattende.

Reelt er der sket en betydelig forbedring af campingpladserne i perioden 1981-1985, og udnyttelsen af disse skønnes at være steget. Campingturisterne søger i stigende grad ind på campingpladserne, og især da til de bedst udstyrede pladser, selvom camping endnu i nogen grad finder sted udenfor campingpladserne. Herved ansføres også private og kommunale campingpladsejere til at forbedre sine anlæg.

Da rapport kun er indgivet til Statistisk Bureau om overnatninger på et fåtal campingpladser, kan disse tal ikke danne grundlag for en vurdering af udnyttelsen af campingpladserne.

I 4.2. Campingudbud fordelt efter geografi

Efterfølgende oversigt viser campingpladsernes fordeling efter geografi:

Tabel I 8 Campingudbud fordelt efter geografi

<u>Syssel</u>	<u>Antal pladser 1981</u>	<u>Antal pladser 1985</u>
Reykjavik	1	1
Mýra- og Borgarfjarðarsyssel	4	6
Snæfellsnes- og Hnappadalssyssel	3	7
Dalasyssel	2	2
Barðastrandasyssel	1	2
Ísafjarðarsyssler	1	2
Strandasyssel	0	1
Húnavatnssyssler	3	5
Skagafjarðarsyssel	4	4
Eyjafjarðarsyssel	2	5
Þingeyjarsyssler	7	8
Múlasyssler	11	16
Skaftafellssyssler	5	7
Rangárvallasysler	7	9
Vestmannaeyjar	1	1
Árnessyssel	5	9
Hele landet	57	84

I 5. ANDRE INDKVARTERINGSFORMER

I 5.1. Vandrerhjem

Som nævnet i indledningen er kapaciteten på vandrerhjemmene øget kraftigt i de forløbne år, og denne øgning er fortsat i 1986. Der er hos den islandske vandrerbevægelse kun i Reykjavik tale om specialbyggede hjem. Andre steder er der tale om udnyttelse af eksisterende faciliteter, som inddrages under vandrerbevægelsen især i sommersæsonen. Dette har gjort at kapaciteten er meget fleksibel, og man har kunnet eksperimentere sig frem til især at drive vandrerhjem på steder, hvor efterspørgslen er til stede. Det forventes, at et stort nyt vandrerhjem i Reykjavik tages i fuld brug i 1987.

I 5.2. Feriehuse

Der er i Island en stigende efterspørgsel efter feriehuse til udlejning, men som allerede nævnet har disse for størsteparten været forbeholdt medlemmer af fagforeninger og arbejderorganisationer. Enkelte af disse har dog indgået kontrakt med tilsvarende organisationer, f.eks. i Danmark, hvorved udveksling af feriehus-ophold har fundet sted mellem landene. Et feriehus-kompleks er i øjeblikket (1986) under opførelse, hvilket vil blive udlejet på det almene marked. Ligeledes har bønder-organisationen opfordret sine medlemmer, som søger supplerende indtægter, til at opføre feriehuse i nærheden af gårdene, eller til at istandsætte ældre bygninger til udleje som ferieboliger.

I 5.3. Bondegårdsferie

Denne ferieform er nu ved at slå an for alvor i Island, og efterspørgslen er steget enormt. Desværre foreligger ingen optælling af overnatningerne. Udbuddet her kan antages at ville stige i takt med efterspørgslen, idet der rundt om på bondegårdene findes en del faciliteter, som kan udnyttes til formålet.

I 6 KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

I 6.1. Konklusioner

Ser man på tallene over kapacitetsudnyttelsen på hotellerne i denne rapport, står det klart, at der findes megen ledig kapacitet i Island, dog primært udenfor hovedstadsområdet. I fire sommermåneder er al tilgængelig kapacitet i Reykjavik i praksis fuldt udnyttet, idet udnyttelsesprocenten når helt op til 87.5 i en af månederne. I tillæg er kapacitetsudnyttelsen i 3 andre måneder over 61%. Når samtidig kun tre egne i provinsen opnår en udnyttelse på over 61%, og tilmed kun i 1-2 måneder, kan man spørge sig om, hvorvidt Reykjavik faktisk udgør en flaskehals, som udenlandske turister har svært ved at trænge igennem. Dette i betragtning af, at 95% af al turisttrafik til landet ankommer til Keflavik/Reykjavik. Flytrafikkens ankomst- og afgangstider nødvendigvis gør stort set

en overnatning i Reykjavik-området såvel ved ankomst som ved afrejse, inden en eventuel rundrejse i Island påbegyndes.

Som allerede omtalt i rapporten, viser hotelstatistikken, at Islændinge er hotellernes betydeligste kundegruppe, og at hver eneste Islænding årligt tilbringer ialt 0.73 nætter på hotel, deraf 0.42 nætter i provinsen.

Hvad udenlandske overnatninger angår, er det måske mest overraskende at konstatere i hvor høj grad disse er koncentreret til Reykjavik, især hvad turister fra USA og det øvrige Norden betræffer.

Det må anses for uhyre vigtigt, for at danne sig et klarere billede af situationen i sin helhed, at overnatningsstatistikken dels forbedres hvad hotellerne angår, således at oplysninger indsamles fra alle bedrifter uden undtagelse, dels at den udvides til at omfatte alle eksisterende overnatningsformer.

Hotelkapaciteten er i 1986 udvidet i Reykjavik, og yderligere hotelbyggeri finder sted, som forventes taget i brug i 1987/88. To mindre hoteller er åbnet i Keflavik Lufthavns umiddelbare nærhed, og disse forventes udvidet i nær fremtid. Endvidere er kapaciteten i 1986 øget på Sydlandet, Vestlige og Østlige Nordland, og mindre udvidelser er i gang også i andre egne.

I betragtning af de oplysninger, som fremkommer i nærværende rapport, er det af stor vigtighed at forsøge at klarlægge grunden til den dårlige udnyttelse af provinshotellerne, og finde en udvej til at forbedre denne.

I 6.2. Anbefalinger

I henhold til de anbefalinger, som fremsattes i sidste rapport, er følgende sket:

- A-Udbuddet af campingpladser er steget.
- B-Udbuddet af bondegårdsferie er væsentlig øget, en udvidelse af feriehus-tilbuddet er undervejs.
- C-Islands Turistråd og lokale turistudvalg har gjort en indsats for at forøge Islændingenes rejser i Island.
- D-En undersøgelse er foretaget og rapport udgivet om konference-faciliteter i Island, og rapportens anbefalinger delvis gennemført.
- E-Islands Turistråd har øget sin markedsindsats i Europa ved at åbne et turistkontor i Frankfurt.

Denne rapport viser tydeligt, at det først og fremmest er provinshotellerne, som har problemer med udnyttelse af kapaciteten, og anbefalinger vil derfor koncentrere sig om at finde muligheder for en forbedring af forholdene i provinsen.

1) Information og distribution

Der bør gives bedre og mere detaljeret information om hver enkelt landsdel og dennes attraktioner for at anspore såvel indenlandske som udenlandske turister til at besøge egnen. Informationen bør være let tilgængelig for alle, f.eks. i form af attraktive egnsbrochurer i flere sprog-serier inklusive islandsk.

Potentielle gæster må have lettere adgang til oplysninger om hotellerne, deres prisniveau og booking-status gennem et eller flere booking-systemer, helst dog gennem et fælles EDB-anlæg.

Hotellerne bør i højere grad indføre en mærkbar prisdifferentiering for at øge efterspørgslen i visse perioder af året, samt i sommersæsonen også på visse ugedage.

2) Produktudvikling

En del ældre bedrifter bør renoveres, således at de i højere grad kan leve op til forbrugernes krav om komfort. Ligeledes kunne man eventuelt enkelte steder gøre forsøg med at stille begrænsede muligheder til selvhusholdning til rådighed for gæsterne.

Hotellerne bør i langt større udstrækning tilbyde aktivitet og oplevelser og lægge stor vægt på dette tilbud i deres markedsføring. Blandt mulige aktiviteter nævnes ridning, svømning og anden idræt, kondi, fiskeri, egnens kultur og historie, naturoplevelser, mærkede vandringsruter, lejlighed til dyrking af forskellige hobbies. Om vinteren også skiløbning og anden vintersport, kursusvirksomhed o.fl.

3) Markedsføring

Hotellerne må etablere et samarbejde om at markedsføre sig, sandsynligvis bedst på egnsbasis. For at hjælpe de mange små bedrifter burde en konsulentordning oprettes, som kan sikre en professionel markedsføring indenfor rammerne af de midler, bedrifterne besidder.

4) Andre muligheder

Konference-udstyr bør forbedres på steder, hvor der findes lokaler til afholdelse af mindre konferencer og møder samt fornøden kapacitet på provinshotellerne. Ved en fornuftig markedsføring ville provinsen da kunne tiltrække en række af de små møder og konferencer, som i dag afholdes i Reykjavik.

Kulturelle begivenheder som festivaller og andre begivenheder bør markedsføres i samarbejde med turistorganisationerne.

Såfremt et nært samarbejde kan etableres mellem hotel erhvervet, de lokale turistudvalg, det nationale turistråd og det øvrige turist erhverv, er der ingen tvivl om, at kapacitetsudnyttelsen på islandske hoteller vil kunne forbedres, ikke mindst i betragtning af den stadig stigende trafik af indenlandske såvel som udenlandske turister, som rejser i Island.

NATIONALT APPENDIX - ISLAND

1. Evaluering af Rejs i Norden kampagnen

Da der jo ikke i Island er grundlag for en sammenligning af antallet af overnatninger over den tidsperiode, som dækkes af de tre rapporter, er for Islands vedkommende valgt at belyse udviklingen ved at give en oversigt over tilrejsende nordiske statsborgere gennem perioden, vise Nordens andel i det totale antal tilrejsende hvert år, og hermed vise svingningerne i antallet af nordiske tilrejsende.

Tabel 1 Nordiske statsborgere indrejst i Island

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden ialt	Totalt indrejser	Nordens andel %
1977	6.213	1.288	4.626	5.793	17.690	72.690	24.7
1978	7.210	1.118	5.003	5.863	19.194	75.700	25.4
1979	7.318	1.275	5.737	6.660	20.990	76.912	27.3
1980	6.496	1.873	5.086	6.218	19.673	65.921	29.8
1981	8.135	1.391	5.062	6.303	20.891	72.194	28.9
1982	6.846	1.629	5.268	5.820	19.563	72.600	26.9
1983	6.665	1.821	5.345	5.554	19.385	77.592	25.0
1984	7.659	2.003	6.055	6.699	22.416	85.190	26.3
1985	9.946	2.596	7.665	8.167	28.374	97.443	29.1
<hr/>							
Ændring							
1977/							
1985	+60.1%	+101.6%	+65.7%	+41.0%	+58.3%	+34.1%	

Som det fremgår af skemaet, er tilstrømningen af turister totalt steget med 34.1% fra 1977 til 1985. Tilstrømningen af nordiske turister er derimod på samme tid steget med 58.3% i sin helhed.

Ser man på tilstrømningen fra de enkelte lande, er den steget som følger: fra Danmark 60.1%, fra Finland 101.6%, fra Norge 65.7% og fra Sverige 41.0%.

Indenfor den behandlede periode er der betydelige svingninger fra år til år både i nordiske indrejser og i total antallet.

Nordiske statsborgere udgør i 1985 29.1% af det totale antal tilrejsende. Det er bemærkelsesværdigt, at nordiske tilrejsende i 1980, som turismæssigt er et meget dårligt år, udgør hele 29.8% af det samlede antal og i 1982 28.9%.

For yderligere at belyse betydningen af nordisk turisme for Island, kan man analysere den overnatningsstatistik, som findes for 1985 og sammenligne med indrejsestatistikken for samme perioder af året.

Tabel 2 Nordiske overnatninger på hoteller 1985

	Måneder	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden ialt	Andel af udenland	af total
							%	%
Hele landet	1-4	4.641	1.384	4.529	5.286	15.840	45.6	19.7
	5-8	13.909	4.129	12.163	12.793	42.994	27.7	17.6
	9-12	6.061	1.646	4.500	6.412	18.619	38.8	20.6
	Totalt	24.611	7.159	21.192	24.491	77.453	32.6	18.7
Reykjavik	1-4	4.428	1.378	4.391	5.225	15.422	46.1	23.6
	5-8	8.569	3.415	10.067	10.555	32.606	33.3	28.6
	9-12	5.627	1.538	4.232	6.307	17.704	39.5	24.3
	Totalt	18.624	6.331	18.690	22.087	65.732	37.3	26.1
Östlige Nordland	1-4	96	2	63	49	210	40.7	3.3
	5-8	564	134	422	380	1.500	8.9	4.5
	9-12	184	41	86	38	349	28.6	5.8
	Totalt	844	177	571	467	2.059	11.1	4.5

Tabel 3 Indrejste nordiske borgere fordelt på tre perioder af året 1985

Måneder	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden ialt	Andel af total i %
Januar/april	1.665	611	1.514	1.635	5.425	37.0
Maj/september	5.992	1.339	4.555	4.252	16.138	26.5
Oktober/decem.	2.289	646	1.596	2.280	6.811	31.2
Totalt	9.946	2.596	7.665	8.167	28.374	29.1

Tabel 4 Gennemsnits hotelophold for udenlandske tilrejsende 1985 fordelt på tre perioder af året

	Nordiske borgere	Andre udenlandske borgere
Januar/april	2.9 nætter	2.1 nætter
Maj/august	2.7 nætter	2.5 nætter
September/december	2.7 nætter	1.9 nætter
Hele året	2.73 nætter	2.31 nætter

Nordiske overnatninger udgør tydeligt udenfor sommersæsonen en væsentlig større procentdel af de samlede overnatninger end antallet af indrejste nordiske statsborgere. Om sommeren derimod er forskellen mindre udpræget, men det skal hertil bemærkes, at kun hotelovernatningerne behandles her. I sommersæsonen spiller også andre overnatningsformer en væsentlig rolle såvel for islandske som for nordiske og andre udenlandske rejsende.

Af de 16.138 nordiske borgere som i sommerperioden 1985 ankom til Island, kom 6.85% med færge fra Norden. Disse ialt 1.105 personer må antages at have medbragt et antal biler. Nordiske borgere udgjorde i 1985 19.7% af det samlede antal passagerer med færgen, eller 28.4% af alle udenlandske færgepassagerer. En opdeling af medførte udenlandsk registrerede fartøjer efter nationalitet eksisterer ikke.

2. Den totale efterspørgselsudvikling 1977-1985

Også her må udviklingen belyses ved at anføre antallet af tilrejsende fordelt på forskellige nationaliteter, og beregne disses relative betydning.

Udenlandske tilrejsende til Island 1977-1981-1985

	1977	1981	1985	Relativ betyd.	
				1977	1985
Danmark	6.213	8.135	9.946	8.5	10.2
Finland	1.288	1.391	2.596	1.8	2.7
Norge	4.626	5.062	7.665	6.4	7.9
Sverige	5.793	6.303	8.167	8.0	8.4
Tyskland	11.318	9.091	9.419	15.6	9.7
Storbritanien	4.648	7.880	9.720	6.4	10.0
Holland	1.694	1.569	1.653	2.3	1.7
Frankrig	3.327	4.251	4.483	4.6	4.6
Italien	646	821	1.170	0.9	1.2
Övr. Europa	7.137	6.899	7.303	9.8	7.5
USA	22.574	17.904	31.633	31.1	32.5
Japan	344	339	716	0.5	0.7
Andre lande	3.082	2.549	2.972	4.2	3.0
Ialt indrejst	72,690	72.194	97.443		

Svingningerne i antallet af tilrejsende i perioderne mellem ovenanførte år er belyst af efterfølgende to diagrammer.

Diagram 1 Indrejste nordiske borgere 1970-1985

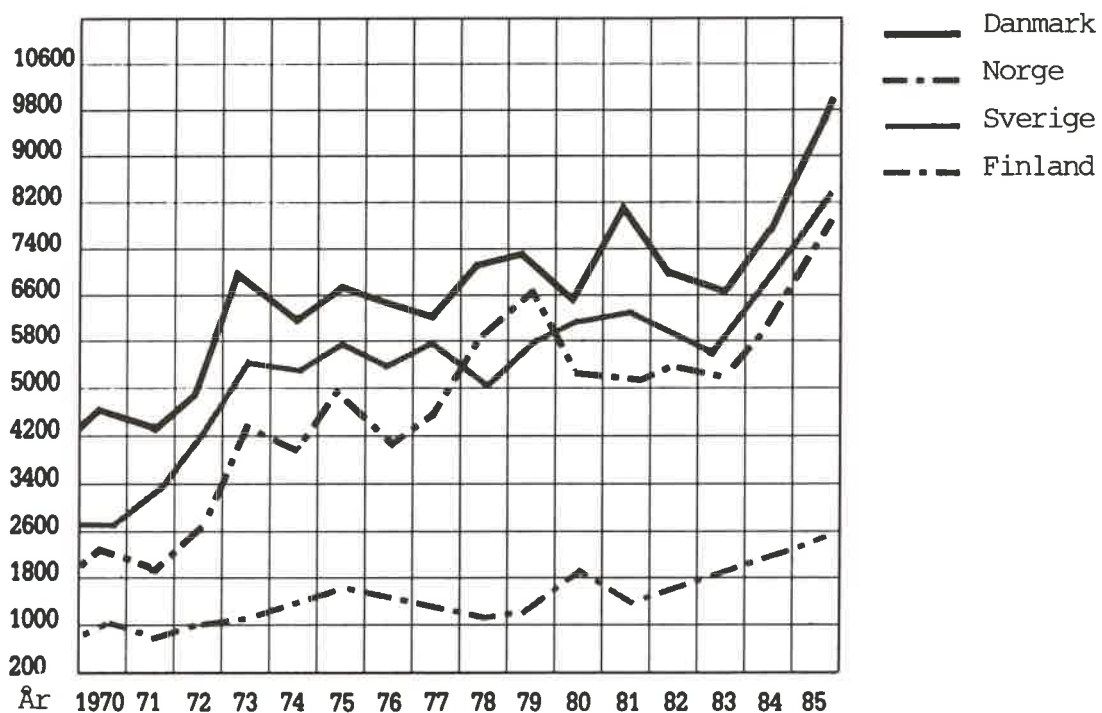
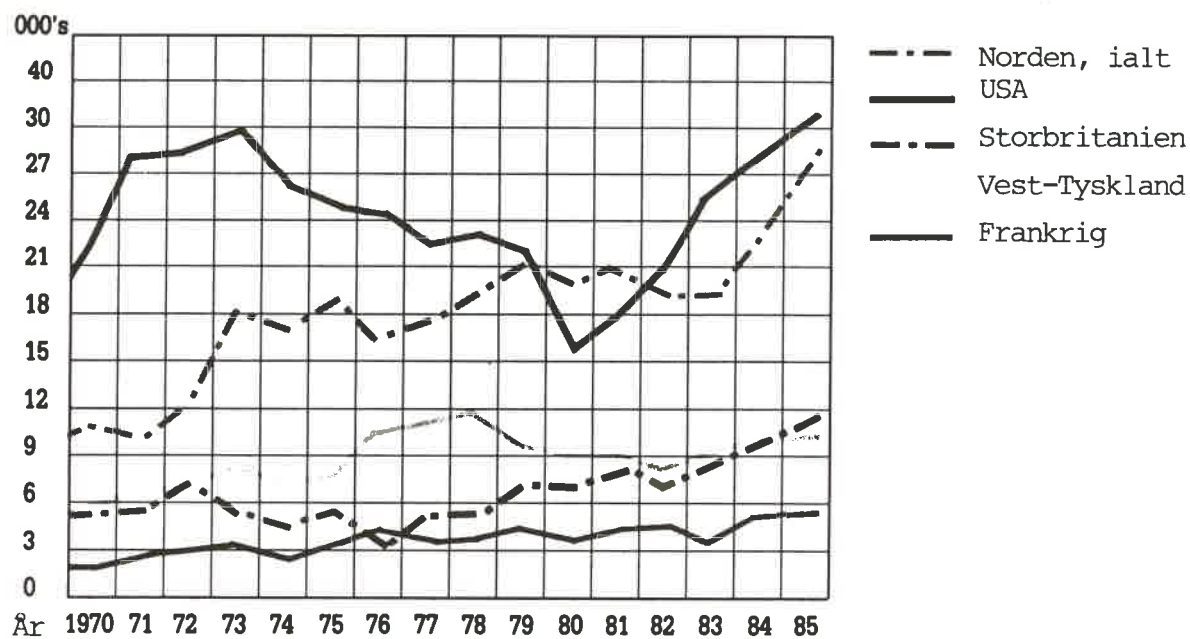

Diagram 2 Indrejste turister fra forskellige lande 1970-1985

Fylker

Østfold	1
Akershus	2
Oslo	3
Hedmark	4
Oppland	5
Buskerud	6
Vestfold	7
Telemark	8
Aust-Agder	9
Vest-Agder	10
Rogaland	11
Hordaland	12
Sogn og Fjordane	13
Møre og Romsdal	14
Sør-Trøndelag	15
Nord-Trøndelag	16
Nordland	17
Troms	18
Finnmark	19

INNHOLDSFORTEGNELSE

N 1.	TILGJENGELIG STATISTIKK TIL BELYSNING AV TURISTANLEGGES KAPASITET OG UTNYTTELSE.....s. 3
N 2.	OVERSIKT OVER DEN TOTALE KAPASITET VED TURISTANLEGG.....s. 4
N 3.	HOTELLER.....s. 5
N 3.1.	Hotellkapasitetens utvikling og kapasitetsutnyttelse 1977 - 1985.....s. 5
N 3.2.	Hotellkapasitetstilbud og etter- spørsmål fordelt geografisk.....s. 6
N 3.3.	Hotellkapasitetstilbud og etter- spørsmål fordelt over året 1985.....s. 8
N 3.4.	Hotellkapasitet og kapasitets- utnyttelse, fordelt etter virksom- hetsstørrelse.....s.11
N 3.5.	Hvor og når finnes ledig hotell- kapasitet.....s.12
N 3.6.	Hvem benytter hotellkapasiteten.....s.14
N 4	CAMPING.....s.17
N 4.1.	Campingkapasitetens utvikling og kapasitetsutnyttelse 1981 - 1985.....s.17
N 4.2.	Campingtilbud geografisk fordelt.....s.17
N 4.3.	Hvem benytter campingkapasiteten og når skjer dette.....s.19
N 5.	ANDRE INNKVARTERINGSTILBUD.....s.21
N 5.1.	Turisthytter.....s.21
N 5.2.	Utleiehytter.....s.21
N 6.	KONKLUSJONER.....s.23

N 1. TILGJENGELIG STATISTIKK TIL BELYSNING AV TURIST- ANLEGGENES KAPASITET OG UTNYTTELSE.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) utarbeider hotell og campingstatistikk. Hotellstatistikken inkluderer fra og med 1984, alle hoteller og herberger med minst 20 senger i sommersesongen og minst 50 senger resten av året. (Kfr. Lov om overnattings- og serveringssteder (Hotelloven) av 3. juni 1983. Nr. 52.)

Hotellstatistikken skiller mellom 3 hotellkategorier som er by-, land, turist og høgfjellshoteller.

Land- og byhoteller er som regel åpne hele året. Ved turist- og høgfjellshoteller er virksomheten derimot, mere sesongbetont, og det er også satt enkelte tilleggskrav til standard. Tillatelse til å nytte betegnelsen høgfjellshotell kan bare gis til hotell som ligger slik at navnet passer. Videre skal betegnelsen turisthotell og høgfjellshotell gis når virksomheten:

- a) har minst 30 rom/leiligheter med dusj/bad og toalett
- b) har resepsjonsservice og
- c) har lokale hvor alle måltid skal kunne serveres

Hotellstatistikken offentliggjøres på månedsbasis og belyser kapasiteten ut fra geografiske og størrelsesmessige forhold. Kapasitetsutnyttelsen belyses på såvel senger som rom.

Campingstatistikken omfatter plasser som er godkjent av de lokale helsemyndighetene og klassifisert av Reiselivsseksjonen.

Campingstatistikken inneholder antall bedrifter og gjestedøgn for perioden mai - sept., fordelt på fylke og gjestenes nasjonalitet.

Tallmaterialet som er benyttet i denne rapporten gjelder 1985. Kapasitetsutnyttelsen er beregnet for rom, bortsett fra i noen tabeller hvor kapasitetsutnyttelsen for senger er tatt med.

Hotellstatistikken for 1985 er desverre ikke helt sammenlignbar med rapportene fra 1977 og 1981, dette fordi vi fikk ny hotellov i 1983. (Jfr. avsn. 1, N1). For å frem trenden er det derfor i noen tilfeller blitt foretatt sammenligninger med statistikker fra 1984.

**N 2. OVERSIKT OVER DEN TOTALE KAPASITET VED TURIST-
ANLEGG.**

Fordelingen av innkvarteringskapasitet og gjestedøgn på bedriftstype er vist nedenfor i tabell N 1.

**Tabell N 1. Total kapasitet og antall gjesteneretter
etter boform 1985.**

Kommersielle anlegg	Senge- kapasitet	%	Antall gjestedøgn	%
Landhoteller	27.650	7.8	3.636.600	21.4
Byhoteller	27.064	7.6	4.765.059	28.1
Turist- og høg- fjellshoteller	21.362	6.0	3.503.547	20.7
Campingplasser	250.000*	70.3	4.072.000	24.0
Turisthytter	5.600	1.7	230.000	1.4
Utleiehytter**	24.000	6.6	750.000	4.4
Totalt	355.676	100.0	16.957.206	100.0

* Antatt sengekapasitet

**Tall fra 1981

Campingplasser, turisthytter og utleiehytter er anlegg som utnyttes av turister og de er hovedsaklig tilgjengelige og etterspurt på sommerstid. Antall campingplasser som har åpent hele året er stadig stigene, men det finnes desverre ingen tilgjengelig statistikk over disse.

Som vi ser av tabell N 1, har campingplassene den største sengekapasiteten, mens hotellene samlet har den største andelen av gjestedøgnene (70.2%). Dette som en naturlig konsekvens av at hotellene gjennom størstedelen av året har stor etterspørsel fra forretningsreisende og kongress- og møtedeltagere, mens campingplassene baserer seg på feriereisende i sommersesongen.

N 3. HOTELLER.N 3.1. Hotellkapasitetens utvikling og kapasitets-
utnyttelse 1977 - 1985.

I den norske hotellstatistikken inngår ca. 780 bedrifter. Den største kategorien består av landhoteller med et antall på ca. 380. Antallet byhoteller er ca. 220, turist- og høgfjellshoteller ca. 180.

Tabell N 2. Nøkkeltall for hotellene 1981 og 1985.

	1981	endr. '77/'81	1985	endr. '84/'85
Antall bedrifter	446	+3.7%	780	-1.9%
Antall senger	48.800	+14.4%	76.076	-1.2%
Antall gjestedøgn	7.441.000	+10.0%	11.905.206	+8.9%
Kapasitets- utnyttelse:				
-senger	45.5%	- 4.3%	44.2%	+ 4.7%
-rom	56.3%	- 2.8%	56.2%	+ 5.6%

Som nevnt under N1, er ikke hotellstatistikkene for 1984 og senere, sammenlignbare med statistikkene fra 1983 og før. Derfor har jeg valgt å vise endringene for 1981 og 1985 i forhold til henholdsvis 1977 (forrige rapport) og 1984.

Gjestedøgnstallene fra 1977 til 1981 økte med 10%. Kapasiteten i samme tidsrom, har imidlertid økt raskere noe som har ført til nedgang på -4.3% og -2.8%, i henholdsvis senge- og romkapasitetsutnyttelsen.

Fra 1984 til 1985 ser vi en annen utvikling. Antall bedrifter og antall senger har minsket med henholdsvis 1.9% og 1.2%. Antall gjestedøgn har imidlertid økt med 8.9%, dette gir seg igjen utslag i en økt kapasitetsutnyttelse for senger på 4.7% og for rom på 5.6%.

N 3.2. Hotellkapasitetstilbud og -etterspørsel fordelt geografisk.

Totalt hadde hotellene 11.905.206 gjestedøgn i 1985, en økning på 8.9% fra 1984. Når det gjelder kapasitetsutnyttelsen, har det fra 1984 vært en forbedring, idet den for senger har økt fra 39.5% til 44.2% og for rom fra 50.6% til 56.2%. Noe som har sammenheng med at antall bedrifter i 1984 var 795 mot 780 i 1985, dvs. en nedgang på 15 bedrifter, eller en nedgang på 946 senger.

Som det fremgår av tabell N 3, er nærmere 47% av den samlede sengekapasiteten konsentrert i fire fylker; Oslo (10.3%), Oppland (15.5%), Buskerud (10.3%) og Hordaland (10.2%). Dette gir seg utslag i at de samme fylkene har det høyeste gjestedøgnstallet (Oppland 15.1%, Oslo 13.4%, Buskerud 10.8% og Hordaland 10.6% - disse har tilsammen ca. 50% av gjestedøgnene.) Ingen av de resterende fylkene har en andel av den samlede kapasitet over 6%. Sengekapasiteten er lavest i Østfold og Nord-Trøndelag med henholdsvis 1.9% og 1.5% andel.

Bare 8 av landets fylker har en sengekapasitetsutnyttelse som er høyere enn gjennomsnittet på 44.2%. For rom hvor gjennomsnittet er 56.2% gjelder dette i 7 av fylkene.

Tabell N 3. Tilbud av hotellkapasitet og kapasitets-
utnyttelse, fordelt på fylker - 1985.

Fylke	Hotellsenger		Gjestedøgn		Kapasitets- utnyttelse	
	antall	%	antall (tusen)	%	senger	rom
Oslo	7.852	10.3	1.596	13.4	57.3	69.6
Østfold	1.448	1.9	191	1.6	36.8	50.0
Akershus	2.214	2.9	374	3.1	47.6	67.1
Hedmark	3.739	4.9	528	4.4	39.4	48.0
Oppland	11.783	15.5	1.799	15.1	43.9	51.7
Buskerud	7.833	10.3	1.290	10.8	47.1	54.9
Vestfold	1.875	2.4	279	2.3	41.5	57.8
Telemark	3.770	5.0	649	5.6	48.4	55.4
Aust-Agder	1.625	2.1	235	2.0	40.3	47.4
Vest-Agder	2.348	3.1	362	3.0	44.3	57.5
Rogaland	3.223	4.2	511	4.3	44.6	61.9
Hordaland	7.722	10.2	1.264	10.6	46.0	58.9
Sogn og Fj.	4.215	5.5	539	4.5	36.2	46.3
Møre og Roms.	2.876	3.8	388	3.3	38.3	51.0
Sør-Trøndel.	4.527	6.0	657	5.5	40.7	54.9
Nord-Trøndel.	1.141	1.5	130	1.1	31.7	46.9
Nordland	3.809	5.0	547	4.6	40.0	56.0
Troms	2.029	2.7	302	2.5	41.6	58.1
Finnmark	2.047	2.7	261	2.3	35.7	49.7
Hele landet	76.076	100.0	11.905	100.0	44.2	56.2

N 3.3. Hotellkapasitet og etterspørsel, fordelt over året 1985.

Av diagram N 1, ser vi at hotellene har høyest sengekapasitetsutnyttelse i sommer- og vinter/påskeferieperioden.

Januar, mai, november og desember har den laveste kapasitetsutnyttelsen både på senger og rom. Forskjellen på utnyttelsen for rom kontra senger gjør seg spesielt gjeldende i september, oktober og november. Dette har årsak i at en del dobbeltrom i dette tidsrommet, blir leid ut som enkeltrum til forretnings- og kongressdeltagere.

Kapasitetsutnyttelsen var høyest for senger i juli med 59.4%, og for rom i august med 63.1%.

Diagram N 1. Kapasitetsutnyttelse for rom og senger fordelt over året 1985.

Kap. utnyttelse i %

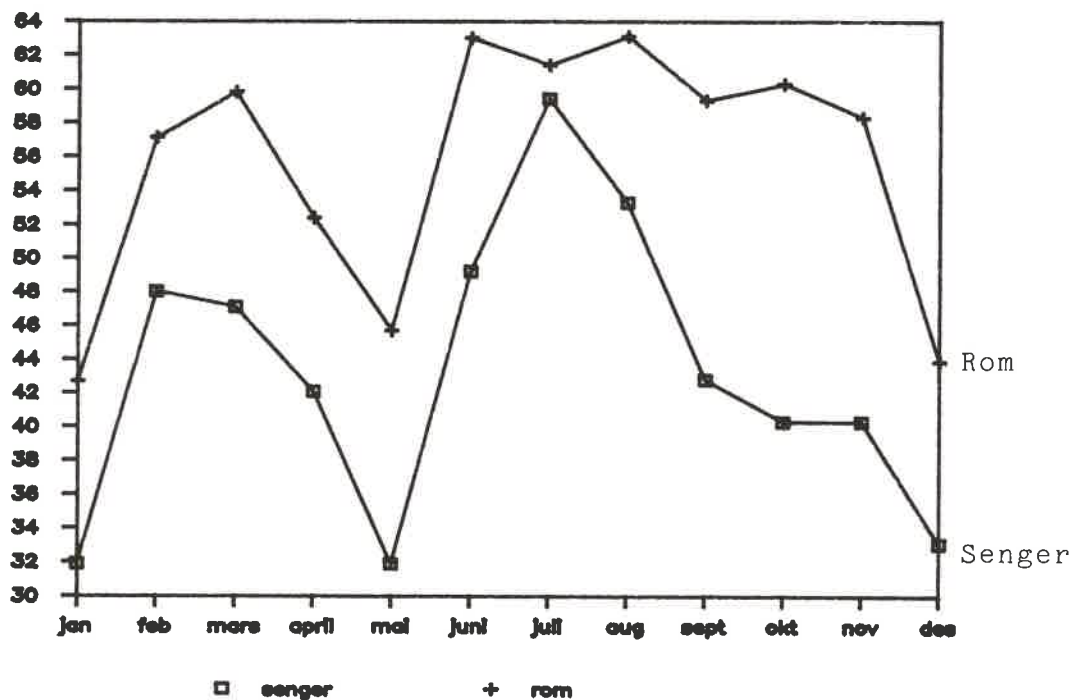
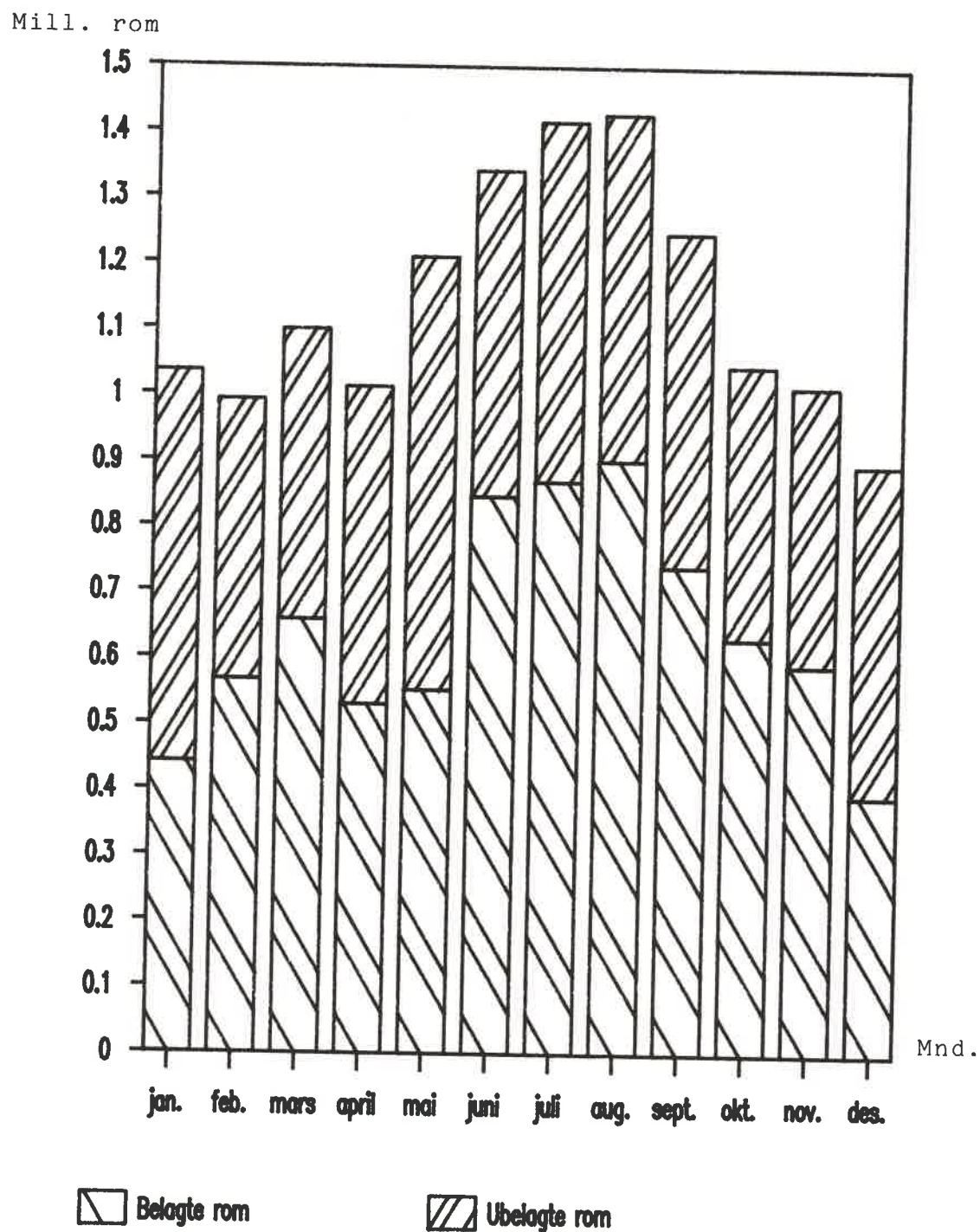

Diagram N 2. Kapasitetstilbud og belagte rom pr. måned 1985.

Teoretisk finnes det i Norge et tilbud på ca. 17.1 mill. hotellromdøgn, men som det fremgår av tabell N 4 og diagram N 2, er tilbudet av disponible hotellrom ujevnt fordelt over året. Dette vil si at det i praksis blir stilt ca. 80% eller 13.7 mill. hotellromdøgn disponibel for utleie gjennom året 1985.

Ca. 7.7 mill. hotellromdøgn eller 56.2% av antall rom, var belagt i 1985. Månedsvariasjonene ligger på 42.7% i januar opp til 63.1% i august.

Antall ledige rom er høyst i mai (657.105 rom), mens det er færrest ledige i oktober (415.598 rom).

Tabell N 4. Hotellkapasitet og kapasitetsutnyttelse - 1985.

Måned	Antall disp. hotellrom	Antall belagte hotellrom	Kap. utn. rom	Antall ubelag. rom/mnd.	Antall ubelag. rom/døgn
Jan	1.035.573	442.556	42.7	593.017	19.130
Feb	991.804	566.494	57.1	425.310	15.190
Mars	1.099.266	657.835	59.8	441.431	14.240
April	1.012.464	530.078	52.4	482.386	16.080
Mai	1.209.662	552.557	45.7	657.105	21.197
Juni	1.342.160	846.204	63.0	495.956	16.532
Juli	1.416.325	869.047	61.4	547.278	17.654
Aug.	1.428.395	901.798	63.1	526.597	16.987
Sept.	1.246.822	739.650	59.3	507.172	16.906
Okt.	1.045.928	630.330	60.3	415.598	13.406
Nov.	1.014.752	591.696	58.3	423.056	14.102
Des.	896.751	393.833	43.9	502.918	16.223
Hele året	13.739.901	7.722.078	56.2	6.017.823	16.350

N 3.4. Hotellkapasitet og kapasitetsutnyttelse, fordelt etter virksomhetsstørrelse.

Som nevnt i kapittel N 1, er det Statistisk Sentralbyrå som bearbeider hotellstatistikken. Størrelsesfordeling på bedriftene i forhold til kapasitetsutnyttning blir for første gang bearbeidet i 1986. Av den grunn har vi i tabell N 5, tatt for oss gjennomsnittlig andel av størrelsesfordelingen for januar - juli 1986. Vi har dessuten ikke tatt med bedrifter under 50 senger da disse kun blir ført for sommersesongen.

Tabell N 5. Hotellenes størrelsesfordeling i % 1986 (jan. - juli).

Hotell- størrelse (senger)	Andel av hotellene -86 %	Andel av sengekap. -86 %	Sengekap. utnyttelse %
50- 99 senger	56.4	32.4	39.9
100-149 senger	22.9	23.7	44.3
150-199 senger	8.0	11.6	47.3
200 og over	12.7	32.3	48.4
Antall hotell resp. senger gj.snitt (jan.- juli -86)	637	73.428	44.0

Hele 56.4% av hotellene har mellom 50 - 99 senger, og 32.4% av sengekapasiteten. Av bedrifter med 200 senger og mer er andelen bare 12.7%, men disse har hele 32.3% andel av sengekapasiteten.

Landbedrifter er den hotellkategori med flest senger totalt. De har også flest bedrifter i kategorien 50 - 99 senger.

Kapasitetsutnyttelsen er høyest ved de større hotellene, både når det gjelder rom og senger.

N 3.5. Hvor og når finnes ledig hotellkapasitet.

Diagram N 3, viser hvordan kapasitetsutnyttelsen på rom, varierer over året i de forskjellige fylker. I gjennomsnitt var kapasiteten for hele landet 56.2%.

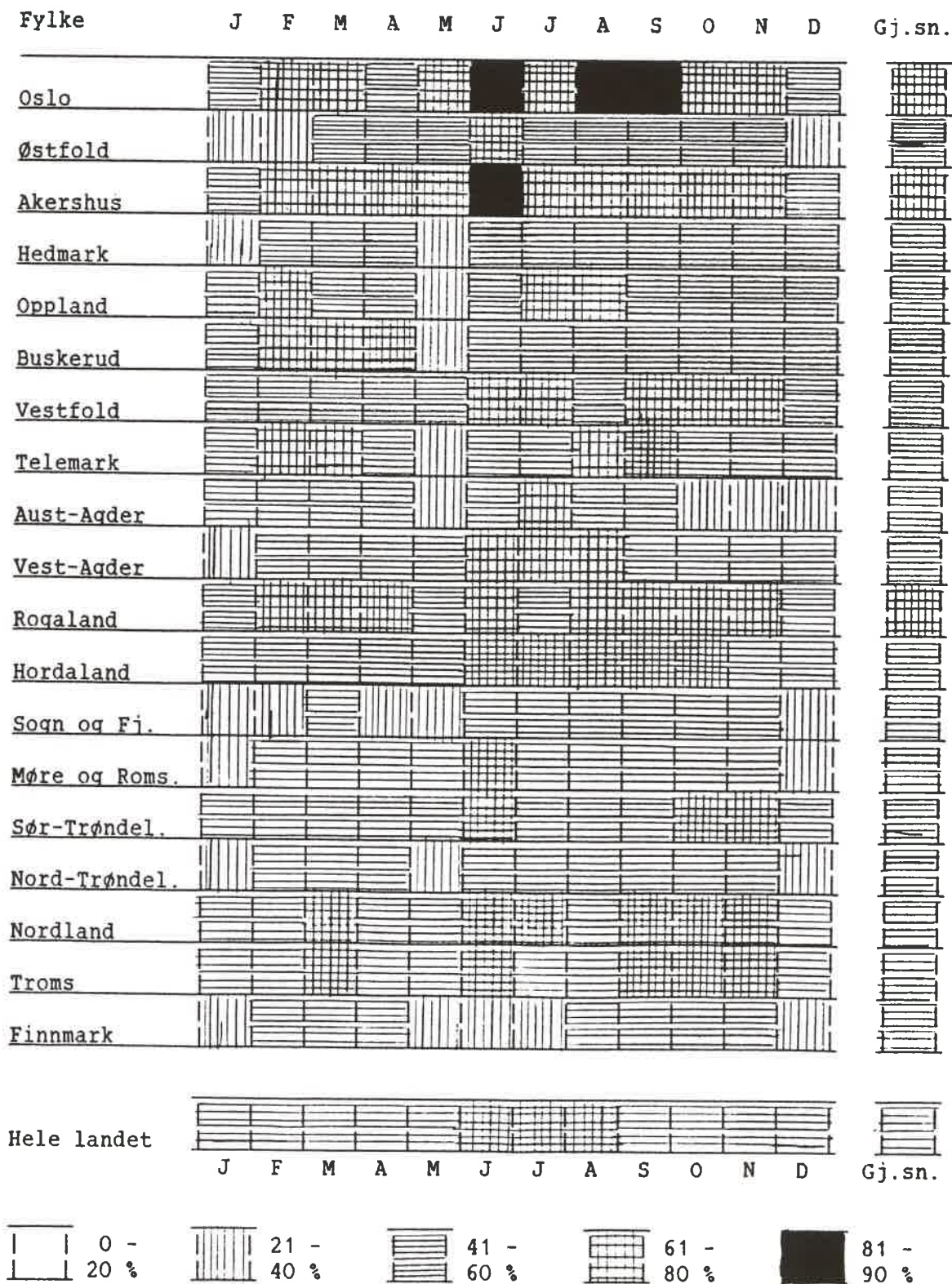
Oslo har den gjennomsnittelige høyeste kapasitetsutnyttelse på 69.6%, godt over landsgjennomsnittet (56.2%), dette er en nedgang fra 1981 med 5.1%, men økning fra 1984 med 1.5%.

Den laveste romutnyttelsen finner vi i Sogn og Fjordane med 46.3% som likevel er en økning fra 1981 med 8.4% og også en økning fra 1984 med 9.5%

Den ledige romkapasiteten er høyest i januar og desember, i løpet av 1985 var dette de eneste månedene som hadde en kapasitetsutnyttelse mindre enn 45%. Dette var en endring fra 1981 med henholdsvis -2.2% og +5.5%. (Fra 1984 var endringen +2.2% og +4.3%.)

Romkapasiteten er best utnyttet i sommermånedene juni (63.0%), juli (61.4%) og august (63.1%). Dette er en endring fra 1981 på henholdsvis -1.1%, +1.3% og +0.3%. (For 1984 var endringen +10.0%, +4.6% og +5.5%.)

Diagram N 3. Kapasitetsutnyttelsen av rom fordelt på fylker.

N 3.6. Hvem benytter hotellkapasiteten.

I løpet av 1985 ble det foretatt 11.905.206 overnattinger på de norske hotellene. Dette er en økning fra 1984 med 8.9%.

Norske gjestedøgn hadde en økning på 9.6% fra 1984, og 70% andel av totale overnattinger (tabell N 6). Denne økningen i norske overnattinger kan settes i sammenheng med økning i markedsføringen som går direkte på å få nordmenn til å feriere i eget land.

Av de nordiske markedene er Danmark størst med 610.972 gjestedøgn. Fra Sverige hadde vi 559.329 gjestedøgn og Finland 93.817 gjestedøgn i 1985.

Økningen totalt på det nordiske markedet fra 1984, var 9.2%. Den største prosentvise økning sto Finland for med 15.3%. Økningen fra Sverige var 14.6% og Danmark 4.0%. Dette er en andel på 10% av totale overnattinger (tabell N 6).

Av de øvrige markedene (tabell N6) var USA størst med 642.959 som er en økning fra 1984, med 14.6%. Vest-Tyskland følger som nr. 2 med 510.236, en økning på 2.7% fra 1984. Dette er en andel av totale overnattinger på 20%.

Oslo og Hordaland har høyest andel (i forhold til antall gjestedøgn) av utenlandsk trafikk utenom Norden. Det er spesielt USA som dominerer i disse fylkene, med en økning fra 1984 på henholdsvis 4.9% og 19.8%.

Den nordiske trafikken er stor i Østfold, Oppland og Buskerud. Sverige dominerer det nordiske markedet i Østfold og Buskerud, mens Oppland har flest danske overnattinger.

Nord-Norge har hatt en sterk vekst i finske overnattinger (20.571 i 1985) Økningen fra 1984 var hele 49.3%. (Nordland +86.5%, Troms 49.8% og Finnmark 8.4%.

Ifølge diagram N 4, er overnattingene fra de nordiske markedene størst i februar/mars og sensommeren. Av de nordiske landene dominerer danskene vårt marked i månedene februar og mars (vinter-/påskeferien), mens det er svenskene som er størst på sensommeren juli, august og september.

Ellers kan vi se at det er sesongvariasjoner på utlandet utenom Norden. Overnattingene fra disse er konsentrert om sommersesongen.

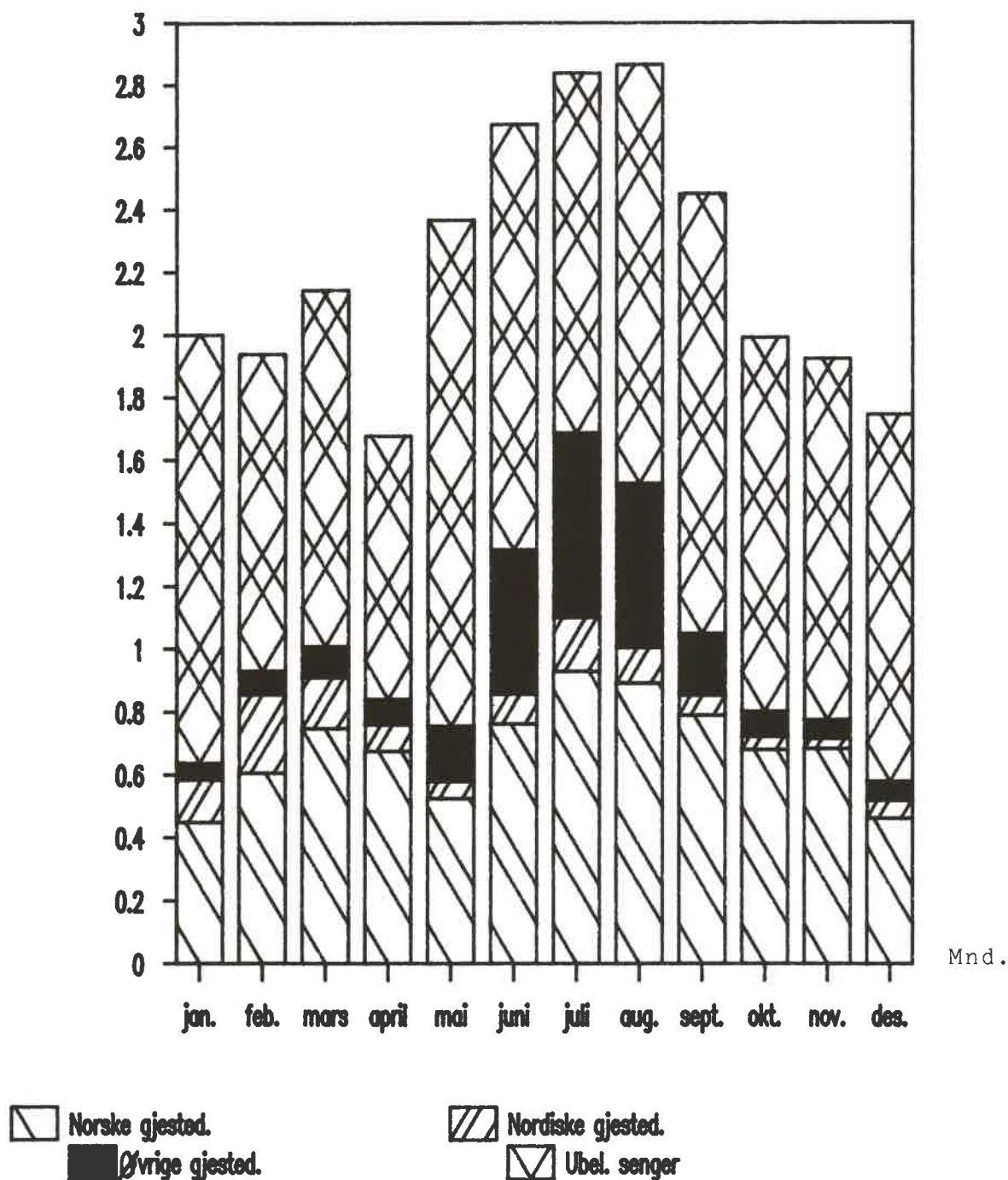
Det norske markedet holder seg relativt stabilt gjennom året, med visse oppsving i mars/april og sommersesongen.

Tabell N 6. Utenlandsk etterspørsel fordelt pr. fylke
1985.

Fylke	Prosentvis fordeling			Ialt	Antall gjestedøgn
	Norske	Nordiske	Øvrige		
Oslo	50	11	33	100	1.596.865
Østfold	68	19	13	100	191.074
Akershus	63	12	25	100	373.884
Hedmark	74	16	10	100	528.039
Oppland	70	19	11	100	1.798.961
Buskerud	72	17	11	100	1.289.886
Vestfold	86	6	8	100	279.257
Telemark	73	14	13	100	649.443
Aust-Agder	76	14	10	100	235.397
Vest-Agder	85	5	10	100	362.404
Rogaland	75	3	22	100	511.325
Hordaland	57	3	40	100	1.263.518
Sogn og Fj.	64	2	34	100	539.432
Møre og Roms.	76	4	20	100	387.630
Sør-Trøndel.	84	6	10	100	656.682
Nord-Trøndel.	85	7	8	100	130.245
Nordland	77	8	15	100	547.346
Troms	81	6	13	100	302.392
Finnmark	67	6	27	100	261.426
Hele landet	70	10	20	100	11.905.206

Diagram N 4. Hotellkapasitet, belagte senger av norske, nordiske og øvrige utlendinger.

Gjestedøgn/sengekapasitet (mill.)

N 4 . CAMPING.N 4.1. Campingkapasitetens utvikling og kapasitets-
utnyttelsen 1981 - 1985.

Godkjennelse av campingplasser blir gjort av lokale helsemyndigheter og klassifisert av reiselivsseksjonen. Utenom disse finnes en rekke plasser som ikke er godkjent, og disse er ikke tatt med i denne rapporten.

Statistikk over campingplasser i Norge blir kun bearbeidet for sommersesongen. Vi har derfor ikke noen oversikt over antall campingplasser som også har åpent vinterstid, men dette tallet antar vi er stigende selv om hovedtyngden av kapasiteten fortsatt kommer til å ligge rundt juni, juli og august.

Personkapasitet blir det ikke laget noe statistikk over, i rapporten fra 1981 var denne på anslagsvis 210.000 i juli. Justerer vi personkapasiteten (fra 1981) med antall campingplasser fordelt fylkesvis, får vi et anslag for 1985 på rundt 250.000.

Antall godkjente campingplasser sommersesongen 1985 var 1.392, en økning fra 1981 med 16.5%.

Campingsesongen er konsentrert om sommersesongen (juni - august) og tallmaterialet som her er brukt, er for hele denne.

N 4.2 Campinggtilbud geografisk fordelt.

Som det fremgår av tabell N 7, fordeler campingplassene seg veldig ujevnt over Norge.

Oppland har flest antall campingplasser og den høyeste andel av overnattinger med 474.000, mens Oslo som kun har 3 campingplasser har ialt 253.000 overnattinger.

Campingvognen er den viktigste overnattingsmåten (51.1%), deretter kommer campinghytte (32.0%) og telt (16.9%). Telting og bruk av campingvogn er noe mer utbredt på kystplassene enn på innlandsplassene.

N 7. Campingtilbud fordelt etter fylke 1985.

Fylke	Antall	Personkapasitet Antall	1985* %
Oslo	3	-	-
Østfold	36	-	-
Akershus	6	-	-
Hedmark	95	-	-
Oppland	196	-	-
Buskerud	113	-	-
Vestfold	52	-	-
Telemark	98	-	-
Aust-Agder	67	-	-
Vest-Agder	30	-	-
Rogaland	35	-	-
Hordaland	78	-	-
Sogn og Fj.	103	-	-
Møre og Roms.	116	-	-
Sør-Trøndel.	82	-	-
Nord-Trøndel.	72	-	-
Nordland	118	-	-
Troms	44	-	-
Finnmark	48	-	-
Hele landet	1.392	250.000	-

* I den norske campingstatistikken finnes det ikke fordeling av personkapasitet på fylker.

N 4.3. Hvem benytter campingkapasiteten og når skjer dette.

For hele landet var andelen norske gjestedøgn ca. 67% mot det samme i 1981 og 68% i 1977. Andelen nordiske gjestedøgn var ca. 11% som i 1981 og 13% i 1977. Øvrige gjestedøgn utgjorde 22% mot det samme i 1981 og 19% i 1977.

Andelen i de forskjellige markedene holder seg stabilt, men antall overnattinger er redusert fra 1981 med 5.4 mill. til 1985 med 4.1 mill., dvs. en reduksjon på 1.3 mill. overnattinger. Antall reduksjoner i overnattinger var høyest i det norske markedet fra 3.6 mill. overnattinger i 1981 til 2.7 mill. i 1985. De nordiske overnattingene ble redusert fra 1981 med 0.6 mill. til 1985 med 0.4 mill. I de øvrige markeder er reduksjonen fra 1981 med 1.2 mill. overnattinger til 1985 med 0.9 mill.

Av det nordiske markedet er det svenskene som er størst med 232.000 overnattinger, og fra de øvrige landene er det Tyskland med 424.000 overnattinger.

Den norske andelen av markedet er høyest i Vestfold og Østfold, og lavest i Finnmark og Oslo. Norges andel av markedet har sunket i de nordligste fylkene, mens den nordiske andel dominerer dette markedet (Nordland, Troms og Finnmark). 48% av finnene som benytter seg av campingferie, er å finne i disse tre fylkene.

Camping er fortsatt en ferieform for de som er på rundreise i ferien. Flesteparten av de som ligger på campingplassene har vært der tidligere, dette viser betydningen av å ha et markedstilpasset produkt som gjestene vender tilbake til.

Tabell N 8. Antall campingovernattinger og
nasjonalitetsfordeling 1985.

Fylke	Totalt antall camp. overnatt. (x 1000)	Norske	Nordiske	Øvrige
Oslo	353	32.8	17.0	50.2
Østfold	386	93.8	3.1	2.8
Akershus	21	71.4	14.3	14.3
Hedmark	256	77.0	12.1	10.9
Oppland	474	72.8	11.2	16.0
Buskerud	282	76.6	9.2	14.2
Vestfold	441	96.8	1.1	2.0
Telemark	187	75.4	8.0	16.6
Aust-Agder	182	76.4	4.4	19.9
Vest-Agder	172	77.9	1.7	20.3
Rogaland	90	73.3	5.6	21.1
Hordaland	234	37.6	5.6	55.1
Sogn og Fj.	223	39.5	10.8	49.8
Møre og Roms.	226	48.7	15.0	36.3
Sør-Trøndel.	176	68.2	15.9	15.9
Nord-Trøndel.	128	60.2	21.1	15.9
Nordland	201	42.3	31.3	18.0
Troms	63	46.0	30.2	26.4
Finnmark	77	31.2	32.5	23.8
Hele landet	4.072	67.4	10.7	21.9

N 5. ANDRE INNKVARTERINGSTILBUD.

For de øvrige innkvarteringstilbud finnes det lite tallmateriale som viser kapasitet og kapasitetsutnyttelse, jeg har derfor beskrevet trenden i dette markedet i grove trekk.

N 5.1. Turisthytter.

DNT (Den Norske Turistforening) har ca. 250 hytter spredt rundt i fjellområdene. I tillegg til disse er det en rekke private turisthytter som drives etter samme retningslinjer, men som vi ikke har noe tallmaterieell på. Hyttene er delt inn i selvbetjente-, betjente- og ubetjente hytter. Ubetjente hytter fungerer som selvbetjente hytter, men har ikke proviantlager.

Markedene for disse består hovedsaklig av nordmenn, de siste 3-årene har det vært mellom 15 - 20% utlendinger på de betjente hyttene.

I de sørligste strøk av Norge hvor terrenget er relativt enkelt er hovedgruppen av utlendinger dansker, mens det i de mer krevende strøk er tyskere som er i flertall.

DNT har ikke lagt stor vekt på markedsføringen i utlandet, bortsett fra de siste årene hvor de har gått ut til større grupper i Nederland og Tyskland.

N 5.2. Utleiehytter.

For utleiehytter sin del har vi tatt for oss statistikken til Den norske Hytteformidling A/S som vi mener er representativ for trenden.

For vinteren 1984/85 var det nedgang i antall overnattinger fra foregående år, noe som skyldes at antall hytter er gått ned. Derimot har det gjennom snittelige belegg pr. hytte gått opp med ca. 7%. Den prosentvise fordeling av vintertrafikken er; norsk 34%, dansk 42%, svensk 5% og tysk 17%.

Sommeren 1985 hadde i likhet med vintersesongen en svak nedgang i antall overnattinger p.g.a. at antall hytter var gått ned, mens det gjennomsnittelige belegg pr. hytte gikk opp med ca. 9%. Den prosentvise fordelingen av sommertrafikken er; norsk 19%, dansk 14%, svensk 2%, tysk 47%, nederlandsk 7% og andre 11%.

Den norske Hytteformidling A/S konkluderer med at det er en gledelig økning av den gjennomsnittelige utleie pr. hytte både vinter og sommer. Andelen norsk trafikk er synkende både sommer og vinter, mens trafikken fra Danmark og Tyskland er stabil.

De har økende behov for flere hytter med god standard, spesielt nær alpinanlegg vinterstid og nær sjø eller vann sommerstid.

N 6. KONKLUSJONER.

N 6.1. Hoteller.

I 1985 var nordmenns andel av gjestedøgnene 70% mot 67% i 1981. Nordens andel var på samme tidspunkt 11% mot 10% i 1981. (Europa 12%, USA 5% og andre markeder 2% - dvs. en endring av utenlandsmarkedet utenom Norden med 23% fra 1981 til 19% i 1985).

Kapasitetsutnyttelsen for rom har sunket fra 56.3% i 1981 til 56.2% i 1985. For senger har denne sunket fra 45.5% i 1981 til 44.2% i 1985.

Byhotellene er den kategorien som har best kapasitetsutnyttelse på rom med 63.8%, en økning fra 1981 med 0.5%. Så følger Turist- og Høgfjellshotellene med et belegg på 54.4%, en økning fra 1981 med 9.5%, mens landhotellene har det dårligste belegget som er 47.7%, men dette er likevel en økning på hele 12.2% fra 1981.

I vintersesongen 1985 (jan. - april) var 46.9% av totalt disponible rom ledige mot 45.9% i 1981. For sommersesongen (mai - sept.) var antall ledige rom 41.2% mot 39.7% i 1981, og gjennom høstsesongen (okt. - nov.) var 45.6% av rommene ledige mot 49.2% i 1981.

Sogn og Fjordane var det fylket som hadde lavest kapasitetsutnyttelse. For rom var denne på 46.3%, men dette er likevel en økning fra 1981 med 8.4%.

Høyest kapasitetsutnyttelse for rom hadde Oslo med 69.6%, men likevel en nedgang fra 1981 med 5.1%.

N 6.2. Camping.

Andelen norske gjestedøgn i 1985 var 67% av totalen, nordiske gjestedøgn utgjorde 11% og øvrige gjestedøgn var 22% som hovedsaklig utgjorde tyskere. Det ble foretatt 4.1 mill. overnattinger i 1985. Dette er en reduksjon fra 1981 på 31.7%.

Norsk campingnæring har vært i tilbakegang de siste årene, og det er norske overnattinger som er blitt mest redusert. Men hvis vi ser til våre naboland Sverige og Danmark har den norske andelen på disse plassene økt merkbart så vår nedgang kan ikke skyldes at det campes mindre.

Nedgangen i overnattinger på norske campingplasser kan skyldes:

- * at det er behov for å forbedre aktivitetstilbudet for ungdom og voksne og tilbudet av leker/aktiviteter for barn
- * mange campingplasser har behov for standardheving av sanitæranlegget
- * spesielt konkurransen fra svenske campingplasser er påtakelig, her er det en konkurranse på både pris og kvalitet
- * utpeking av "favorittplass" indikerer at smak og behag varierer sterkt, det er tydelig et behov for et variert campingtilbud
- * det er behov for en sterkere spesialisering av campingplassene, disse plassene bør rette markedsføringsinnsatsen mot segmenter som ønsker spesielle ferieopplevelser.

KILDER

Statistisk Sentralbyrå
- Reiselivsstatistikk

Telemark økonomisk-administrative utviklingscenter
- Campingundersøkelsen 1985

Den norske Hytteformidling
- Statistikk for 1985

Den norske Turistforening

NASJONAL APPENDIX - NORGE

Det er fra arbeidsgruppens side besluttet å gå videre ut over rapportene i 1977 og 1981 med det formål å belyse utviklingen gjennom årene. Denne vil vise hvordan den nordiske turisme har utviklet seg og det vil bli sett på noen markedsmessige variasjoner gjennom perioden. Noen nøkkeltall for hotellutviklingen vil bli belyst.

Som nevnt i delrapporten for Norge i kapittel N 1, avsn. 1, fikk vi en ny hotellov i 1983. Noen av kolonnene for 1984 vil derfor stå tomme fordi disse tallene ikke er sammenlignbare med foregående år. Vi har ikke tatt med norske gjestedøgn i tabellene.

Vi har heller ingen campingstatistikk som er relevant for sommersesongen 1982, og som vi vil se står disse kolonnene tomme.

1. Evaluering av Reis i Norden-kampanjen.

Tabell 1. Nordiske overnattinger i Norge 1981 - 1985.
(overnattinger x 1000).

	Danmark	Finland	Sverige	Norden ialt	Nordens andel av totalen
1981: Hotell	268	61	418	747	30.0
Camping	191	103	332	626	34.7
Ialt	459	164	750	1.373	32.0
1982: Hotell	234	66	360	660	28.8
Camping	-	-	-	-	-
Ialt	-	-	-	-	-
1983: Hotell	246	64	327	637	25.4
Camping	161	120	234	515	31.0
Ialt	407	184	561	1.152	27.6
1984: Hotell	588	81	488	157	33.4
Camping	128	115	228	471	31.6
Ialt	716	196	716	1.628	32.9
1985: Hotell	611	94	559	1.264	34.0
Camping	111	93	232	436	32.9
Ialt	722	187	791	1.700	33.7

Som vi ser av tabell 1, har Norden (Danmark, Sverige og Finland stor betydning for turismen i Norge. Nordens andel av totale gjestedøgn, har steget fra 32.0% i 1981 til 33.7% i 1985. Det er overnattingene på hotell (30.0 - 34.0% i 1985) som drar opp Nordens andel totalt. Som tabellen viser, har campingovernattinger sunket i samme periode (34.7% i 1981 til 32.9% i 1985, eller en reduksjon i antall overnattinger på 0.2 mill.)

Danskenes overnattinger har steget mest denne perioden. De har passert svenske overnattinger selv om disse også har steget relativt raskt. Danmark hadde en andel av de totale overnattinger på 10.8% i 1981, Sverige hadde 16.8% mot henholdsvis 16.5% og 15.1% i 1985.

Finland er i fremgang på det norske markedet, vi ser en liten nedgang i 1983, men de økte sine gjestedøgn på hotellene i 1984 og 1985 mer enn hva de har gjort før.

Tabell 2. Utviklingen i nordiske overnattinger i Norge.
1981 - 1985 i %.

	Danmark	Finland	Sverige	Norden ialt	Total markeds- utvikling
80/81: Hotell	+ 1.9	- 3.2	+ 4.8	+ 2.6	+ 2.4
Camping	-14.0	- 9.6	-17.0	-14.9	- 4.8
Ialt	- 5.4	- 8.9	- 6.1	- 6.2	- 0.7
81/82: Hotell	-12.7	+ 8.2	-13.9	-11.6	- 8.0
Camping	-	-	-	-	-
Ialt	-	-	-	-	-
82/83: Hotell	+ 5.1	- 3.0	- 9.2	- 3.5	+ 2.1
Camping	-	-	-	-	-
Ialt	-	-	-	-	-
83/84: Hotell	+17.1	- 1.8	- 2.3	+ 5.2	+ 7.3
Camping	-20.5	- 4.2	- 2.6	- 8.5	-10.5
Ialt	+ 2.2	- 3.3	- 2.3	- 0.9	+ 7.3
84/85: Hotell	+ 3.9	+16.0	+14.5	+ 9.2	+ 7.3
Camping	-13.3	-19.1	+ 1.8	- 7.4	-10.9
Ialt	+ 0.8	- 4.6	+10.5	+ 4.4	+ 2.5

Som vi ser av tabell 2, sank både de danske og svenske overnattingene på hotell i 1982 med henholdsvis 12.7% og 13.9%.

I 1983 ser vi at tilbakegangen har stagnert noe. De danske gjestedøgnene øker noe som også er tilfelle for 1984. For året 1985 har veksten i de nordiske overnattingene økt relativt sterkt.

Tar vi med campinggjestene får vi ikke samme positive trend. Campingovernattingene fra de nordiske land går stadig jevnt nedover. Sverige som er det største markedet her, er et unntak når det gjelder 1985 hvor vi har pluss fra foregående år, men det er likevel en reduksjon fra 1981 med 100.000 overnattinger.

2. Den totale etterspørselsutvikling 1977 - 1985.

I følge tabell 3, steg etterspørselesn fra 1984 til 1985 med 7.3% totalt og for Norden alene var denne stigningen på 9.2%.

Ser vi på variasjonene i fordelingen av andeler i 1977 og 1985, ser vi at Sverige, Nederland og Tyskland's andeler er redusert. Danmark og Storbritannia er de markeder som har steget kraftigst i denne perioden.

Tabell 3. Etterspørselsutviklingen 1977 - 1985. Hotell.
(overnattinger x 1000).

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydning	
										'77	'85
Sverige	452	399	393	399	418	360	327	488	559	18.7	15.1
Danmark	248	260	255	263	268	234	246	588	611	10.3	16.5
Finland	53	52	58	66	61	66	64	81	94	2.2	2.5
Storbr.	224	252	281	310	338	322	299	428	450	9.3	12.1
Nederl.	170	164	175	185	167	117	109	138	133	7.0	3.6
Frankrike	92	83	77	83	88	89	74	102	102	3.8	2.7
V.-Tyskl.	417	416	432	451	466	370	351	497	510	17.3	13.7
Eur. ellers	114	138	153	161	166	161	169	239	244	4.7	6.6
USA	466	398	347	330	335	375	448	561	643	19.3	17.3
Japan	-	29	39	41	39	42	53	63	64	-	1.7
Andre	179	157	152	145	142	154	200	276	302	7.4	8.1
Ialt	2.415	2.348	2.362	2.434	2.488	2.290	2.340	3.461	3.712		
Indeks	100.0	97.2	97.8	100.8	103.0	94.8	96.9	100.0*	107.3		
Norden ialt	753	711	706	728	747	660	637	1.157	1.264		
Indeks	100.0	94.4	93.8	96.7	99.2	87.6	84.6	100.0*	109.2		
Nordens andel	31.2	30.3	29.9	29.9	30.0	28.8	27.2	33.4	34.1		

* Som nevnt under avsnitt 2, er ikke tallene for 1984 sammenlignbare med tall fra årene før og vi har derfor satt opp 1984 som nytt basisår.

Tabell 4. Etterspørselsutviklingen 1977 - 1985. Camping.
(overnattinger x 1000).

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydning	
										'77	'85
Sverige	422	437	395	400	332		234	228	232	23.2	19.7
Danmark	264	254	236	222	191		161	128	111	14.5	9.4
Finland	113	114	117	114	103		120	115	93	6.2	7.9
Storbr.	73	79	66	80	82		54	54	68	4.0	0.3
Nederl.	302	294	277	301	289		285	192	176	16.6	14.9
Frankr.	98	101	96	99	96		68	92	74	5.2	6.3
V.-Tyskl.	418	452	473	549	590		610	545	424	23.0	36.0
Andre	129	106	112	131	122		131	135	147	7.1	12.5
Ialt	1.819	1.837	1.772	1.896	1.805		1.663	1.489	1.178		
Indeks	100.0	101.0	97.4	104.2	99.2		91.4	81.9	64.8		
Norden ialt	799	805	748	736	626		515	471	436		
Indeks	100.0	100.8	92.9	98.4	85.1		64.5	58.9	54.6		
Nordens andel	43.9	43.8	42.2	38.8	34.7		31.0	31.6	37.0		

På etterspørselsutviklingen for camping (tabell 4) har denne gått jevnt nedover. Ser vi på forholdet i 1977 og 1985 har Sverige minsket sine andeler mest i dette tidsrommet. Overnattingene fra Sverige er redusert med 190.000. Vest-Tyskland som har økt sine andeler mest i denne perioden har likevel gått ned i antall overnattinger med 6.000.

Totalt er markedet for campingovernattinger redusert med 641.000 overnattinger. Bare Norden alene hadde en nedgang på 363.000 overnattinger.

Tabell 5. Etterspørselsutviklingen 1977 - 1985. Totalt.
(overnattinger x 1000).

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydning	
										'77	'85
Sverige	874	836	788	799	750		561	716	791	20.3	15.7
Danmark	512	514	491	485	459		407	716	722	11.9	14.3
Finland	166	166	175	180	164		184	196	187	3.9	3.7
Storbr.	370	331	347	390	420		353	482	518	8.6	10.3
Nederl.	472	458	452	486	456		394	330	309	11.0	6.1
Frankr.	190	184	173	182	184		142	194	176	4.4	3.5
V.-Tyskl.	835	868	905	1.000	1.056		961	1.042	934	19.4	18.5
Andre	888	828	803	808	804		1.001	1.274	1.400	20.6	27.8
Ialt	4.307	4.185	4.134	4.330	4.293		4.003	4.950	5.037		
Indeks	100.0	97.2	96.0	100.5	99.7		92.9	100.0*	101.8		
Norden ialt	1.552	1.516	1.454	1.464	1.373		1.152	1.628	1.700		
Indeks	100.0	97.7	93.7	94.3	88.5		74.2	100.0*	104.4		
Nordens andel	36.0	36.2	35.2	33.8	32.0		28.8	32.9	33.8		

* Som nevnt under avsnitt 2, er ikke tallene for 1984 sammenlignbare med tall fra årene før og vi har derfor satt opp 1984 som nytt basisår.

Fra tabell 5 kan vi se at Nordens andel av overnattinger har gått ned fra 36.0% i 1977 til 33.8% i 1985, her er det campingovernattingene som drar ned. Nordens hotellovernattinger økte sine andeler fra 31.2% til 34.1% i samme tidsrom.

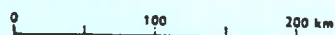
3. Utviklingen i noen nøkkeltall for hotellbedriftene.

Tabell 6. Utviklingen i nøkkeltall for hotellbedrifter
1977 - 1985 hele landet.

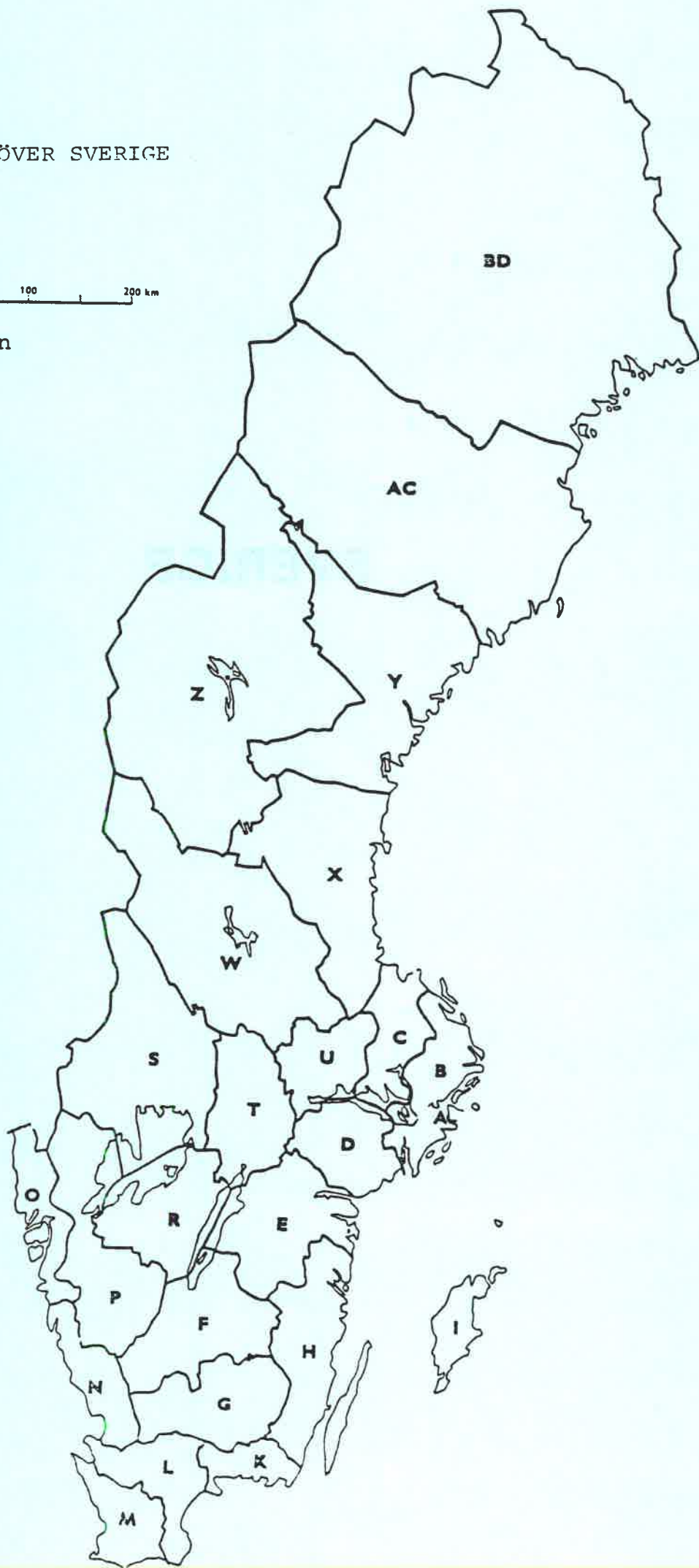
	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	% utvikling	
										'77	'85
<u>Kapasitet</u>											
Antall bedr.	430	433	434	439	446	452	461	795	491		
Antall seng.	41.490	42.429	44.065	45.441	48.835	50.995	52.539	77.021	76.076		
Antall rom								38.920	38.811		
<u>Etterspørsel</u>											
Antall overn. (x 1000)	6.762	6.753	6.974	7.326	7.441	7.159	7.346	10.934	11.905		
<u>Kapasitets- utnyttelse %</u>											
Sengebelegg	49.8	47.6	47.5	47.7	45.5	41.8	41.6	39.5	44.2		
Rombelegg	59.1	57.0	56.6	57.2	56.3	53.0	52.2	50.6	56.2		

I utviklingen for hotellbedriftene, ser vi at antall bedrifter har steget frem til 1983. I 1985 hadde vi en nedgang på 16 bedrifter. Sammenligner vi utviklingen i kapasitetsutnyttelsen, ser vi at denne har gått ned frem til 1984. I 1985 hvor vi har nedgang i antall bedrifter, får vi igjen opp kapasitetsutnyttelsen for både rom og senger. (tabell 6 inkluderer Norge).

LÄNSKARTA ÖVER SVERIGE

	län
A+B	Stockholm
C	Uppsala
D	Södermanlands
E	Östergötlands
F	Jönköpings
	Kronobergs
H	Kalmar
I	Gotlands
K	Blekinge
L	Kristianstads
M	Malmöhus
N	Hallands
O	Göteborg och Bohus
P	Älvsborgs
R	Skaraborgs
S	Värmlands
T	Örebro
U	Västmanlands
W	Kopparbergs
X	Gävleborgs
Y	Västernorrlands
Z	Jämtlands
AC	Västerbottens
BD	Norrbottnens

KAPACITETSUTNYTTJANDET VID TURISTANLÄGGNINGAR I SVERIGE
ÅR 1985

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		SIDA
S 1	TILLGÄNGLIG STATISTIK SOM BELYSER TURIST- ANLÄGGNINGARNAS KAPACITET OCH UTNYTTJANDE	1
S 2	ÖVERSIKT AV DEN TOTALA KAPACITETEN VID BOENDEANLÄGGNINGAR	3
S 3	HOTELL	4
S 3.1	Hotellkapacitetens och kapacitetsut- nyttjandets utveckling 1978 till 1985	4
S 3.2	Kapacitet- och kapacitetsutnyttjande vid hotellen fördelat efter region	5
S 3.3	Kapacitet och kapacitetsutnyttjande fördelat över året	6
S 3.4	Hotellkapacitet och kapacitetsutnytt- jande efter anläggningsstorlek	9
S 3.5	Var och när finns ledig kapacitet	10
S 3.6	Vem utnyttjar hotellkapaciteten	12
S 4	CAMPING	15
S 4.1	Campingkapacitetens utveckling och kapacitetsutnyttjandet 1978-1985	15
S 4.2	Vem utnyttjar campingkapaciteten	16
S 5	ÖVRIGA INKVARTERINGSANLÄGGNINGAR	18
S 6	ÖVRIGA FAKTORER AV BETYDELSE FÖR KAPACITETSUTNYTTJANDET	19
S 7	KONKLUSIONER OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA KAPACITETSUTNYTTJANDET	22
S 7.1	Konklusioner	22
S 7.2	Åtgärder	23

APPENDIX

S 1 TILLGÄNGLIG STATISTIK SOM BELYSER TURIST- ANLÄGGNINGARS KAPACITET OCH UTNYTTJANDE

Den svenska inkvarteringsstatistiken baseras på uppgifter om kapacitet och kapacitetsutnyttjande vid landets kommersiella boendeanläggningar. I materialet ingår uppgifter som rör hotell, stugbyar, vandrarhem och campingplatser. Uppgifter samlas också in för privata fritidshus, lägenheter och rum, som förmedlas kommersiellt.

Av samtliga övernattningar som sker i Sverige utanför nemmet registrerades ca 15% i inkvarteringsstatistiken. I denna ingår all känd kommersiell förmedling, såväl fritidsresande som affärsresande. Resterande 85%, som mest består av fritidsresande, utgörs av övernattningar i eget fritidshus, hos släkt och vänner, i båt osv.

Statistikinsamlingen sker på olika håll och efter något skilda principer beroende på typ av anläggning.

Sveriges Turistråd har gett Statistiska Centralbyrån (SCB) i uppdrag att svara för insamling av det material som gäller hotell, stugbyar och vandrarhem. I stort sett samtliga anläggningar som faller under förordningen om hotell- och pensionatsrörelse har lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter till SCB. Tillsammans rör det sig om drygt 2 000 hotell, stugbyar och vandrarhem över hela landet.

SCBs insamling av material för hotell, stugbyar och vandrarhem påbörjades i januari 1976. Till följd av en omläggning av statistiken under 1977 har vi emellertid inte tillgång till fullt jämförbart material förrän från år 1978 och framåt.

Anläggningarna rapporterar varje månad in uppgifter till SCB om tillgänglig kapacitet uttryckt i rum och bäddar samt om utnyttjandet av dessa per dygn under månaden. De belagda bäddarna eller gästnätterna fördelas också efter gästernas nationalitet. 13 enskilda nationaliteter inklusive Sverige ingår i materialet. Dessutom registreras antalet nyinskrivna svenska och utländska gäster varje dag under månaden.

På de anläggningar som inte svarar på SCBs enkät tillämpas ett uppräkningsförfarande. För att få en skattad gästvolym på de anläggningar som ej svarat, kombineras kapaciteten på dessa med kapacitetsutnyttjande på storiemässigt, geografiskt och branschmässigt jämförbara anläggningar.

Resultatet från inkvarteringen på hotell, stugbyar och vandrarhem sammanställs varje månad av SCB på läns- och riksnivå. Uppgifter för andra regionala eller på annat sätt utvalda grupper av anläggningar tillhandahålls av Turistrådet på konsultbasis.

I Sverige finns nära 700 campingplatser. Sedan mitten på 1960-talet har Sveriges Campingvärdars Riksförbund (SCR) varje år efter sommarsäsongens slut samlat in och bearbetat uppgifter från dessa.

SCR gör också sammanställningar som visar antalet gästnätter under ett år fördelat efter län och efter gästernas nationalitet. Någon fördelning på kortare tidsperioder är inte möjlig att göra i dag.

En tredje del av inkvarteringsstatistiken består av material kring kommersiellt förmedlade stugor, lägenheter och privatrum. Materialet samlas in av Turistrådet via enkäter ställda till turistbyråer och övriga förmedlingsorgan. Under senare år har svarsfrekvensen för denna del av statistiken varierat så kraftigt att resultatet inte redovisats tillsammans med de övriga.

Inkvarteringsstatistiken är sekretessbelagd, vilket innebär att de siffror som redovisas inte får röja någon enskild anläggning. Ett tillräckligt krav för att uppfylla denna bestämmelse brukar vara att varje grupp som redovisas skall bestå av anläggningar med minst tre skilda ägare.

S 2 ÖVERSIKT AV DEN TOTALA KAPACITETEN VID BOENDEANLÄGGNINGAR

Tabell S:1 Total kapacitet samt antal gästnätter efter boende
form 1985

Boendeformer (kommersiella)	Total bädd- kapacitet Dec 1985	%	Antal gäst- nätter 1985	%
Stadshotell	71 500	14	9 778 000	30
Motorhotell	18 800	4	2 328 000	7
Turisthotell	40 100	8	3 426 000	11
Stugbyar	38 600	7	3 145 000	10
Vandrarhem	13 400	3	912 000	3
Camping	320 000	64	12 584 000	39
TOTALT	502 400	100	32 174 000	100

Om alla kommersiella anläggningar i Sverige samtidigt erbjöd maximal bäddkapacitet, skulle drygt 500 000 bäddar stå till förfogande för uthyrning varje natt.

I verkligheten är det nu inte så att all kapacitet är tillgänglig varje dygn under ett år. Anläggningar varierar sitt öppethållande beroende på en rad faktorer.

Campingplatser, stugbyar och vandrarhem är boendeformer som utnyttjas av turister och de är huvudsakligen tillgängliga och efterfrågade under sommaren. Hotellen, som i allmänhet har en mera sammansatt kundkrets, har därmed också en annan efterfrågestruktur. Detta medför att säsongvariationer i både tillgänglig kapacitet och kapacitetsutnyttjande har en annan profil på hotellen än på övriga boendeformer.

Utbudet av rum och bäddar toppas under sommarmånaderna. Störst är det på campingplatserna, där den skattade bäddvolymen är minst lika stor som på övriga boendeformer tillsammans.

Inom hotellsektorn svarar stadshotellen för den största bäddvolymen och har fler bäddar än motorhotell och turisthotell tillsammans. Av hela bäddkapaciteten under sommarmånaderna utgörs ca 25% av hotellbäddar.

S 3 HOTELL

S 3.1 Hotellkapacitet och kapacitets-
utnyttjande 1978, 1981 och 1985

Tabell S:2 Nyckeltal för hotellen 1978, 1981 och 1985

	1978	1981	1985	Föränd- ring 78/85
Antal anläggningar	1 633	1 595	1 738	+ 6%
Antal bäddar	94 900	116 600	130 400	+37%
Antal gästnätter	12 712 200	13 146 300	15 532 700	+22%
Kapacitets- utnyttjande	Bäddar 38% Rum 51%	38% 50%	34% 47%	

I den svenska inkvarteringsstatistiken ingår i dag omkring 1 700 hotellanläggningar indelade i två* kategorier. Den största består av stadshotell/motorhotell som tillsammans omfattar över 1 000 anläggningar. Antalet turisthotell är ca 650.

Sedan år 1978 har antalet hotellanläggningar ökat med drygt 100. Bäddkapaciteten har samtidigt ökat från 95 000 till 130 000.

Kapacitetsutnyttjandet anges vanligen som relationen mellan antingen antalet belagda och disponibla rum eller belagda och disponibla bäddar. Under år 1985 var kapacitetsutnyttjandet för hotellen i genomsnitt 47% för rum och 34% för bäddar. Högsta rumsutnyttjandet, 50%, hade motorhotellen. Kapacitetsutnyttjandet har sjunkit för samtliga hotelltyper sedan 1978.

*) Från juli 1986 har stadshotell och motorhotell slagits samman.

Resultaten i inkvarteringsstatistiken under senare år pekar på ett ökat intresse från turistresenärernas sida på enklare och prisvänligare boendeformer. Volymtillväxten i antalet gästnätter har varit störst på de alternativ där man har möjligheter till självhushåll, t ex campingplatser och stugbyar.

S 3.2 Kapacitet- och kapacitetsutnyttjande
vid hotellen fördelad efter region 1985.

Tabell S:3 Hotellkapacitet och -beläggning efter län 1985

Län	Hotellbäddar Dec. 1985		Gästnätter 1985		Kapacitetsut- nyttjande % 1985	
	Antal	%	Antal	%	Rum	Bäddar
Stockholm	20 600	15,8	3 392 200	21,8	61	46
Uppsala	2 350	1,8	288 800	1,9	43	31
Södermanl.	3 050	2,3	306 100	2,0	37	27
Östergötl.	5 200	4,0	641 400	4,1	41	30
Jönköping	4 550	3,5	518 700	3,3	44	31
Kronoberg	2 550	2,0	234 200	1,5	40	28
Kalmar	4 000	3,1	410 700	2,6	43	31
Gotland	2 550	2,0	190 400	1,2	35	26
Blekinge	1 950	1,5	238 500	1,5	46	32
Kristianst.	3 450	2,6	343 200	2,2	36	29
Malmöhus	9 000	6,9	1 170 900	7,5	51	38
Halland	3 000	2,3	319 000	2,1	45	33
Bohuslän	11 900	9,1	1 785 900	11,5	52	39
Alvsborg	3 750	2,9	382 100	2,5	41	30
Skaraborg	3 150	2,4	374 700	2,4	41	32
Värmland	4 750	3,6	536 700	3,5	42	30
Örebro	4 100	3,1	354 400	2,3	40	27
Västmanl.	2 400	1,8	240 400	1,5	39	25
Kopparberg	10 100	7,7	876 700	5,6	38	28
Gävleborg	4 850	3,7	436 600	2,8	36	24
Västernorr.	4 450	3,4	490 600	3,2	46	31
Jämtland	8 800	6,7	923 400	5,9	46	38
Västerbott.	4 500	3,4	491 500	3,2	44	31
Norrbott.	5 350	4,1	586 500	3,8	48	35
Hela riket	130 400	100	15 532 700	100	47	34

Tabell S.3 visar kapacitet och kapacitetsutnyttjande efter län vid hotellanläggningar i Sverige. Den totala kapaciteten uppgår till 130.000 bäddar. Det största utbudet finns i storstadsområdena. Stockholms, Göteborgs- och Bohus samt Malmöhus län svarar tillsammans för nästan en tredjedel av samtliga hotellbäddar i landet. Övriga län med relativt stora andelar är Kopparbergs och Jämtlands län.

Län med stor kapacitet tar också emot flest övernattningar under ett år. Stockholms och Göteborgs- och Bohus län har tom större andelar av gästnätterna än av bäddkapaciteten. Tillsammans med Malmöhus län rymmer mer än 40% av hela antalet övernattningar under ett år.

I genomsnitt under ett år utnyttjas den tillgängliga rumskapaciteten till 47% och bäddkapaciteten till 34%. De regionala variationerna i dessa båda mått är emellertid betydande. 20 av landets 24 län har ett rumsutnyttjande som ligger under genomsnittsnivån i landet under ett år. Endast de tre storstadslänen plus Norrbottens län har värden över denna nivå.

S 3.3 Kapacitet och kapacitetsutnyttjande fördelat över året

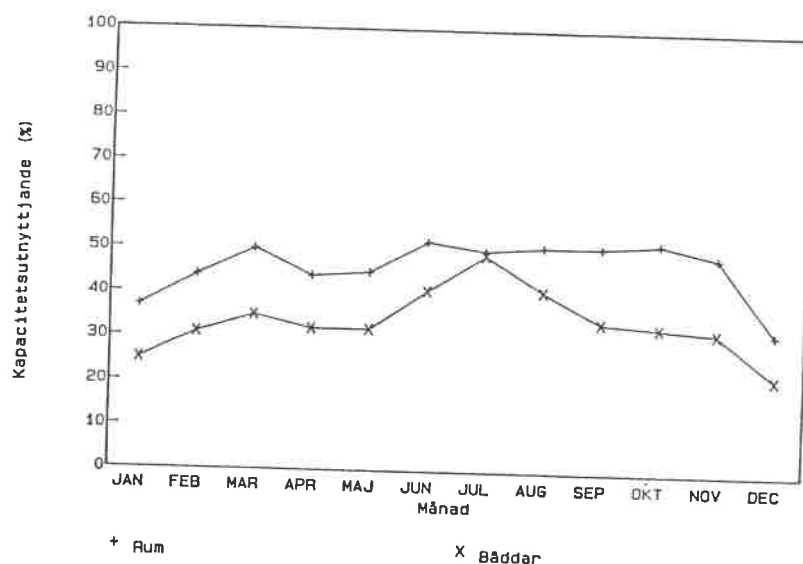
Bäddbeläggningen på hotellen, dvs förhållandet mellan antalet belagda och disponibla bäddar, är högst under turismens högsäsong. För riket som helhet betyder detta att kapacitetsutnyttjandet är störst under sommarmånaderna med ett toppvärde i juli. År 1985 nådde detta värde 49%.

Rumsbeläggningen är hög dels under de mest intensiva tjänstereseprioderna, dels under de mest intensiva turistsäsongerna. Under 1985 var utnyttjandet av hotellrum högst i juli och oktober med 52%.

Generellt sett ligger nivån på rumsbeläggningen 10-15 procentenheter högre än bäddbeläggningen beroende på att ofta endast en bädd blir såld i dubbelrummen.

Förhållandet mellan bädd- och rumsbeläggningens fördelningen över året framgår av diagram S.1.

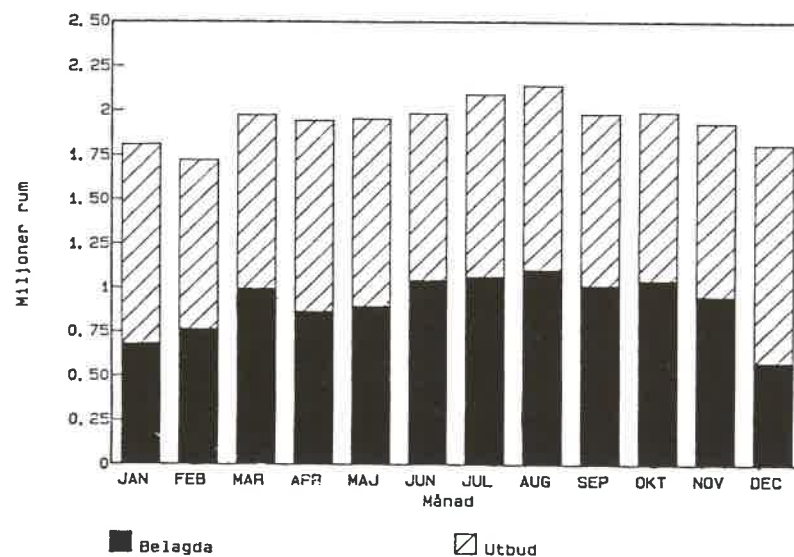
Diagram S.1 Kapacitetsutnyttjandet fördelat över året 1985

Mer än 23 miljoner hotellrum är disponibla för uthyrning under ett år. Som framgår av diagram S.2 och tabell S.4 är tillgängligheten på rum ojämnt fördelad på årets månader. Vinterperioden november-februari har det lägsta kapacitetsutbudet medan sommarmånaderna och då i synnerhet augusti har det högsta.

Månadsvariationerna i kapacitetsutnyttjandet av hotellrummen ligger mellan 32% i december och 52% i juni och oktober.

Diagram S.2 Kapacitetsutbud och belagda rum på hotell fördelat på månader 1985

Tabell S:4 Hotellkapacitet och kapacitetsutnyttjande 1985

Mån	Antal disponibla hotellrum	Antal belagda hotellrum	Rumsbelägg. %	Antal obelagda rum/mån	Antal obelagda rum/dygn
Jan	1 815 800	683 200	37	1 132 600	36 500
Feb	1 717 500	760 000	44	957 500	34 200
Mar	1 969 700	994 800	50	974 900	31 400
Apr	1 933 800	857 200	44	1 076 700	35 900
Maj	1 953 000	889 600	45	1 063 400	34 300
Jun	1 977 500	1 041 600	52	935 900	31 200
Jul	2 083 300	1 056 300	50	1 027 000	33 100
Aug	2 145 200	1 103 200	51	1 042 000	33 600
Sep	1 983 400	1 013 300	51	970 100	32 300
Okt	1 999 500	1 044 900	52	945 600	30 500
Nov	1 933 300	950 400	49	982 900	32 800
Dec	1 815 300	583 600	32	1 231 700	39 700
Tot	23 318 200	10 978 000	47	12 340 200	405 500

S 3.4 Hotellkapacitet och kapacitetsutnyttjande efter anläggningsstorlek

Tabell S:5 Kapacitetsfördelning och kapacitetsutnyttjande efter anläggningsstorlek år 1985

Hotell- storlek (bäddar)	Andel av hotellen %	Andel av sängkapa- citeten %	Kapacitets- utnyttjande (bäddar) genomsnitt under året %
5 - 19	16,5	2,7	23.9
20 - 49	33,5	12,6	26.6
50 - 99	25,0	19,7	25.6
100 - 199	14,8	22,6	34.3
200 -	10,2	42,4	39.4
Antal hotell resp. bäddar 1985	1 738	130 400	34.0

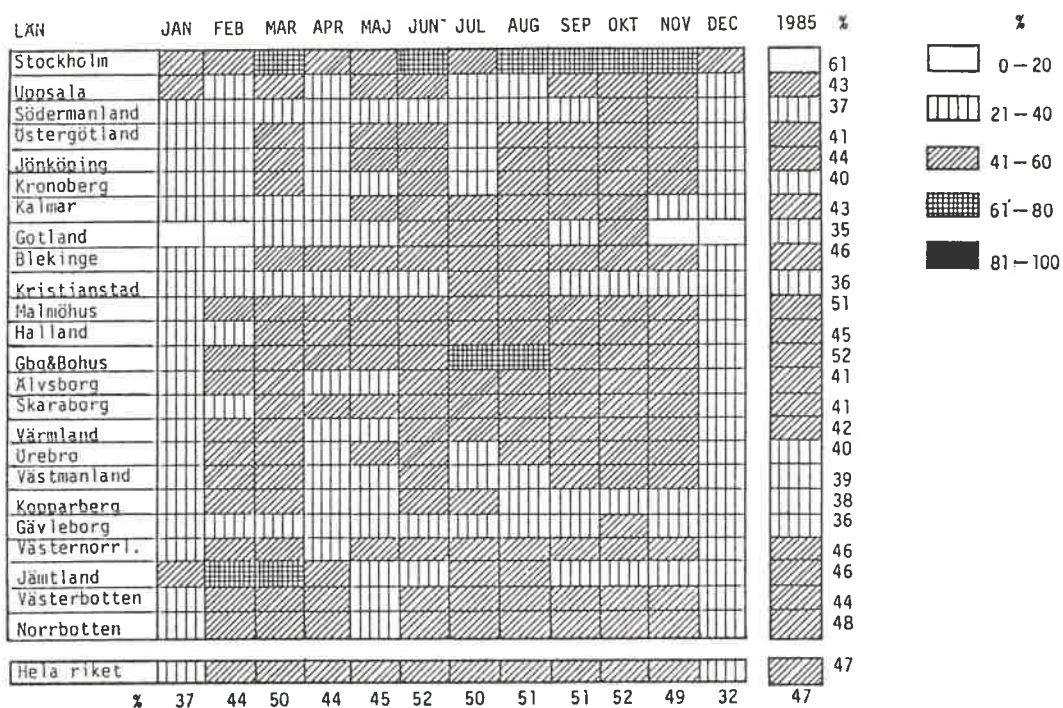
25% av de svenska hotellen har mer än 100 bäddar och 16% har färre än 20 bäddar. Detta framgår av tabell S.5.

Sedan år 1978 har utvecklingen inom hotellbranschen gått mot anläggningar med större bädd- och rumskapacitet. Som jämförelse kan nämnas att andelen anläggningar med mindre än 20 bäddar var 26% år 1978 medan andelen med mer än 100 bäddar var 18%.

Kapacitetsutnyttjandet vid hotellen är större ju större anläggningen är. Bäddutnyttjandet såväl som rumsutnyttjandet är dubbelt så stort vid de största anläggningarna som vid de minsta. I detta avseende är förhållandet detsamma idag som för 8 år sedan.

S 3.5 Var och när finns ledig kapacitet?

Diagram S.3 Kapacitetsutnyttjandet av rum fördelat på län 1985

Rumsbeläggningen vid de svenska hotellen var i genomsnitt 47% under 1985. Under stora delar av året och i flertalet län varierar kapacitetsutnyttjandet med upp till 10 procentenheter kring denna nivå. Det finns emellertid undantag beroende såväl på årstid som på geografiskt område. Detta framgår av diagram S.3.

Hotell i storstadsområdena har det högsta kapacitetsutnyttjandet. I Stockholms län nåddes 1985 ett maximum under september månad, då 74% av hotellrummen var uthyrda. Stockholms län var också det län som hade det högsta genomsnittliga kapacitetsutnyttjandet under året. Beläggningen har sjunkit kraftigt jämfört med 1981, då den maximala beläggningen var 82% i september.

Även Göteborgs- och Bohuslän har en högre beläggningsgrad än övriga län. Beläggningen är ganska jämn och endast under juli och augusti når den över 60%.

Den lediga kapaciteten är huvudsakligen koncentrerad till vintermånaderna december och januari. Under 1985 var nivån på kapacitetsutnyttjandet under dessa månader lägre än 40% i nästan samtliga län.

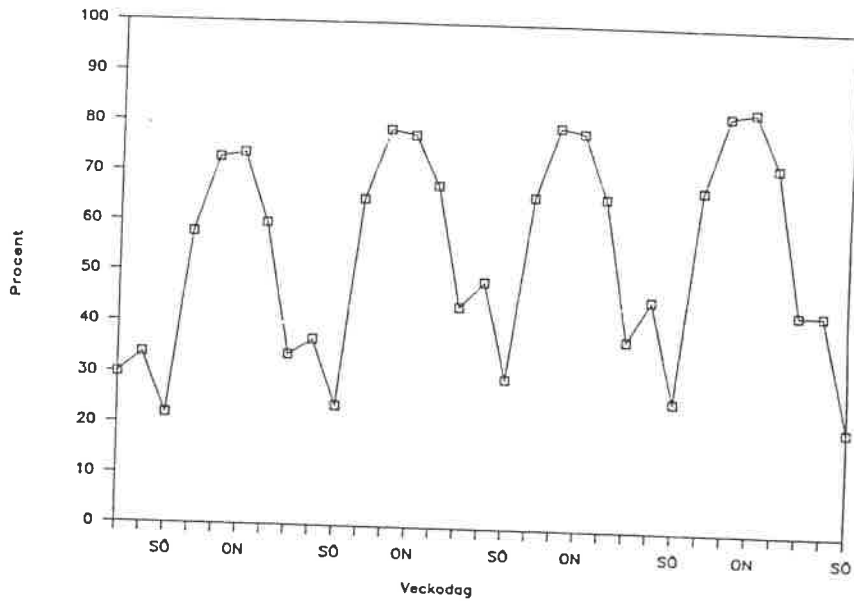

Diagram S.4 Rumsbeläggning
på stadshotell
Mars 1985

Diagram S.5 Rumsbeläggning
på stadshotell
Juli 1985

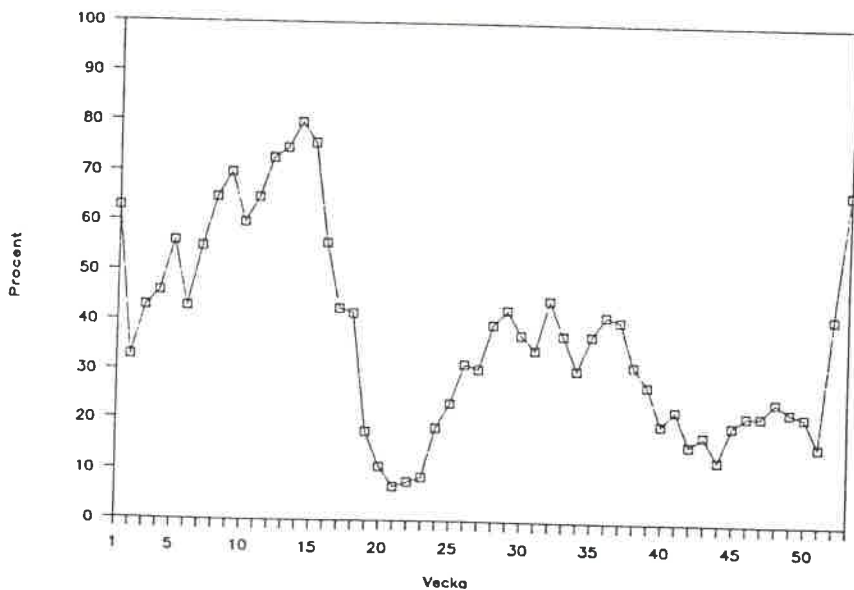
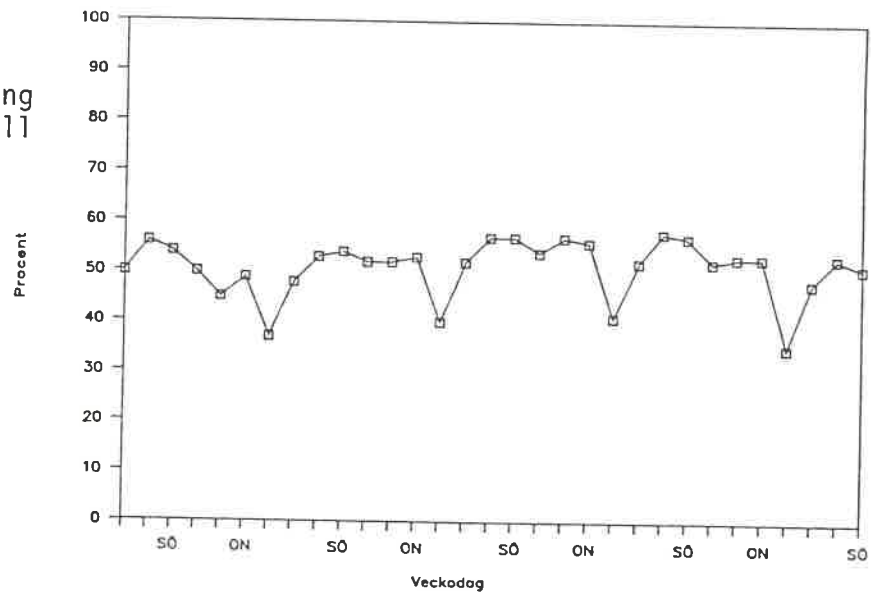

Diagram S.6 Rumdbeläggning
på turisthotell
i Jämtlands län
1985

Kapacitetsutnyttjandet har olika profiler i landets södra och norra delar.

I de norra delarna av landet finns en efterfrågetopp på boendemöjligheter i februari-april och en under sommarperioden. Detta återspeglas i rumsutnyttjandet. Maj är på många håll lågutnyttjad, liksom perioden december-januari.

I de södra delarna av landet är kapacitetsutnyttjandet lågt under nästan hela vinterperioden från december till april. Även i juli månad finns en stor andel lediga rum på hotellen, såväl i norra som södra delarna av landet.

Stadshotell och motorhotell har en utnyttjandetstruktur, som jämfört med turisthotellens, är ganska jämnt fördelad över årets månader. Den genomsnittliga beläggningsnivån under året är också högre på stads- och motorhotell. Under 1985 var rumsutnyttjandet på stadshotell 49 % mot 37% på turisthotellen.

Under vår och höstmånaderna består gästerna vid stads- och motorhotell till största delen av personer på tjänsteresa. Det innebär att beläggningen vid hotellen koncentreras till endast några få veckodagar. Detta framgår av diagram S.4, där dygnsbeläggningen vid stadshotell under mars 1985 redovisas.

Under turistsäsongen är dygnsvariationerna i rumsutnyttjandet inte lika markerade. (Se diagram S.5). För stadshotellens del är rumsutnyttjandet i genomsnitt lägre i juli än i mars.

Beläggningen vid hotellen är också beroende av i vilken del av landet anläggningen ligger. I landets norra delar har man två turistsäsonger, en under vårvintern och en under sommaren medan södra delarna av landet endast har en sommarsäsong. I diagram S.6 visas veckobeläggningen på rum vid turisthotellen i Jämtlands län.

På många håll i norra delarna av landet har vintersäsongen större betydelse för anläggningarna än sommarsäsongen. Detta återspeglas också i diagrammet, där kapacitetsutnyttjandet för Jämtlands del ligger på en betydligt högre nivå under vårveckorna än under sommaren.

S 3.6 Vem utnyttjar hotellkapaciteten?

I diagram S.7 redovisas antalet disponibla och antalet belagda hotellbäddar månadsvis under 1985.

77% av de 15,5 miljonerna övernattningar på hotellen i Sverige under 1985 gjordes av svenskar. Ytterligare ca 9% svarade övriga nordbor för och för resterande 14% besökare från övriga världen.

Marknadsområdena Norden och övriga världen har varierande betydelse under olika delar av året. Under turistperioden juni-aug 1985 var frekvensen utländska gästnätter som störst, och utgjorde då ungefär 30% av samtliga.

Hotellbesök av gäster från våra nordiska grannländer är starkt koncentrerade till juli månad. 26% av samtliga 1,3 miljoner nordiska hotellövernattningar ägde rum under juli. De motsvarade då 50% av hela antalet utländska gästnätter under månaden.

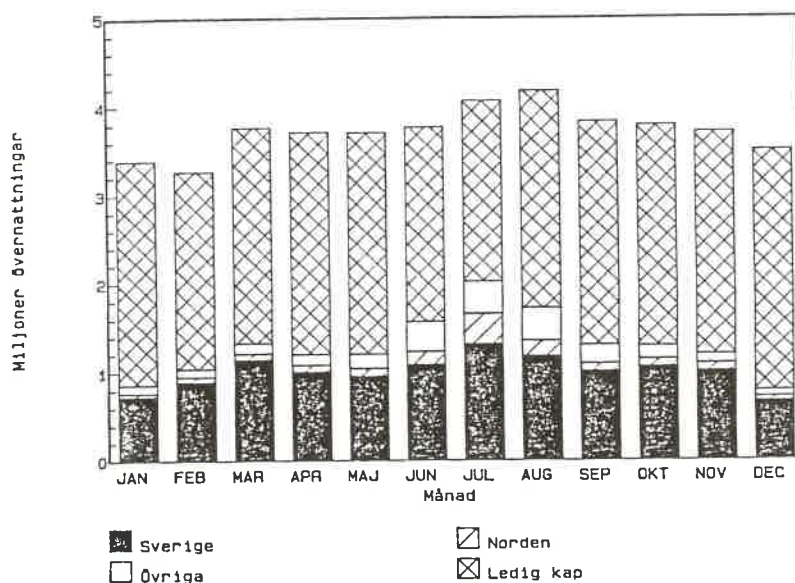
Stockholms län hade under 1985 den högsta andelen utländska besökare, ca 40%. Även i Göteborgs- och Bohuslän var andelen förhållandesvis stor, 34%. I Gävleborgs län registrerades under 1985 den minsta andelen utländska övernattningar, knappt 8%.

I framför allt södra delarna av Sverige spelar övernattningarna från övriga delar av världen större roll än den nordiska, medan förhållandet är det omvända eller mera jämnt längre norrut i landet.

Norge svarar för det största antalet utländska övernattningar på de svenska hotellen. Under 1985 uppgick antalet till 725 000. Finland och Danmark noterade under samma år 408 000 resp 212 000 gästnätter.

Av de utomnordiska marknaderna var USA den största med 483 000 hotellövernattningar under 1985. Därefter följde Västtyskland med 421 000 och Storbritannien med 259 000 övernattningar.

Diagram S.7 Hotellkapaciteten under årets månader samt beläggningen efter nationalitet

Tabell S:6 Hotellövernattningar efter marknadsområde och län 1985

	Fördelning i %				Absoluta tal
	Svenska	Nordiska	Övriga	Tot	Totalt
Stockholm	61.0	9.8	29.2	100	3 392 200
Uppsala	86.6	4.1	9.3	100	288 800
Södermanl.	87.5	4.5	8.0	100	306 100
Östergötl.	84.6	5.6	9.8	100	641 400
Jönköping	84.7	4.9	10.4	100	518 700
Kronoberg	82.2	3.4	14.4	100	234 200
Kalmar	82.6	3.5	13.9	100	410 700
Gotland	91.8	3.3	4.9	100	190 400
Blekinge	84.4	2.0	13.6	100	238 500
Kristianst.	79.9	3.8	16.3	100	343 200
Malmöhus	82.0	3.4	14.6	100	1 170 900
Halland	85.8	6.3	7.9	100	319 000
Bohuslän	65.9	17.5	16.6	100	1 785 900
Älvsborg	73.5	16.1	10.4	100	382 100
Skaraborg	88.8	4.2	7.0	100	374 700
Värmland	80.6	10.6	8.8	100	536 700
Örebro	88.7	4.1	7.2	100	354 400
Västmanl.	79.8	6.2	14.0	100	240 400
Kopparberg	88.6	4.1	7.3	100	876 700
Gävleborg	92.4	3.2	4.4	100	436 600
Västernorr.	82.6	11.6	5.2	100	490 600
Jämtland	91.6	6.7	1.7	100	923 400
Västerbott.	73.6	22.6	3.8	100	491 500
Norrbot.	81.7	10.3	8.0	100	586 500
Hela riket	77.2	8.7	14.1	100	15 532 700

S 4 Camping

S 4.1 Campingkapacitetens utveckling och kapacitetsutnyttjandet 1976/77 - 1981

Personkapaciteten på landets ca 700 campingsplatser uppgår till omkring 235 000 platser. Drygt 100 campingplatser har utrustning för vintercamping.

Det sker en ständig förbättring och utbyggnad av campingplatsernas service och standard. Ett exempel på detta är att eluttag installeras på allt fler platser, vilket gör möjligheterna till vintercamping större. Utbyggnaden av antalet campingstugor fortsätter. Detta är ett boendeanternativ som både standard- och framför allt prismässigt är en allt mer efterfrågad produkt. Campingbranschen satsar vidare resurser på att erbjuda campinggästerna möjligheter till sysselsättning och aktiviteter i anslutning till campingplatsen.

De satsningar som gjorts inom branschen har gett positiva resultat och camping är en mer och mer efterfrågad boendeform. Camping är också den boendeform i den svenska inkvarteringsstatistiken som haft den mest gynnsamma volymtillväxten i antalet gäsnätter. Sedan 1978 har dessa ökat från 8,3 miljoner till 12,6 miljoner år 1985, vilket motsvarar en årlig tillväxttakt om ca 6%.

På vissa orter i landet finns campingplatser som är specialutrustade för husvagnscamping under vintertid. I allmänhet begränsar dock klimatet i vårt land möjligheterna att utnyttja campingplatserna mer än under högst tre till fyra sommarmånader. Under dessa är camping emellertid den av alla boendeformer i inkvarteringsstatistiken, som kan ta emot flest gäster per dygn.

S 4.2 Vem utnyttjar campingkapaciteten?

Tabell S:7 Campingövernattningar efter marknadsområde och län 1985

Län	Fördelning i %				Absoluta tal
	Svenska	Nordiska	Övriga	Tot	Tot
Stockholm	66	8	26	100	392 200
Uppsala	86	7	7	100	256 000
Södermanl.	89	4	7	100	366 800
Östergötl.	87	6	7	100	525 500
Jönköping	74	9	17	100	328 300
Kronoberg	63	7	30	100	204 300
Kalmar	88	4	8	100	1 310 400
Gotland	91	5	4	100	313 300
Blekinge	90	3	7	100	330 800
Kristianst.	85	5	10	100	365 100
Malmöhus	91	3	6	100	978 700
Halland	87	9	4	100	768 600
Bohuslän	73	18	9	100	1 535 300
Älvsborg	56	25	19	100	478 800
Skaraborg	79	10	11	100	345 800
Värmland	48	29	23	100	565 700
Örebro	66	19	15	100	284 000
Västmanl.	87	7	6	100	255 400
Kopparberg	72	15	13	100	910 200
Gävleborg	77	16	7	100	304 800
Västernorr.	69	25	6	100	263 500
Jämtland	53	35	12	100	333 300
Västerbott.	48	45	7	100	560 000
Norrbot.	56	37	7	100	606 700
Hela riket	75	15	10	100	12 583 500

Sveriges Campingvärdars Riksförbund, SCR, samlar in och bearbetar campingstatistiken varje år efter sommarsäsongens slut. Materialet visar resultatet för ett helt år. Nedbrytningar av statistiken görs efter län och efter gästernas nationalitet, och på dessa uppgifter baseras redovisningen i tabell S.8.

Under 1985 registrerades 12,6 miljoner övernattningar på de svenska campingplatserna. Det motsvarar 39% av samtliga övernattningar på kommersiella bondeformer under året.

Kalmar län tillsammans med Göteborgs- och Bohus län svarar för 23% av samtliga övernattningar.

De svenska övernattningarna dominerar i samtliga län och

Under 1985 registrerades 12,6 miljoner övernattningar på de svenska campingplatserna. Det motsvarar 39% av samtliga övernattningar på kommersiella bondeformer under året.

Kalmar län tillsammans med Göteborgs-och Bohus län svarar för 23% av samtliga övernattningar.

De svenska övernattningarna dominerar i samtliga län och andelen varierar från 48% i Värmlands län och i Västerbotten till 91% på Gotland och i Malmöhus län. I genomsnitt i landet utgör de 75%, dvs något mindre än motsvarande andel för hotellen.

De nordiska campingövernattningarna har störst relativ betydelse i landets västra och norra delar. I exempelvis Värmland utgör de 29% och i Västerbotten 45% av samtliga övernattningar. Gästnätter från övriga marknader svarar i många fall för stora andelar av övernattningar i länen i södra Sverige. T ex Kronobergs län där 30% av övernattningarna kommer från länder utanför Norden.

De största utlandsmarknaderna för camping är Norge, Västtyskland och Holland. De 1,5 miljonerna norska övernattningarna är i huvudsak koncentrerade till gränslänen mot Sverige, dvs till västra och norra delarna av landet, de västtyska och holländska liksom de danska till landets södra och västra delar.

S 5 ÖVRIGA INKVARTERINGSANLÄGGNINGAR

De boendeformer som berörts hittills är hotell och campingplatser. I den svenska inkvarteringsstatistiken ingår dessutom stugbyar, vandrarhem och kommersiellt förmedlade stugor, lägenheter och privatrum.

I Sverige fanns under 1985 325 stugbyar. Tillsammans rymmer de 9 900 stugor med 39 000 bäddar. Det stora flertalet stugbyar ligger i norra Sverige.

Gästerna i stugbyarna är till övervägande del semesterresenärer varför utnyttjandet av byarna är ojämnt fördelat över året. Totalt under 1985 uppgick antalet gästnätter till 3,1 miljoner.

Under juli månad var antalet disponibla stugor som störst, och samtidigt var 73% av dem uthyrda. Även under övriga sommarperioden liksom under månader med sportlov och påskhelg under vintern och våren var utnyttjandegraden hög, 50-55%. Under mellanliggande perioder var däremot den disponibla kapaciteten starkt reducerad och utnyttjandet låg på en nivå på ibland under 20%.

I Sverige finns 270 vandrarhem. Öppethållandet vid dessa liksom utnyttjandet är starkt koncentrerat till sommarperioden. Totalt under 19851 hade vandrarhemmen 900 000 gästnätter. Kapacitetsutnyttjandet låg under sommarmånader på mellan 40 och 70%, medan det under övriga delar av året var betydligt lägre, mellan 10-30%.

S 6 ÖVRIGA FAKTORER AV BETYDELSE FÖR KAPACITETSUTNYTTJANDET

Hur många anläggningar som finns inom ett område och av vilken typ de är bestäms av efterfrågan på övernattningsmöjligheter. Hur efterfrågan ser ut, beror i sin tur på strukturen i området. Det är nämligen sällan som en boendeanläggning i sig skapar en efterfrågan på boende. Detta beror i stället på aktiviteter som erbjuds utanför anläggningen och kan vara t ex rekreativmöjligheter eller affärskontakter.

De anläggningsformer som ingår i inkvarteringsstatistiken utnyttjas företrädesvis av två grupper människor: de som reser i tjänsteärende och de som reser privat, t ex på semesterresa.

Stugbyar, vandrarhem, campingplatser och fritidshus är anläggningsformer som huvudsakligen utnyttjas i rekreationssyfte. Människor vistas där under semestertid, under längre helger, sportlov mm. Hotellen har en kundkategori som till största delen består av människor på tjänsteresa. I synnerhet stadshotell och motorhotell har därför hög beläggning under några få av veckans vardagar och låg under helgerna.

Utbud- och efterfrågemönstret ser olika ut i olika delar av landet. Det varierar också för olika anläggningstyper, anläggningsstorlekar och under olika delar av året. Sådana faktorer kan studeras med hjälp av inkvarteringsstatistiken och har belysts i tidigare avsnitt.

Beläggningen på en anläggning styrs i första hand av den attraktionskraft som det kringliggande området har på skilda kundkategorier. För fritidsresenären spelar aktivitetsutbudet en stor roll, antingen människor söker någon speciell aktivitet eller vill ha möjlighet att välja bland flera. En annan faktor är tillgängligheten, som hänger samman med transportmöjligheter och geografiskt avstånd.

Naturligtvis kan även egenskaper hos den enskilda anläggningen vara avgörande för besöksfrekvensen, inte minst med tanke på den lokala konkurrensen. Prissättning, standard, service är exempel på sådana egenskaper, som väl anpassade kan gynna beläggningen.

Viktigt för såväl områden som enskilda anläggningar är också att företagen drivs affärsmässigt. Här spelar marknadsföring och profilering stor roll. Företag som har ett kunnande om sin marknad och kan nå den med budskap om sina produkter på ett effektivt sätt, har större möjligheter att öka sin beläggning än andra.

Stora säsongsvariationer i utnyttjandet av en anläggning är besvärande ur både planerings- och driftssynpunkt, även om genomsnittsbeläggningen ligger på en ekonomiskt acceptabel nivå. För anläggningarnas del är därför målet att uppnå en så jämn beläggning som möjligt över veckodagar och delar av året.

Även om fritidsresandet fortfarande är koncentrerat till vissa perioder under året, så har vi i dag en betydligt större spridning av semestrar och annan ledighet är för 20-30 år sedan.

Bland de faktorer som påverkat denna utveckling kan nämnas följande:

Den lagstadgade semesterlängden, som under början av 1960-talet förlängdes till 4 veckor och som fr o m 1978 uppgår till 5 veckor. Denna utveckling har gjort juni och augusti till större semestermånader än tidigare. Många väljer också att ta ut en del av sin semester under vinterhalvåret. Vidare är det tillåtet att spara semester en bit in på påföljande år, vilket ger en topp i semesteruttagen just innan sådana semesterdagar fryser inne.

Arbetsveckans längd, som under 1950-talet var 45 timmar fördelad på 6 arbetsdagar. Under 1960-talet infördes 5-dagarsvecka och parallellt sjönk arbetstiden till 40 timmar fr o m 1971.

Sänkt pensionsålder, tillsammans med befolkningsstrukturen i sig vilket gjort att gruppen pensionärer är stor idag. Detta är en grupp i samhället som har större möjligheter än de flesta andra att välja restidpunkt.

Övergången från ett produktionssamhälle till ett tjänste- och servicesamhälle gör det möjligt för människor att mera individuellt planera sin tid. Tex kan man arbeta in sk "klämdagar" och på så sätt få en längre sammanhängande ledigheter i samband med helgerna.

Även skolloven har fått en större spridning över året. Detta gäller i första hand vinterloven och är en effekt av att efterfrågan på boendemöjligheter på vintersportorterna varit större än utbudet.

Vintersportlovet fördelas därför numera vanligtvis på fyra veckor och påsklovet på två.

Diskussioner förekommer nu också om att ändra skoltermi-
nena och införa tre terminer i stället för som idag två.

Fritidsresandet skulle naturligtvis kunna fördelas ännu jämnare över året om människor i ökad utsträckning valde att semestra i Sverige också under andra delar av året än idag. Exempelvis kunde delar av semestern tas ut i kortare perioder.

För anläggningarnas del skulle detta innebära en ytterligare säsongsutjämning och för konsumenten säkerligen en prisvänligare produkt.

För att åstadkomma en ytterligare säsongsutjämning gäller det för turismbranschen att skapa produkter som är attraktiva för olika kundkategorier under olika delar av året.

Det är troligt att de naturupplevelser som idag erbjuds av många måste kompletteras med andra attraktioner som är mer oberoende av årstid och väder.

Viktigt är också att leta upp de grupper av människor som har möjlighet att resa oberoende av t ex skollov eller bunden semesterledighet.

Sammanfattningsvis kan sägas att det är en större produktanpassning som i kombination med de förändringar i arbetstid och ledig tid som pågår, som kommer att kunna leda till en ökad säsongsutjämning.

S 7 KONKLUSIONER OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA KAPACITETSUTNYTTJANDET

S 7.1 Konklusioner

I Sverige finns i dag omkring 3 000 kommersiella boendeanläggningar, dvs hotell, stugbyar, vandrarhem och campingplatser, med tillsammans 500 000 bäddar.

Mer än 300 000 eller drygt 60% är campingbäddar. Hotellen har 25% av kapaciteten, vilket betyder ca 125 000 bäddar och resterande del utgörs av bäddar i stugbyar och på vandrarhem.

Beläggningen på anläggningarna var 32,2 miljoner övernattningar under 1985. Nära hälften av dessa var hotellövernattningar, medan camping svarade för ca 40%.

Ett ständigt ökat resande under hela 1980-talet har inneburit en växande efterfrågan på boende och lett till en kapacitetsutbyggnad av anläggningar för både affärsresenärer och privatresenärer.

De senaste åren har utbyggnadstakten accelererat och varit mycket kraftig på många orter i landet. Då resandet inte ökat i samma omfattning har det hela resulterat i en stadigt sjunkande beläggning.

För hotellen är detta i dag ett kännbart problem. Mellan åren 1978 och 1985 har antalet bäddar ökat med 37% medan antalet övernattningar ökat med 22%. Beläggningen på hotellrummen har genom detta minskat från 51% till 47%.

Av hotellens bäddkapacitet har Stockholms län omkring 16%, Göteborgs&Bohus län 9% och Malmöhus län 7%. Övriga län med mer än 5% av kapaciteten är Kopparbergs län och Jämtlands län. Tillsammans har dessa fem län 47% av bäddkapaciteten på hotellen.

Samma län har också de största andelarna av övernattningarna på hotell. Hotellövernattningarna i hela riket uppgick till 15,5 miljoner 1985 och de fem länens sammanlagda andel av dessa var 53%.

Beläggningen på hotellrummen i landet var 47% i genomsnitt under 1985. Endast 4 län; Stockholms län, Göteborgs&Bohus län, Malmöhus län och Norrbottens län, hade högre värden än detta.

Beläggningen på boendeanläggningar varierar inte bara mellan regioner utan också säsongsvist under månader, veckor och veckodagar. Beläggningen på en anläggning är också beroende av sammansättningen på kunderna. Konferenser och möten t ex har för det mesta en annan efterfrågestruktur över tiden än privatresandet.

Utländska besökare i Sverige svarade för 7,5 miljoner övernattningar eller 23% under 1985. Andelen har ökat jämfört med 1978, då den var 21%.

Aven för hotellen var andelen utländska övernattningar 23% 1985. Resande från de nordiska grannländerna svarade för 9% medan 14% kom från länder utanför Norden.

Camping har en något större andel utländska övernattningar än hotell. 1985 var 25% av campingövernattningarna utländska; 15% från nordiska länder och 10% från övriga.

S 7.2 Åtgärder

En sammanställning av det slag som gjorts i denna rapport, dvs av material hämtat ur inkvarteringsstatistiken, ger dels en dagsbild, dels en utvecklingsbild av förhållandet mellan kapacitet och beläggning de senaste åren.

Vad vi då ser är att trots ett ökat resande under hela 1980-talet, alltså fler övernattningar, så har den genomsnittliga utnyttjandegraden på anläggningarna i landet sjunkit. Samtidigt har vi nämligen också haft en kapacitetstillväxt, och denna har varit kraftigare än efterfrågetillväxten.

Otvetydigt finns ett starkt samband mellan beläggningsgrad på en anläggning och lönsamhet. En studie enbart baserad på inkvarteringsstatistik, som visar på en trend med sjunkande beläggning, kan då användas för att ge en uppfattning om var och när lönsamhetsproblem finns.

Generella åtgärdsförslag mot sjunkande beläggning och därmed sjunkande lönsamhet kan vara av dels operativ, dels strukturell karaktär.

Exempel på operativa åtgärder är:

- marknadsutveckling
- produktutveckling
- affärsutveckling.

Exempel på strukturella åtgärder är:

- sanering/nedläggning av företag
- upprustning
- komplettering med andra aktiviteter, produkter
- uppköp av företag
- samgående, kedjebildningar.

Konkreta åtgärdsförslag, som syftar till att vända utvecklingen och bidra till ökad lönsamhet, måste baseras på mera djupgående analyser, där även ekonomiska faktorer ingår.

I hela turistsverige finns i dag en stor insikt om behoven av sådana analyser. Undersökningar och sammanställningar av fakta ökar hela tiden på kunskapen om turistnäringens ekonomiska läge och förutsättningar. En process för att komma till rätta med de problem, som tar sig uttryck i en låg utnyttjandegrad av boendeanläggningarna, pågår i dag.

NATIONELLT APPENDIX - SVERIGE

Resandet mellan de nordiska länderna spelar en stor roll för turismen i hela Norden. I Sverige är omkring hälften av samtliga utländska övernattningar under ett år danska, finländska eller norska. Det inter-nordiska resandet har också utvecklats snabbare än resandet från övriga marknadsområden.

I detta appendix ges en översikt av utvecklingen av det nordiska resandet under perioden 1981-1985 samt av resandet från samtliga marknader under perioden 1978-1985.

1. Det inter-nordiska resandet 1981-1985

Tabell 1. Nordiska övernattningar i Sverige 1981-1985
Övernattningar i 1 000-tal

		Danmark	Finland	Norge	Norden totalt	Nordens andel av utl. totalt	Sverige
1981:	H,SB,VH	327	279	542	1 147	34,1%	13 158
	Camping	151	141	794	1 086	47,1%	7 624
	Totalt	478	419	1 336	2 233	39,4%	20 781
1982:	H,SB,VH	313	302	651	1 266	38,1%	12 877
	Camping	132	132	1 116	1 380	56,0%	8 281
	Totalt	445	435	1 767	2 647	45,7%	21 158
1983:	H,SB,VH	326	360	767	1 452	39,4%	13 288
	Camping	152	148	1 539	1 839	56,1%	8 966
	Totalt	477	508	2 306	3 291	47,3%	22 254
1984:	H,SB,VH	349	403	829	1 581	39,1%	14 131
	Camping	163	142	1 647	1 952	59,2%	9 483
	Totalt	513	545	2 476	3 533	48,1%	23 614
1985:	H,SB,VH	406	471	887	1 764	40,8%	15 265
	Camping	201	163	1 506	1 870	59,2%	9 424
	Totalt	607	634	2 393	3 634	48,5%	24 689

H: Hotell
SB: Stugbyar
VH: Vandrarhem

Tabell 2. Utveckling av nordiska övernattningar i Sverige 1981-1985 i procent

		Danmark	Finland	Norge	Norden totalt	Utlandet totalt	Sverige
80/81:	H,SB,VH	- 4,5	9,7	13,0	6,6	5,1	2,2
	Camping	1,9	44,0	11,1	13,0	22,3	5,7
	Totalt	- 2,5	19,3	11,9	9,7	11,5	3,5
81/82:	H,SB,VH	- 4,1	8,5	20,1	10,4	- 0,9	- 2,0
	Camping	-12,1	- 6,0	40,5	27,1	6,9	8,6
	Totalt	- 6,7	3,6	32,2	18,5	2,3	1,8
82/83:	H,SB,VH	4,0	19,0	17,8	14,7	10,7	3,2
	Camping	14,5	11,9	37,9	33,2	33,0	8,3
	Totalt	7,1	16,9	30,5	24,3	20,2	5,2
83/84:	H,SB,VH	7,6	12,5	8,8	9,4	10,2	6,7
	Camping	7,8	- 3,9	7,0	6,2	0,5	5,8
	Totalt	7,6	7,7	7,6	7,6	5,6	6,3
84/85:	H,SB,VH	16,4	16,9	7,1	11,6	7,0	8,0
	Camping	22,7	15,0	- 8,6	- 4,2	- 4,2	- 0,6
	Totalt	18,4	16,4	- 3,3	2,9	2,0	4,6

H: Hotell
SB: Stugbyar
VH: Vandrarhem

Tabell 2 visar att resandet från de nordiska grannländerna till Sverige haft en mycket positiv utveckling under 1980-talets första hälft.

Resandet från Danmark minskade något under 1981 och 1982, men har sedan visat på en stigande ökningstakt under de följande åren.

För den finska marknaden har campingresultaten dämpat utvecklingstakten 1982 och 1984, medan ökningen legat mellan 16% och 20% under övriga år.

Den norska marknaden ökade mycket kraftigt 1981-1983, varefter ökningstakten avtagit något. 1984 resulterade i en ökning på en något lägre nivå, medan campingresultatet för 1985 drog ner totalsiffran till ett minus jämfört med 1984.

Den svenska marknaden har ökat varje år under perioden med mellan 2% och 7%.

Antalet övernattningar i Sverige från övriga nordiska länder har ökat från 2,2 till 3,6 miljoner eller med 63% mellan åren 1981 och 1985. Camping har ökat med 800 000 övernattningar under perioden och hotell, stugbyar och vandrarhem med 600 000. Nordens andel av samtliga utländska övernattningar har därmed ökat från 39,4% år 1981 till 48,5% år 1985.

Det danska resandet till Sverige har ökat från 478 000 till 607 000 övernattningar eller med 27% under perioden. Detta är den lägsta öknigstakten bland de nordiska länderna. 1982 visade en tillbakagång jämfört med 1981, men från 1982 har marknaden ökat kontinuerligt. En tredjedel av övernattningarna är campingövernattningar. Camping har också ökat något snabbare än övriga boendeformer under perioden.

De finska övernattningarna har ökat från 419 000 till 634 000 eller med 51% mellan 1981 och 1985. De danska och finländska marknaderna är alltså jämnstora i dag. Tre fjärdedelar av de finländska övernattningarna tillfaller hotell, stugbyar och vandrarhem. Dessa boendeformer har ökat snabbare än camping under perioden.

Norge är vår största utlandsmarknad i dag med 2,4 miljoner övernattningar 1985. Ökningen har varit kraftig hittills under 1980-talet och uppgår till 1,1 miljoner motsvarande 79% mellan åren 1981 och 1985. Campingövernattningarna, som utgör nära två tredjedelar av samtliga, har ökat med 90% under perioden. Tillväxttakten för övriga boendeformer har varit 64%, vilket likaledes visar på en mycket stark expansion.

Det inhemska resandet i Sverige har ökat från 20,8 till 24,7 miljoner övernattningar mellan 1981 och 1985. Detta är en ökning med 19%. Camping, som utgör nära 40% av dessa övernattningar, har haft en något snabbare tillväxttakt än hotell, stugbyar och vandrarhem.

Sammanfattningsvis kan sägas att under perioden 1981 till 1985 har utlandsmarknaderna totalt sett ökat sin marknadsandel av turismen i Sverige mätt i antal övernattningar från 21% till 23%.

Under samma period har de nordiska marknaderna exklusive den inhemska, expanderat särskilt starkt och ökat sin andel av den utländska turismen i Sverige från 39% till 49%.

2. Den totala efterfrågeutvecklingen 1978-1985

Totalt sett har antalet övernattnings i Sverige ökat med 35% mellan åren 1978 och 1985. Utlandsmarknaderna har ökat snabbare än den inhemska marknaden. Resandet från utlandet till Sverige ökade med 47% under perioden och resandet från de nordiska länderna med 80%.

Det föreligger emellertid en del skillnader mellan olika boendeformer. I tabell 3 visas utvecklingen av antalet övernattnings på hotell, stugbyar och vandrarhem.

Tabell 3. Efterfrågeutvecklingen 1981-1985
Hotell, stugbyar, vandrarhem. (1 000-tal).

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydelse	
									1978	1985
Danmark	356	372	342	327	313	326	349	406	2,3	2,1
Norge	455	496	480	542	651	767	829	887	2,9	4,5
Finland	232	252	254	279	302	360	403	471	1,5	2,4
Tyskland	601	612	601	624	528	529	580	598	3,9	3,1
Storbr	264	277	277	304	304	304	302	311	1,7	1,6
Holland	186	179	159	169	134	176	143	111	1,2	0,6
Frankrike	92	106	97	95	95	82	95	97	0,6	0,5
Schweiz	64	68	60	71	62	64	73	67	0,4	0,3
Italien	54	57	62	66	71	69	78	83	0,3	0,4
Ovr. Eur.	251	251	224	211	215	210	216	229	1,6	1,2
USA	295	303	262	286	307	408	432	500	1,9	2,6
Kanada	27	27	29	30	24	26	32	31	0,2	0,2
Japan	46	55	57	52	57	54	60	60	0,3	0,3
Ovr. u-Eur.	276	303	291	304	264	309	451	476	1,8	2,4
Utl. totalt	3 197	3 360	3 195	3 359	3 327	3 683	4 043	4 326	20,7	22,1
Index utl.	100	105	100	105	104	115	126	135		
Norden	1 042	1 120	1 076	1 147	1 266	1 452	1 581	1 764	6,7	9,0
Index Norden	100	107	103	110	121	139	152	169		
Nordens andel av utl.	33%	33%	34%	34%	38%	39%	39%	41%		
Sverige	12 242	12 712	12 874	13 158	12 877	13 288	14 131	15 265	79,3	77,9
Totalt	15 439	16 072	16 069	16 517	16 205	16 971	18 174	19 591	100	100
Index totalt	100	104	104	107	105	110	118	127		

Tabellen visar klart att de nordiska marknaderna, exklusive Sverige, utvecklats mycket positivt jämfört med övriga europamarknader. Medan utlandsmarknaderna totalt sett ökat med 35% har de nordiska ökat med 69%. Andelen nordiska övernattnings av samtliga övernattnings har också ökat från 6,7% till 9%.

Utvecklingen för europamarknaderna utanför Norden har varit svag under 1980-talets första hälft. Även om antalet

övernattningar ökat under perioden, har deras relativa betydelse i förhållande till totalmarknaden i de flesta fall sjunkit.

Utanför Europa är USA en mycket viktig och intressant marknad som också haft en positiv utveckling. Ökningen av antalet övernattningar har inneburit en ökning av marknadens relativa andel från 1,9% till 2,6%. 1985 var USA-marknaden vår tredje största marknad på hotell, stugbyar och vandrarhem efter Norge och Västtyskland.

Tabell 4 visar utvecklingen av campingövernattningar i Sverige mellan åren 1978 och 1985.

Tabell 4. Efterfrågeutvecklingen 1978-1985
Camping. (1 000-tal)

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydelse 1978	betydelse 1985
Danmark	159	152	148	151	132	152	163	201	1,9	1,6
Norge	713	716	715	794	1 116	1 539	1 647	1 506	8,6	12,0
Finland	101	101	98	141	132	148	142	163	1,2	1,3
Tyskland	459	524	515	633	582	743	756	739	5,5	5,9
Storb.	50	42	40	77	49	46	45	35	0,6	0,3
Holland	236	263	240	352	313	507	377	360	2,8	2,9
Frankrike	56	48	45	49	51	36	55	46	0,7	0,4
Schweiz *										
Italien *										
Ovr.Eur.	56	47	42	54	45	54	55	55	0,7	0,4
USA *										
Kanada *										
Japan *										
Ovr.u-Eur.	56	47	42	54	45	54	55	55	0,7	0,4
Utl.totalt	1 886	1 940	1 885	2 305	2 465	3 279	3 296	3 159	22,7	25,1
Index utl.	100	103	100	122	131	174	175	167		
Norden	974	969	961	1 086	1 380	1 839	1 952	1 870	11,7	14,9
Index Norden	100	99	99	111	142	189	200	192		
Nordens andel av utl.	52%	50%	51%	47%	56%	56%	59%	59%		
Sverige	6 438	6 763	7 210	7 624	8 281	8 966	9 483	9 424	77,3	74,9
Totalt	8 324	8 703	9 095	9 929	10 745	12 245	12 779	12 584		
Index totalt	100	105	109	119	129	147	154	151	100	100

*) Campinguppgifter redovisas inte för dessa enskilda marknader.
Resultaten ingår i grupperna "övriga Europa" resp "övriga utom-Europa".

Campingövernattningarna har totalt sett ökat med drygt 50% under perioden. De utländska, och då framför allt de nordiska, har ökat snabbare än de svenska.

Utvecklingen visar ett "spräng" mellan 1982 och 1983, vilket till stor del beror på att den faktor som används för att skatta antalet personer i varje campingsällskap ändrades från 3,017 till 3,134 detta är.

Norge lämnar ett mer än dubbelt så stort bidrag till campingresultatet som någon annan utlandsmarknad. 1985 uppgick antalet övernattningar till drygt 1,5 miljoner. Norge har också ökat sin andel av det totala antalet övernattningar kraftigt under perioden 1978-1985, från 8,6 till 12%.

Efter Norge följer i rangordning Tyskland och Holland med 739 000 resp 360 000 övernattningar 1985. Även om vi haft en ökning av övernattningarna också från dessa marknader, har deras relativa andel av totalresultatet ökat blygsamt jämfört med Norgemarknadens.

Svenskarnas campingboende i Sverige har utvecklats långsammare än våra nordiska grannars. Trots en ökning med nära 3 miljoner övernattningar eller 46% mellan 1978 och 1985, så har den inhemska marknaden tappat andelar till förmån för utländska marknader, främst övriga nordiska.

Tabell 5 visar utvecklingen för det totala boendet på hotell, stugbyar, vandrarhem och campingplatser, dvs summan av tabellerna 3 och 4.

Totalt sett har övernattningarna i Sverige ökat med drygt 8,4 miljoner, 35%, till 32,2 miljoner mellan åren 1978 och 1985.

Utlandsmarknaderna har ökat med 2,4 miljoner, 47%, till 7,5 miljoner övernattningar, medan sverigemarknaden ökat med 6 miljoner, 32%, till 24,7 miljoner.

Denna utveckling betyder att utlandsmarknadernas relativa betydelse vuxit under perioden jämfört med hemmamarknadens.

Det är de nordiska marknaderna Norge och Finland samt fjärrmarknaden USA som svarat för den starkaste tillväxten under perioden och lyckats öka sina marknadsandelar. Övriga utlandet har liksom hemmamarknaden förlorat eller i bästa fall behållit sina.

Tabell 5. Efterfrågeutvecklingen 1978-1985
Hotell, stugbyar, vandrarhem, camping
(1 000-tal)

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Relativ betydelse	
									1978	1985
Danmark	515	524	490	478	445	477	513	607	2,2	1,9
Norge	1 168	1 212	1 195	1 336	1 767	2 306	2 476	2 393	4,9	7,4
Finland	333	353	352	419	435	508	545	634	1,4	2,0
Tyskland	1 059	1 136	1 116	1 257	1 110	1 272	1 336	1 337	4,5	4,2
Storbr	314	320	318	381	353	349	348	346	1,3	1,1
Holland	422	441	399	521	447	683	520	471	1,8	1,5
Frankrike	148	154	142	144	145	119	150	143	0,6	0,4
Schweiz	64	68	60	71	62	64	73	67	0,3	0,2
Italien	54	57	62	66	71	69	78	83	0,2	0,3
Ovr. Eur.	307	298	266	265	260	264	271	283	1,3	0,9
USA	295	303	262	286	307	408	432	500	1,2	1,6
Kanada	27	27	29	30	24	26	32	31	0,1	0,1
Japan	46	55	57	52	57	54	60	60	0,2	0,2
Ovr. u-Eur.	332	351	333	358	309	363	506	530	1,4	1,6
Utl. totalt	5 083	5 300	5 080	5 665	5 792	6 962	7 339	7 486	21,4	23,8
Index utl.	100	104	100	111	114	137	144	147		
Norden	2 016	2 089	2 037	2 233	2 647	3 291	3 533	3 634	8,5	11,3
Index Norden	100	104	101	111	131	163	175	180		
Nordens andel av utl.	40%	39%	40%	39%	46%	47%	48%	49%		
Sverige	18 680	19 475	20 084	20 781	21 158	22 254	23 614	24 689	78,6	76,7
Totalt	23 763	24 475	25 164	26 446	26 950	29 216	30 953	32 174		
Index totalt	100	103	106	111	113	123	130	135	100	100

